

העונש

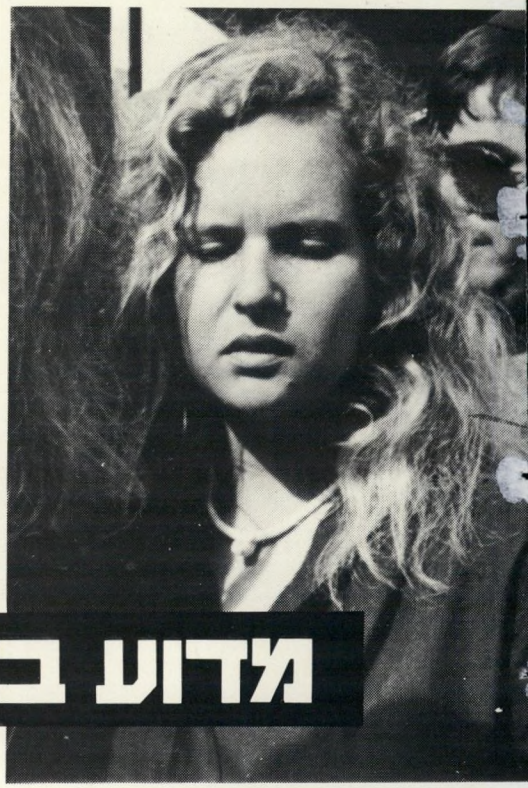
2698

הטרגדיה

בבית

רוזנשטיין

מדוע באמת התאבדה שלי?

ברזל: עורך-דין בחקירה צולבת

ישראל - ארץ לעולם

ארץ. ארץ. ארץ
 ארץ שנאהב
 היא לנו אם ואב
 ארץ של העם
 ארץ לעולם
 ארץ בָּה נולדנו
 ארץ בָּה נחיה
 יהיה מה שיהיה

מתוך "ארץ ארץ" סיקה פיקוב

א"ב

ברכת "מנורה" לשנת עצמאותנו ה-41

מנורה
 חברה לבטוח בע"מ

על פעילותו של שר-האנרגיה והתשתית בעת הרכבת הממי שלה הנוכחית (ראיון של דמה ברק עם אבא אבן, העולם הזה 18.4.89).

להלן העתק מיכתבי לאבא אבן: חייב אני לציין שכרגיל נהניתי מהשנירנות, מחושי-ההומור הצניי ואימרות-הכנף שבהם כלסת תמיד והמאפיינים אותך כל כך. הראיון הוכיר לי, משום-מה, את תוכניתי הטלוויזיה הבריטית הפופולרית בן אדוני ראש-המשלה. ייתן כן שוו הסיבה לכך שכקטע הראיון המתייחס אלי, תגובתך היתה לא רק בלתי-מדוייקת, אלא גם חסרת כל קשר לעובדות ולהתרחשויות במציאות.

שחל

לא רק שלא עסקתי הפעם בכל משאומתן, מגע או קשר בנושא המיפלגות הרדתי, אלא הייתי נגד ניהול משאומתן כזה, ואף הבעתי עמדה זו בפומבי. כנראה שדברים אלה נעלמו ממך, עקב עיסוקך הרבים מחוץ למדינה, ומכאן חוסר-הדיוק בפרטים. לא נותר לי אלא לתמוה מי היה אותו, סר המפרי, שהמציא לך את הסיפור, כאילו היה לי קשר לנושא המיפלגות הרדתי. אני, אישית, מוחל לך על הפגיעה בי (בסך הכל פגיעה בשמו הטוב של אדם). השאלה, העומדת עתה היא אם אתה מסוגל לסלוח לעצמך?

שמיעה וקריאה

עוד על דיעה-אחרת (העולם הזה 18.4.89).

חז"ל אמרו (בגמרא, במסכת כתובות): מפני מה אצבעותיו של אדם דומות ליתרות? שאם ישמע אדם דבר שאינו הגון, יניח אצבעותיו באוזניו! זה כאשר אדם שומע דברים שאינם הגונים.

ומה יעשה אדם הקורא דברים שאינם הגונים, מסוג הדברים המופיעים, באחרונה, מעל דפי העולם הזה, במיסגרת דיעה אחרת? צבי מלמד, ניבועתיים

50 שנות אומץ

ועוד על דיעה אחרת (העולם הזה 18.4.89).

אני מלווה את העולם הזה כנאמנות מעת היווסדו על-ידי אורי קיסרי, בשם תשע בע"ד, והיינו כ-50 שנה. קסמו לי הסיגנון הרומנטי והעיתונות הטובה של קיסרי המנחה, וכמובן שאני אוהב את כתיבתו הגלויה של אורי אבנרי, אף-על-פי שלא הסכמתי עימו בעניין הערבי. אולי הסיבה לכך שאבנרי לא גדל ביניהם ואינו מכירם כשם שאני מכירם, משום שחייתי, מאז עלותי ארצה, בעיר המערב רבת חיפה.

ולכן ברצוני להודות להעולם הזה על אומץ-הלב כפירסום המדרו החדש. דיווה אחרת. יצחק שרונל, חיפה

למי מגיע האשראי

על מבערי מערכות הכבלים הפיזיים (מכבלים לאלחוט, "תשקיף", העולם הזה 3.5.89). מזה חודשים רבים טוענים באזור הצפון, בעיקר בקריות, כי חברת בזק היא הגוף העריסק בכיעור מערכות הכבלים הפיזיים.

העולם הזה 2698 (המשך בעמוד 4)

חורים לאתמימים

התוכנית המדינית של ממשלת ישראל, על שלל שמותיה, דומה מאוד לגבינה שווייצית. יש בה מעט מאוד גבינה והי רבה חורים. אבל המציאות אינה דומה כלל לגבינה שווייצית, והחיים המדיניים אינם סובלים חללים ריקים.

ליכוד ב'

קשה מאוד להצביע על הרגע שבו הפכה מיפלגת-העבודה - מיפלגה שלה קו מדיני ברור משלה, יוזמה משלה, תוכנית משלה - לגוף גדול חסר כל השפעה פוליטית, שהיא, או לליכוד ב'.

מילחמת המחנות

החדשה

בפעל קיימים היום בליכוד שני מחנות: זה המייצג קו ניצני ומולו ניצב המחנה המתון יותר של הניסיונים. יחסי-הכוחות הניחים יבואו בוודאי ל-ידי ביטוי במרכז הליכוד המתכנס בזמן הקרוב.

מכדורגל

לפוליטיקה

ג'ק קמפ ניסה לרוץ לנשיאות ארצות-הברית. הוא הפסיד. היום הוא משמש בתפקיד שר-השיכון האמריקאי. הוא מספר להעולם הזה על המעבר מכדורגל לפוליטיקה ומשווה ביניהם.

סטודנט אדיש

קשה להוציא את הסטודנט הישראלי מאדישותו. הוא טרוד בבעיות פרנסה, בימי מילואים ובקידומו האישי. העולם הזה שאל כמה פרופ' סורים וסטודנטים, מהי לדעתם, הסיבה לכך.

רחל המרחלת

מדווחת:

המעצב שניסה לג' נוב את מוטי רייף מאנאבל טמיר • מילחמות הנשים על מאיר מלול • חיי האהבה והפרופיל הנמוך של שירלי בן-מרדכי • עמי ורחל פדרמן - בלי סכינים ובלו צי-פוניים • עודד קרן - הרווק הכי מבוקש בשטח השיפוט של תל-אביב • ניקול הלפרין ורוני מאנה - מאוד בעד חתונה • טל ברודי - משמש כחז'חנות עבור רווקות מזדקנות.

המדורים הקבועים:

- 3 מיכתבים - 50 שנות אומץ
- 4 איגרת העורך - סיפור חוסר-פנץ
- 5 הנדון - ילדי סמאלץ
- 6 תשקיף - שירי מחתרת בכנסת
- 7 במדינה - משהו משועל נומרי
- 15 יומן אישי - לשקרנים הידוד
- 16 אנשים - דוגמיות ממצרים
- 17 מה הם אומרים - אבי פונר, הדין
- 18 ישראל נגרים, נדב ליסובסקי, דודו
- 20 מופו: וערה עובדת. ניא סקורניק

כתבת השער:

קפיצה למוות

מדוע בחרה טלי רוזנשטיין (בתמונה עם אמה בהלוויית אביה), לקפוץ אל מותה דווקא מבית אמה? האם להיות "בת של" אשה יפהפיה זוהי התמודדות מתמדת? האם ניתן היה לצפות את ההתאבדות מראש? מלכה רוזנשטיין, האם, ובני בלוך, הבעל-לשעבר, בר, חושפים, כל אחד בנפרד, צד אחר בסיפור

השקעות חוץ

המאבק על הזכות להשקיע בארץ הפך באחרונה לנושא פופולרי. האם זו זכות או עונש ומדוע צריך המשקיע להצטרף, אם בכלל, על רצונו להשקיע?

14

חיבוק המוות

גילי לוי, חייל בחיל-התותחנים, יצא לאפטר של שלוש שעות. בדרך לבית הוריו נפש את איתן ועקנין, חברו הטוב מילדות. חיבוק השימחה בין השניים הפך לחיבוק מוות. כדור נפלט מרובהו.

28

מוות מיותר

גידי מכבי, חייל, מת בשבוע שעבר מיריות שוטרי. המישפחה עדיין לא קיבלה מהמיסטר תשובות על מדוע תיה: מדוע ירה השוטר ברכבו? מדוע השתמש בעוזי? מדוע הואשמו בגניבה, ואם כך, היכן נמצא הרכוש הגנוב?

34

טריפ

מצחיק, אבל רציני שתי הפקות לוויצק, על הדימיון והשוני מופע חדש של יענקלה רוטבליט • הצד האחר של היוצר • שאלות שטרות לניזוי קמפ • שיח מבקרים מלומדים • יהר דית רביץ ושלום חנוך.

37

החיים על פי הילד

מה לעשות בילדה המסרבת להתחשב בחיים החברתיים של הוריה? כמה זמן, עם מי ובאילו נסיבות אפשר להשאיר חסר-אונים בן 10 חודשים, מבלי לגרום לו טראומה לכל חייו? קוראים מציינים בעיות וזיוויות אברמסון משיבה.

29

דיעה אחרת

התעמלות למוח

אריק פטמן - בערות עיתונאית • רענן לוריא - ראיון עם שר-הביטחון יצחק רבין • גן ליטני - המוח היהודי ממציא פנטזים • אורי דן - כיצד למנוע את המילחמה? • מאיר ליפשיץ - על גרניקאים ועבודה בעיניים עבר-יות • מרדכי הורוביץ - קונסנזוס של חשש • דניאלה אשכנזי - מעגלים מודפסים במעגל סגור.

40

יד ברזל

שמואל ברזל הוא עורך-דין מהצמרת הכלכלית-פוליטית-מישפטית במדינה. מישפטו של ברזל, הנאשם בעבירות חמורות בפרשת בנק צמור-אפריקה, עדיין לא הסתיים. קטע עים מהנעשה על דוכן-העדים בבית-המישפט.

10

דג קר

"דג קר", "מסוייג", "לא חברותי" הם חלק מהכינויים שדבקו בתומאס פיק-רינג, כאשר כיהן כשר-ארצות-הברית בישראל. בניו-יורק, ב"לישבת שגריר ארצות-הברית באו"ם, הוא שונה.

18

דר חדש

מישפחת הבופור החילתו של הספר ב-6 ביוני 1982, בקרב על הבופור. המשכו בנתיב-התחתים ארוך ומכאבי, המולך על פני הוצאות-ספרים, סופרים אוהדים ואוהדים-פחות. בימים אלה יצא לאור הספר מישפחת הבופור, לזיכרם של השניים שנפלו בקרב. רעה הרניק מספרת על הדרך הארוכה שהוליכה עד לכתבתו.

30

מיפו לאמריקה

ובחזרה

משה זוכר, יליד יפו, סיים בית-ספר יסודי. יותר לא היה דרוש לו כדי להיות לאיש-עסקים מצליח ב"ארצות-הברית. קעת הוא מנסה את מזלו בישראל.

33

האנס המנומם

בארצות-הברית פותחה שיטה חלופית לסירוס, המכונה סירוס כימי, והמי שלבת טיפול תרופתי ופסיכולוגי. ב"ישראל השיטה עדיין אינה נהוגה, ואנס, אף אם ישב תקופה מסויימת בכלא, יכול לחזור לסורו בצאתו לחופשי.

47

- 24 קדינע - לזכר סריפו
- 25 זה וגם זה - דברים קטנים
- 26 לילות ישראל - מסיבות מנגן איך להיות הורה - קשורה להורים
- 29 דף חדש - מישפחת הבופור
- 30 הרוסקים - זוג הדרקון
- 32 תשבין
- 36 טריפ - מאחורי הקלעים
- 37 רחל מרחלת - על כל העולם
- 38 דיעה אחרת - מעגלים מודפסים
- 46 תמרורים

מיכתבים

(המשך מעמוד 3)

כל תגובותינו על כך שלחברת בוק אין כל קשר ומעורבות לפעולות אלה נתקלו באוזן ניים אטומות.

פירסומים אלה כבר הביאו לידי כך שבפי עולות-נגם נותקו כשנה האחרונה רכבות קוויתלפון של מישפחות, משרדים ועסקים. בארץ פעילים אנשים, המתכננים, מבצי עים וגושים באחריות לביעור הכבלים הפי ראטיים. חברת בוק מצפה מהם שייטלו מגבה את האשראי הציבורי המגיע רק להם על מעשיהם, החיוביים כשלעצמם.

ז. מוזרצקי, דובר בוק, ירושלים

דירקטורים על רמה

על ניהול חברת דובק ("תשקיף", העולם הזה 3.5.89).

גם אני מת על איי יוון, עוד הרבה לפני שצפיתי בסדרת-הטלוויזיה מי'שלם לאיש המעבורת?
אבל היופי, השלווה, הגופים והאנשים המיוחדים כמינם מצויים לא רק באי כרתים. גם בקורפו וגם במלוס (של ונוס). גם בלמנוס וגם בקארפאטוס. גם בסקירוס (של השיש) וגם בנאכטוס (של היין הלכן המטרף).
איי יוון כולם. **משה מנדלר**, רחובות

המלצה ממוקרת

על מיסעדה בלגית ("חוג הסיני לון", העולם הזה 18.4.89).
ההמלצה על המיסעדה הזאת, לה מייזון ד'אטילה בכריסל, דווקא נראית לי 700 פרנקים בלגיים (איזה 32 ש"ח) עבור סעודה טובה (16 מיני בשרים) זה בסדר גמור ומה

"32 ש"ח עבור סעודה טובה — 16 מיני בשרים — זה בסדר גמור!"

עוד שהעולם הזה גם סיפק את מיספר הטלפון של המייזון. צלצל והומן?
אבל בשביל מה סיפק העולם הזה גם את כתובת-הדואר של המייזון. כולל המיקוד? האם צריך להזמין שם מקום כמה תודשים מראש, ובכנת?
כן עיידור, אילת לא.

שתי אחיות

על קשרי-המישפחה של אורי צבי גרינברג ("אלמנה נאמנה", "יומן אישי", העולם הזה 18.4.89).

הגרינברגים לא היו סתם שכנים של שמואל תמיר המנוח בשיכון-הוותיקים ברי מתגן. הם היו גיסיים. הגב' גרינברג, או בשמה הספרותי, עליזה טורמלא, היא אחותה של הגב' רות תמיר, ושתייהן הן בנותיה של אחד האישים הידועים בירושלים שבטרים מדינה, מי שהיה או הסטטיסטיקן של הסוכנות היהודית, דויד גורביץ.

נאוה סתורי, ירושלים

מיכתבים למערכת

"העולם הזה" שומר לעצמו את הזכות לערוך מיכתבי-קוראים, מסיבות לשון ניות, מישפטיות או טכניות.

העולם הזה

השבועון של ישראל

העורך הראשי: אורי אבנרי

מנהל: אברהם סיטון

מנהלת מחלקת-מדעיות:

רינה מיטרי

המערכת והמינהלה:

תל-אביב, רחוב גורדון 3

(ת.ד. 136, מיקוד 61001)

טלפון: 03-232262/3/4

פקס: 03-245130

המנויל: העולם הזה בע"מ

הדפסה: הדפוס החדש

הפקת צבע: ת.מ.א.

הפצה: גר

תל-אביב, יד הרוצים 7

טלפון: 03-377056

המנהל הכללי: דויד גרשונוביץ

ק/יא י/י

תלונה רישמית. אילו נתקלו בתופעה כה רצינית, לא היו מוסדות אלה ממתינים ל"תלונה". הם היו חוקרים, מגלים את הקורבנות, גובים עדויות ופועלים נגד כוחות-ההגנה האשמים — ולוא רק כדי למנוע התפתחות מסוכנת נוספת של האינתיפאדה.

הגברת קדם לא אמרה לי שישבידה ראיון עם אחת הנאנסות. טען זאת באוזני דווקא חברת-הליספוזילומיקצו, איתן רבין, כתב העיתון-האחד, הארץ. מוזר בעיניי שלא רבין ולא קדם פירסמו את תמליל הראיון בגוף ידיעותיהם, או אחרי שהסיפור עצמו הופרך על-ידי כל המוסדות האחרים.

הגברת קדם לא אמרה לי בשיחה שהסיפור בא ממקור צבאי. היא טענה שחוא בא מפי דובר המיטרה בעזה. מפכ"ל-המיטרה, רבין ניצב דויד קראוס, הכתיש באוזניי, אחרי בדיקה, שזה נכון. זאילו הגברת קדם ציטטה בדיעה שלה. מקורות צבאיים, שום מקור צבאי לא הורחה ואינו מוכן לאשר את גירסתה. גם אלוף-הפיקוד לא הצליח לאתר "מקור" כזה.

השיח "יאסין לא אישר מעולם שכוחות-ההגנה של תנועת-הח"מ" (אגב, לא תנועת-הח"מ, בהא הידיעה, כפי שנרמזה לגברת קדם) ביצעו אונס קבוצתי בנשים ערביות. גם בראיון עם השיח, שפירסמה מיכל קדם בעיתונה, היא לא טענה זאת. היא רק טענה שהשיח "לא הכחיש" — ניסוח שאינו אומר דבר, שאין בו שום קביעה עובדתית (מה היתה השאלה? מה היתה התשובה המדויקת?). והיא רוגמה רעה מאוד של עיתונאית, ואולי עודת נוספת להידרדרות בשולי המיקצו הזה.

כסך הכל: הפרשה כולה היא שעוררית עיתונאית, מישחק קל-ידע כאש ליד מיצבור של חומר-נפץ גזעני, העלול להתפוצץ בכל רגע ולגרור למרחץ-דמים נורא.

דיעה אחרת

דני גל, איש הקיבוץ הארצי (השומר הצעיר), מתמרמר על מאמר שהופיע במדור דיעה אחרת על החוברת שיש מפקדים. לגל, כמו לרבים אחרים, קשה להתרגל למצב שבו מופיעות מעל עמודי העולם הזה ידיעות שונות, החתומות על-ידי בעליהן, במידור שנועד לכך.

באותו הגליון של העולם הזה, במדור הדיעה אחרת, אני דיעה הפוכה: "מי שקרא את החוברת הרקה הקרויה שיש מפקדים יכול לשאוב עידוד מדבריהם של לוחמים אלה, בוגרי יחידות-היעילות של צה"ל. לא עוד יודים רים וכוכים, אלא משתדלים למנוע ירי ובכי, ודרשים בפה מלא פיתרון. זהו הקול האותנטי של צה"ל במיטבו."

החוברת עשתה עלי רושם עז. יש לי הרבה מה להגיד עליה — ואני מקוה שעוד תהיה לי הזדמנות לעשות כן. וזהו רעתי, ולאחרים מותר לדגול בדעה אחרת. ויכוחים מסוג זה חשובים לגיבוש רוחו של צה"ל.

ד.א.א.א.

לפני שבוע ניתחתי במדור זה את הפי רשה המבישה של הפירסום על "האונס הקביר צתי" שבוצע, כניכול, על-ידי כוחות-ההגנה האיסלאמיים ברצועת-עזה כשש (או 13) נשים ערביות, "כדי להעניש את בעליהן". קבעתי חד-משמעית, על פי שיחות עם אלופי-צה"ל המוסמכים ומפכ"ל מיטרת-ישראל, שהסיפור כולו מצוץ מהאצבע, ואינו אלא שקר גס, בעל נימה גזענית-פורנוגרפית.

אמרמולירתו של הסיפור הזה היא העיי תונאית מיכל קדם, כתבת חדשות בבאר שבע. למחרת הפירסום שלנו קיבלתי ממנה מיכתב נהול, כתוב בכתביד ילדותי עגול. הנה **במלואו ובלשונו**:

א.ג. ברצוני למחות על הסילוף הגס והמגמתי של דבריי כפי שצוטטו במאמר המערכת פרי עטך, הנושא את הכותרת "בלי משוא-פנים" (והאמנם???) שיחתנו שנשאה אופי בלתי-מתייב ונמשכה פחות משתי רקות עונתה על-ידך באורח מחפיר, מהמזהה דוגמה עלובה לעיתונות אחינה, שאתה מתיימר לייצג. א. לא ברור לי על סמך מה החלטת שלא שמעתי את הדברים מפי צה"ל. כוודאי לא על סמך משהו שאמרתי אני.

ב. למרות שאמרתי לך בפירוש שראיינתי את אתר הנאנסות, ואף הקלטתי אותה, בחרת לפרסם את הדיפה. הסיבות — שמורות עיני.

ג. מעולם לא אמרתי שצה"ל מעלים מידע בכוונה. כששאלת אותי מרוע מכחיש צה"ל את הדברים הבהרתי לך שלא הוגשה כל תלונה רישמית לגורמי-הביטחון, מסיבות שהיו כרויות גם לך, לו היית צובר כשטה, במקום לשבת במיטרה ממוזג ולשאוב אינפורמציה משיחות-טלפון ערמומיות.

ד. כמו כן, לו היית מעודה אפילו כמעט בנשעה בשטחים, הרי ברור לך, כפי שברור כיום לכל בר-ידע אחר, שנקמת-דם במיקרה זה הינה בלתי-אפשרית, מאחר ואיש אינו מעז לצאת בגלוי נגד ועדות-ההגנה.

ה. בראיון עם מנהיג תנועת החמס ברציר עת-עזת, שיח' אמד יאסין, אישר השיח' כי קיימת תופעה של הענשת נשים על רקע נקמה בבעליהן.

ו. הברור שערכת עם מפכ"ל המיטרה מיותר וחוסר-משמעות, מאחר והידיעות הדג"י שו בבירור את העובדה, שכל תלונה רישמית לא הוגשה למיטרה.

עד כאן המיכתב. לא הייתי נכנס לוויכוחי עם הכתבת, אלמלא היה העניין עצמו כה רציני, ואלמלא שימש להסתה גזענית פרועה ולשילוח צי רים, עד כדי כך שהיים חפר ושמאלנים מרופי למים אחרים יצאו כמעט היסטרי בעל טעם לואי מטייים.

ובכן: הדברים ילדותיים עד כדי גיחוך, וההכתשה אינה הכחשה. ילדותי לטעון כי צה"ל, המיטרה והי שכ"כ לא ערכו חקירה, מפני שלא הוגשה

הנכד בדרכי הסב

עוד על מקור שמה של אישיות אמריקאית ("מיכתבים", העולם הזה 18.4.89).

עודלי טטיבנסון, שגריר ארצות-הברית לי אר"ם בראשית שנות ה-60, לא היה הסטיי בנטון היחיד שהתהדר בשם פרטי תנ"כי. גם סבו, מי שהיה סגן נשיא ארצות-הברית בסוף המאה ה-19, נשא שם זה.

אגב, כמו לרוב האמריקאים, הנושאים שני שמות פרטיים, היו כאלה גם לשני הסטייבנסונים ושמותיהם המלאים היו: עודלי יואינג טטיבנסון. חיים סגל, תל-אביב

איי יוון כולם

על מיבחר איים יוונים ("חשבתני לעצמי..."), "גם זה וגם זה", העו"לם הזה 18.4.89.

לרק"ח קורה מה שקורה למיפלגת העבודה. דימיון מפתיע

ילדי סטאלין

התוצאה הראשונה של המרד היתה הקמת הרשימה המתקדמת לשלום. כמעט כל מקימיה הערביים כמו משרות, חר"ש, והם מאסו בשילטון רק"ח. זו הבינה את הסכנה והתנפלה עליהם בחימה שפוכה, שכמעט לאיתאמן. במשך ארבע שנים רצופות הוקעו ראשי המתקדמת מרי יום כנוגדים, כסוכני השב"כ/הס"א/המוסר.

רק"ח הצליחה לשבור את תנופת המתקדמת, ולהקפיא יוזמה זו. אך היא שילמה מחיר יקר. במקומה קמה מתחרה הרבה יותר מוכוננת: התנועה האיסלאמית.

כיבוש עיריית אוס-אל-פחם בידי האיסלאמיים היא את לבאות. תנועה זו מושכת אליה עכשיו את מיטב הנוער הערבי בישראל. היא מעניקה לו אידיאליזם, מוטיבציה חזקה, מטרה ותכלית. היא מאחדת את הרחף הלאומי עם הרחף הדתי. היא בונה ככפרים תשתית חדשה של מוסדות קהילתיים ושרותים מתגבשים. היא לוחמת בפשע, בשכירות ובארישות. היא בונה כוח.

בהשוואה לתנועה צעירה ודינאמית זו נראית רק"ח כמחנה עייף, מובס, זקן, מיושן ללא תקנה.

במצב זה, הם היו זקוקים לכוח פוליטי שישתדל למענם, שיבטא את מחאתם, שינהל למענם מא"ב בק פוליטי.

מק"י מלאה תפקיד זה. היא היתה היחידה בשטח (מלבד סוכני מפא"י). כאשר תמכה ברית המועצות בלאומיות הערבית, וכייתור בגמאל עבדאלנאצר, אליל הערבים בישראל, גברה הפופולריות של מק"י בציבור הערבי. מכיוון שכל מתחרה אפשרי חוסל על-ידי השב"כ, ואילו מק"י נסבלה (אף שגם היא נדרפה לאימפעט), נוצר לה מונופול ברחוב הערבי.

בשנים ההן הקימה מק"י/רק"ח כאופן שיטתי ועיקבי מיסוד גדול. בעזרת מקורות המימון הגדולים, שעמדו

ר עוד שרבים עוקבים — בשימחה או בחרדה — אחרי שקיעתה האיטית של מיפלגת העבודה בציבור הישראלי-הערבי, נעלם מהעין תהליך מקביל בציבור הישראלי-הערבי.

יש דימיון מפתיע, ואף מדהים, בין קורות מיפ"לגת העבודה לבין קורות המיפלגה הקומוניסטית הישראלית.

ה מתחיל בשם. מיפלגת הפועלים" שינתה את שמה: מפא"י הפכה למיפ"לגת העבודה, וזו קוראת לעצמה "המערך". המערך הוא כיום פיקציה — אין הוא קיים למעשה. הוא כולל אך ורק מיפלגה אחת: מיפלגת העבודה עצמה. אין בה גם ברית עם גופים פיקטיביים.

המיפלגה הקומוניסטית שינתה את שמה כמה פעמים: פק"פ (הפרקציה הקומוניסטית הפלסטינית של ימיה המנדט) הפכה למק"י. מק"י הפכה (בעיקבות פילוג) לרק"ח. רק"ח חזרה וקוראת לעצמה עכשיו מק"י. אך היא מעדיפה להופיע בציבור בשם חדש — ברית פיקטיבית בין המיפלגה הקומוניסטית ובין כמה קבוצות זעירות, וגם קבוצות שאינן קיימות כלל. משנה שם אינו משנה מזל.

ירידתה של מיפלגת העבודה החלה במהפך של 1977, ומאז שקיעתה איטית ומתמדת. זה התגלה בכחירות האחרונות לכנסת ולרשויות המקומיות.

ירידתה של רק"ח היתה פחות גלוויה. המונופול שלה ברחוב הערבי נשבר ב-1984, כאשר קמה הרשימה המתקדמת. הוא התנפץ לרסיסים בכחירות האחרונות לרשויות המקומיות, שבהן איבדה עמדות ומפתח רבות למתחרה צעירה ורבתי עוצמה, התנועה האיסלאמית.

אין שום סימן להתאוששות מיפלגת העבודה. אין שום סימן להתאוששות המיפלגה הקומוניסטית. החלפת אנשים פה ושם אינה שינוי אמיתי, אינה רפורמה, ולא כל שכן מהפכה.

מיפלגת העבודה (בגלגוליה הקודמים) מילאה תפקיד חשוב ביותר בהקמת היישוב הערבי כימיה המנדט, ובכניית המדינה בשנותיה הראשונות. מי שמתכחש לכך חוטא לאמת.

המיפלגה הקומוניסטית מילאה תפקיד חיוני בשמירה על הציבור הערבי בישראל בשנים הראשונות של המדינה. מי שמתכחש לכך חוטא אף הוא לאמת.

בתום מילחמת העצמאות נותר בישראל ציבור ערבי קטן ורל. העילית החברתית הפוליטית ברחו או גורשו. כמעט כל תושבי הערים ברחו או גורשו. חוץ מנצרת, שניצלה בנס (מח"ש יהודי-קנדי סירב למלא פקודה בעליפה של ברגוריון לגרש את האוכלוסיה) נשארו רק כפרים בגליל. הכפרים במשולש הועברו לישראל כמתנה מידי המלך עבדאללה, אחרי שוך הקרבות.

אוכלוסיה זו היתה חסרת הנהגה. את החלל מילאו הקומוניסטים.

אך זה קרה? היו אלה ימי ריחוקים ביחסים שבין ישראל החדשה וברית המועצות. סטאלין תמך בהקמת המדינה (כדי לגרש מכאן את הבריטים) וחימש אותה במילחמת העצמאות. הקומוניסטים הישראליים (אז מק"י) שימשו כמקשרים וכמתווכים בין מוסקווה וירושלים.

בתוצאה מכך היה קיים שיתוף פעולה מוזר בין שרדתי-הביטחון ומק"י. מבין מאות אלפי הבורגנים/המגורשים של 1948, רק הקומוניסטים הורשו לחזור. גם לאחר מכן, כאשר כל שאר ההתי-ארגוניות הערביות העצמאיות דוכאו ונאסרו, ניתן למק"י לפעול.

אזרחים הערביים היו אלה שנים קשות ומרות. חלק גדול של אדמותיהם הופקע, בתירוצים שונים. הוטל עליהם שילטון של מימשל צבאי" ושיפוט מיוחד. הם היו זקוקים לרשימות אף כדי לצאת מכפריהם. הריכוז היה כבר וכללי. אף לא ריבוע ניתן להם להרגיש שיש להם חלק ונחלה במדינה החדשה.

ש לזה צד אישי, ברמותם של מאיר וילנר, תופיק טובי ואמיל חביבי.

רק"ח/מק"י היא המיפלגה היחידה במדינה שמנהיגיה לא השתנו מאז קום המדינה. זה מדהים בשלעצמו, וזה מדהים שביעתיים אם לוקחים בחשבון את השינויים העצומים שחלו בתנועה הקומוניסטית בעולם.

וילנר וטובי שלטו ברק"ח כאשר סטאלין היה בשיאו. הם הצדיקו בליהיטוס את כל פשעי המחירים של העריץ המגואל-ברס נגד בני העם הסובייטי ונגד היהודים. רצח מיליונים של איכרים סובייטיים, עלילת הרופאים היהודיים (סטאלין טען שהם ביקשו להרעילו), פרשת מרדכי אורן (חבר קיבוץ מיוזע שהורשע כמרגל ציוני-טרורצקי-סייאמפרי-אליסטי) ועוד ועוד.

כל ברדעת ידע על פשעים אלה כאשר קרו. כיום מפרסמים אותם העיתונים הסובייטיים עצמם בהרחבה. עד כמה שידוע לי, לא היכו וילנר-טובי-חביבי מעולם על חטא, ומעולם לא התנצלו לפני זכר הקורבנות.

מאז סטאלין התחלפו בשילטון מאלנקוב, ברז'נייב, ברז'נייב, אנטוניוב, ליכנוב וגורבאצ'וב. וילנר-טובי-חביבי היו נאמנים לכולם, בזה אחר זה, ללא מילה אחת של ביקורת. והם לא התחלפו. עכשיו יש תכונה להחליפם. אבל זהו שינוי קוסמטי. כמו השינויים בסיעת המערך בכנסת, אין זה מעיד על שום שינוי אמיתי במיפלגה — לא כאידיאולוגיה, לא במצע, לא בשיטות.

ש לשקיעת רק"ח/מק"י היבטים נוספים והשלכות מרחיקות לכת.

מיפלגה זו היתה תמיד ערבית מבחינת ציבור הבחורים שלה. יותר מ-90% של כותריה באו מן הציבור הערבי. השיוויון היהודי-ערבי בצמרת נשמר כאופן מלאכותי. מוסקווה לא היתה מעוניינת במיפלגה קומוניסטית ערבית בישראל. היא רצתה להשפיע על הציבור היהודי רווקא. מכאן הפיקציה. מכאן גם הצורך בקיום "חזית" עם גופים יהודיים פיקטיביים, פחות או יותר.

אך הציבור הערבי מואם כיום בפקיציות אלה. גם הרשימה המתקדמת, שהיתה אמורה להיות ברית של יהודים וערבים, על בסיס של שיוויון, הפכה למעשה למיפלגה ערבית טהורה. אחריכך בא עבדאללה-הואב הראשה, והקים מיפלגה שהיא גם רישמית ערבית טהורה, והצליח יפה.

עכשיו באה התנועה האיסלאמית, שהיא כמובן ערבית מוסלמית טהורה, בלי יהודים ואף בלי ערבים נוצריים ודרוזיים.

נראה כי זהו תהליך בלתי-ימנע. האווירה במדינה מחבלת בכל שותפות יהודית-ערבית בתוך המיפלגות. לערבים נמאס מה שנראה באפסטרוד-ספוט יהודית. בודדאי נמאס להם לתת את קולותיהם לחי"כים יהודיים. האזרחים הערביים רוצים בניצגים ערביים.

אולי זה סימן רע, סימן עלילתי הגזענות, הלאומנות והלאומנות-הדתית בקרב שני העמים במדינה.

ואולי נכון להיפך. אולי צריך הציבור הערבי בישראל להרגיש שהפך עומד על שתי רגליו שלו, לפני שתיתכן שותפות אמיתית.

גלאסנוסט

לרשותה תודות לקשריה עם הגוש המזרחי, היא הקימה מנגנון אדיר של שכירים ופעילים, סניפים וביטאונים. עיתונה היה הקול הערבי היחיד בעולם התיקשורת. היא שלחה אלפי צעירים ללמוד במיכללות הגוש המזרחי. היא השתלטה על הרשויות המקומיות בעשרות ערים וכפרים. סיעתה בכנסת — לרוב ארבעה-חמישה ח"כים — היתה הקול הערבי האותנטי היחיד שם.

היא הפכה השילטון האמיתי ב"מיגזר" הערבי.

ש קיעת רק"ח ברחוב הערבי נובעת כמעט מאותן הסיבות כמו שקיעת מיפלגת העבודה ברחוב היהודי. בעיני דור ערבי חדש מייצגת רק"ח את המירמסד, את השילטון (במיגזר הערבי), את השררה המחזיקה.

השילטון של רק"ח ברחוב הערבי היה תמיד ברוטאלי — כפי שהיה שילטון מפא"י, כאשר זו נהנתה משילטון טוטאלי. אצל רק"ח אין חוכמות — או שאתה עבד נרצע, נכנע, המציית בלי תנאי — או שאתה אויב, בוגד, חרק שיש לרמסו. במשך הזמן קם ברחוב הערבי דור חדש. נוצרה אינטליגנציה חדשה, התגבשה שיכבה חברתית מנהיגה חדשה. אלפי צעירים ערביים סיימו את חוקלימודיהם באוניברסיטות בארץ, הפכו רופאים, עורכי-דין, קבלנים, מרצים באוניברסיטות, מוריתיתכן ועוד.

הברוטאליות הפרימיטיביות של רק"ח לא התי-אימה להם עוד. ואילו רק"ח לא השתנתה.

בסיוני מסיים תפקידו

מזכ"ר בסיוני, שגריר מצריים בישראל, מסיים בקרוב את תפקידו. ימלא את מקומו דיפלומט מצרי ששירת באחת מבירות אירופה.

פרץ דורש התחייבות

השר יצחק פריץ מבקש התחייבות מראשי הסוכנות. כיום הראשון בלילה זמן השר פריץ ללישכתו את ראשי הסוכנות: מנרל קפלן, יו"ר חברת-האמנים: שימחה דיניץ, יו"ר התנהלה: משה נתיב, המנכ"ל ומאיר שישרית, הגיזבר.

הוא רש מהם להצטרף שהסוכנות מתכוונת לעמוד בתחייבותיה, להעביר את כל נושא הקליטה ליד מישרד הקליטה. דיניץ התחייב כי הוא וחברי התנהלה יתייצבו מאחורי ההסכם.

האם סוחטים את בוש?

בדושינגטון מתהלכת שמועה, כאילו יש סיבה ממשית מאוד ליחס הפלחני של ג'ורג' בוש כלפי ישראל, חרף חילוקי-הדעות הגדוליים.

הסברה: בשעה שעמירם ניר תידרך את בוש, במלון "הילטון" בירושלים, לגבי פרטי עיסוקת איראן-קונטראס, והקלטה השיחה. הד הקלטות מוכיחות בבירור כי בוש, אז סגן הנשיא, ידע היטב את כל פרטי העיסוקה — דבר שהוא מכחיש אותו כיום מכל וכל. אם יעלה בידי יריביו של בוש להוכיח כי שיקר לקונגרס, ויכול הדבר להוות עילה לתד ליד של הדחה ((אוימסיצ'מנט)).

שחל סובל מביקורת

שר-האוצר, משה שחל, נדהם מגל-הביקורת נגדו בעיקבות העלאות המחירים האחרונות, שהיו במחירי הדלק, והורה לסקינים במישרדו להפסיק להביא לתולת הדלק. מקדובי שחל אומרים שהביקורת שנשמעה נגד העלאות המחירים, ושמוקה היה במישרד-האוצר, עלולה לפגוע בשחל מבחינה פוליטית.

מחפשים גיבוב לפורת

גורמים בכירים בליכוד סועלים למציאת מישרה דלמת, כדיבריהם, למנכ"ל רשות-השידור הפרשי, ארי שורת. אותם גורמים אומרים שאסור שהתנועה תפקיד עתה את פורת. שורת דחה באחרונה הצעה למנות אותו כקונסול בארצות-הברית.

מתעוררים לתחייה?

בתנועת התחייה מתקיים כימים אלו מיסקר-הברים, לקראת ועידתה השלישית של התנועה, המיועדת להתקיים עד סוף 1989. עוד לפני כן, תוך שלושה חודשים, תתכנס ועידה מכינה, שתפקידה יהיה לצרף אנשים חדשים למסורת התנועה, שהתרוקנה הלוקית בעיקבות פרישת אנשי "צומת"

ולשנות את חוקת התנועה. השינוי בחוקה יקבע שהסניפים יבחרו ישירות את נציגיהם למרכז ולמועצת-התנועה.

כמה עולה הפטור?

כמה עולה לקופת האוצר הפטור, שסיכסם שימנען פרס, שר-האוצר, עם ישראל קיסר, מנכ"ל ההסתדרות, לתשלומי דמי-הבראה לעובדיה? הסוד התגלה השבוע עלידי נציב מסי-ההכנסה, יאיר רבינוביץ, שהודיע בבנס השנתי למיסים של לישכת רוואי-ההשבון, וגילה שמחיר סוטנציאל המס שאבד מגיע ל-290 מיליון שקל.

488

ביום השני, ה-15 במאי, מסר דובר צה"ל על 369 הרגים פלסטיניים בשטחים הכבושים. מיספר זה כולל הרגים מירי חיילי צה"ל בלבד. לפי ספירת "העולם הזה" הגיע מיספר ההרגים ל-488. לעומת זאת, מוסרים מקורות פלסטיניים על 605 הרגים, לפי הסרובט הבא:

- 419 הרגים מירי חיילי צה"ל ומתנחלים.
- 76 הרגים כתוצאה משאיפת גז.
- 46 הרגים ממכות וממתחשמות.
- 64 הרגים מסיבות אחרות.

אייזנברג עורך ראשים

אישה-עסקים שאול אייזנברג ביצע עריפת ראשים במישרדיו בבית-אסיה בתל-אביב. חתנו מאיר רונפלד נשלח לדרוס-מיוח אסיה וחתנו האחר, יגאל דיאמנט, שנהג לקפוץ לעיתים מזומנות מלונדון לארץ, קורקע עתה בלונדון. על פי שמועה אחת מחליף דיאמנט את ארונו אייזנברג בלונדון, ועל פי שמועה אחרת ירדה קינו, והוא סולק מתפקידו כאחראי לסניף הישראלי של קבוצת אייזנברג. אייזנברג בן ה-67 מינה ידו-נעורים של כמנכ"ל בית אסיה, וזה הנהיג כנגדן מיסטר צבאי.

ראשי "כלל" נחקרים

ראשי חברת "כלל" העבירו בשבועיים האחרונים תגובות בכתב ובעל-פה לחוקרי הרשות-לניירותי ערך, בקשר לחקירה שמנהלת הרשות על השדות לניצול מידע עלידי ראשי החברה, בעיקבות השיחות שהיו ב"מעריב". העברת החומר נעשתה על פי רדישה של חוקרי הרשות, ובמיסגרת בדיקה מעמיקה שהם עושים לכל הסענות שהועלו. גם מנכ"ל החברה, אהרון רוברט, וזמן לחקירה אצל חוקרי הרשות, ובעיקבות זאת נודע כי ראשי הקונצרן קיימו התייעצויות עם יועצים מיספטיים מיוחדים בעניין זה.

פקיד בכיר שיקר

פקיד בכיר במחלקת-הכספים של הסוכנות נתן תצהיר-שקר בבית-הדין המזרחי בתל-אביב, בעניין מכירת שטח נמל-תל-אביב, הנמצא בידי הסוכנות ליד אישה-עסקים גד זאבי וקבוצתו. לפני כמה חודשים נתחם זיכרון-דברים בין זאבי לבין אנשי הסוכנות על המכירה. מאוחר יותר הודיעה הנהלת הסוכנות שמי שהתם על המיסמך אינו מוסמך לכך. ככוונת הסוכנות לפרסם מיכרז חדש על שטח הנמל.

חור ביומן-החדשות

צופים רבים תמזו מדוע התקצרה המהדורה של יומן השבוע בטלוויזיה בלי-לישכת האחד רון, והיו שחששו מפני מחיקה של צנזורה פנימית. הסיבה הרבה יותר משוטה: ברגע האחרון הגיעה הכתבה על משתפי-הפעולה, שארכה 10 דקות, ולמענה הוצאה כתבה של איתן אורן, שארכה 15 דקות. חמש הדקות שנתרו נסתמו בקליפים של זמרים.

טרונות על עורכי-דין

ביטאון לישכת עורכי-הדין מספר כי מנהל מסי שבח בירושלים פנה אל יו"ר הוועד המחוזי של לישכת עורכי-הדין בירושלים, ובסיוו היו טרונות קשות על עורכי-דין הנתפסים לדבר עבירה, והעוזרים לקחתותיהם להערים על שילטונותי המס. היו מיקרים שבהם הסתפק מנהל מסי-שבח בהסדרת העניין ב"ארבע עיניים", אבל היו גם מיקרים חמורים שהועברו לחקירה.

מי אשם בכישלון?

חילופי האשמות נשמעו כימים האחרונים בין חברות-הדלק, בשאלה מי אשם בכישלון מספר ההסברה האחרון של חברות-הדלק נגד הרפורמה בשוק-הדלק. ראשי החברות טוענים שניהול של מסע צורה חובבנית, פוגע יותר ממה שהוא תורם, ורם מאשימים זה את זה בניהול המסע, שהיה מבוסס על מודעות ובהן ניסיון להראות שקביעת מחירי הדלק בישראל היא שדירותית.

הבורסה תשכיר אולמות

הצעה חדשה, שלפיה תשכיר הבורסה-לניירותי ערך את אולמות-המיסטר בשעות הערב לשם יצירת הכנסות, הועלתה באחרונה בין סחריי הבורסה. הצעה עלתה אחרי שהתברר שבשנה האחרונה גרמו הוצאות-הטיפעול של הבורסה לכך, שהיא רשמה הפסד בסיכום השנה. לא כרוך אם ההצעה הועלתה כבדיחה, או כהצעה רצינית.

קבלנים לא מבטחים

מביצע איתור קבלנים, שאינם מבטחים את עובדיהם, נערך השבוע. המיכצע נערך מטעם קרן-הביטוח של פועלי-הבניין ככל אתרי-הבנייה בגוש-דן. מסתבר כי מבין 80 אלף פועלים יהודיים בענף-הבנייה רק 16 אלף מבטחים בקרן הפנסיה. קבלנים שיתפסו יידרשו לשלם מיד לקרן הפנסיה, ומי שסירב, תוגש נגדו תביעה מיספטית. מיכצע דומה נערך כבר בחיפה, בירושלים ובאילת, והוא הוכתר כהצלחה.

שירי מחתרת בכנסת

יו"ר הכנסת, רב שילנסקי הורה באחרונה להשמיט שירים עבריים לממתנינים לשיחותי מלפון בכנסת. "קול ישראל" שלחו סרטים, ובהם שירים עבריים. המערכת עברה כמה ימים, אך שילני סקו חלטיט שהשירים אינם די סטרויטיים. החרטים הוחזרו ל"קול ישראל", ותחתם נשי לחו סרטים ובהם שירי מחתרת והעמלה.

סרט על "אקסודוס"

רשת הטלוויזיה הציבורית בארצות-הברית ("פייביאס"), רבת-החוקרה, מסרילטה עתה בארץ סרט-טלוויזיה על אגניית-המעפילים "אקסודוס". שלושת גיבורי הפרשה — "אייק" אהרונוביץ, הקפטן יוסי הראל, המפקד ויעריאל עינב האלוטן — צולמו בזה אחר זה. אחת הבעיות היתה למנוע בער אייק להציג כסרט את ריכוזי הנזקבים עם יוסי הראל, אייק, שלדברי חבניו. עדיין לא יוד מהאגנייה, מנסה עד היום להוכיח כי כדאי היה לאגנייה להסתכן בניגונה עלידי אגניותי המילחמה הבריטיות, תחת להיכנע, כפי שציווה הראל כדי להציל את היי המעפילים.

אוירה של לינין

כשהעולם רואה המון ישראלי קורא למישפט לינין וצועק מוות לערביסו - מה תעזור ההסברה הנגרית?

בעמורים הראשונים של עיתוני ארצות הברית והעולם הופיע השבוע תצלום: המון ישראלי נסערים מנופפים בירייה וזועקים מתחת לתצלום אמרה הכותרת: "המון ישראלי קורא למישפט לינין!"

בגוף הידיעה, שליוותה את התמונה, סופר על המהומות באשרור ועל הניסיונות לערוך מישפט ללינין לפועלים הערביים.

בגוף הידיעה הופיע קטע, שבו נאמר כי ראשה הממשלה, יצחק שמיר, קרא גם הוא לה-

גבינה שווייצית

לזכות ההתאגדות, לחופש הביטוי ולניהול תעמולת הבחירות. חוסר-איזכור זה ונזק משמל למימים. תוך שלוש שנים לאחר מכן יפתח משאיומתן על פיתרון-הקבע בין ישראל וירדן, שבו ישתתפו הנבחרים הפלסטיניים. מנוסח הדברים ברור כי ההסכם הוא בין ישראל וירדן בלבד. וכדי למנוע כל טעות, נאמר בפירוש שישראל מתנגדת להקמת מדינה פלסטינית "נוספת" (מילת" הצופן למדינה פלסטינית בכלל).

נאמר בפירוש שלא ינהל משאיומת עם אש"ף בכל השלבים מי שניסח את הסעיפים האלה הניח כי שום מנהיג פלסטיני לא יעז להסכים לתוכנית כזאת, שפירושה כניעה גמורה של הפלסטינים, תוך יתור על כל עקרונותיהם: אחדות העם הפלסטיני, זכותו להגדרה עצמית ולחירות לאומית, נציגותו המוסמכת והמקובלת בעולם כולו, אש"ף.

זהו מילכוד 23: הפלסטינים אמורים להתנגד ויראו כסרכני שלום. ישראל תיראה כמי שדוגלת בשלום. הלחץ האמריקאי על ישראל ייפסק. לאחר מכן יהיה ניתן להשתמש באמצעים הברוטאליים ביותר לדיכוי האינתיפאדה.

מילכוד 24

ואולם לא לחינם זועקים המתנחלים חמס, ולא לחינם מתגבשת חזית רחבה של המיין הקיצוני נגד התוכנית הזאת. כי בהניחה מלכודת פלסטינים, עשויה ממשלת שמיר וירדן להיכנס בעצמה למלכודת.

היה זה דווקא רבין שניסח זאת לפני 19 שנים: "בעניין הפלסטיני, אסור לעשות גם את הצעד הראשון, יהיה קטן ככל שיהיה. כי הצעד הראשון יגרוור אחריי בהכרח את הצעדים הבאים, עד להקמת המדינה הפלסטינית".

כי בפוליטיקה, הכל תלוי בטיב העיתוי. הסכם קמפ-דייוויד, הנשלף מן המגירה המאובקת כעבור 10 שנים, אינו אותה התוכנית - כי כל התנאים השתנו.

היתה אינתיפאדה. יש אש"ף אחר. יש הנהגה פלסטינית בעלת תיכום והעזה, הנשענת על קונסנזוס לאומי חזק. יש מצב בינלאומי אחר. יש מצב שונה בעולם הערבי, יש רעת-קהל אחרת בישראל.

מה יקרה אם הפלסטינים לא ייכנסו למילכוד ולא יגידו "לא" - לא, לא, אבל" או אף "כן, אבל"? ממשלת ישראל עשויה למצוא את עצמה במצבה של הגברת שהסכימה להתעלם תמורת מיליון דולר, ושנדרשה לעשות זאת תמורת דולר אחד.

אחרי שהסכימה בפרינציפ, עשויה הממשלה להי דרש למלא את החורים בגבינה, לסתום את החללים.

למשל: לגבי זכות-הבחירה הערבי בירושלים. טדי קולק כבר הודיע על תמיכתו בכך, ומיפלתגת-העבודה חושבת כמוהו. האמריקאים ידרשו זאת, בלי כל ספק. האם תוכל הממשלה לסרב לדבר, אחרי שהסכימה לבחירות?

האם תוכל לסרב לפיקוח בינלאומי על הבחירות, כשוו תיררש עליידי רעת-קהל הבינלאומית? האם תוכל להתנגד, למשל, להנפת דגלים פלסטיניים? האם תוכל לעמוד על הדרישה להפסקת האינתיפאדה ללא-תנאי? מכיוון שהדבר כלל אינו אפשרי בלי הסכמת אש"ף, האם תוכל להתנגד למשאיומתן בין ארצות-הברית ואש"ף, שבו יקבעו תנאים להפסקה (גם זמנית) של ההתקממות?

מילכוד 25

טווח הקצר ביותר, השיג יצחק שמיר הישג גדול בזירה הבינלאומית:

לפי שעה עברה היוזמה לידי ישראל, למרות המשך האינתיפאדה.

שמיר הרוויח זמן. פחת הלחץ על ישראל לנקוט צעדים מיידים.

זכירה הפנימית:

שמיר הביס את יריביו בליכוד, שנשארו במיעוט של שלושה בממשלה - אריאל שרון, דויד לוי ויצחק מודעי (ראה עמוד 9).

הוא הפך את מיפלתגת-העבודה כולה לגלגל חמישי במרכבת הליכוד (ראה עמוד 8).

הוא הפך את עצמו למנהיג של קונסנזוס לאומי - חלמו של כל מנהיג פוליטי. הוא העביר בממשלה את תוכניתו ברוב מוחץ של 20 נגד שיש.

בחיים הפוליטיים, מדיניות-הפנים קשורה תמיד למדיניות-החוץ, ולרוב קודמת מדיניות-הפנים למדיניות-החוץ. שמיר השיג את איחוד השתיים.

אולם זהו הישג לטווח קצר, העלול לעלות ביוקר - מבחינת תפישתו של שמיר עצמו - בטווח הארוך.

נוצר כיום צירוף נדיר של כוחות, הרוחפים לקראת השלום הישראלי-פלסטיני. הניסיון להקים מול השלום חומה בצורה עשוי לגלות שאין זה קיר-הברזל, אלא קיר-הנייר.

למאורעות יש כוח משלהם. הרוח הגדולה עשויה להרים גם את הנייר החגיגי ביותר, ולהניח אותו במקום אחר. וזה מה שעשוי לקרות לתוכנית זו: הרוח הפוליטית תעף אותה בכל פעם ככמה צעדים קדימה, והיא תהיה מונחת בכל פעם במקום חדש.

זהו מילכוד האמיתי. אפשר לקרוא לו מילכוד 25.

■ א.א.

שקוראים אותה כפשוטה, "התוכנית המדינית של ממשלת ישראל" - "תוכנית שמיר או "תוכנית שמיר-רבין" - היא דומה לגבינה שווייצית. יש בה מעט מאוד גבינה והרבה מאוד חורים.

אבל ככל שבדקים את התוכנית תחת המיקרוסקופ הפוליטי, מתגלות בה מלכודות שונות. החורים אינם תמימים בליכוד, ומתחבאים בהם הרבה מילכודים.

מילכוד 22

על פני הדברים, אין זה אלא גיבוב של סיסמות. לקחו את סיסמות קמפ-דייוויד, שאבר עליהן הכלה, ועירבבו אותן בסיסמות האופציה הירדנית של המערך, שגם עליה אבד הכלה. שתי אופציות ישנות אינן מהוות אופציה חדשה, כשם שהעיוור והפיסח אינם יכולים להשתתף במירוץ אל השלום.

עזר וייצמן טען, בצדק, כי התוכנית אומרת פחות מאשר תוכנית קמפ-דייוויד, שהוברה לפני יותר מ-10 שנים. בקמפ-דייוויד הסכים מנחם בגין למומש הזכויות החוקיות והצרכים המוצדקים של הפלסטינים. אין לכך זכר הפעם, בשם שאין זכר ל"פיתרון הבעייה הפלסטינית על כל היבטיה".

כל דבר שמישהו התנגד לו נמחק מן התוכנית, ומכאן החורים. אבל הטבע אינו סובל חללים ריקים, וגם לא החיים המדיניים. המציאות אינה רומה לגבינה שווייצית. כל חור יתבע את מילוו. זהו מילכוד 22.

מילכוד 23

מילכוד הבולט ביותר הוא זה שהוכנס לתוכנית במתכוון. נעשה הכל, ובצורה די גסה, כדי לנסח את התוכנית כך ששום פלסטיני רציני אינו יכול לקבלה. למשל: ברור כי היוזמה לא היתה נולדת כלל, אלמלא האינ-

"אני מקווה שהאמריקאים אוהבים דגים!"

תיפאדה. אבל הפסקת האינתיפאדה הוכאה כתנאי מוקדם לצעד הראשון של ביצוע התוכנית. למעשה נדרשים הפלסטינים להתפרק מנשקם העיקרי - האינתיפאדה - לפני שישגיגו הישג כלשהו, ולוא הקטן ביותר.

אחרי הפסקת האינתיפאדה, צריכות להיערך בחירות נגדה וכי רצועה, כתנאים של כיבוש.

מהבחינה הפלסטינית, כוללת התוכנית שפע של סעיפים, שכל אחד מהם די בו כדי לפסול את כולה. בין השאר:

לא נאמר כי הציבור הערבי בירושלים המזרחית יוכל להשתתף בבחירות. הוצאת ציבור זה מכלל העם הפלסטיני היא גזירה ששום ערבי לא יסכים לה.

לא ניתן כל תפקיד שהוא למחצית העם הפלסטיני, החי כמחנות-הפליטים ובשאר המקומות מחוץ לגבולות הארץ. למעשה באה התוכנית לסתום את הגולל על כשני מיליון וחצי פלסטינים חסרי-מולדת - לצמיתות.

לתקופה של חמש שנים מוצע לתושבי השטחים הכבושים "מימשל עצמי" בענייניהם הפנימיים - שהוא פחות מכפי שהוסכם עליו בקמפ-דייוויד. נעלמה "המימשלה החזקה", שהובטחה בקמפ-דייוויד למוסדות המימשל העצמי. נאמר בפירוש כי ענייני ביטחון ומדיניות יישארו בידי ישראל. משמע: הכיבוש יימשך במלוא עונו. לא מרובך על הסגת הכוחות הישראליים מרכזי האוכלוסייה אל "עמדות חרשות", כפי שנאמר בהסכם קמפ-דייוויד.

מי ששולט "בביתחון", יכול לנקוט בכל האמצעים: גירוש תושבים, סגירת אמצעות-קשורות, מעצרים המוניים וכו'. אין בתוכנית שום הגבלה על כך.

דובר על בחירות "חופשיות, דמוקרטיות וחשאיות". אין זכר

מוני ישראל לערוך מישפט ללינין בערבים המבצעים פיגועים. נאמר, אמנם, כי עוזרו של ראשה הממשלה נתן אחר-כך לדבריו (שלא ייצאו שלמים) פירוש אחר, מישפטי יותר, אך רושם הדברים לא נמחק.

כך ירדה ישראל בכמה מדרגות נוספות ברעת-הקהל העולמית. מכיוון שהתמונות של אינן שונות בעיני הקורא הזר מתמונות של אספסוף איראני או עיראקי הזועק לדם, ניתנה למדינת-היהודים תרמית חדשה, רחוקה מתמונת "הדמוקרטיה היחידה במזרח התיכון", בעלת אופי מערבי, ליברלי, דמוקרטי והומאני.

בתוכנית-החדשות בטלוויזיה ראו ושמעו הצופים את ההפגנות הספונטניות והמאורגנות, שבהן קראו ישראלים במקהלה: "מוות לערבים! מוות לעירביים!" שכסתבות אלה מופיעות בין כתבות דומות על איראן, לבנון ופאנמה, לא יימחק הרשם.

יוזמות-שלום יכולות להסיח את הדעת לשעה קלה (ראה חיסרת). אולם התצלומים בעיתונים והכתבות בטלוויזיה מברורות שפה הרבה יותר מידיית, חזותית ומשכנעת.

לגמרי

ברור שמשה קצב

אינו סוכן אשף

אבל אילו היה היה

מציע את אותו

הדבר

זמן רב לפני האינתיפאדה, כאשר מומחים ישראליים הודמו לרוב על האפשרות הרחוקה שאי פעם יפרוץ מרי אורחי של הפלסטינים בשטחים הכבושים, ראו כי אפשרות זו רק סכנה ממשית אחת: שהפעלים הערביים יפסיקו לבוא ולעבוד בישראל.

ההנחה היתה כי זאת תהיה המטרה המרכזית של אשף, וכי מניעת התופעה הזאת תהיה המטרה העיקרית של הממשל הצבאי ורועות הביטחון.

בינתיים פרצה האינתיפאדה, ובמשך 17 חודשים סוערים השתנו הרבה מאוד מושגים. השבוע נראה כאילו קרה משהו משוגע לגמרי: הוצאת הפועלים הערביים מן המשק הישראלי נראית עתה כמטרה של ממשלת ישראל.

משבר חמור. הערבים מאיימים כיום מקומות עבודה רבים, וכמעט את כל מקומות העבודה השחורה, הירדנית והזולה. קשה להעריך מה יהיה גורל הפסד של המשק הלאומי, אם ייסתמקור זה של עבודה זולה. לפי האומדנה, כבר הפסיד המשק 2% מהתוצר הלאומי בעיקבות האינתיפאדה. "סגירת השטחים" עלולה להביא את ההפסד ל-5%, ואף יותר. פירוש הדבר משבר כלכלי חמור. הדבר לא יקבור רק את כל הסיכויים לצמיחה כלכלית וליציאה מן הבוקר, אלא ישקיע את המדינה עוד יותר עמוק בו.

כל זה ברור לראשי האינתיפאדה. על כן השקיעו במשך 17 החודשים שנים מאמצים רבים כדי למנוע בעד הפועלים להגיע למקומות העבודה. הוכרו שביטות, נחבלו אוטונוסים וכלי רכב אחרים, הושמעו דיבריישיכנוע פטרוטיים ואיומים. מול מאמץ זה עמד ההכרח הפשוט של בעלי מישפחות מרוכזות-ילדים להביא לחם הביתה.

יתכן כי כל מאמצי האינתיפאדה היו כאין וכאפס לעומת ההיסטוריה, הספונטאנית והדמוגית, ש'אחזה בעם ישראל אחרי הריגת החייל אבי ספורטס, והיעדרו של חייל שני, שלגביו קיימים חששות דומים.

אלא שהפעם לא ראשי האינתיפאדה מנצחים על הניסיון להפסיק את עבודת הפועלים הערביים, אלא דמוגים לאומיים, ראשי ערים המבקשים בדרך זו לזכות בפופולריות וזולה וסחם המון נרעש. **לא סוכן אשף.** עלה על כולם המומחה הביטחוני התורני, השר משה קצב.

קצב הציע הצעה גאונית: לסגור את השטחים הכבושים לחלוטין. למנוע כל יציאה מהם. וכמו כן למנוע סיקור עיתונאי למה שיתרחש בהם. (המשך בעמוד 46)

המעריך: לייכוד ב'

משתפת. מהלך זה של שמיר ה' ליר את הכינוי — ספק בצחוק, ספק ברצינות — "מחנה שמיר רבין". שמיר אינו פוסק מלהרעיף שבי חים על שריהביטחון שלו. הוא אר מר, כמעט בכל הורמות — מת אימה כלאימתאימה — שהוא שר

מיפלגה זו, שבימיהוהור שלה הגיגה את העם, איבדה לא רק את כוחה, אלא גם את האידיאולוגיה שלה, הדרך שלה (הדרך לפריצת הדרך?) והכיוון שאולי יחד אותה בעבר. כרגע נראה שהליכוד לא זה בל שהוא המחזיק ב'רס'השילטון

מיכה חריש, מוכ'ל מיפלגת העבודה, החליט לקיים סידרה של דיונים מדיניים במוסדות המפלגה. הנושא העיקרי בדיונים אלה יהיה מה שמכונה, החל מן היום הראשון השבוע, "היוזמה מדינית של ממשלת ישראל". הבעיה העיקרית העומדת כר

כשם ששמיר איגף את שרון, רבין איגף את פרס. הברית שמיר-רבין שולטת עכשיו כלפי פנים וחוג

הביטחון הטוב ביותר במצב הקיים. הוא נתן לו גיבוי מלא לפעולותיו בשטחים הכבושים, מתייעץ איתו,

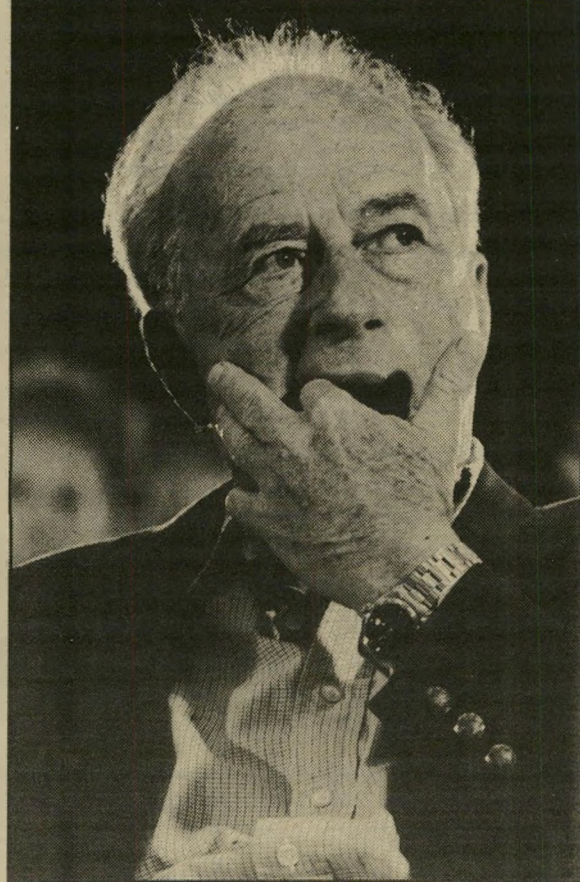
מכוח תוצאות הבחירות האחרונות, אלא גם מכוח הדרך והכיוון שלו, ולמיפלגת-העבודה לא נותר אלא לומר הן אחרי כל הצעה, יוזמה, תוכנית ומגמה שמציע ראשי הממשלה שמיר.

מרגע נסיעתו של יצחק שמיר לארצות-הברית, לפני שבועות אחרים, ומהרגע שהציג לפני הנשיא האמריקאי ועוזריו את יוזמתו ורעי יוגותיו החדשים, שכחו הכל את מה שקדם לכך.

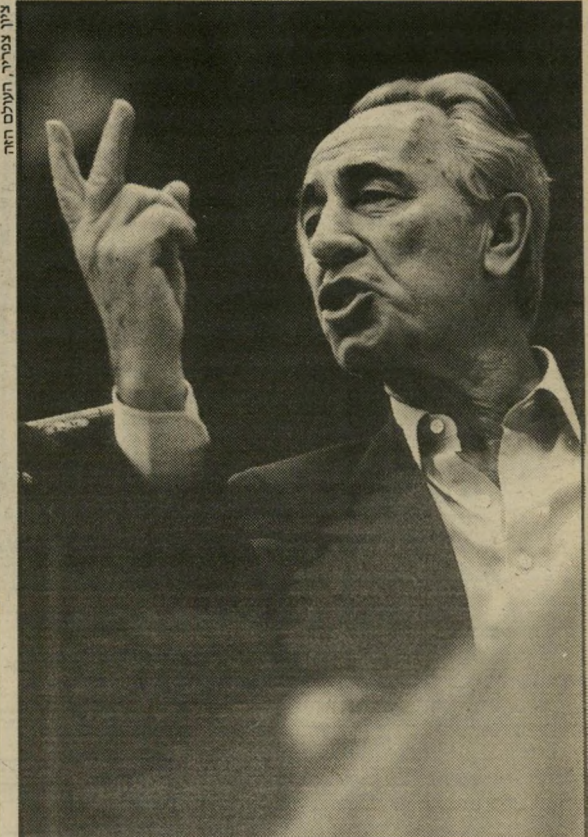
במיפלגת-העבודה, אולי מתוך מצוקה, יודעים רבים להזכיר שיצחק רבין היה, בעצם, בעל

גזע לפני מנסי מוסדות מיפלגת העבודה היא למצוא את התפר הרק שבין שובו של יו"ר-המיפלגה, ש' מעון פרס, מביקורו באיטליה, לבין נסיעתו של יצחק רבין, שריהביטחון, אל מול בע' ייה לוגיסטית סבוכה זו נראה שגם הוויכוחים בין היונים והניצים במיפלגה על תוכנית-הבחירות מתגמרים.

יהיו אשר יהיו תוצאותיהם של דיונים אלה, יש להניח שהם לא ישנו במאומה את אשר החליטה ממשלת-ישראל בישיבתה ביום הראשון השבוע: תמיכה של רוב

יוני צמירי, העולם הזה

יוני צמירי, העולם הזה

רבין יכול להיות שכל המצב הוא לרעתה-מיפלגה...

מעורר אותו ומעניק לו תמיכה בלתי-מסוייגת.

איפה שימעון פרס?

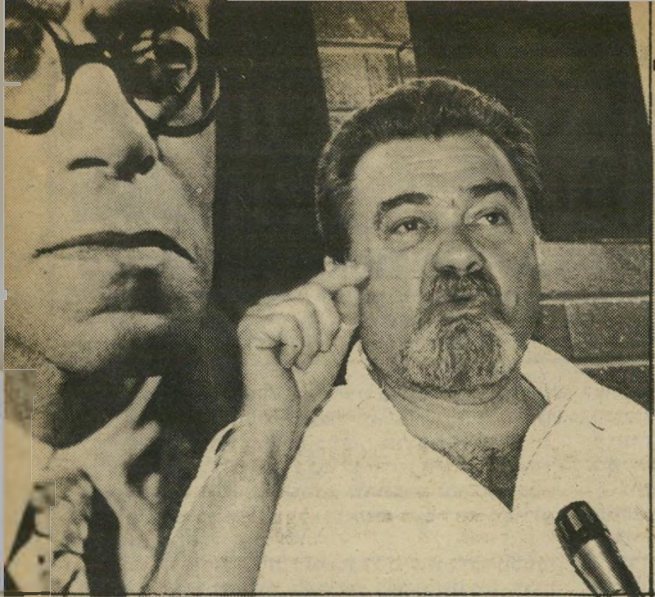
האיש החזק, שריהביטחון, התפקיד השני בחשיבותו בהירארכיה הממט שלתית. למתנגדים לכניסת מיפלגת העבודה לקואליציה עם הליכוד, אמר פרס שלא ינטוש את הוירה המדינית, למקום שקיבל על עצמו את תפקיד שרי-האוצר, הרחוק מהר כרעות וממערבות בעניינים מדיניים בווערים וחשובים. אז נרמה היה, משוס'מה, שהנושא הכלכלי הוא הנושא הבעור והחשוב, ופרס, שהוכיח את כושר החלטותיו הכלכליות עוד בהיותו ראשי-הממשלה הרושציוני, סבר שימשיך לשבת במרכז הוירה.

בתוך סוחרור יוזמת הבחירות של שמיר-רבין נשכה כמעט לחלוטין יו"ר מיפלגת העבודה, שימעון פרס. פרס כמעט ואינו מתבטא בנושאים מדיניים כבר זה שבועות ארוכים. הוא אינו מופיע כמנהיג — לא של מיפלגתו, ובוודאי לא של אותו החלק הגדול של העם שתמך במיפלגת-העבודה.

בדיונים הקרחתיים שנערכו אחרי הבחירות האחרונות ברבר הצטרפותה — או אייהצטרפותה — של מיפלגת-העבודה לממשלת-אחדות בראשותו של יצחק

פרס כרגע יש טיח גדול...

שרי-הממשלה, ורוב שרי מיפלגת העבודה, ביוזמה. במכת לאחור קשה להצביע על הרגע שבו הפכה מיפלגת-העבודה, כאחת משתי המיפלגות הגדולות במדינה — מיפלגה שלה קו מדיני משלה, יוזמות משלה, תוכניות משלה — לגוף חסר-השפעה פוליטי-מדינית, ובלשון בוטה יותר: לליכוד ב'. כרגע, בכל אופן, נראה כאילו

ציון צמירי, העולם הזה

כולם מקבלים את השותפות עם המערך וההתמנות", ולוא הטא"קטית שחלה בליכוד.

ח"כ צחי הנגבי, שהיה ראש לישבת ראש-הממשלה עד היבחרו לכנסת, מייצג דיעות ניציות ברורות. הוא היה ממובילי ההתנגדות להליכה לממשלת-האחדות, בני גוד לעמדת פטרונ הפוליטי (ל"שעבר?), שכמוכן לא רווה נחת מי כך, בלשון המעטה. בכנסים רבים כסניפי הליכוד מתבטא הנגבי בחריפות נגד מדיניות הממשלה בביתחון, בהתייחסות בות ובנושא המדיני. בכנס צעירים וסטודנטים של הליכוד הוא טבע מטבע פוליטי-לשוני חדש: "שר הביטחון צריך לעבור למישרד המיסחר והתעשייה, ושר המיסחר והתעשייה צריך לעבור למישרד הביטחון".

ניתן להניח ששמיר אינו מאושר מהקו העצמאי שנוקט הנגבי. אך הנגבי כבר נוכח ב"שבועיות" ש"הוא אינו "נסיד" מן המניין במחנה הנסיכים. עקב מימונו הגבוה ב"פאל" הוציאו אותו אנשי-ארנס מפקדיה-שבועיה השלישית, והעי דפו על פניו אחרים, וכך לא הצי ליה להתברג לשבועיות. הוא הסיק את המסקנות. הוא בונה לעצמו תשתית של תמיכה "בשטח", מי תומכי כל המחנות, עקב דיעותיו הניציות, שהן פופולריות מאוד ב"מרכז-הליכוד. כך עשתה, בשעתו, אמר.

מתחת לפני השטח רותחת הלאבה בליכוד. דפוקי שמיר מתאחדים וגדו

את דברי ח"כ בן-אלישר בהאשמות נגד הליכוד, והרבר גרם למתח רב בכינוס.

גם ח"כ מיכאל איתן, יוזם הח"כ זית, ריבר על "הצעות שמסכנות המשך המיפעל הציוני" ועל "מג"מת כירסום לא רק בהבטחות ש"ניתנו לציבור ערב הבחירות, אלא כירסום אפילו בקווי-היסוד של ה"ממשלה".

ישר לנסיכים

התארגנות החזית היא סיימן מן למאבקי-מחנות מסוג חדש בליכוד.

בפועל קיימים היום שני מחנות בליכוד: המחנה שהח"כים שלו הודרו עם "חזית ארץ-ישראל", המייצג קו ניצייקציוני, ומציג עצמו כנאמן לדרך הרעיונית של הליכוד. נמציאים שם, למשל, בצורה החוצה את המחנות הישנים בתנועה, הח"כים צחי הנגבי, מיכאל איתן, עוזי לני"או (שמיר-ארנס) וגם הח"כ בן-אלישר ויעקב שמאי (לוי).

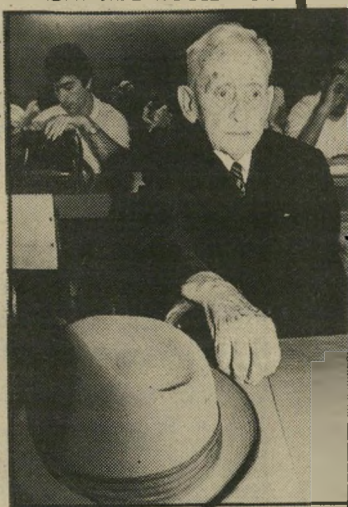
נמצאים שם גם ח"כים ליבר ליים כמו פינחס גולדשטיין ויוסי גולדברג, וכמוכן תומכיו של השר אריאל שרון.

חזית ארץ-ישראל הוא גוף ציבורי חדש, שמאחוריו עומד לובי של 31 ח"כים מהליכוד ימינה. וזוהי כעצם התארגנות של מקננות כיום תחושות עמוקות של תיסכול ויאוש.

מקורן של תחושות אלו בהקמת ממשלת-האחדות והמיגבלות שערבדה זו הציבה על ההתנחות, נקיטת צעדים חריפים יותר למיגור האינתיפאדה וכמוכן רעיון הבחירות שותפים, שלו יש התנגדות אף בתוך הליכוד עצמו.

כינוס "חזית ארץ-ישראל" הש"בוע, שרן בתוכנית הבחירות בש"טחים, היה כינוס אופוזיציוני לכל דבר שנערך במצודת-חזאב — ביי"תה של מפלגת-השילטון המרכיזית כיום בישראל.

ככזה אפיינו אותו הסחת ביקור רת נוקבת בממשלה על דרך הטי"פול באינתיפאדה ועל התוכנית ה"מדינית החדשה (שמיר-רבין), ש"אשרה בממשלה באותו היום.

ציון צמירי, העולם הזה

ח"כ בן-אלישר בכנס "חזית ארץ-ישראל"

כולנו מאוחדים בדיעה שזה עלול להביא למדינה פלסטינית...

לא שותפות עם המערך וללא הצגת תוכנית מדינית ישראלית. ללא שותפות עם המערך וללא הצגת תוכנית מדינית ישראלית.

ללא שותפות עם המערך וללא הצגת תוכנית מדינית ישראלית.

ללא שותפות עם המערך וללא הצגת תוכנית מדינית ישראלית.

שתי גדות לליכוד

האיתניפאדה, להכריז על הוצאת תושבי ירושלים המיוחסת מההש"תתפות בבחירות, ועוד. יתכן שיצליחו לכפות חלק מדי רישותיהם על שמיר — וכך תטור"פד מראש היוזמה המדינית החד"שה. יתכן וההתארגנות החדשה תפי"נה לכיוון של התארגנות סביב ה"שר שרון, כמועמד אלטרנטיבי לקו המדיני של שמיר-ארנס ונסיכיהם, ותקום דרישה למנותו כשרהבי"טחון. תסריטים שונים אפשריים לגבי העתיד.

החל באירגון האגודות שלו. מדי"פעם הוא מכנס בלישבתו חברים מרכז, ומסביר להם את השקפותיו המדיניות ואת הסכנות שהוא רואה מהמשך "ההירדררות הביטחונית" מדינית", לדבריו. השר לוי מתו"ס כל מכך שלמרות שתמיכתו ב"מרכז-הליכוד הבטיחה לשמיר את הקמת ממשלת-האחדות, אין הוא משותף בהתייעצויות ובעיצוביהם

המאבק בין המחנות הפרסונלי"יים והמחנות האידיאולוגיים חופף לעיתים, אך רק חלקית. מרבית תומכי השרים לוי, מודעי, שרון ואף השר-לשעבר שריר, מהווים אופוזיציה לשמיר, על רקע רעיוני ועל רקע אמונות אישיות. הם נגד מדיניותו והורם המרכזי, השולט ב"ליכוד היום, המורכב מאנשי שמיר-ארנס.

המחנה שמולו: "הנסיכים" ה"צעירים — בני בגין, דן מרדור, רוני מילוא, אהוד אולמרט — המ"הווים למעשה את הזרם המתון ב"ליכוד, הנאמן לשמיר ושדחף למ"שלה משותפת עם המערך. סברה מקובלת במצודת-חזאב היא שרצונו האמיתי של שמיר הוא למסור את השילטון ישירות לצע"רים, הישר מעל ראשיהם של שרון, לוי ואולי אפילו ארנס. רמז נוסף על כך ניתן למצוא בהתנאותו של השר ארנס בסוף-השבוע, ש"פיו אין הוא שולל העברת השילטון משמיר לצעירים. לפי דבריו זה אינו עניין עקרוני בעיניו להיות ראש-ממשלה.

בניגוד להצהרותיו הפומביות, אין שמיר פוסל על הסף את האפש"רות להמשיך קדנציה נוספת אחרי תום הנוכחית, ובכל מקרה הוא מתגאה בכך שהוא מטפח את השר דן מרדור, וחבריו להנהגה הצע"רה של הליכוד, כדרו-המשך של מנהיגות הליכוד.

בעיקבות

אך מחנה שמיר-ארנס אינו עשוי היום מיקשה אחת. לא

ציון צמירי, העולם הזה

ח"כ מיכאל איתן בכנס

אפילו אחיה או בתחיה"הינות. למודעי ולשריר סיבות אחרות, גם אישיות, לכעוס על שמיר. כל זה מתחבר עם האגף הניצי בליכוד של הנגבי, איתן וחבריהם, המעוניינים לסכל את התוכנית המדינית החדשה.

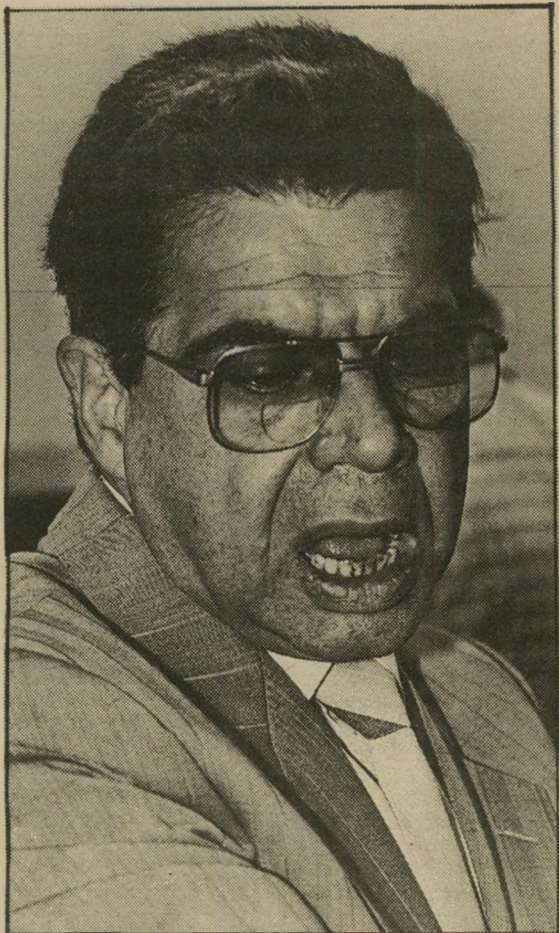
ברזל שביר

עורך-הדין שמואל ברזל, איש הצמרת, נחקר חקירה נגדית. חלק מתשובותיו היו מוזרות מאוד – גם למי שאינו מבין בכספרים

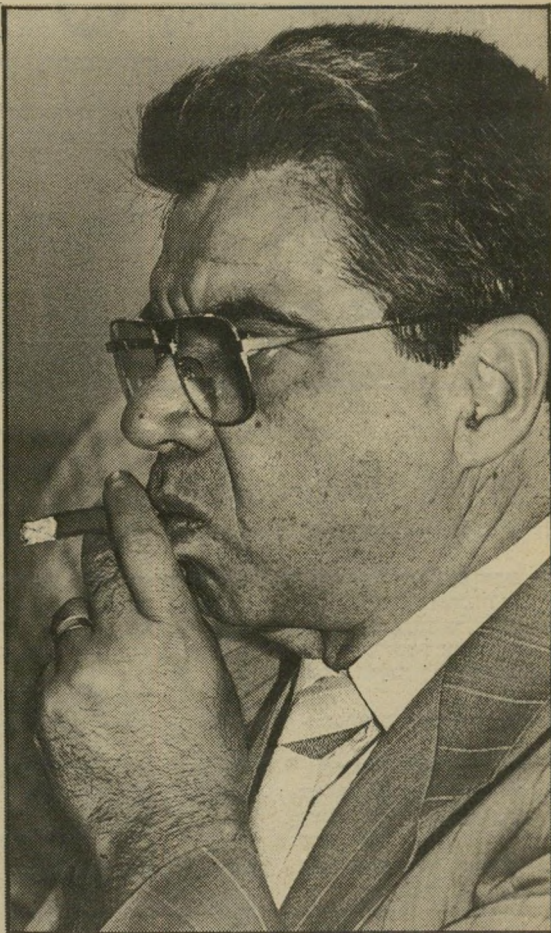
בבנק לטובת עסקים פרטיים ורימו את בנק ישראל כדי לאפשר להם להמשיך לגנוב מן הבנק. התביעה טוענת כי ברזל ושותפו, חיים שטריקס, השתלטו על חברה בשם טי-טי-טי, והחזיקו יחדיו 66% ממניותיה, שאותן קנו ב־40 אלף דולר, והיא הקימה יחד עם חברת אזורים של קונצרן כלל חברה פנמית בשם דקל, שהשקיעה בעסקי-בנייה בקניה. דקל מומנה על-ידי בנק צפון-אמריקה באשראי בסכום של 2.1 מיליון דולר, ועוד ערבות של הבנק בסך 1.4 מיליון דולר. הכספים לא הוחזרו לבנק מעולם. ברזל כופר בכל ההאשמות נגדו. הוא מסר את גירסתו כאשר עלה להעיד. השבוע הוא נחקר נגדית על-ידי התובע שימעון דולק, שהכין היטב את שיעורי-הבית שלו, והוא מעמיד את ברזל לעיתים קרובות במבוכה וחסר-תשובה על דוכן-העדים.

עות ארוכים. כל הפרשה היא סבוכה, ומעורבות בה חברות רבות ושונות. ברזל נאשם יחד עם יהושע הלפרין, מי שהיה ממייסדיו של הבנק והרוח החיה בניהולו. בחלק הכללי של כתב-האישום נאמר כי הלפרין הקים את הבנק ב־1978, יחד עם איירה גילדן ז"ל, ואליו הצטרפו עוד מייסדים. ברזל שימש בתחילה כנציגו של גילדן בהנהלת הבנק, וגם כיועץ המשפטי של הבנק. גילדן כיהן כיושב-ראש מועצת-המנהלים של הבנק עד פטירתו ב־1984, אולם בפועל מילא ברזל את מקומו כנציגו. חברי מנהלת-הבנק היו הלפרין, דויד צפרייר ז"ל, שהיה מנכ"ל הבנק, הדסה מונסה ומשה שטרן, שניהלו את הבנק אחרי צפרייר, דני ברזילי ועורך-הדין ברזל. הלפרין וברזל נאשמים בכך שניצלו את מעמדם

לפני מואל ברזל הוא עורך-דין מהצמרת הכלכלית-פוליטית-מישפטית במדינה. בעבר היה שותף במשרד עורך-הדין מיכה כספי, יחד עם חיים צדוק, שר-המישפטים לשעבר. השניים פרשו יחדיו ממשרד כספי והקימו משרד משותף, שהתפרק זמן קצר לפני תחילת מישפטו של ברזל, הנאשם בעבירות חמורות בפרשת בנק צפון-אמריקה. בין היתר נאשם ברזל בגניבת 13 מיליון דולר מכספי הבנק. הוא עומד כעת למישפט לפני השופטת דליה דורנר בירושלים, ואולי בגלל מחיצת האינתיפאדה, המקיפה את בית-המישפט המחוזי במזרח-ירושלים, אין כל דיווחים עיתונאיים על המישפט. באותה פרשה נשפטו כבר משה שטרן והדסה מונסה, שהורשעו ונידונו לתקופות מאסר ממושכות. מונסה העידה במישפט הנוכחי ועמדה על דוכן-העדים שבו

ציון צפרייר, העולם הזה

ציון צפרייר, העולם הזה

הידיעה הראשונית שלי, שאני כן אמריקאי.

★ ★ ★

● שאלו אותך מה ידוע לך על החברה, ולא סיפרת לחוקרת שהיה לך קשר עם גילדן, דברים שאתה מספר באן היום. סיפרת כל מיני דברים, אבל לא סיפרת שמי בחינתך הבעלים הוא גילדן? זה לא, היא שאלה אותי מי הבעלים. כשהיא שאלה אותי בהי משך, אמרתי לה "גילדן". אני עונה לשאלות, אני לא נותן הרצאות.

★ ★ ★

● אתה לקחת על עצמך החלטות בשם אנשים שעדי-מים מאחורי חברות אחי-רות לגבי אישור דו"חות כספיים של הבנק, בחירת מנהלים חדשים, לגבי אני שים אנונימיים לגבי? זה המצב בחברות פנמיות, שיש לך פיו-ריכוז ויש לך מי שאתה מדי-ווח עליו, זה אנונימי, לכן גרסמות חברות פנמיות.

● מדוע לקח לך שנה של-מה להשיב לנורית וול את התשובה הזאת? התשובה היא לא פשוטה... זאת אינפורמציה שלא היתה אצלי, ש-הייתי צריך לשאול את גילדן... ● שנה לא תפסת אותך? תפסתי אותו, אבל הוא לא תמיד התלהב לדבר על זה...

★ ★ ★

● איך בדיוק בשנה הזו את, בין השאלה של נורית וול לתשובה שאתה נותן לה, שתי החברות מקבלות אשראים עצומים בבנק צפון-אמריקה. האחת של שני מילי-יון דולר ואחת של 1.7 מילי-יון דולר. האם זה מיקרו, ש-העיבוד בתשובה היה עד שהאשראים האלה פורסמו? באשראים האלה לא היה לי מושג...

★ ★ ★

● אני אני-לך מה טענת התביעה בעניין זה, מדוע היה לך מניע להסתיר את

● תאמר לי, אתה היית האיש היחיד שהיו לו הי-מיסמכים והניירות של חבי-רות אן-איי. מי יכול היה לפי-עול? והרי זו עובדה שהיו אשראים לשתני החברות הללו. מי חוץ ממך יכול היה לפעול? גם אני שואל את השאלה. איש לא יכול היה לפעול חוץ ממני בצורה חוקית. אם מישהו יכול היה לחתום על בקשות לאשראים ועל פעולות מה לעשות בכסף של האשראי, זה רק אני יכולתי. ואני לא חתמתי על שום מיסמך ושום הוראה. כאמת לא יכלו לפעול בלעדי ועובדה שפעלו בלעדי, אז צריך

העניין הזה. משום שבעל-עניין לא יכול לקבל אשראי של יותר מ-10%, להבדיל מתושבי-חוץ שהוא לא בעל-עניין, שיכול לקבל 20%. אילו היתה נורית וול יודעת שמדובר בגילדן, היא היתה בודקת בציציות את האיש-ראי של שתי החברות הללו כאשראי של בעל-עניין, לכן הסתרת.

(הון הבנק היה באותה תקופה 12 מיליון דולר, וסכום האשראי עולה על 10% ממנו.)

אני קודם-ככל לא הסתרת. בי-רגע שקיבלתי תשובה מגילדן, אני על אשראים לא ידעתי, ולכן לא היה כל קשר מבחינתי בין הדברים.

שופטת: ...מה שכתבת איננו משקף את מה שאתה אומר עכשיו, בקריאה פשוטה.

● יש סתירה בין המיברק ני"ב 84, שבו נאמר שהם לא אמריקאים, ובין מה שא-מרת במישטרה, בינואר 1987, בשיחה שלך עם גיל-דן, שהוא אמר לך שאלה משקיעים אמריקאים. נכון?

כן. ההרגשה שלי תמיד היתה של אמריקאים, כי אני ידעתי ש-גילדן עובד עם אמריקאים. כש-הייתי צריך לשלוח את המיברק הזה שאלתי אותו, הוא אמר לי ש-הם לא אמריקאים. לי נשארה תמיד

חקירתו של ברזל טרם הס-תיימה והמישפט עדיין בעיצו-מו. בהתאם לכללי סוב-יודי-צה, מובאות בזה ציטטות מ-תוך עדותו של ברזל, המדברות בעד עצמן.

התובע, עורך-הדין דולק, מ-זכיר כי נורית וול, ממחלקת-הפיקוח של בנק ישראל, העי-דה שביקשה מעורך-הדין בר-זל, שיוצג את שתי החברות אן-איי-אנטרפרייז ואן-איי-אינווסטמנט, להודיע לה מהם בעלי השליטה בחברות הללו, שהיו חברות פנמיות, ולכאורה היו בבעלותו של אמריקאי ב-שם גילדן.

אחרי תשובתו של ברזל:

במדניה

אתה מנסה לערכב לי תאריכים שאינם קשורים אחד בשני...

לשאול את מי שעשה את זה. לא אותי.

★ ★ ★

האם אתה מעלה גירי פה "רומית" היה קשר נגד די"י! האם גירסתך היא שא-תה רומית בעניין הזה?
מי שרומה זה אן"א. קודם כל. לי לא היה שום אינטרס אישי בכל העניין הזה. אני הייתי מיופיה-כוח, ואם רימו אותי, רימו את אן"א, ואת מי שעומד מאחוריה.

השאלה היא מדוע אר-תו רמאי צריך, במין אתגר יוצאאידום, לקחת דווקא את החברה שאתה הדיקטטור, וישב במינהלה ושיזמזע ש-שתי החברות שאתה היחיד די שיכול לטפל בהן, מקב-לות אשראי במיליוני דר-ל אריום? זה לא מתקבל על דעתך.

★ ★ ★

יש לך הסבר לגבי ה-מיסמך הזה?
תראה, ההסבר הוא אותו ההסבר של מיספר נושאים שבנק. החליט משהו לעקוף אותי בכמה נושאים. לעקוף, מפני שהוא ידע שאני לא אתן יד לזה. אם מדובר על יסות באמצעות אן"א, עקפו אותי, כי ידעו שאני לא אתן יד לזה. אם מדובר על יסות מניות אחרי משי-בר הבנקאות, הבנקאים עקפו אותי. אם מדובר על שיחורר ערבות, עק-פו אותי. בכל הנושאים שידעו שא-ני אעורר בעיות, עקפו אותי. זה ההסבר שלי.

★ ★ ★

מדוע נבחרת להנהלה המצומצמת?
הציעו שאני אשתתף בהנהלה המצומצמת והסכמתי, אבל אני או-מר לך שוב, מעולם לא זומנתי ל-ישיבת הנהלה מצומצמת.

★ ★ ★

נורית וול מתייחסת לעוד חברה ג'ייאןטי, שי-יחד עם שתי החברות האחר-רות קיבלה אשראי של כשי-יבעה מיליון דולר, כאשר הון הבנק היה אז כ-9 מיליון דולר. וזו חברה שאתה הקי-מרת ואתה רשמת. אני רוצה לשאול אותך, האם זה צירוף מקרים ששלוש החברות האלה קיבלו אשראים בסכר-מים של מיליוני דולרים, מבלי ידיעתך, מנכס צפון אמריקה?

★ ★ ★

קודם כל, המיסך הזה, רק לשם הבהירות, זה לא מיסמך בתוך ה-בנק... זה לא מיסמך שראיתי אר-ת... עכשיו, לגבי העובדות, שני-אן"ש קיבלה אשראי בבנק נודע לי רק מתוך החקירה. מעולם לא נתתי הוראות ולא חתמתי בשם החברה הזאת בשום רבר... חוץ מעצם רי-שומה. לידיעתך, החברה הזאת לא עשתה מעולם עסקים, לא השת-משה מעולם כייפוי-הכוח, איש לא דיבר איתי על החברה הזו עד החקירה. זה שהשתמש בה לנושא-ויסות, כפי שנורית וול מתארת פה, זה בכלל פעולה שהיתה מחוץ לכל מושג או ידיעה שלי.

★ ★ ★

אתה הקמת חברה פני-מית, ולא היה לך כל שימוש בה? זה עוררדין ברזל מסוג הרברים שאתה ברמתך ע-שית? פתחת שאתה חברות פני-מיות בלי שימושי? אני מר-אה לך מיסמכים על אשר-אים גדולים שאתה מעביר להרסה מונסה, ושהיו כאן ויסותים גדולים המזוהות שאותן ואתה את כל זה לא ידעת?

★ ★ ★

האם יש לך הסבר מדוע הרסה מונסה אמרה את הרברים הללו? האם היתה לה סיבה להעליל עליך את העלילה הזאת?
אני לא יודע מה הרסה אמרה. שופטת: בהקשר לחלק בטי-ט.

★ ★ ★

האם יש לך הסבר מדוע הדסה מונסה אמרה את הרברים הללו? האם היתה לה סיבה להעליל עליך את העלילה הזאת?
אני לא יודע מה הרסה אמרה. שופטת: בהקשר לחלק בטי-ט.

★ ★ ★

האם יש לך הסבר מדוע הרסה מונסה אמרה את הרברים הללו? האם היתה לה סיבה להעליל עליך את העלילה הזאת?
אני לא יודע מה הרסה אמרה. שופטת: בהקשר לחלק בטי-ט.

(המשך טעמוד 8)
לגבי ההצעה הראשונה, תהיה זאת לא רק מכה קשה למשק הישר-אלי. יהיה זה גם ניצחון מהרהר של האינתיפאדה.
מאה וכמה אלף פועלים ערביים, שמצאו את לחמם בישראל, יישארו בלי עבודה, במחנהריכוז ענקי. הם יהיו תיגבורת אדירה לכוחותהיד-לם. ההתפוצצות כסיר-לחץ ענקי זה מובטחת. כדי להתגבר עליה, יצטרך צה"ל לגייס כוחות אדירים, שישארום מן המשק תביא לנוכ ככלכלי נוסף.

סגירת השטחים האלה לפני סיי-קור עיתונאי, כתנאים אלה, לא תהיה רק פגיעה אנושה בחופש העיתונות ובדמוקרטיה הישרא-לית, אלא גם מכה נוראה לתדמיתה של ישראל.
בעולם של 1989, אי-אפשר ל-מנוע את זרם המידע. גם אם ינתקו את כל הטלפונים, הטלסקס, קשרי-הדואר והפקסימיליה, ויהפכו את השטחים האלה למין בלתי-טוטאן נוסח ררום-אפריקה, זה לא יעזור. התיקשות העולמית תשיג את המידע ברכים אחרות.

כבר כיום, כאשר מתגלה סתירה בין גירסאות כוחותהביטחון וגירסת המקורות הפלסטיניים, נוטים כמי-עט כל העיתונאים העולמיים וה-ישראלים להאמין לגירסה הפלס-טינית. אחרי, סגירת הקו הירוק, תפתח חרושת-שמעות. כחוסר אפשרות לוודא, תאמין התיקשות העולמית לכל סיפוריוועה שיכוא מהשטחים הכבושים. הנזק יהיה אדיר.

אמר השבוע ציניקו: "מוכן שאי-אפשר להניח כי משה קצב הוא סוכן-אשף. אך אילו היה סוכן אשף, לא יכול היה להציע תוכנית אחרת!"

אמר השבוע ציניקו: "מוכן שאי-אפשר להניח כי משה קצב הוא סוכן-אשף. אך אילו היה סוכן אשף, לא יכול היה להציע תוכנית אחרת!"

אמר השבוע ציניקו: "מוכן שאי-אפשר להניח כי משה קצב הוא סוכן-אשף. אך אילו היה סוכן אשף, לא יכול היה להציע תוכנית אחרת!"

אמר השבוע ציניקו: "מוכן שאי-אפשר להניח כי משה קצב הוא סוכן-אשף. אך אילו היה סוכן אשף, לא יכול היה להציע תוכנית אחרת!"

אמר השבוע ציניקו: "מוכן שאי-אפשר להניח כי משה קצב הוא סוכן-אשף. אך אילו היה סוכן אשף, לא יכול היה להציע תוכנית אחרת!"

אמר השבוע ציניקו: "מוכן שאי-אפשר להניח כי משה קצב הוא סוכן-אשף. אך אילו היה סוכן אשף, לא יכול היה להציע תוכנית אחרת!"

אמר השבוע ציניקו: "מוכן שאי-אפשר להניח כי משה קצב הוא סוכן-אשף. אך אילו היה סוכן אשף, לא יכול היה להציע תוכנית אחרת!"

אמר השבוע ציניקו: "מוכן שאי-אפשר להניח כי משה קצב הוא סוכן-אשף. אך אילו היה סוכן אשף, לא יכול היה להציע תוכנית אחרת!"

בק קשה וצמוד, כשהערכה היא שסיכויי השמאל לזכות ישתפרו אם יצליח להעביר את מערכת-הבחרים מנושאים סטודנטיאליים לפסים פוליטיים.
ההנחה היא שמרבית הסטודנ-טים מזוהים פוליטית עם מחנה-השמאל, ולכן תעמולת הימין מש-תירלת להבליט את ניהולה ה-לא-פוליטי והמיקצועי של ההסת-רות על-ידי אנשיו, תוך ניסיון להימנע מעימותים שלא על רקע סטודנטיאלי.

לא רק העסקנים הסטודנטיא-ליים הירושלמים יועזו כ-17 במאי. לתוצאות הבחירות תהיה משמעות שונה לגבי מי שישלוט בשנה ה-באה בהתאחדות הסטודנטים מאר-צית.

כיום מאוחדות בהתאחדות הארצית שווה פחות או יותר, אך היו"ר הארצי הוא עדיין עדי הרר, אישיהעבודה. אם ינצח הימין בירור-שלים גם השנה, יש סיכוי לכך שהיו"ר הבא של ההתאחדות ה-ארצית יהיה ימני, אחרי שבע שנים של שילטון העבודה. אם יפסיד ה-ימין בירושלים — יוסר האיום ה-ימני מההתאחדות הארצית.

מכריעות או לא מכריעות — עסי-קנייהסטודנטים התל-אביביים של הימין מתברחים עם חבריהם התל-אביביים מתאיההשמאל.

הדילמה — האם לדרת לעזור לחברה מירושלים, או להעדיף את יוסיסטודנט שבאוניברסיטת תל-אביב, החל גם הוא בריוק כ-17 כמי-א. האידיאולוגיה ואחוותהעסק-נים אמנם חשובה, אבל מה זה לעומת ההופעות המובטחות של סנרסון על הרשא הירוק של הקמפוס התל-אביבי ביום אביב? נראה שהם יעדיפו את הרשא.

את מילחמתם כבר סיימו בדצמבר, ועכשיו — שישחקו הנערים (ה-ירושלמיים) לפנינו."

את מילחמתם כבר סיימו בדצמבר, ועכשיו — שישחקו הנערים (ה-ירושלמיים) לפנינו."

את מילחמתם כבר סיימו בדצמבר, ועכשיו — שישחקו הנערים (ה-ירושלמיים) לפנינו."

את מילחמתם כבר סיימו בדצמבר, ועכשיו — שישחקו הנערים (ה-ירושלמיים) לפנינו."

את מילחמתם כבר סיימו בדצמבר, ועכשיו — שישחקו הנערים (ה-ירושלמיים) לפנינו."

את מילחמתם כבר סיימו בדצמבר, ועכשיו — שישחקו הנערים (ה-ירושלמיים) לפנינו."

מועמדהמוערך ברמלי ישיחקו הנערים

מועמדההליכוד אדרי הימין כבש מכיוון

דה הן בשיטה האישי-איזורית, כאשר כל סטודנט בוחר בנציגים מחוגהלימודים שלו. בסך-הכל נב-חרים 88 נציגים לוועידה, שהיא בעצם הגוף הקובע מי שולט בהס-תדרות: היא בוחרת את יו"ר ההסת-דרות ואת יתר נושאיהתפקידים ומאשרת את התקציב.

כפתק השני מצביע הסטודנט כעד רשימה פוליטית, כמו בבחיי-רות לכנסת. כך נבחרים 22 חברי-מועצת הסתדרות, לפי הכוח היחסי של כל רשימה.

ארבע רשימות מרכזיות מת-מודדות בבחירות: נלעד (רשימת הימין — הליכוד, התחיה, וצומת), אופק (מיפלתגהעבודה), אומץ (מ-פ"מ, רץ ושינוי) וקמפוס (חזית-שמאל יהודית-ערבית).

תפקידי המועצה מישניים, והיא מתפקדת בעיקר כגוף המפקח על-הוועידה. שני המועמדים המרכזיים לתפ-קיד יו"ר הסתדרות הסטודנטים הם יעקב (קוקי") אדרי — מצד הימין, וגרי כרמלי (העבודה).

בבחירות מוקדמות שנערכו כ-27 בפברואר, במכניות ישראליות וח"ל, התחולל מהפך דרבינוני. הימין כבש את עמדות שלושת נציגי מכניותח"ל שהיו בידי הש-מאל, והשמאל עשה לימין בריוק אותו הרבר לגבי המכניות היש-ראליות.

מי ישלוט בארץ? צפוי מא-

סטודנטים למות או לכבוש את הקמפוס

ביום הרביעי יוכרע מי ישלוט בקמפוס בירושלים. ואולי גם הרבה יותר.

גידעון סער ■ מערכת-בחירות אגרסיבית, מל-וזה בהשמצות ובהאשמות הדדיות, תגיע השבוע לסיומה בקמפוס ה-ירושלמי באוניברסיטה העברית. בבחירות להסתדרות הסטודנ-טים הירושלמית, שיערכו ביום ה-רביעי, יקבעו הסטודנטים אם שיל-טון הימין בקמפוס הירושלמי היה חזיון חולף, או שמילגתהעבודה תמשיך בשרשרת מפלותיה האלק-טורליות בחזיתות הפוליטיות השונות.

שתי המיפלגות הגדולות מייח-טות חשיבות רבה לתוצאות הבחיי-רות. זוהי מערכת-הבחירות הראי-שונה, המתנהלת כשהימין בעמ-דתהשילטון, מאז מי צחי הנגבי וישראל כץ. לשמאל יש, איפוא, אתגר חשוב להביס את הימין ולהוכיח שלא חל כירסום במוקד-כוחו המרכזי במדינה — באוניבר-

כיום בשיטה האישי-איזורית, כאשר כל סטודנט בוחר בנציגים מחוגהלימודים שלו. בסך-הכל נב-חרים 88 נציגים לוועידה, שהיא בעצם הגוף הקובע מי שולט בהס-תדרות: היא בוחרת את יו"ר ההסת-דרות ואת יתר נושאיהתפקידים ומאשרת את התקציב.

כיום בשיטה האישי-איזורית, כאשר כל סטודנט בוחר בנציגים מחוגהלימודים שלו. בסך-הכל נב-חרים 88 נציגים לוועידה, שהיא בעצם הגוף הקובע מי שולט בהס-תדרות: היא בוחרת את יו"ר ההסת-דרות ואת יתר נושאיהתפקידים ומאשרת את התקציב.

(המשך טעמוד 14)

★ הסיבות הן גיל, מישפחה, צבא, מילואים

★ אנחנו דור המקבל הכל כמובן מאליו

ברום-קורואה, בסין ובמקומות נוספים בעולם יוצאים הסטודנטים להפגנות-מחאה וגוררים אחריהם את העם. מהומות הסטודנטים בצרפת ובמכסיקו לא במהרה יישכחו. בישראל, חוגגים השבעה הסטודנטים את יום-הסטודנט. יום של ביופים. תצוגות-אופנה, קורין אלאל, הגרלות, יצחק קלפטר, "משינה", דני סנדרסון והימורים.

קשה להוציא את הסטודנט הישראלי מאדישותו. בפעילות פוליטית עוסקים רק בתאי-המיפלגות באגודות הסטודנטים. הסטודנטים עוברים בפנים אטומות על פני המחתימים בשערי האוניברסיטה נגד המדיניות בשטחים הכבושים, וגם העלאה בשכר-הלימוד לא גורמת להם לטרוח ולהגיע להפגנות המאורגנות.

בהפגנה נגד העלאת שכר-הדירה במעונות מצאו את עצמם עדי הדר, יו"ר ההתאחדות ואפי מחלב, יו"ר האגודה בתל-אביב, לבדם, במשך לילה שלם, מול ביתו של שרי האוצר (ראה תמונה מימין).

למה הסטודנטים הישראלים אדישים?
"העולם הזה" יצא השבוע לראיין עוברים ושבים באוניברסיטות. כמה מהתשובות מתפרסמות בעמודים אלה. לא היה אף סטודנט, או מרצה אחד, שהתכחש לעובדה שהסטודנטים בישראל אדישים. **גלית בר**

"מדוע הסטודנט הישראלי אדיש?"

● הפרופסור אוריאל רייכר מן, דיקן הפקולטה למישרי פטים: גיל, מישפחה, עול-הפרני סה, צבא, מילואים ולימודים קשים גורמים לכך שאין לסטודנט חרות בלתי-מוגבלת. עליית המטרי-אליוס, וחוסר רוגמה אישית של המנהיגות מגבירים את האדישות.

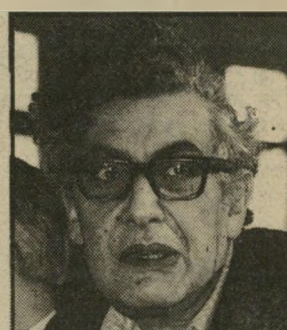
● אפי מחלב, יו"ר אגודת-הסטודנטים בתל-אביב: אחי רי הצבא, האורח הישראלי הופך עייף ואדיש, וכך גם הסטודנט. הניכור התל-אביבי מדיגש את האדישות, ומעט סטודנטים מאמרי נים שאפשר לשנות. הם רוצים לראות תוצאות מיידיות.

● רונית הרמתי, ספרות-עברית: זה עניין של גיל. הסטודנטים נכנסים למערכת פרג-מטית של השגת תואר. בגלל הגיל, מערכת-ההרגשים מאוד אישית ופרגמטית. כדי ללמוד וגם לחיות כדירה צריך לעבוד. האדישות נר בעת בעיקר מסיבה טכנית.

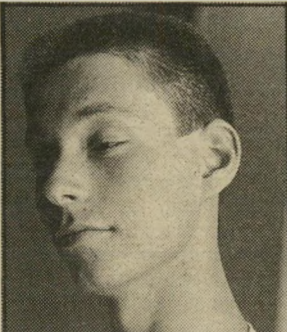
● רונית כהן, לימודים כללי-יים: אנחנו מאוד אנוצנטריים, ורק חושבים מה להשיג ואיך להשיג. יש בעייה כשמדובר בלחימה עבור מטרה כללית. גם בגלל המתח שבו אנו חיים במדינה, וגם בגלל המטרות האישיות של כל אחד. אנו מוצאים זמן רק לעצמנו.

● הפרופסור יוסף בן-של"מה, פילוסופיה יהודית: כטח שהם אדישים. סטודנט, שהולך בירושלים ורואה ערבי תוקע סכין בשני יהודים, צריך לרוץ אחרי. בגיל 21 הוא הספיק להוביל לקרב 30 צנחנים. אז עבורו להפגין עם שלטים זה שטויות.

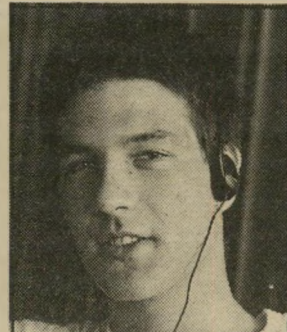
● חיים בריליה, היסטוריה וחינוך: אנחנו לא כל-כך אדי-שים. המילואים שאני עושה זה מספיק מבחינת המצפון. רוב הסטודנטים הם ילדי-שמנת, שבאו רק ללמוד. אז למה שיפגינו? הכל אצלם טוב. חוץ מזה אדישות היא מחלה מרבקת.

● אילן גנרלמן, עתודאי, מתמטיקה: אני לא מכיר מספיק את האוניברסיטה כדי לדעת האם הסטודנט אדיש, ואם כן — למה. אני, באופן אישי, לא מעורב כרגע, ואלך להפגנות רק אם ההזדהות שלי עם הבעייה תהיה גבוהה.

● אורטל רוטנר, פילוסופי-יה: מצב הסטודנטים הוא טוב יחסית. אין הרבה קשיים, מרווחים טוב, הלימודים לא קשים, ההורים עוזרים, לא מתעסקים יותר מדי בפוליטיקה. כשאין בעיות לחצות על הראש, אז גם אין על מה להילחם ובשביל מה להאבק.

● בועז שריובמן, גאופי-סיקה: הדרך היחידה שלי להשי-פע היא להצביע פעם בארבע שנים. לדעתי, אין כסים להשוואה בינינו לסטודנטים במדינות אחי-רות, ואי-אפשר לומר שהסטודנ-טים הם אדישים, כי זה לא תפקידנו כאזרחים לעלות על בריקדות.

● אהובה בוזין, מדעי-המדעי-נה: יש פה השלמה עם המצב. אני לא אלך להפגין נגד המדיניות הנר-אית בשטחים ונגד המצב בכלל. אין אדישות, רק יודעים שהמצב רע, ואין מה לעשות.

● **הדר עמרמון, כימיה: הסטודנטים אדישים, כי הם אימוטוטיים.** זה קשור לאווירה הכללית בארץ, התיאשות מניסיונות לשנות דברים. קשור גם לאופי ולמגמה הכללית של התקופה בישראל, וכנראה בעולם כולו, להסתדר בצורה אישית מיספחחית.

● **הפרופסור גרעון פישר, זון, ריקן הסטודנטים:** בישראל אל יש חופש מוחלט, וכל אחד יכול להביע את דעותיו בחופשיות. אין צורך בהפגנות, כדי להביע דעות. למעשה, גם אין סיבות מפורצות להפגנות. גם הלחץ המתמיד מגביר את האדישות.

● **סיגלית בנאי, קולנוע:** אני אדישה כמו כולם. יש דברים שאיכפת לי מהם. המצב הפוליטי, למשל, חורה לי, אבל אני לא עושה שום דבר. למה? זו שאלה נורא קשה. לא יודעת.

● **עדי הדר, יזם התאחדות הסטודנטים:** הסטודנט בישראל יותר מבוגר. לפעמים הוא נשוי, ושכר-הלימוד, יחסית, גבוה. הפעילות המיפלגתית היא דווקא מחוץ לאוניברסיטה, ונראה שהשרות הצבאי הביא לאנטי ביחר, ורצון לפתח את האינדיווידואל.

● **הפרופסור הנם קרייטל, פסיכולוגיה:** אי אפשר להכליל, זה תלוי במיקרה. אני מוצא שהסטודנטים מגיבים על דברים הנוגעים עים להם. ההשוואה לסטודנטים בחו"ל אינה הגונה, כי פה הם מתחילים ללמוד בגיל מאוחר.

● **רחלי אברמוביץ, חינוך:** ללקייה שמיעה: לסטודנט שעי שה 62 ימיימילואים בשנה אין זמן להפגנות. הוא צריך להשלים את כל החומר שהפסיד, נוסף עליך, את האדישות היא חלק מאופיינו, ותוצאה של מחשבה שבמילא אי אפשר לשנות.

● **אורי קלכמן, מישפטים:** לאנשים יש דעות ועמדות, אבל המעורבות היא לארדווקא דרך האוניברסיטה. האוניברסיטה נועדה ללימודים, ולהפגנות יש גופים אחרים. במדינה דמוקרטית יש אופוזיציות נוספות, פרט לסטודנטים.

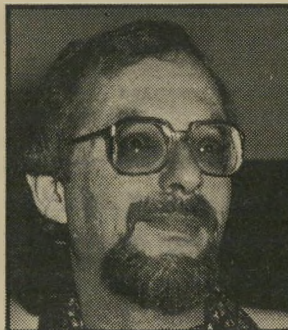
● **שרייהינוך, יצחק נבו:** בארצנו יש דמוקרטיה, וכל אחד יכול להביע את דעותיו והשקפותיו. הסטודנטים מתחילים ללמוד בגיל מבוגר יחסית. לכן מקדישים זמנם ללימודים. רק כאשר משהו הכריח, לפי השקפתם, הם יוצאים להפגנה.

● **ברמל אבייזחק, מישפטים:** אני משוכנע שהאנשים, שתפקידם להחליט מה יהיה, עדין שים מה שהם רוצים, לכן אני אדיש. בכנסת לא מתחשבים כדאי עות הצניבור. הצניבור יודע, ולכן מפתיע שהציבור ממשיך ללכת לקלפי פעם בארבע שנים ולבחור.

● **מינה רוזנברג, חינוך והייסטוריה:** יכולת ההשפעה שלנו היא נמוכה. גם 20 אלף סטודנטים בהפגנה לא ישנו כלום. הממשלה, שבה רואים רוגמה רעה, גורמת לחוסר מוטיבציה. ככל שהזמן אהשמאל יותר נלחמים אלה באלה, כך קטנה יכולתנו להשפיע.

● **הדוקטור יריב בן-אליעזר, מומחה לתיקשורת:** זה מוזנח לתיקשורת. הסטודנטים הם חלק מכך לל הצניבור. זאת מדינה אדישה, והם כמו אמא שלהם ואבא שלהם. הקונסנזוס פה הוא מילת-מפתח. אין פלורליזם, ולא היה. השמרנות היא התנועה הלאומית.

● **גילה כביה, חינוך וספי רות:** אנחנו דור המקבל את הכל כמוכין מאליו. נולדנו למצב סטאטי, ואין בנו כל רצון לשנות אותו. אנחנו ילדי-שמנת, שלא רוצים להתאמץ. עשינו צבא, ובכך אנו חושבים שמילאנו את חובותינו למדינה.

● **חן מנחם, כימיה:** אני לא חושב שסטודנטים הם אדישים. תמיד יש קצת פעילות פוליטית, קצת הפגנות נגד שכר-לימוד, והרכבה הצהרות. אני אישית לא מעורב בפעילות, אבל ממה שאני רואה סביבי, יש לי הרגשה שאינשים מעורבים.

● **מיכל שרון, לימודים בלי ליים:** בישראל, כשנותנים לך סתירה בלחי אחת, אתה מגיש את השנייה. זה ישראלי. אנחנו עם שחי עם המון צרות ומתח יומיומי, והאירועים המועזים גורמים לאינשים לראות בהפגנות דבר שולי. כמו העם, כך גם הסטודנטים.

● **חייב מיכאל קלוזר, לשעיי בר יזם אגודת הסטודנטים בתל-אביב:** יחסית לא מתעניינים, אך זה נתון לשינויים בהתאם לתקופה. הגיל והצבא תורמים לאישישות, והעובדה שרוב הסטודנטים לא גרים במעונות. לכן אין דגירה משותפת על רעיונות.

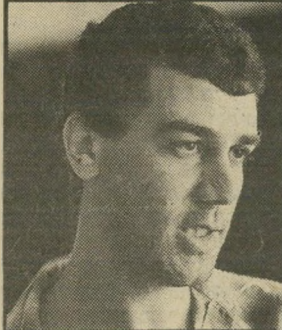
● **עודד פלדמן, מדעי-המדעי נה ויפאנית:** אנשים לחוצים על בחינות ולימודים. כל מה שמעניין אותם זה ללמוד ולעשות כסף. צריך גם לצלם חומר, לצלם הרצאות וטיפה גם לחיות, ואז לא נשאר זמן להפגנות.

● **עדי עציין, הנדסה:** מטריד אותי שהאוניברסיטה הפכה מוסד פוליטי. אני לא אדיש, אבל הפעילות לים באוניברסיטת תל-אביב הם שמאלנים, ולהם אני אדיש.

● **יעקב פרנד, רפואה:** כרפוי אה יש דתיעה מפוליטיקה. כל אחד טומן דיוו בכיסים כדי שלא יהיה מוזהה עם דיעה מסוימת. קיים גם חוסר-אמונה ביכולת שלנו לשנות. מעורבות באגודה היא קרשקפיצה לקראת קאריירה פוליטית, ולא את כולם זה מעניין.

● **ג'אבר פואד, חשבונאות:** עצלנים. כל רוח הלחימה מושקעת בלימודים, וחוז מזה גם עובדים, ואין כוח לדברים אחרים. מסתמן אופי כללי, שבו הסטודנטים סומים כים על אחרים, שייזו דברים וישנו מה שטעון שינוי.

● **אייל גרם, נציג הפקולטה למישפטים באגודת-הסטודנטים:** הסטודנטים עברו את חווית ה"ביחר" בצבא, ועכשיו הם עושים טובה כשהם מעורבים במשהו. הם יודעים להגייד שהי אגודה לא עושה כלום, אבל כשיש הפגנה, איש לא טורח להגייד.

במדיונה

(המשך מעמוד 11)

פה של אורן. מול שהיה ככה ולא להיפך, אמרה אמו של גיר זייר. גיר נמצא עכשיו אצל אחד מקרובי-מישפחתו באזור המרכז. אמו טוענת שהוא צריך להירגע, ורוצה לתת לכל הענייני להישכח קימעה, רק אז חוזר. איזה קשר היה להורים איתו?

לא התנפלנו. ריברנו איתו רק פעם אחת בטלפון, כמוכח שלא התנפלנו עליו בשאלות. יהיה קצת טיפשי לעלות עליו. רק רציון לדעת מה שלומו. כשהוא יחזור, נדבר. ננסה להבין איך אפשר לתקן משהו, אם בכלל. איפה טעינו?

מה הניע אותו לברוח? לא יודע. אתה מחנך ילד ומשקיע בו את הכל, ופתאום הוא עושה לך דבר כזה. אני לא מבינה אותו. אנחנו מישפחה ספרדית, ולא נהרג לנו אף קרוב בשואה, ככה שאין לנו קשר ישיר לעניין. חוץ מזה שהוא היה זה שרצה לנסוע לפולין. שאלי תי אותו פעם למה הוא כל-כך רוצה לנסוע, והוא אמר שברצונו. לראות את הרברים, לחוש את ההיסטוריה! "המורה שלו סיפרה לי שהוא היה הכי נלהב והכי טוב במישלחת, אז מה פתאום הוא ברח, כי הרגיש שאיננו מסוגל לנסוע. נוער קשה גדל עכשיו בישראל.

הוא טיפוס מסתגר. לא מדבר איתו. תמיד אהב לשבת בחדר ו לקרוא ספרים. אין הרבה חברים ששוקרים את הבית. אף פעם לא יאחר, ואם איחר, תמיד הודיע לנו. כל-כך לא מתאים לו מה שהוא עשה."

איך עלה הרעיון לחפש אותו בי אילת? "קודם כל, אני רוצה להיר דות למחלקת-הנוער במיטרה על התמיכה והעזרה. בחופש שעבר הוא היה באילת, ואחיו חשב שכדאי לנסות שם. אין הרבה מקומות לי הסתגר באי. איך הקטנה שלנו. הוא מצא אותו על שפת-הים, יושב ומי הרהר. ממש שאנתי כששמעתי שמצאו אותו."

מישפט איפה הדוח, איפה?

כאשר השופט רותח מזעם על שרות בתי-הסוהר

נעמי רון
שופט בית-מישפט השלום בר-חובות, הרו פיינשטיין, מתח בר-קורת חיפה על שרות בתי-הסוהר, והורה להעביר ביקורת זו באופן אישי לנציגי שרות בתי-הסוהר, ל-שר המיטרה וליושבי-ראש ועדת-הפנים של הכנסת. כנר שמי מה-גורמים האלה יפעיל את כוחה-הישי כנוע, כוח אשר אין לבית-הדין פט, כדי שעוברת סוציאליט משי-רות בתי-הסוהר תיתן את חוות-הדעת המבוקשת. נראה לי כי השתלשלות העניינים היא חמורה ביותר."

להחלטה זו עמדת זו של השופט פיינשטיין קדמו החלטות אחרות, שהראשונה בהן ניתנה בינואר, 1989, בעניינו של העציר עמוס קרסנטיני. אז החליט השופט, לאור (המשך בעמוד 50) כעולת זה 2488

אריה גוגר (מימין) מגיב על כמה מהדברים שונתבו עליו באחרונה בעיתונים בארץ

אריה גוגר, העולם הזה

ביחס ישר להשקעות קודמות מצליחות — משמע ריווחיות. אני מאמין שאפלייה בין זכויות משקיעים, שתהיה מבוססת על משהו אחר מלבד השיקול המיסחרי הטהור, תביא לנסיגה בתהליך שהחל בין משקיעי-חוץ, והתעניינותם בהשקעות בארץ בשלוש השנים האחרונות. משהו העלה את הרעיון שאם ברצוני להיות בעל עיתון, שמישרדיו בירושלים, עלי לגור בירושלים המערבית, כאילו כבר מכר ב"מכירת סוף-העונה" את חציה השני של בירת ישראל. נראה לי, שלפי אותו הגיון, עלי גם לגור בחיפה, שם ההשקעה שלי אף גדולה יותר. (האם יש כבר איזור אסור בחיפה?)

במיקרה של קניית חיפה כימיקלים — העובדות הן חריג-שמעיות:

השקעות חוץ בארץ

זכות או עונש?

בתחילת 1985 הועמדה למכירה השליטה בחיפה כימיקלים. יותר מ-50 אחוז ממניותיה, שהיו בבעלות חברה אמריקאית בשם ביאטריס, הוצעו למכירה פומבית בעזרת פרוספקט-מכירה שהוכן על-ידי חברת SALOMON BROTHERS, אחת החברות הבנקאיות הגדולות בארצות-הברית, שנשכרה למטרה זו.

המטרה הראשונה של הבעלים (ברומה לוו של חברת משקיעי ישראל שזה עתה מכרה את ורוסלום פוסט) היתה למכור למרבה במחיר. פרוספקט זה הופק בין יותר מ-100 קונים פוטנציאליים, אשר כללו, כמוכח, את כל הגורמים הגדולים בארץ ובח"ל.

כמשך כתישה חודשים בדקו גורמים שונים את החברה ונתוניה בדיקות יסודיות ומייגעות. אחרי כל המאמצים המרובים הללו, ביום פתיחת מעטפת ההצעות, נמצאו רק ארבעה רוכשים מתחרים. הצעת הרכש שלנו היתה גבוהה מזו שאחריה ביותר מ-30 אחוז. הצעתנו היתה 19.5 מיליון דולר, והיא התקבלה על-ידי המוכר.

הגורם הישראלי היחיד שהגיש הצעת-קנייה היה חברת כור, אשר הערכתה לגבי שווי החברה היה נמוך הרבה מהערכתנו, בעיקבות בדיקה ארוכה ומדוקדקת של החברה. בחוגים רבים לעגו להצעתנו בגלל גובהה, כאילו היתה הצעה טיפשית וגבוהה שלא לצורך.

קניית המניות של שני השותפים האחרים בחיפה כימיקלים, דלק ובחי הויקוק, נעשתה אחרי משאומתן שהיה מלווה בהערכות על-ידי משערכים עצמאיים. המרננים, השמחים להלעיו, מצאו בימה חרשה למיתקפות. האם יש משהו רציני העוסק בקנייתן או במכירתן של חברות, אשר היה מע-לה בדעתו של חברת ענק כביאטריס, או חברת-ההשקעות מסוגה של SALOMON BROTHERS, או חברה ציבורית ישראלית כמו דלק, או חברה ציבורית לאומית כמו בחי הויקוק. "העניקו מתנות" לגוגר, או "גאננסו" למכור לו?

אני סבור שיש מי שאמאמינים בזאת באמת ובתמים. אבל כמה עיתונים חוגגים כבר זה יותר משלוש שנים במסע הכפשה ורינונים, שאין לו שום כסיס תימוכין במציאות, מלבד הרצון הודוני להשחיר אנשים אשר אינם חפצים ביקרם. שאם לא כן, הרי היו חושפים זה מכבר הוכחותיהם לרינונים אלה.

דיוק בדיוח
ה סוג של עיתונות המנסה היום לעצב את מדיניות-ההשקעות בארץ. היא התעוררה בזעקת אימים, כשלפתע מצאו עצמם מיספר עיתונאים ועורכים חשופים לאפשרות שיידרו מהם סטרנטיים גבוהים של דיוק בכתיבה ובתוכן, רמה מיקצועית שתתבע תיחקורים מדוייקים, וכתיבת עובדות ולא המצאות.

הם התעוררו — כי לפתע הבינו שאותם סיפורים שכתבו לא זכו עוד לאמונם של לפחות חלק מהקוראים, אשר למענם זה נכתב. אלה פסקו מלקנות עיתונות, ובהיעדר "תמיכה כלכלית" שהיו נהוגות בעבר, הפך חלק גדול של העיתונות בארץ למערכת כלכלית חלשה, כמו מערכות כלכליות אחרות שנמכחו. שנים רבות, שבגללן איננו יכולים לעמוד במעמסת ההפסדים, אך המהססים לקבל את גוריה-הדין של השוק החופשי. אי-אפשר לכפות על קונה חופשי במדינה חופשית קניית מוצר שאינו חפץ בו.

מדינת-ישראל כמדינה דמוקרטית חופשית, מאו הקמתה, החלה בשנים האחרונות לתת ביטוי לשוק החופשי לפעול בצורה חופשית, ללא התערבות ממשלתית. זהו תהליך, אשר צדדיו הראשונים ייתכן ויגרמו לכמה טעויות, כמו בכל תהליך חדש שאר. כמוכח שצריך לצמצם את הטעויות ככל האפשר, אך האסור כשום פנים ואופן להשתמש במיקרים חריגים — ואיני יודע אם היו כאלה — כסיבה לשינוי תהליך חשוב זה, שבהצלחתו טמונה הצלחתה של מדיניות העצמאות הכלכלית של מדינת-ישראל.

ה מאבק על הזכות להשקיע בארץ הפך באחרונה לנושא פופולרי. במשך שנים רבות, אנשים רבים וטובים, אשר ראו צורך לאומי מוצדק בהחלט לדרבן את התהליך של השקעת הון זר בישראל, רתמו לכך מאמצים אדירים. כיום כאילו התעוררו ספקות לגבי כנותם, הגיונותם וטוהר-מניעיהם של מאמצים אלה.

הקריאה למשקיעי-חוץ להשקיע בישראל היא, אולי, המכנה הכלכלי המשותף היחיד לכל ראשי ממשלות-ישראל מאז הקמת המדינה. מפעם לפעם היא קיבלה מיסגרת מחודשת. החברה לישראל. כימי השר פינחס ספיר, התוכנית ל"עצמאות כלכלית" בימי גולדה מאיר ומחנם בגין והקמת "כוח משימה" כימי פרס/שמיר.

לי, כשלעצמי, לא זכור שקריאות אלה להשקיע בישראל היו מלוות בהצהרות-אזהרה או מיגבלות לגבי סוג, גודל, אורחות או דת, שהוצבו כתנאי מוקדם לכשרותן של השקיע הפוטנציאלי.

אני מאמין שאי-פעם, במישור ההשקעות, יעו משהו להעמיד תנאים כגון: "אנא השקע בתנאי שתפסיד", או, "אנא להשקיע, אך אל תתערי, או, אם ברצונך להשקיע, אתה חייב לגור במוך להשקעתך", או — "אם ברצונך להשקיע, ציצייתך שלך ושל חבריך ייבדקו בקפדנות יתרה". כאחרונה היו כמה המוגדרים "אנשי-ישוב ותיקים", אשר טענו שהשקיע עות בישראל, שחלקו מתחיל כמוכח בקניית נכס קיים, נתנות צביון של "מכירת סוף-עונה" (הם השתמשו רק במינוח הלוועזי) של "המשק הציוני". במיקרה מסוים זו היתה אפילו קריאה שיצאה מאי-שממסד ותיק, אשר טרח לשהות בארצות-הברית כמה שנים, כמיסגרת מוסד ציבורי, שיעודו השקעות בישראל. השקעות גדולות לא כווצע על-ידי החברה בתקופת הנהלתו, כנראה ברוח דבריו, כדי להימנע מהשתתפות ב"מכירת סוף-עונה" זו. אך, כמוכח, תגאיה-עסקתו המיוחדים בארצות-הברית לא נתנו ביטוי לחוסר-פעילות זו.

ההשקעה ב"כימיקלים"
אני מאמין שממשלת-ישראל של שנות ה-80 מכירה בצורך של שוק חופשי, המוסת עלויות ומחירים. אני מאמין שהאחרים למדיניות הכלכלית של מדינת-ישראל יודעים שהשקעות זרות חרות עומדות

ההשקעות ב"חיפה כימיקלים"

על הסכומים הקשורים ברכישת החברה והפעלתה מסר אריה גוגר את המימספרים הבאים:

- רכישת "חיפה כימיקלים" התבצעה בשלושה שלבים שונים: (א) רכישת מניות מ"ביאטריס", ב-3 בינואר 1986.
- (ב) הקנייה מבתי-הזיקוק ומ"דלק", ב-21 בספטמבר 1986.
- (ג) קניית מניות מהציבור בינוני 1988. בסך-הכל היתה עלות הרכישה כ-56 מיליון דולר.
- נוסף על כך, מאז הרכישה הראשונה בינואר 1986 ועד לסוף 1988 הושקעו בחברה, בהרחבת התפקודה והוספת מוצרים וכו', יותר מ-30 מיליון דולר. שכום זה גדול מי שלושה מן הכספים שהושקעו בה בשלוש השנים שקדמו לכך.
- בהתחלת 1989, אחרי קבלת האישורים, החלה החברה בבניית תוכנית תלת-שנתית, בסכום של יותר מ-40 מיליון דולר.
- מכירות החברה עלו באותו פרק-זמן מכ-100 מיליון דולר לכ-150 מיליון דולר בשנת 1989.

לשקדנים, הידד!

היכרתי את האיש. קל היה לזכור אותו, מפני שהיה פזול. הבריטים הבריחו אותו מארץ. אצ"ל חיפש אותו הרבה. אילו התגלה, היו מוציאים אותו להורג. אינני סבור שהייתי אז מזיל דימעה.

זיגזאג ספרותי

או: מי האח החשוב?

האנשים שכתבו את התסריט לסרט האחים קארמאזוב, שהוקרן בליל-שבת, היו גאונים. כמעט כמו פיודור דוסטוייבי סקי עצמו. כי הם הצליחו להפיק סרט עלילתי סביר מאחד הספרים המבולבלים ביותר בספרות העולמית.

קראתי את הספר כנער, בגיל 12 או 13, וכבר אז היתה לי הרגשה עמומה שמשהו בו אינו כשורה. את סיבת ההרגשה הכנתי כאשר קראתי, כעבור הרבה שנים, ביקורת של סומרסט מומס על הספר. מזהם היה סופר מיקצועי, בעל כישרון מיוחד לבניית עלילה. (הוא עצמו העדיף לי קרוא לעצמו "מספר-סיפורים" ולא "סופר", וכך טענו גם רבים ממבקריו.) כבונה-עלילה, הבין מזהם את חולשת האחים קארמאזוב.

ברנר

וכך הסביר: דוסטוייבסקי כתב את סיפורו עבור עיתון, לפירסום בהמשכים שבועיים, למען הכסף. הוא היה מהמר כפייתי, שתיין ושקוע בחובות, ונאלץ לספק את ההמשך השבועי שלו גם כשלא היתה לו השראה.

כתיבה מסוג זה אינה עוזרת לבניית עלילה עיקבית. תחילה התכוון דוסטוייבסקי לכתוב ספר בעל אווירה מיסטית, דתית. גיבור הספר אמור היה להיות אלכסיי, האח הגזיר. דוסטוייבסקי הבטיח בחלק זה שהכוומר הזקן ימלא תפקיד חשוב כספר. אבל הכומר נעלם לגמרי, כאילו בלעה אותו הארמה.

(בחלק זה של הספר יש ויכוחים פילוסופיים-דתיים נוקבים. מובן שאין להם זכר בסרט. מה טיבו של אלוהים, המאפשר לאמלל ולוא ילד חף-מפשע אחד? לאור השואה, זהו ויכוח המתחדש בכל דור. אייפאשר להסריט אותו.) אייטש במהלך הספר שינה דוסטוייבסקי את טעמו, והפך אותו לרומאן-אכהה. גרושינקה האחת והיחידה. קטיה. רמיטרי תופס את מקומו של אלכסיי כגיבור המרכזי.

ואו, לקראת הסוף, משנה הספר שוב את כיוונו, והופך לספר בלשי. מי הרג את אבא? האח השלישי, איוואן, מגיע למרכז, יחד עם האח-החורג הממור סמרדיאקוב. אלמלא היה דוסטוייבסקי סופר כל-יך גדול, זיגזאגים אלה היו מקלקלים את היצירה. אבל כשהסופר הוא גאון כמו דוסטוייבסקי, העלילה כמעט ואינה חשובה. קובץ מירקס חיצירה עצמה, השפה, התיאור. העומק הפסיכולוגי של כל הרמויות הופך את הספר למה שהוא. בידי סופר גרוע, זה היה הופך לקיטש. מין שוונשנות.

ואם כי הסרט אינו אלא צל קלוש של היצירה עצמה, והסוף שונה ללא-היכר, עוד יש בו די דוסטוייבסקי כדי לרתק. אגב, במשך כל הסרט חשבתי על הימיון החיצוני בין יול ברנר (רמיטרי) ובין משה דיין. רטייה על עינו של ברנר, והנה יש דיין. אולי זה המוצא הטאטארי.

והכנעני או בארץ

התוכנית שבה ריאיינו ירון לונדון את המומחית הצעירה לכתבה-חטרומים לפני שבועיים, היתה מרתקת. אבל. אבל מדוע צריכה גם תוכנית כזאת לעסוק בשטיפת-מוח? המומחית ריברה כמה פעמים על הרמויות, בעלות החוות השמית, המופיעות בציורים המצריים העתיקים. היא אמרה שכאו, כנראה, כנעני. ושון היו "ארצישראליות". אבל רמויות אלה צויירו יותר מ-1000 שנה לפני תקופת יהושע. גם התנ"ך עצמו אינו קורא לארץ, כפי שהיתה אז, "ארץ-ישראל". היא היתה ארץ כנען, והרמויות השמיות בציוור היו, כנראה, כנענים.

המומחית גם הזכירה כי בכל כתיבי מצריים הקדומה מופיע רק פעם אחת השם "ישראל". היא שכחה להזכיר כי איזכור זה אינו קשור בעם-ישראל, כמוכנו של היום, אלא לחבל-ארץ כנעני — גם זה הרבה זמן לפני תקופת-יהושע. האם גם בתוכנית מסוג זה, שבאה ללמד ולפקח עיניים, פוחדים מפני האמת ההיסטורית, כשזה נוגע לנכסי-צאצא-ברזל של בורות לאומנית?

המצביאים בכל הדורות. זה נכון או כמו היום. וזה נכון במערכות-השלום כמו במערכות-המלחמה. אלוהים לא השתנה מאז.

גורלם של השטינקרים

לפני שנים ביקרתי במחנה-הפליטים דהיישה. קבוצת צעירים המתינה לי והובילה אותי לתוך המחנה, שהיה כבר אז מנותק וחסום. הלכנו באחת הסימטות, כשהצעיר המוביל אמר לפתע: פה אנחנו עושים עיקוף דרך החצרות, כי כאן גר סוכן של השיר בית.

תמתי על ידיעה מדוייקת זו. מה הטעם בפעולתו של סוכן השב"כ, אם כל המחנה יודע מיהו? בדרך החוצה היתה לי חוייה הפוכה. כמתנת-פרידה תלו עלי הצעירים ענק עשוי-חרושים, בצורת רגל פלסטיני. ענק כזה שווה שלוש שנות-מאסר — בשבילים. פסענו ביחד לקראת הכניסה למחנה, כאשר לפתע ראיתי שוטר שנהא לקראתנו. נבהלתי. לא למעני, אלא למען הצעירים. שבה אני הולך, עלי ענק גדול בצורת הרגל האסור, ומסביבי הצעירים. אבל הצעירים לא נבהלו כלל. הסתבר שהשוטר היה ערבי. "זהו אורי אבנרי, שנפגש עם ערפאת!" הם אמרו לו. השוטר ניגש אלי, חיבק אותי ונישק אותי על שתי לחיי. הורדתי את הענק לפני שיצאתי לכביש, שבו עמדו אנשי מישמר-הגבול.

כל זה קרה לפני שמישהו חלם עדיין על האינתיפאדה. אבל זה עזר לי להבין מה קורה היום במחנות וכפפרים. ובעיקר את סיפור משתפי-הפעולה. איש אינו אוהב בוגרים. לא בוגרים יהודים, העוזרים לאוייב, ולא בוגרים פלסטיניים, העוזרים לנו. ולראייה: גם בצה"ל ובשב"כ קוראים להם, בבוז תהומי, "שטינקרים".

השטינקרים אינם ציונים גדולים. הם עושים מה שהם עושים למען כסף. אנשי השב"כ מעריכים יותר את לוחמי האינתיפאדה, שבהם הם לוחמים, מאשר את "הסיענים", שבהם הם נעזרים.

משתפי-הפעולה מתחלקים לשני סוגים. יש המשתפים הגלויים, מוכרי-ההקרקעות וסוכני המימשל המינהל. המימשל נתן להם נשק ויתרונות חומריים בשפע. הם הסתובבו במשך שנים בקרב בני-יערם כאדונים, הביבי השילטון, כשהם מלווים בשומר-ראש, מתפארים בנישקם ומתעללים בבייבייהם. כל מי סטייר או גדרה וברצועה נתקל בהם כמכונניותיהם, כשהם מתנהגים כשחזנות, עכר-כיימלון.

אני מניח שאלה הם הקורבנות הראשונים של האינתיפא-דה. כאשר העם קם, הוא פורע את החשבון איתם. כך זה קורה תמיד. שום שילטון-כביבוש אינו יכול להגן על "סיעניו" במהלך של התקוממות עממית.

חסוג השני הם הסוכנים השתולים עמוק — המודיעים האמיתיים, שכל הקשרים עימם הם במחתרת, תוך שמירת כללי הקונספירציה. לאלה אין כמוכנו נשק גלוי, אין להם קשרים פומביים עם השילטונות. להיפך, נשק השם מנסים להתנהג כפטריוטים (פלסטיניים) מובהקים. על אלה אין השילטון יכול להגן, כי עצם ההגנה תהרוס את יעילותם. אינני יודע באיזו מידה מצליחים כוחות-ההלם של האינתיפאדה לחשוף את אלה ולפגוע בהם. יעילות השב"כ תלויה בהם במידה מכרעת. נאמר לי שרשת זו אינה נפגעת. אך כשאני זוכר את החוייה ההיא בדהיישה, אינני בטוח כל-כך.

אם השכנים מאמינים כי "משתף פעולה" מסר לשב"כ שמות של אנשי-האינתיפאדה, וכתוצאה מכך נורו או נלכדו, נחקרו ונעצרו — האם ייפלא שהורגים אותם באכזריות, ושואף הוריהם ואחיהם מרביים לקברם? פעם היה אצלנו אדם כשם עיקוב חבכיץ. הוא היה עסקן רוויזיוניסטי ואיש אצ"ל. הוא מסר לבלולשת הבריטית את מקום הכינוס של מיפקדת אצ"ל. היא נאסרה כולה.

סר הנרי ווטון אינו מסוגל להכיר מקרוב את אהוד אולמרט, מפני שהוא מת לפני 350 שנה בדיוק. וחבל.

אילו הכיר סר הנרי את אהוד אולמרט, היה ממליץ עליו ככל לשון של המלצה לתפקיד השגריר הישראלי בווינגטון. היה זה סר ווטון שטבע את האימרה המפורסמת: "שגריר הוא אדם הגון הנשלח לשקר בחו"ל לטובת ארצו." (ווטון, שגריר בריטניה בוונציה, רשם את האימרה כיומן של ידיו. כעבור זמן היא גרמה לו לצרות צרורות, כי המלך הבריטי התרגו עליה. רק בקושי הת-פיסס הוד מלכותו והחזיר את השגריר לעיריהתעלות.)

אולמרט

ובכן, האם יש במרינה כולה אדם מתאים יותר, כאשר ררוש שקרן מעולה? איך אפשר לוותר עליו דווקא עכשיו, כשמצבה של ישראל בארצות-הברית הולך ומחמיר, בגלל כלייהתקשורת המנוולים, המת-עקשים לדוות את האמת על האינתיפאדה? אני אומר: שקרנים קדימה! ואהוד אולמרט בראשו!

אלוהים והגרורים הגדולים

סיפרייהיסטוריה נוטים להתמקד במצביאים הגדולים, אשר ניצחונותיהם שינו את פני העולם. אלכסנדר מוקדון, נפוליון ורומייהם.

אבל כדי שמצביא גדול ינצח בקרבות, צריך שיהיה לו צבא טוב, מסור ומשוכלל. לעיתים קרובות לא הקימו המצביאים המפורסמים את הצבאות, אלא קיבלו אותם בירושה. בוני הצבאות הם הגיבורים האלמוניים-כמעט, שלא זכו כסיפרי-ההיסטוריה אלא בהערות-אגב.

אלכסנדר מוקדון, למשל. בגיל צעיר מאוד (הוא מת בן 33) ובמהירות מרהימה כבש את מרבית העולם התרבותי של אז והגיע להודו, למצריים ולהריהקוקו. זה היה אפשרי מפני שאביו, פיליפ, הקדיש את כל חייו לבניית הצבא הטוב ביותר בעולם.

פרידריך הגדול, מלך פרוסיה, מצביא מהולל, ניצח בעזרת הצבא שבנה אביו, פרידריך-וילהלם, "מלך-החיילים", שהק דיש לכך את כל חייו. (בין השאר שיגר חוליות שחטפו בכל רחבי אירופה אנשים גבוהי-קומה והעבירו אותם כארגונים לברליון, כדי לאייש את המישר המלכותי.) נפוליון לא יצר צבא. הוא ירש את הצבא המצויין של המהפכה הצרפתית — צבא פטריוטי, חושני, בעל מוטיביציה חזקה. בעזרתו הגיע למוסקוואה.

חשיבותם של בוני-הכוחות, הבלוטת כל-יך בתחום הצבאי, נכונה בתחומים רבים אחרים. היא נכונה במיוחד בחיים הפוליטיים.

מי שרוצה להבין מה קורה עכשיו בישראל, כראי לו להתמקד בנקודה זו. מי בונה כוחות בארץ? מי מפרק כוחות? כמשך שני דורות יותר בנתה "תנועת-העבודה" ("ארץ-ישראל העובדת" כוחות. "ההתיישבות העובדת" על קיבוציה ומושביה, ההסתדרות ושפע מיעלניה, אירגון-ההגנה, מיעלני התיקשורת והתרבות, קופת-היהולים — כל אלה היו כוחות פוליטיים בעלי עוצמה, שתתית איתנה לשילטון התנועה במשך 44 שנים.

ברור האחרון לא הקים השמאל הישראלי כולו שום כוחות חדשים. הוא רק מפרק ומפרק. מיעלני מתמוטטים, מתפרקים. בין שקיעת השמאל והתפרקות הכוחות האלה יש יחסגומלין. במקום שתתית איתנה נוצרים גופים חסריתשתית, בעלי קיום ערטילאי — מפלגות כמו ר"ץ, תנועות כמו שלום עכשווי.

מאז ראשית האינתיפאדה קמו בארץ יותר מ-50 קבוצות חדשות, המשתרלות להגיב — אם במחאה, אם בהפגנות, אם בפעולה בשטח. בקבוצות אלה מתאגדים אידיאליסטים, מיטב הגברים והנשים, המשתדלים לעשות משהו כמיטב יכולתם, אישי-איש בתחומם. על כל אחד מהם יש לברך.

אך מדוע אינם מתאחדים? כשהעליתם שאלה זו, נעניתי שמוטב כך. ריבוי הקבוצות עושה רושם טוב. כשכל קבוצה שומרת על עצמאותה וייחודה, יש כזה משהו יפה. הרבה נימוקים טובים. ודומה עומד רק נימוק גס ואפור: כדי לנצח במערכה פוליטית ררוש כוח.

השמאל הוא חסר כוח פוליטי ביורה הישראלית מפני שאינו מסוגל לבנות כוח, מפני שהוא מזולל בכוח ואף בו לכוח. בתחום הפוליטי, החברתי, התיקשורתי, הוא מפקיר את שרידי הכוח שנתורתו, ואינו חולם על הקמת כוחות חדשים. "אלוהים הוא תמיד לצד הגדולים הגדולים", אמר לפני 300 שנה המרשל הצרפתי אנרי ד'יטורן, גם הוא מגרולי

את התקליטונים ברדיו, החליטה סאני שהיא לא זמרת, שזה לא הכיוון שלה, והבטיחה להחזיר את הכסף למשקיע המאוכזב. כי רגע עטוקה עזיקרי הצעירה בי בית-ספר חדש לדוגמניות, רישן. שאותו פתחה עם שותף בפתח תיקווה.

■ **ברי סימון**, רקדנית-בטן, הגיעה באחרונה למלון הילטון ברומא, כדי להופיע בנשף ברי-מיצווה. היא התפלאה לראות את המלון מוקף שוטרים רבים, ושי-אלה: מי הזמין מיסטר, המישי-פחה? לא, אמרו לה, המלון הזמין. ככה נהוג עכשיו ברומא, במסי-בות של יהודים. זה יותר בטוח.

■ **הלן בראון**, אשת השגי-ריר האמריקאי, תפתח את ביתה וגם תממן את הכיבוד במסיבה שמטרתה לאסוף כסף לניתוח השתלת מח'עצמות של ילדה יתומה חולת סרטן, בת 8. מחיר כניסה לזוג — 300 שקלים.

■ הפרשה המסעירה כיום את תושבי חיפה היא נסיעתו של

ככעס, וטענה שקליין היה צריך לפסול את עצמו.

■ **חנן פלד**, אחד התסרי-טאים הקבועים של זהו זה, החנה את מכונתו הקטנה והישנה בי-יפו. כאשר חזר, מצא שמישה שבורה, ולא מצא את הרדיו-סייפ קור-המרכו. "וטוביה אומר: שמ' עתי שיש להם חומר טוב!"

■ **בעוד שעליזה עזיקרי**, זמרת, מחלימה מתאונה (מכונת מחצה את רגליה כאשר טיילה ברחוב באילת) בבית-חולים בעיר הררומית, מטפחת **סאני עזיקרי**, רן, בתה, ובתו של הזמר **אריס סאן**, שאיפות כזמרת. באחרונה הקליטה שיר כשם החיה שבי-שאותו כתב, מילים ולחן, **אבי רן**, הכותב שירים גם לחיים מלשה ולאחרים. את הכסף להקי-לטה — 1500 דולר — הוציא רן מכיסו, כי רציתי ללכת על הגימיק של בתם של" ברגע האחרון, לפני שרן הספיק לפור

רעיון שקיבל מכנו, **יואב**, המש-רת בלהקת הנח"ל. צפיר שואל, בקולו של ח"כ **רפאל** (רפול) "איתן, את הפסנתרן שלו, **עוזי אסנר**: "איפה אתה עושה מי-לואים?" אסנר עונה: "בלהקת פי-קור-המרכו." וטוביה אומר: "שמ' עתי שיש להם חומר טוב!"

■ מתח רב נוצר באחרונה בין הבימאית **מיכל בת-אדם**, שי-סיטה ארץ ושותיו של נפתלי-סימן טוב יצא לאקרנים השבוע, לבין העיתונאי **אורי קליין**, ה-כתב לענייני תרבות ואמנות של העיתון הארץ. קליין, חבר הקרן לעידוד סירטי-איכות על שם יגאל אפרתי של מישר-ההינוך והתרבות, היה היחיד שהצביע נגד מתן תמיכה לרטר, בהצבעה שנערכה זמן רב לפני תחילת ה-צילומים. לפני שבועיים התפס-רה הכתבת לענייני קולנוע של הארץ, וקליין התבקש למלא את מקומה עד לאיושה של המישרה. רצה הגורל והסרט הראשון ש-כתב עליו את הביקורת היה סיר-טה של בת-אדם. הבימאית הגיבה

שלו, **אורי זוהר**, נאם מעט, ריי-בר פה ושם בין ההופעות, סיפר כמה בדיחות. כאשר התברר ש-כוכבת הערב, הזמרת **מרגלית צנעני**, מאחרת בכמה דקות, הפך רום לזמר למשך דקות אחד-רות, ושר שיר. כאשר צנעני הגי-עה, הוא גילה לקהל שהוא היה המרדף שלה בהצופים.

■ לומר **יזהר כהן**, יש ידי-דה, **שרית**, ספרית במיקצועה, תושבת נתניה. שרית, בת 20 פלוס, ניחנה בכישרונות של מר-יום, והיא מסוגלת, תוך כדי חר-זקת ידו של מישוה, לומר לו רבי-ריס על עצמו — על עבודה, אה-כה, מישפחה, עתיד, מתי כראי-לעשות שינויים בחיים. פעם בי-שבוע היא מגיעה לדירתו של כהן בצפון תל-אביב, וחבריה מהי-בוהמה, ולא מהבוהמה, עולים אליה לרגל. היא גובה 40 שק-לים, ולפי השמועות אומרת "רבי-ריס חכמים ונכונים".

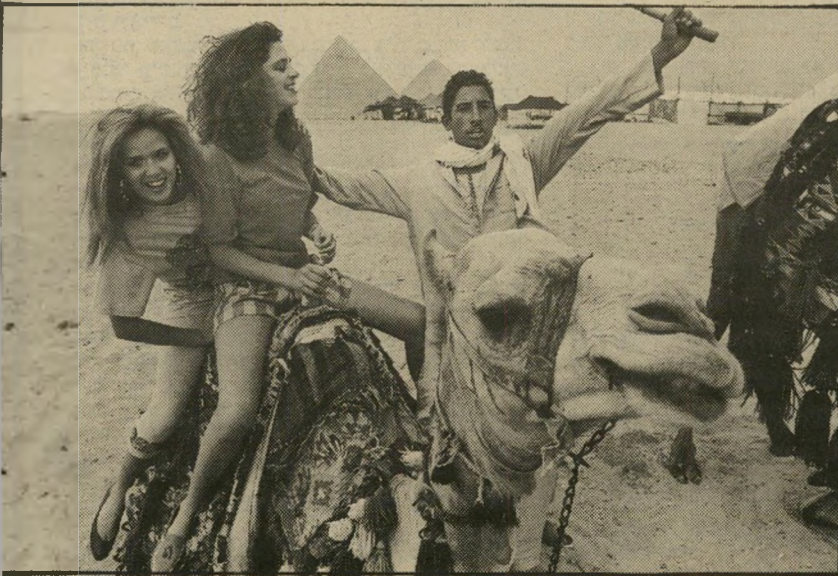
■ **טוביה צפיר** צירף בר-יה חרשה להופעות שלו, על-פי

■ חברת-עופה ארצית חד-שה, כנר, חנכה באחרונה קו לי-המלה. לכבוד הטכס הוקם אוהל-ברזילי גדול, ושלוש רקדניות-בטן-מתינו לבאים, ביניהם שר-התיירות **גידעון סת**. פת הגיע, התיישב, אחת הרקדניות שמה-עליו רגל, והוא אמר: יש לכם-מזל שאני שר התיירות ולא הרב-**יצחק סריג**...

■ במסיבת-עיתונאים שנער-כה בבית-סוקולוב, כדי להציג-לפני כתבי-התחברה קטנוע חד-דיש מתוצרת טיוואן, הוזמנו ה-משתתפים לעשות סיבוב על-קטנוע. היחיד שגילה התלהבות-היה איש-הרדיו **גידעון הוד**, שנסע במעגלים על הדשא.

■ ראש-העיר החדש של חי-לון, עורכי-הדין **משה רום**, לקח-על עצמו את תפקיד המנחה-בבית-ההיבדור המרכזית בעיר-כערב יום-העצמות. רום, שהוא-בעל ניסיון בהופעות בטלוויזיה, לפני שנים, כמשתתף קבוע בזה-הסוד שלי, בהנחיית הקליינט

אלי דסה, העולם הזה

זיגמן ושיירלי בן-מרדכי (בצילום משמאל) מנסות כוחן ברכיבה על גמל. שלוה בן-גל (למטה מימין), מארגנת התצוגה, נכרדת לשלום מילדה קטנה, שנדהמה כאשר נתנה לה תשר של 10 לירות מצריות (ארבעה דולר). הדוגמניות איריס שפירא ודגנית כהן (למטה משמאל) בוחרות מלונים בדוכן ברחוב בעיר הפרימיות גיזה.

מולטי-מיליונר מצרי אירח במלונו ברובע גיזה ליד קאהיר את תצוגת-האופנה הראשונה של בגדי-ים ישראליים. בתמונה הוא מלווה במחאות-כפיים את רקדנית-הבטן הישראלית מזי ברדה, במסיבה שערך בבית-מלון. הוא חשב לראשו תרבוש ששאל מאחת הדוגמניות. הדוגמניות יעל אבי דסה, העולם הזה

אלי דותן, העולם הזה

העונה היקרה נבצאתו מהמסיבה לקח אותה עימו. בהמשך הערב הגיעה בקר לפתיחה של דיסקו סק חרש. בעל המקום וחברתו הומינו אותה לכוס משקה. בקר, שלבשה חולצה שקופה שעלתה לה 1500 רולר, לא נזהרה, ואחד החוגגים הפיל, שלא במתכוון, את הסגרייה שלו על חולצתה וגרם לה לנזקים.

■ אישהעסקים ג'ורג' קיר-רשמון מופתע ביותר מההצלחה של אולם ההופעות נונה, שהוא פתח כיפו. אמרגנים שונים כבר שכרו את המקום להופעות שונות בקיץ 1990, אך יש לו קצת בעיות עם אנשי ההפקה של יהורם גאון. הזמר הפופולרי תכנן סידרה של מופעים עם צאת תקליטו החדש ירח מלא. בחורש יוני, שבהם יעמוד האולם לרשותם. אך מסיבות שונות הח' ליט גאון לבטל את הופעותיו, והציע להעלות במקומן את ה' מחזמר קובלן. אך גם הסידור הזה לא יצא לפועל, וקובלן יועלה ב' היכלהחרבות בתל-אביב. כתר צאה מהשינויים נתבעו יהורם גאון ואנשי ההפקה על הפרת חוזה, וגאון יאלץ לשלם עבור התאריכים שהומין. קירשמון טוען כי לא יספיק להשכיר את האולם לגורם אחר בזמן שנותר.

אלי דותן, העולם הזה

שירלי בן-מרדכי

מלכת-היופי לשעבר, בבגד ריי קוד על רקע הפירמידות. בן-מרדכי היא בת לאב יליד קאהיר ולאם ילידת אלכסנדריה. זהו ביקורה השני במצרים, וכבר מזוהה בכינוי "המלכה המצרית".

■ לאשת-העסקים והחברה הלגה ג'וטסדינר, חברת-הלי-חיים של אישהפורט הבינלאומי, מי, אלכס גלעד, יש חנות אופנה גדולה בניו-יורק, שבה היא שותפה יחד עם רג'ינה קשפיצקי, בתו של אחד מעשרי הקהילה היהודית בגרמניה. בין השתיים התעוררו חילוקי-דיעות, שיסתיימו כנראה בבית-הדין. קשפיצקי הגיעה ארצה לכיוריים בעניין התביעה שלה נגד גוטסדינר, שמשם ביי מים אלה נסעה עם בני-זוגה

וניתן לראותה באירועים שונים, כשהיא רוקדת כשירה מגובסת. ■ המול לא האיר פנים ל' אשת-החברה המרוברת ביותר ב' ארץ. מיכל בקר באה למסיבה פרטית, כשביתה עוגת ענק, שק' נתה בקונדיטוריה מהודרת. אך בעלי הבית לא הספיקו לטעום ממנה. אחד האורחים חמר את

אלי מלכא, מנכ"ל תיאטרון חיפה לארגנטינה, שם הוא עסוק באירגון הופעות להצגה הדיבוק. המועלית עלי-ידי תיאטרון הבר סה, שמלכא כיהן בו כסמנכ"ל, לפני שעבר לתיאטרון חיפה. התמרמרות החיפאים היא גדולה, מכיוון שתיאטרון חיפה עובר משברים גדולים ביותר בחורשים האחרונים, ונמצא במצב כספי קשה. נוסף על כך, פרשו כמה שחקנים והמנהל האמנותי, גילברטו טרופנו, התפטר.

■ היחצנית והרוגמנית-לש' עבר יהודית נגר יצאה לטיול בחו"ל כשהיא בריאה ושלמה, אך חזרה חבולה ומגובסת. באחד מ' אי יוון היא סכרה אופנוע קטן, החליקה על הכביש ונחבלה בירכה. בהמשך הערב היא רקדה במועדון-לילה יוני, מערה ונק' עה את ידה. אך נגר, שניחנה ב' רוח ספורטיבית, לא אמרה נואש,

■ היחצנית והרוגמנית-לש' עבר יהודית נגר יצאה לטיול בחו"ל כשהיא בריאה ושלמה, אך חזרה חבולה ומגובסת. באחד מ' אי יוון היא סכרה אופנוע קטן, החליקה על הכביש ונחבלה בירכה. בהמשך הערב היא רקדה במועדון-לילה יוני, מערה ונק' עה את ידה. אך נגר, שניחנה ב' רוח ספורטיבית, לא אמרה נואש,

פסוקי השבוע

- "חדשות", כנות-רת של כתבה ליוס-העצ' מאות: ישראל - מהארץ המובטחת לארץ המאוב-טחת"
- שר-החוף, משה ארנס, על משה ארד, שגריר ישראל בארצות-הברית: "נתנו לנער תפ-קיד של גבר"
- בדרן, על אוניית-קרוז יוונית בסיוור-פשה, לגברות בקהל: "אם את מזיעה, תורדי חזייה"
- הסופר-עיתונאי ח' יים ("נוצות") באר: "סופר כותב לנצח ועיתור-נאי כותב לשיכחה!"

תמי בן-עמי

מדגימה בגד-ים על רקע הפירמידות, כש-רוכבי הגמלים עומדים בצד ומשמיים כרקע. הדוגמנית הדהימה את המצרים שצפו בסקרנות ובהת-פעלות בהופעותיה יוצאות-הדופן, שאינן רגילות בנוף שמרני זה.

על חיפה. לקצינים שבהם ערכו מסיבה בחאן שבזוארי סאליב ר' אורחי-הכבוד היו האדמירל ריי וויד רובינזון והקפטן דייטון רייזל. בין החוגגים הרבים היו גם נציגי אגודת-היהודים אר' צות-הברית-ישראל.

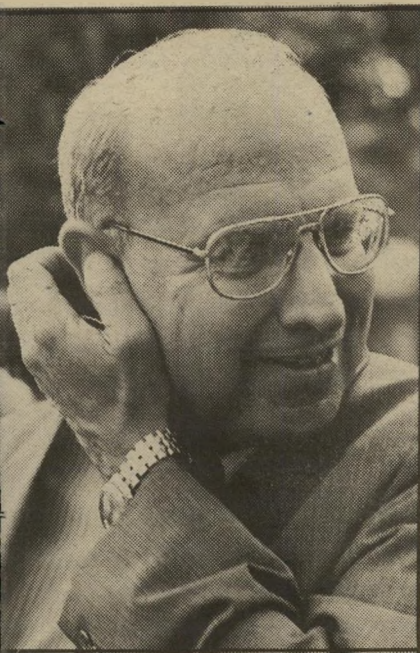
נעמי רון זוהר אהליאב ■

אלי דותן, העולם הזה

נערת-ישראל דגנית כהן, מלכת-היופי-לשעבר שירלי בן-מרדכי, האחיות התאומות איריס וסיוגלית שפירא, מלכת-המים חני שטיינר, תמי בן-עמי ואדית בורשטיין, שהיא חניבת המצרים.

בטרה קילסמנד (ראשונה מימין) הדוגמנית השב' דית הנשואה לישראל, צועדת על חול המידבר, כשלצידה (מימין לשמאל) הדוגמניות יעל זיגמן,

ציון צפירי, העולם הזה

"לא הייתי סם לואיסי!"

● ספר על היכרותך עם בוש. אנחנו, אשתי ואני, מכירים אותו בקושי. הוא ביקר אותי כסכיהנתי כשגריר בירדן, באלג'יר ובאל-סלוודור. וכמובן, היה הביקור בירושלים, לפני שנתיים וחצי. חוץ מזה נהגי תי לרווח לו כשגריר ארצות-הברית בישראל. כך יכול היה לעקוב אחר תפקודי.

● לכל אדם ברור באיזה תפקיד הוא מצטיין, ולאן זה יוביל אותו. כך הרגשתי לגבי משימתך בישראל?

כן, היה לי ברור כל העת שזהו תפקידי הרגיש ביותר עד כה, החשוב ביותר. היה לי ברור שזהו ציון-דרך חשוב בקאריירה שלי. וחוץ מהיה לי מאוד מעניין.

● קודמך, סם לואיסי, היה מאוד פופולרי בישראל, ונחשב כמוקד חברתי. ידוע לך שנהגו להשוות ביניכם ולהתלונן על כך שאתה מסוייג יותר?

אני יודע, אני יודע שבישראל משווים בין כולם, כל העת, בכל מקום... אין לי בעייה עם זה שהישו אותי ללואיס. אינני מכיר את שיטות-עבודתו של לואיס, מפני שלא עברתי עימו. ידוע לי שהיה שונה ממני. שמעתי עד כמה היה חבר'המני, וכמה אשתו היתה חביבה. אני ניסיתי להיות עצמי, וכך נהגה גם אשתי. מובן שהייתי מודע לכך שהישראלים מסתכלים, בוחנים, עורכים השוואות, אבל כך אני, מה לעשות? אז כתבו שאני קר ומסוייג, פחות חברתי מלואיס. בתקופתי, מוחמד בסיוני, שגריר מצרים בישראל, היה הכוכב התורן... דווקא חברתי ידידים בישראל, ואני בקשר איתם עד עצם היום הזה.

● מה היו הרגעים הקשים ביותר שלך כשגריר בישראל?

לא פרשת הנשק האיראני. דווקא פרשת פולארד. לא היה רגע ספציפי. פשוט הוצרכתי להעביר מסרים כל-יך מסוככים, כל-יך רגישים...

● מה מתרחש בפועל בפגישה,

עם מוחמד בסיוני בארץ. בתקופתי, בסיוני היה כוכב עליון

קבלה המדינה הפלסטינית לאירגון-הבריאות העולמי.

● עכשיו, כשאתה בחדר המהודר הזה (לישכת שגריר ארצות-הברית באו"ם), המשקיף על בניין האו"ם, אתה יכול לשחזר את הרגע שבו הודיעו לך על מינויך לתפקיד?

אני זוכר את הרגע המדוייק: הייתי במסע במידבר המצרי. שהיית שם כשבוע וחצי. לפתע קיבלתי הודעה שעלי לטלפן לשגרירות בישראל. שם חיכתה לי הודעה לטלפן לסגן הנשיא, ג'ורג' בוש. לא חשדתי. ככלום. ג'ון סנונו (ראש-המטה של בוש) לא הכין אותי מראש, כפי שפורסם שהכין אחרים. זאת היתה הפתעה ענקית בשבילי.

● על הפרק נמצא עכשיו ניסיונו של אש"ף להתקבל לאירגונים של האו"ם במעמד מלא כמדינה פלסטינית. זוהי אחת ההתנסויות הראשונות שלך כשגריר ארצות-הברית באו"ם. איך בדעתך לנהוג?

אינני סבור שזהו מאבק אבוד, בכלל לא. זאת לא גישה נכונה — להיכנע מראש. הקונגרס החליט שישלול את הסיוע הכספי מכל אירגון אשר יקבל אל שורותיו את אש"ף. הרי אין מדובר כאן במדינה. אש"ף איננו מדינה. זהו סתם רעיון מטומטם שאש"ף, מסיבותיו, מנסה כמובן לקדם. אין בכוונתנו להיכנע לכך, ומדינות רבות אינן חשות בנוח לגבי המצב שנוצר. התחויה שלי היא רווקא אופטימית. (ואכן, השבוע לא הת-

שבה אתה אמור למסור מסרים עויינים?

לא הייתי מרחיק-לכת ומכנה זאת "עויינים", אבל היה מדובר בהחלט במסרים שישקפו חילוקי-דיעות. גיליתי במהרה שב-ישראל צריך לדבר גלוי. אין חוכמות. אין זאת אומרת שהייתי ברוטלי, אבל ניסיתי לשכנע, להסביר מדוע. לעיתים הייתי תקיף. כך נהגו גם כלפי.

בתקופה שבה התפוצצה פרשת-פולארד, כבר הכירו אותי בישראל. לכן היה כבר כסיס חברי. בסך-הכל ניסינו לחפש פיתרונות, תשוכות.

● בשעה שאנחנו משוחחים, שבה הפרשה לבותרות. מישלחת אמריקאית מגיעה לישראל. יש טענה כאילו ישראל משלמת סכום חודשי לפולארדים. האם עדיין מרי-חפת הפרשה על יחסי ישראל-ארצות-הברית?

כן. כן. קיימת עדיין פרשת אביאס סלע, וישנה עדיין השאלה סביב שלושת האנשים: יוסף יגור, אירית ארב ורפי איתן. זה לא ממש מעסיק את הציבור — זהו רק עניין לא-גמור, הממשיך לצוץ מדי פעם לפעם. אם תראייני את את פולארד, אני מניח ששוב יועלה הצד האנושי — הטיפול הרפואי, היחס שהם זוכים בו. הפרשה עדיין קיימת בין ישראל לבין ארצות-הברית.

● אני מבינה שאתה נמצא בעת במרומי הסולם מבחינת הקאריירה.

מבחינת דרגות — אין גבוהה מדרגתי הנוכחית כשגריר ארצות-הברית באו"ם. אבל מבחינת התפקידים, אני יכול עדיין להתקדם בממשלה. תלוי ברצון מי שממנים.

● מהו השינוי המידי שחל באחרונה בחיך?

אני נמצא בניו-יורק רק שישה שבועות. השינוי הגדול ביותר מאז שעזבתי את ישראל הוא שאני הולך ברגל לעבודה, סתם הולך לי ברחוב (פיקרינג מתגורר במלון ולדורף-אסטוריו, ואילו לישכתו מצויה מול האו"ם) — מרחקה-ליכה של 25 דקות). מה שאני זוכר מישראל הוא כיצד הייתי תקוע במשך שעות כפקיית-התנועה, מהרצליה-פיתוח... (המשך בעמוד 28)

* הראיון עם פיקרינג נערך לפני הראיון עם אן פולארד.

יכול להרשות לעצמו להיות נחמד!

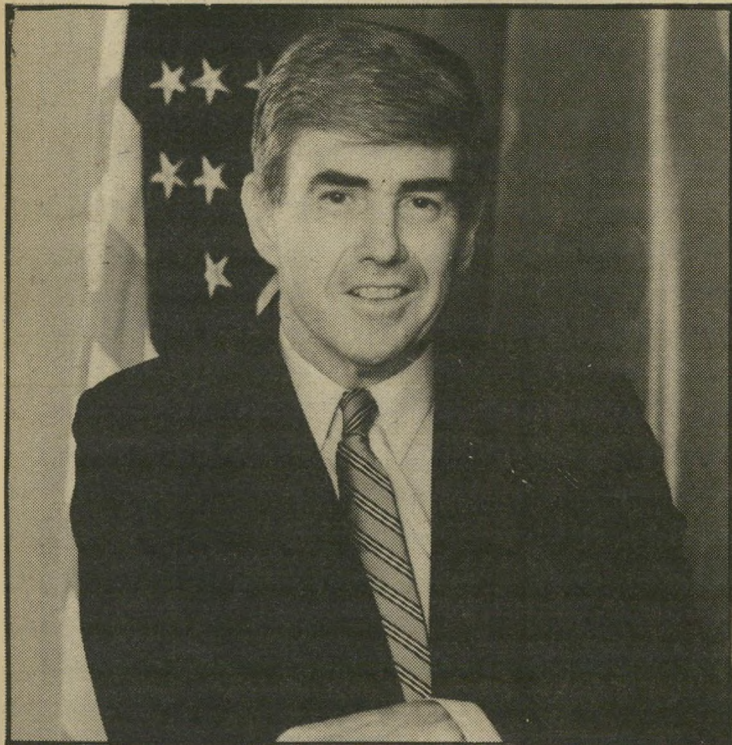
לפני שבוע, בלישכה יתפיה הצומה על הנחר, זמלווה ברעש של מזגן, המקהה אשליה של שית תמידי, פגשתי פיקרינג אחר - נינוח, ויכוך, לבבי, מאוד-מאוד אישי. הוא הסביר שעדיין לא ריחש את לישכתו, לישכת שגריר ארצות-הברית באו"ם. הוא "התייעץ" במה לרשט, מה לשים וחיכוך, שאל כמה וכמה פעמים אם אני בטוחה - אבל ממש בטוחה! - שאני אוהבת את הלישכה שלו.

כל עוד העפיל פיקרינג במעלה הסולם, הוצרך להקניף עצמו במזכירים/עוזרים/דוברים ולשמור על ארשת מסור-יגות. עכשיו, כשהוא כבר גדול, כשהגיע לדרגה הדיפ-לומטית הגבוהה ביותר בארצות-הברית, בדרגת שר, הוא יכול להרשות לעצמו להיות נחמד. ומדינת ישראל, ה-מתרפקת על גלי הנוסטלגיה של סם לואיסי, לא יודעת מה היא הפסידה - תומס פיקרינג הוא פשוט איש נחמד.

הוא קר, מסוייג, מתנשא, "לא-חברותי" - אלה כמה מהאפיינים שדבק בתומס פיקרינג, כאשר כיהן כשגריר ארצות-הברית בישראל בשנים 1985-1988. לישראלים - המחבקים חיבוק-דוב כל איש זר ומצפים שיודיע עד כמה שהוא ישראלי, משתגע על ישראל ולא מבין איך יכול היה להסתדר בלעדיה - היה קשה לעכל את חזו המיקצועון אליס ותומס פיקרינג. קשה יותר היה לבלוע אותם אחרי סאלי וסם לואיס החביבים המיקצועונים, שהפכו לזוג הראשון של ישראל בתקופת כהונתו של לואיס.

בעוד שהמוטו "פתיחות" הפך לסמל המיסחרי של חזו לואיס, לילות הברכה "הסתגרות" את תקופת כהונתו של פיקרינג. פיקרינג לא סבר שעם-ישראל חייב לבקר בחדרי-הנוחיות שלו, ולא פתח את ביתו הפרטי, כשאירח במיד-שחא את כל המי-מי ב-4 ביולי, יום-העצמאות האמריקאי.

מונולוג של ג'ק קמפ, שר-השיכון האמריקאי

החלטה כזאת. אדם קם בבוקר ומחליט, אבל זהו סוף של תהליך. חשבתי על הנשיאות לפני שמונה שנים, כשרונלד רגן נבחר. זה לא שאני חושב שנועדתי להיות נשיא. אני מאוד נרגש להיות פה (במישרד השיכון). יש לי תפקיד חשוב. אולי לא הכי חשוב... רגע הפסד? לא היה רגע ספציפי כזה. לאטלאס התחלתי להבין שאין לי סיכוי. יש האומרים שבעקפיין סיעתי במירוצי לבחירתו של בוש כמועמד המפלגה לנשיאות. בוש ואני? אנחנו חברים. אינני כמו ג'יימס

ה התחיל בכך שג'ורג' בוש טילפן. בעצם, השמועה הילכה בעיר, שעומרים למינות אותי כשר. גם ג'ון סנונו, ראש-המטה בבית-הלבן, טילפן אלי והכין אותי לקראת שיחת-הטלפון של בוש. כשטורסוף טילפן בוש, שמעתי עצמי אומר לו: "אני לא רוצה להיות שר-הבינוי! אני רוצה להיות שר-הבינוי והשר הממונה על פיתוח כלכלי" זהו תחום שמכויות כיום. איך אמקם את עצמי בין השרים השונים? למטה... ברצינות — זהו מישרד חשוב. הנוש

"פוליטיקה זה כמו כדורגל... אמא היחה דומיננטית... כבוד אמרתי לשמיד ולקולק..."

בייקר. אינני חברו הטוב ביותר. אבל יש בינינו ידידות, ידידות אמיצה.

● כדורגל: "מה יש

במישחק הזה? — כסף!"

שיחקתי 13 שנים בליגה הלאומית בכדורגל.

מה יש במישחק הזה? כסף. חוץ מזה? הרבה הרבה כסף... בנוסף לכך? נו, מה את עוד מחפשת? — הרבה תחרויות.

אדם שבהם אני מתעסק הם בעצם הנושאים הנוגעים בלחממה בסמים, באפליה חברתית, בפיתוח, באבטלה. איך אומרים לאם לשני ילדים שאין להם סיכוי לזכות בבית, בהשכר? לה? אני מאמין בתיכונן כלכלי, בפיתוח!

● הריצה לנשיאות:

"הפסדתי — בוש זכה..."

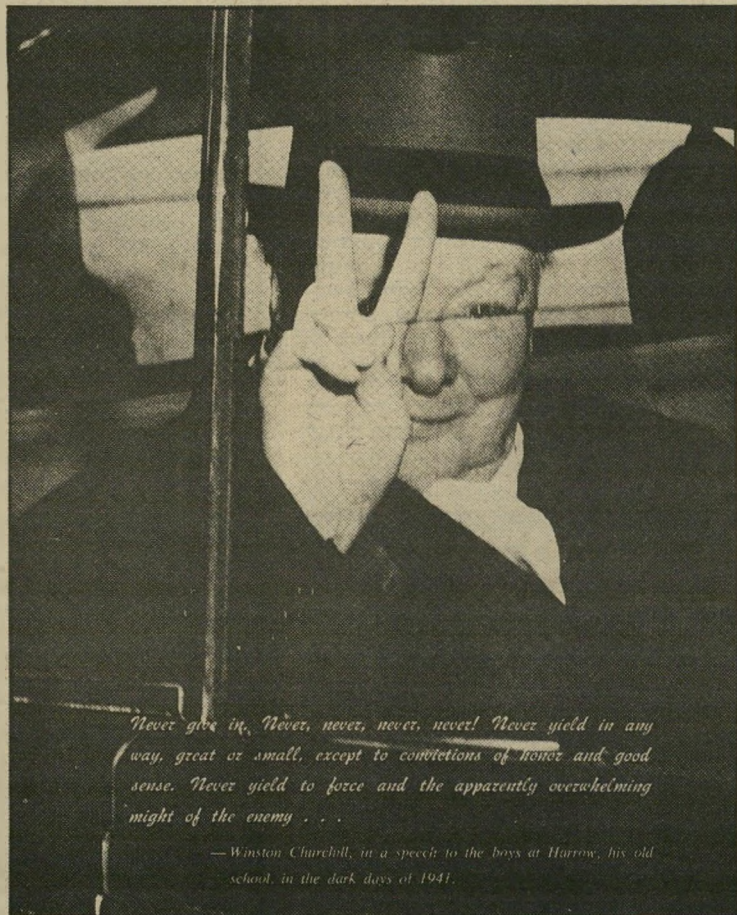
כן, רצתי לנשיאות. הפסדתי. בוש זכה. גבר או אשה אינם מחליטים באחד הבקרים

"אהיה הדובר של

ישראל!"

בקלות? לי שומדבר לא בא בקלות, שום דבר! יש דברים משותפים בין פוליטיקה לבין כדורגל. המתח, התחרויות. אבל יש גם דברים שונים. בפוליטיקה הרבה מתרחש מאחורי הקלעים, בעוד שבכדורגל הכל קורה על המיגרש, לפני הצופים. בכדורגל אתה תמיד יודע מתי אתה מנצח ומתי אתה מפסיד. בפוליטיקה — אתה יודע מתי אתה נבחר, ומתי אתה מפסיד, אבל אם (המשך בעמוד 46)

כשהייתי קטן, בן 6, חלמתי להיות כדורגלן. לך. אחרים רוצים להיות כבאים, שוטרים. באמריקה. המעבר מכדורגל לפוליטיקה? הייתי מאוד-מאוד פעיל. הייתי ראש-האיגוד, קפטן הנבחרת. הייתי "טראבל מייקר" (עושה צ'רות). אבל שימי זאת בין מרכאות כפולות. בסוף אמרו לי: "מדוע שלא תנסה לרוץ לקונגרס?" רצתי — וניצחתי.

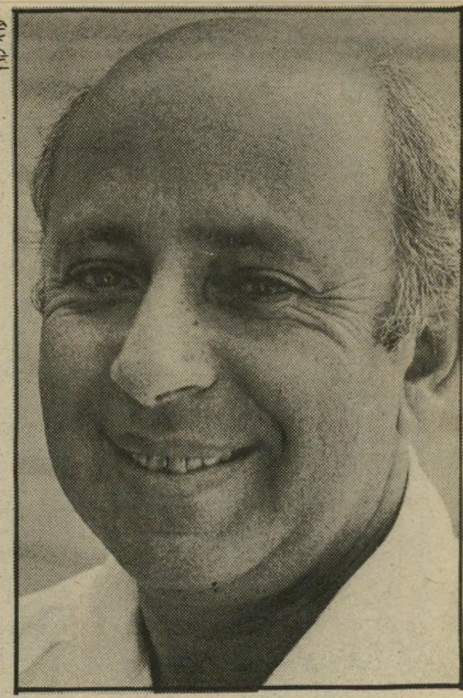
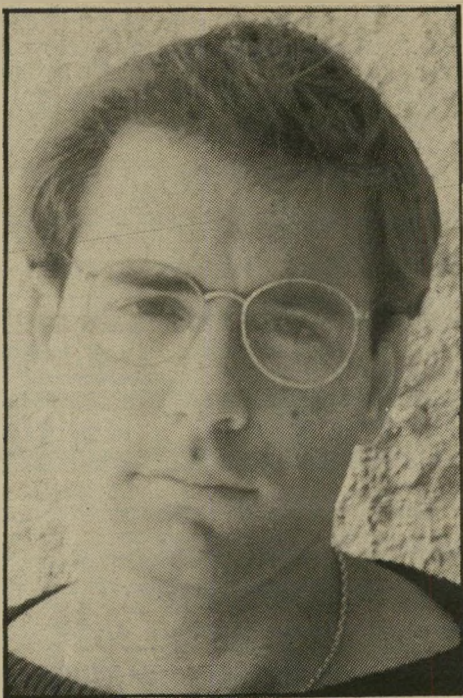
Never give in, Never, never, never, never! Never yield in any way, great or small, except to convictions of honor and good sense. Never yield to force and the apparently overwhelming might of the enemy.

— Winston Churchill, in a speech to the boys at Harrow, his old school, in the dark days of 1941.

Compliments of Jack Kemp
Member of Congress

ידיד ימני קיצוני

בימי נתניהו הודיע לי שג'ק קמפ הוא ידיד של המדינה. אחרי הקדמה שכזאת, מובן שהתמוססתי. לא שקמפ זקוק להקדמות, כדי להמיס לבבות: הוא די גבוה, שיער בהיר, עיניים תכולות, שופע ביטחון עצמי ונחשב כאחד הגברים החתיכים ביותר במימסד העכשווי בווינגטון. כל אלה, בתוספת הילה של כוכב-כדורגל בעבר, עושים את שלחם. קמפ אירח אותי לארוחת-צהריים במישרדו המרווח-מאוד. הוא הציג לפני בגאווה את מזכירותיו הנאות במיוחד, לישכתו המפוארת, ונראה ממש מאושר, כאילו אמר: "את רואה, כל זה שלי! עשיתי זאת!" איך אמרה לו אמא שלו? "אם משקיעים — מגיעים!" אז הגבר המרשים הזה שאינו יהודי, ושנחשב ליותר-יהודי-מהיהודי (מבחינת השקפותיו הימניות הקיצוניות ותמיכתו בישראל) יכול בהחלט לצעוק ממרומי לישכתו בווינגטון, כמו שצעקה ברברה וולטרס באחד משידורי-השיא שלה: "אמא, עשיתי זאת!" בדרכי החוצה הבחין קמפ בהתעניינותי בתמונה של וינסטון צ'רצ'יל, המסמן לאות-ניצחון, ובסיסמה שתחתיה. (לעולם אל תיכנע, לעולם, לעולם, לעולם...) מתוך נאום לפני ילדים בבית-הספר שבו למד צ'רצ'יל. תאריך הנאום: הימים הקודרים של 1941, כשבריטניה עמדה לבדה מול הנאצים.) קמפ הוריד את התמונה, החולשת על חדרו, בתנועה אבירית מהקיר, חילץ אותה בקושי רב ממיסגרתה, ממש נאבק עד שהושיט לי אותה בחיוף-מנצחים. (האה תצלום מימין). נו, אפשר היה שלא להתמוסס!

נדב ליסובסקי:

ישראל נגרים:

אבי פזנר:

„לא הולך לפוליטיקה לפני שאתבסס!“

„צריך ללמד את הח"כים איך לדבר!“

„היה צריך להרגיע את האזרחים המודאגים!“

נדב ליסובסקי, יו"ר הסתדרות הסטודנטים באוניברסיטת ירושלים, הוא עוף מוזר בחיים הפוליטיים הסטודנטואליים. ראשית, הוא מוזהה עם תנועה קטנה, „צומת“, ולא עם אחת המפלגות הגדולות. שנית, הוא אינו מעורה כלל בחיי המפלגה. שמו גם יצא כמי שניהל את הסתדרות הסטודנטים הירושלמית בצורה מיקצועית, ולא פוליטית.

השבוע ייערכו הבחירות להסתדרות הסטודנטים בירושלים, שהתוצאות בה עשויות לקבוע מי יש לוט בשנה הבאה בהסתדרות הסטודנטים הארציית.

● אני יכול להניח שאתה מועמד לראשות הסתדרות הסטודנטים הארציית, אם תנצחו השבוע בבחירות.

לא, אני לא מועמד. סליחה?

סטודנטים

זהו, צריך לפנות לחיים. אני לא מועמד, למרות שסיכויי היו דווקא טובים מאוד, אילו הייתי מגיש את מועמדותי.

● אתה קומץ כאן מסלול בטוח ומוכר של התקדמות פוליטית?

תשמע, אני לא הולך לפוליטיקה. לפוליטיקה, אם בכלל, אך רק אחרי שאהיה מבוסס כלכלית, וכשארגיש שאוכל לתרום. חוץ מזה אני שחוק אחרי חמש שנים של פעילות סטודנטאילית.

● לא מפתה להמשיך?

מפתה — כן, אבל אני נזהר מהתמכרות. גם כך, אחרי שנה בתפקיד כזה, לצאת לשוק זו נפילה. אחרי שנתיים, זהו התרסקות. אתה נפגש עם שרים, מתעסק עם כסף גדול, מקבל פיד-בקים תיקשורתיים. יו"ר ההתאחדות הארציית זה כבר תפקיד פוליטי פרופר, וכבר אמרתי לפני לא מועדות לפוליטיקה.

● אז לא?

אני באמצע התואר השני במינהל-עסקים. אחר-כך אני מתכוון לצאת לשוק ולחפש עבודה בתחומי שיווק, פירסום וכלכלה. (גידעון סנר)

הד"ר ישראל נגרים, רופא אף-אוזן-גרון, מקיים סדנות לשימוש נכון במיתרי-הקול ובגרון. לחברי-הכנסת יש, כנראה, הרבה מה ללמוד בנושא, שכן את הסדנה הבאה שלו הוא מתכוון להעביר להם, דווקא.

שאלתי אותו באיזו סדנה מדובר. זוהי סדנה למיתרי-הקול, לריכוז נכון ולעזרה ראשונה בזמן צרידות. אני מלמד איך להשתמש בקול, איך להפעיל אותו ואיך לגשום נכון.

● אלו סדנות קיימת בעבר?

קיימת סדנה לקריינים של רשות-השידור. הסברתי להם על מיכנה הגרון ומיתרי-הקול. יש ברשותי מכשיר המצלם והמקרין את מיתרי-הקול על מסך-וידאו. הראיתי לקריינים את מיתרי-הקול שלהם על מסך-וידאו, איך זה פועל, מהם

הכנסת

שונים גבוהים ונמוכים. הסברתי להם את ההבדל בין סופראנו, מצרסופראנו, אלט, טנור, באריטון ובס. נתתי להם תרגילי-התעמלות לפני שידור, בשיטה של מסג' עצמי של המיתרים, והמלצות מה מותר לאכול לפני הופעה או לפני שידור.

● תן דוגמה לטיפול נכון במיתרי-הקול.

נשימה נכונה. כדוריי-מיצה ללא חומר כימי, על בסיס מנטה. אפשר גם לגרגר מלח עם כמה טיפות של יוד חום. במיקרה של ליחה, אפשר להשתמש בחלב קר עם סודה לשתייה.

● עכשיו תסביר לי בבקשה: מדוע סדנה לחי"בים? מילא, קריינים או זמרים, אבל חי"בים?

השיטה היא די יומית. בעיקרון, צריך ללמד אותם איך לרבר.

● ועל אלו מיגזרים נוספים אתה מתכוון להשתלמד?

כבר עשינו סדנה לשחקנים ולרופאי-אשרון, ואלה כבר סדנות רציניות יותר. הסדנה הבאה תהיה, כנראה, לעיתונאים... (אוריח זרובבל)

כאשר בניית-מותה רגילים מתאשמים בבית-חולים, זה סימן שהם חולים או לפחות מרגישים שלא טוב. אצל מוליטיקאים, המצב, כנראה, הפוך, ברגע שהם נכנסים לבית-חולים, מוסרים בכל אמצעי-התיקשורת שהם נורא בריאים ומרגישים יוצא מן הכלל. כך קרה למנחם בגין, בכל פעם שהוא נכנס לבית-חולים, וכך קרה גם לראש-הממשלה יצחק שמיר, בשבוע שעבר.

ברגע שדווח שראש-הממשלה התאשם בבית-חולים, יצאו כולם בהצהרות על מצב בריאותו המצויין ועל הרגשתו הנפלאה.

האם זאת בושה גדולה להרגיש שלא בטוב, שאלתי את אבי פזנר, יועץ ראש-הממשלה לענייני-תיקשורת.

לא, בהחלט לא.

● אז למה בכל שעה הודעתם לעם ברדיו כמה ראש-הממשלה מרגיש נפלא?

אני לא יודע מה היה בזמנו של מנחם בגין. במיקרה של

ראש הממשלה

ראש-הממשלה שמיר, הודענו שהוא מרגיש בטוב, כי זאת פשוט היתה האמת.

● אם בן-אדם מרגיש בטוב, אז לא נהוג לאשמו אותם בבית-חולים?

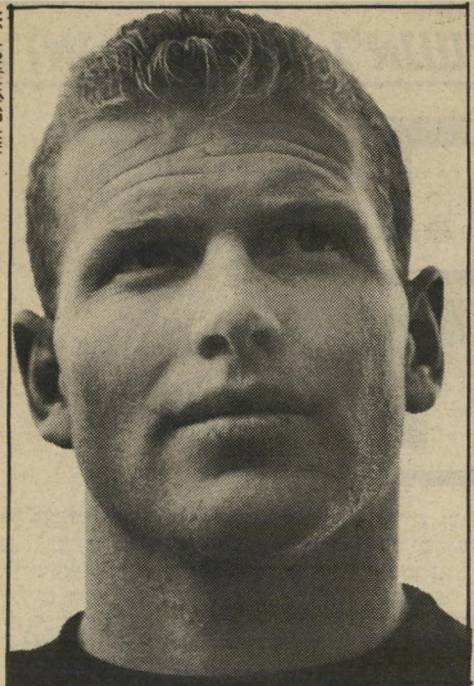
זה נכון. ראש-הממשלה אושפו בגלל עייפות בלתי-רגילה. הוא פשוט התלונן על עייפות, והרופאים החליטו לאשפו אותו. אני בעצמי לא הבנתי למה החליטו לאשפו אותו, אבל אני לא מתערב בשיקוליהם, ולא מדבר בשמם. אני יודע שהוא מרגיש מצויין. אני עובד עם מר שמיר במשך שמונה שנים, ואני מעיף עליו מבט יודע איך הוא מרגיש. הוא לא היה חולה, אלא רק עייף, וההוכחה הטובה לכך היא שהוא שוחרר אחרי יומיים, ומייד חזר לעבודה.

● אולי ההצהרות הללו הן כדי להרגיע את הציבור, שחרד לגורל ראש-הממשלה?

כמובן, אנחנו הינו מוצפים בקריאות-טלפון, וסיפרו לי מהרדיו שגם הם התקבלו הרבה שיחות-טלפון של אזרחים שרצו לדעת בדיוק מה מצבו של ראש-הממשלה. לכן היינו צריכים להודיע ברבים שראש-הממשלה מרגיש בטוב.

(דניאלה שמי')

אלי דסה, תועלם הוא

גיא סקורניק:

„לא להתקיף, אלא להגן על עצמך!“

אחוז הפשיעה בארץ נמצא בעליה מתמדת. המצב חמור במיוחד לגבי מיקרים של אונס, רצח, שוד-קשישים ומעשים מגונים בילדים/ות. בשנים האחרונות חלה בישראל התפתחות רבה בפתיחתם ובסיוסם של מכונים, המלמדים שיטות שונות של לחימה והגנה. אחת השיטות הפופולריות היא ה„הישרדות“.

דניס הנובר הוא חלוץ השיטה, ואף פיתח ובסס אותה בישראל. אחד מתלמידיו הוא גיא סקורניק, בעל תארים מכובדים בשטח הג'ודו והקאראטה.

● **מה המיוחד בהישרדות?**
ההישרדות משלבת את כל האמצעים, הטכניקות והי עקרונות של כל שיטות הקרב וההגנה — מג'ודו וקאראטה ועד לקרביסכנינים בתוך מים. השילוב הרב הזה מאפשר להשתמש בהישרדות במיקרי-חרום ככל מצב, בכל זמן ובכל מקום. היא מתאימה לכל האוכלוסייה.

● **למשל?**
זקנים, נשים, ילדים ואף נכים יכולים ללמוד אותה. למעשה יכולה ההישרדות לשמש כאמצעי-הגנה מצויין נגד כל הפושעים וסטייהמין למיניהם.

● **האם למדת להשתמש בהישרדות גם במצבים לא-ישיכחים?**

הישרדות

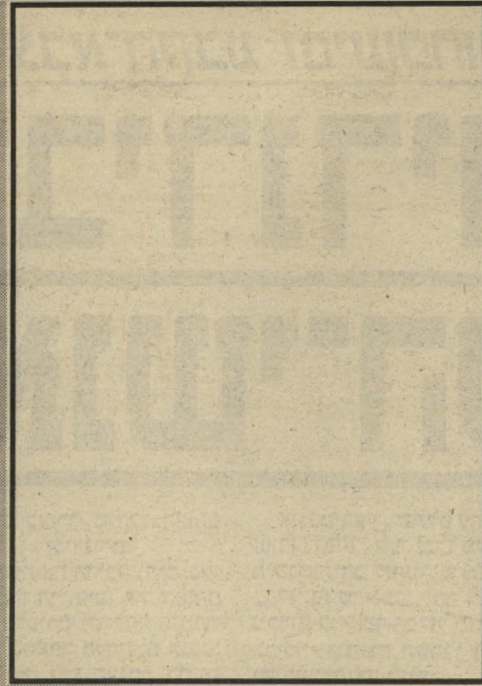
למדנו תחום זה באופן יסודי אצל דניס. למשל, מתחת לפנייהם משתמשים בטכניקות לחימה והגנה שונות מן הקיימות על פני היבשה. אגרוף או בעיטה קשים שם יותר לכיצוע, אבל ניתן לחדוד וסטייהאוויר או להשתמש בסכין וברובה תתימי.

● **האם נאלצת להשתמש בשיטה הזאת בחייך האישיים?**

לעיתים רחוקות. למשל, לפני שנה וחצי ראיתי שני בחורים, שהציקו לנערה שהלכה ברחוב תל-אביבי. הם דיברו איתה בגסות ואף חסמו בכוח את דרכה. אחרי שהם זרקו עליה בקבוק, יצאתי ממכוניתי והזהרתי אותם. הם ניסו להרביץ לי. הבהרתי להם היטב שאני יודע להגן על הנערה ועליי. הם הסתלקו במהרה.

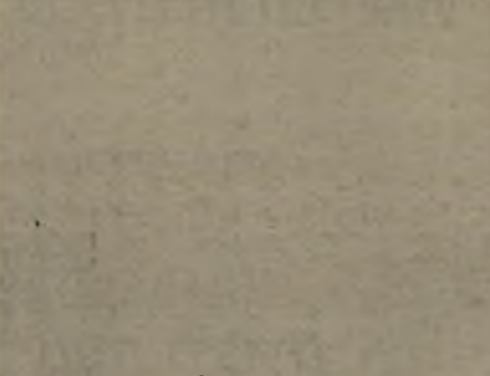
● **האם עלי להזהר מאדם המומחה בהישרדות?**

אתה חוזר על שגיאה בסיסית ועקרונית. מטרתה של ההישרדות אינה להתקיף, אלא רק להגן על עצמך, או על אחרים, במצבי-חרום, כמו סכנה ממשית לחיך. (עורך רכטמן)

נערה עובדת:

„ק'מו בתי-זונות כשנהיה כבר בקבר!“

מי אמר ששום דבר טוב לא קורה כאן? הנה, ראש עיריית תל-אביב, שלמה להט, הצהיר הוגיית שיש למסד את הזנות, ואף להקים בתי-בושת לנערות העובדות, כמו בכל עיר מתוקנת בעולם. אז הלכתי לנערה עובדת אחת ברחוב הירקון, ושאלתי אותה אם זה טוב בשבילה או לא. מה טוב?

זנות

● **שלמה להט אמר שיקים לך בתים מיוחדים, ולא תצטרכו עוד להסתובב ברחובות.**

● **את לא מאמינה שזה יקרה?**
כטח לא מאמינה: ואם זה יקרה, אז רק כשלמה להט ואני כבר נהיה בקבר.

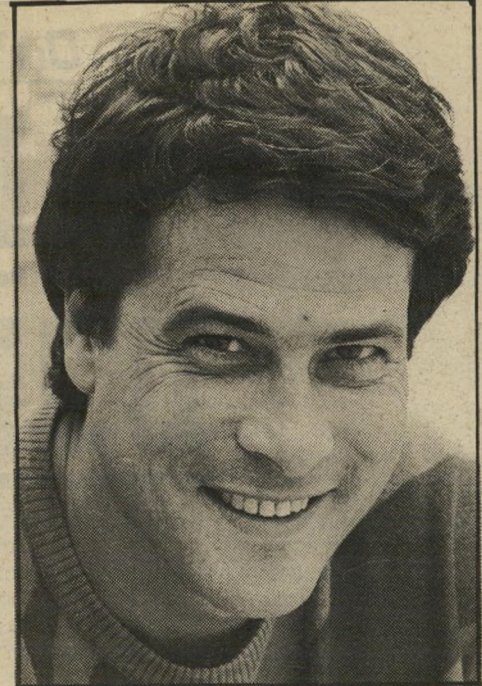
● **למה את לא מאמינה?**
כי אלה מהממשלה ומהעירייה רק מדברים. כל כמה שנים הם מדברים על זה, וכולם לא קורה. התפקיד שלהם זה לדבר.

● **למה, לפי דעתך, הם לא מקיימים את הבטחתם?**

אני יודעת: אולי צריך כסף שאין להם. אולי צריך אומץ שאין להם. מה אני יודעת?

● **את בעד הקמת בתי-זונות רישמיים?**
כטח אבל אני גם בעד שלום בין היהודים לערבים. אז מה? אולי כשיבוא השלום יבואו גם בתי-זונות. אבל כמו שאמרתי לך, זה יהיה רק אחרי שאת ואני ולהט כבר נהיה בקבר. תזכרי מה שאני אומרת לך.

(דניאלה שמי)

דודו טופז:

„אני עומד להתחתן בעוד שלושה שבועות!“

העיתון „חדשות“ ערך לקראת יום-העצמאות מישאל שבו נבחרו כל „גדולי“ הדור, ביניהם „הפטריוט הלאומי“ — מנחם בגין, „הלקת-הבידור הלאומית“ — הגשש החיוור, ו„הגבר המושך הל-אומי“ — הלא הוא דודו טופז. אז נתתי לו לנוח על זרידנה שבוע שלם, ואחר-כך התקשרתי איתו כדי לבדוק איך חיים עם התואר המחייב הזה.

● **הלו, בוקר טוב, האם אני מדברת עם המושך של המדינה?**

בודאי! את לא שומעת לפי הקול?

● **אתה שמח בתואר?**
קודם כל אני המום. אילו היו בוחרים בי כמושך של החורף האחרון — מילא, אבל המושך של 41 השנים האחרונות, זה כבר משהו אחר!

● **אתה לא קצת נבוך מהתואר?**

יש נבוכות בכל החשיפה הזאת. כשכל אחר ברחוב מכיר אותך ואומר לך את דעתו, אתה כקלות יכול להיעשות פסיכי או נבוך.

● **אילו ביקשו ממך לבחור בגבר המושך, במי היית אתה בוחר?**

גברים

אוי ואבוי, איזו שאלה! תני לי לחשוב על זה רגע. טוב, אילו הייתי אשה, הייתי בוחר במישהו שנוסף על צורתו היפה גם עשה דברים חשובים, אולי איזה מרען. איזה גבר רציני שאפשר גם להישען עליו. את יודעת מה? אילו הייתי אשה אני חושב שהייתי בוחר באיש כמו צבי ינאי, או הפרופסור מוטי רביד, או בעמוס עוז.

● **מה דעתך על זה שאתה ומנחם בגין זכיתם במקומות הראשונים, כל אחד בשטח שלו?**

מה אגיד לך, יותר טוב להיות עם בגין על דפי-העיתון מאשר ברחוב צמת, למשל.

● **דודו, שמעתי שאסור לגמור איתך ראיון בלי לשאול אותך את השאלה „מתי אתה מתחתן?“**

נכון, כאמת אסור. ובכן, אני מתחתן בעוד שלושה שבועות. לא בחגי-שבועות הזה, לא בחגי-שבועות הבא, אלא כזה שבועות.

● **וזה טוב?**

תתקשרי בעוד שלושה שבועות ונרבר שוב. (דניאלה שמי)

כמעט כמו ועד-עובדים מסוד, הדואג לחבריו, כך דואג ה"שקם" לאנשי צבא-הקבע ומישפחותיהם

דיבידנדים לאנשי-הקבע

ואם מדברים על ביטוח, הרי מועדון השקם גם מסייע בביטוח אלמנטרי (די-רות) או בביטוח-בריאות משלים, להפתי עות לא נעימות כמו ניתוחים, טיפולים והשתלות בחו"ל ובשעת הצורך — במידה ואישי-הקבע המבוטח אינו יכול לצאת לחו"ל — אפילו הכאת המנתח ארצה.

אנגלית בחצי מחיר

עתה, עם ראשית הקיץ, בראש דאי גותיהם של אנשי-הקבע רבים, הורים לילדים, כיצד לפתור את בעיית הקיטנה לילדיהם בחופשת-הקיץ הקרובה. גם ל" כך דאג מועדון-השקם, המאפשר לחבריו לרשום את ילדיהם לקיטנות, מהטובות והירועות בארץ מנופש ומישחק בנהריה שבצפון עד נווה-נופש כאילות שבדרום הרחוק, בתנאים-שלום נוחים במיוחד. לילדים בוגרים יותר מאפשר מועדון השקם שהייה בסאמר-סקול — שבועיים של קיטנה, שבה לא רק מבליים, משחקים, מטיילים ולומדים בני 12 עד 16, אלא גם יכולים להשתלם באנגלית, בהרכבה צמודה של טובי המורים לאנגלית וכל זה כפחות מחצי המחיר לסאמר-סקול באנגליה.

ועד מן המוכן

אבל, כמו-כן, שגם אנשי-הקבע עצמם זכאים לחופש ולנופש. לכך דאג השקם בנצלו את כוחה-קנייה האדיר שלו, בייצגו עשרות אלפי לקוחות פוטנציאליים, וכך ניתן לאנשי-הקבע לצאת לחופש במחירים אטרקטיביים ביותר במיבחר אתרי-נופש, כמו כפר-הנופש באשקלון, למשל.

ומאחר שגם אנשי-הקבע, כמו כל עם ישראל, רוצים לפעמים לחפוש, או לנופש, מעבר לים, הסדיר מועדון-השקם גם אופציה זאת ובסדר גודל של אלפיים ש"ח ניתן לבלות, בעזרתו, חופשה — הכוללת סיורים מודרכים, כמו-כן — באנגליה, אוסטרליה, תורכיה ואפילו פולין או הונגריה. ובנוסף יכול איש-הקבע גם ליהנות מאשראי לנסיעות וטיולים לחו"ל.

עם כל מיבחר השרותים שהשקם מספק לאנשי-הקבע אין פלא שנמצא פעם מי שאמר שהשקם ממלא לגבי אנשי-הקבע, המנועים מלהסתופף בצילו של ועד-עובדים, תפקיד של מעין ועד-עובדים מן המוכן, הדואג לחבריו העובדים — לקוחות השקם אנשי-הקבע — כמו שוועד-עובדים טוב דואג לחבריו.

או, במיצע משתלם עוד יותר, מיבצע שוברי-החוב, שבו יכלו משרתי-הקבע ומישפחותיהם ליהנות מ-60 שוברים (שור בריזהב) שהונפקו להם וסיפקו הנחות ניכרות במיפס רב של מוצרים, מאבקות כביסה וקומקום חשמלי ועד רדיו-טייפ ושלחן-כתיבה לנוער.

שימוש מתוכנן בשוברים אלה יכול לחסוך למשרתי-הקבע ולמישפחתו סכום לא מבוטל כלל — 437 ש"ח.

ומאחר שאחת הסיסמות המיסחריות

מגיות הנושפים בעורף מנהלי השקם כדרישה "הבו לנו דיבידנדים!" כך ניתן להפנות את הדיבידנדים (כל-שון יותר פשוטה: הרווחים) של השקם לכמה ערוצים כלפיהם יש לשקם מחיר ייבות מוסרית, כשאתר הערוצים הנכב-דים במיסגרת זאת הוא הענקת הנחות והטבות מיוחדות לאנשי צבא-הקבע. את זה עושה השקם, בין היתר, כמועד דון-השקם, המאפשר מתן שרותים ומ"כירת מוצרים לאנשי צבא-הקבע ומישיפ-חותיהם במיגוון רחב ביותר ובתנאים ה"

בהג'הספח אירגנו אנשי אגף כוח אדם (אכ"א) של צה"ל אירוע מיוחד בלונה-פארק התל-אביבי, אירוע שנועד לילדים שהוריהם (אבא או אמא ובמיק-רים רבים גם אבא וגם אמא) משרתים בצבא-הקבע.

וכך סיכם את האירוע הזה, שנקרא מיצהל, אלוף-מישנה יחוקאל דסקל, ראש מחלקת פרט באכ"א: "ללא עורף הם ותומך קשה מאוד לתפקד ולהישאר ב"צבא... לעורף הזה קוראים מישפחה. ה"מישפחה הזו חשובה ויקרה לנו ולכן

שרותי נופש

במחירים הגמוכים ביותר. ובתנאי התשלום הנוחים ביותר

ביטוח אלמנטרי: רכב/דירות ובריות

בתנאים יחודיים ובחשלושים נוחים במיוחד.

רכישת מכוניות

חדשות או מהשכרה - במחיר זול ובאשראי נוח במיוחד

נסיעות לחו"ל

מסלולים וטנאים יחודיים, חשלושים נוחים בשיתוף עם חברות החירות המובילות בישראל

מועדוני ספורט וקייטנות לילדים

תנאי הסדר והתקשרות זולים ונוחים במיוחד.

תנאי קנייה משופרים ברשת חנויות "שקם"

מכצעים והנחות עם אשראי מיוחד.

של השקם היא "משרוד-נעל עד מכו-נית", לא מפליא גם שמיבצע מיוחד לאני שיהקבע מאפשר להם רכישת מכונית (משרו או מונטנו האנגליות) במחיר מוזל, כאשר התשלום המידי, במזומן, הוא 5000 ש"ח בלבד — והיתרה באשראי עד חמש שנים! — והשקם אינו מסתפק בכך, אלא אף מעניק לרוכשי המכונית, חינם גם אביור-רדיו-שוי, גם ביטוח-חובה, גם ביטוח-גרירה וגם ביטוח רכב חילופי.

אפשרות עוד יותר מושכת וזולה היא רכישת מכונית ("מכונית טובה מיד טובה") שהיתה על הכביש שנה אחת בלבד, מחברת השכרת-הרכב באדג'נט. ומי שרוכש מכונית גם מן הראוי שיבטח אותה בביטוח מקיף וגם בכך עוזר מועדון-השקם. לאנשי-הקבע ניתן לה"שיג דרכו ביטוח-רכב בתנאים ייחודיים ובתשלומים נוחים.

אפשריים הטובים ביותר (ראה טבלה מפורטת בעמוד זה) וגם זה ברוח סיסמת מועדון-השקם: "אללה שראויים להרכבה יותר!"

אשראי לחמש שנים

הטבה הנכבדה ביותר, היומיר מית, של השקם למשרתי צבא-הקבע היא ההעדפה במיבצעי המכירות. כך, למשל, העניק השקם באחד החגים למשרתי-הקבע בלבד אשראי בגובה 600 ש"ח — סכום נכבד לכל הדיעות — בחמישה תשלומים חודשיים שווים, ללא ריבית וללא הצמדה, חיטכון של כמה עשרות ש"ח כסל הקניות לחג (סכום זה שווה ליותר מהתוספת החודשית אותה קיבלו באחרונה אנשי-הקבע בזכות הסי-כס'המיסגרת בשרות הציבורי).

חשוב כל-כך להעביר לה את התחושה שחושבים עליה!"

ואכן, את התחושה הזו העביר צה"ל למישפחות הקבע באותו אירוע, המיצהל, בחמישה ימים רצופיים. אבל קיים עוד גוף, גם הוא מוקיר ומחשיב את אנשי צבא-הקבע ואת מישפחותיהם והוא מש"תדל לדאוג להם 365 ימים בשנה. זהו השקם, שבהקשר זה, סיסמתו מד"כרת בעד עצמה: "לשרות מגיני העם!"

מועדון הראויים

מצד אחד מנחים את רכבי הניהול והשיווק של השקם שיקולים ואילו-צים כלכליים — כי אין מערכת כלשהי המסבדת אותו והוא חייב להתנהל על בסיס ריווח — אך מאידך אין גם בעלי-

ל"שקם" (למטה, בקניון רמת-גן) התחייבות מוסרית למגיני העם,
כמו אלה למעלה, עם "שקמית" ניידת בעיקבות חיילי צה"ל באי-שם

קולנוע

תדרין

חובה לראות

תל-אביב: מיכתב מאשה אל מונית, בגלל המילחמה ההיא, פלה הכובש, ארבע ההרפתקות של רנט ומיראבל, מי הפליל את רוג' רביט? הדיקטטור הגדול, ופרוט פקטיבה — פייר פאולו פאזוליו. יחסים מסוכנים, איש העשם.

חיפה: מי הפליל את רוג' רביט?
ירושלים: שדות החיפה האר דומים, פלה הכובש, ארבע ההרפתקות של רנט ומיראבל, מי הפליל את רוג' רביט? הדיקטטור הגדול.

תל-אביב

מיכתב מאשה אלמונית (תכלת, ארצות-הבר) — סרט שחור-לבן של מאכס אופול מסנת 1938, היכול להביס בקלות את הסרטים שנעשו 50 שנה אחריו. סיפור אהבה טוטאלי על נערה שהתאהבה בפסנתרן פרי חת, ולמרות שבילתה עימו לילה אחד של אהבה וילדה את ילדו בכור חות עצמה, שמרה לו אמונים במסירות והקריבה את חייה למענו. לואי ז'ורז' וג'ון פונטיין נהנים משרביטו הקסום של אופולס.

הדיקטטור הגדול (פאר, מוצג גם בירושלים) — סרטו החשוב של צ'רלי צ'פלין על הדימיון ואידישיוויון המהותיים

בראנאג, ריצ'רדסון ופירת: אומללות

לו את זמנו ובבעל האחוזה המקומי. באימוק ובריגשות ראויים לשבח, עוקב הב" מאי פאט א'וקוור אחרי העולם הקטן הזה, המלא באנשים שנידונו לאומללות. הציור על הקיר, הקבר המתגלה ליד הכנסייה, ובוא הס' תיו, שבו ינבלו הפרחים, כל אלה מדברים על יגון וצער ניצחיים, שהיו נכונים בעבר, כמי שהם נכונים היום. קולין פירת וקנת בראנאג, מכוכבי הבימה הצעירים של לונדון, מרשימים ביותר בשני התפקידים הגבריים הראשיים.

אנשים עצובים

חודש בקאנטרי (גור- דון, תל-אביב, אנגליה) — מאחורי שם עברי חסר-טעם זה מסתתר סרט רישו מארי תם סרטים צנועים המופקים בקני-מידה טל-וויזיוניים, ומגיעים לקולנוע כאשר מסתבר ש'הם עולים על רוב המוצרים המיועדים למסך הגדול.

הזמן — 1920. חייל משוחרר, שזכר מילחמת העולם הראשונה עדיין מהלך עליו אימים, נשכר לשחור ציור-קיר עתיק בכנסייה ישנה, בלב הנוף הכפרי המוריק של איזור יורקשייר. באין פרוטה בכיסו הוא מבקש ללון במיגדלה-פעמונים, תחת לשכור חדר בכפר, ומשתדל להתבודד הן משום טיבעו והן משום פגם-הדי-בור שעמו יצא מן המילחמה. למרות זאת, הוא נתקל, במשך החודש שהוא עובד במלאכת ה-שיחזור, בחייל משוחרר אחר, המחפש קבר ע-תיק בטיבות הכנסייה, בכומר הכפרי המתוס, כל ובאשתו הצעירה והרעננה הקמולה בחברתו, כמנהל תחנת-הרכבת ובילדיו הבאים להנעים

לזכר

טריפו

עבריינית קסנה (דויר- גוף, תל-אביב, צרפת) — פרנסיה טריפו הגה את

הרעיון לתסריט זה לפני שנים רבות, ודיבר כל הזמן על כוונתו לעשות את הסרט. אין פלא, משום שנדמה כאילו מדובר בגיורסה נשית של 400 המלקות. הוא לא הספיק, והמלאכה הוטלה על מי שהיה עוזרו בשמונה סרטים, והיום בני מאי בזכות עצמו, קלוד מילר. התוצאה ראויה בהחלט לעמוד כמצבה אוהבת לזכר טריפו.

'אנין היא נערה מתברגת, שהפקדה בידי דוד ודודה הגרים בכפר, שעה שאמה הסתלקה עם מאהב מעבר לאלפים, באיטליה. 'אנין, הנחנקת בעוני ובחוסר-המעש של העיירה הק' טנה, מבקשת לעצב את אישיותה בכל מחיר ולהימלט מן הגורל של אמה ושל דודתה, ולשם כך תעשה כל דבר.

אחרי שהיא מנסה לרוקן את קופת הכנסייה מזמינים אותה לעזוב את העיירה, והיא יוצאת לעבוד כעוזרת-בית בעיר הקרובה. שם היא מכירה מפקיד-עירייה בעל נטיות אמוניות, ה'

שחקנים ביזאס וגנסבורג: עתיד מעורפל

מכניס אותה בסודות התרבות והמיטה. היא מכירה צעיר בן גילה ומתמרד כמוה, שגם הוא מבקש לפרוץ את מעגל-הקסמים שבתוכו נולד. יחד הם מנסים לכפות את עצמם על הח' יים ואינם מצליחים. בסוף הסרט נראה עתידה של 'אנין לוטה בערפל, ורק דבר אחד בטוח, היא השלימה את תהליך ההתבררות. בעזרת בימיו יעיל ועם שאדלוט גנסבורג שנולדה לתפקיד, מצליח מילר להוציא תחת ידיו סרט שגם טריפו לא היה מתבייש בו.

בזכות

הפשרה

שלושה אל האושר (לב, תל-אביב, יוגוסלבי- יה) — פרקליט, שניסה

לשדוד חנות בעזרת אקדח-צעצוע, משתחרר אחרי שלוש שנים מן הכלא. הוא יוצא לחפש את זוגתו-לשעבר, אשר הסתדרה בינתיים עם מאהב עשיר וחנות. תוך כדי ניסיונותיו להחזיר רה אלו הוא נקלע לרומאן עם מועלת בבית-ח' רושת לנעליים, המוכנה לעשות הכל למענו. ה' מועלת אוהבת אותו. הוא אוהב את אשתו-לש' עבר. זו אוהבת את הנוחיות. משולש שלא יכול להיות לו פיתרון מאושר.

ראיקו גרליץ, מן הבולטים בבימאי יוגוסלבי-יה, מנסה כאן לרקוד על שתי התונות בעת בעונה אחת. ראשית, הצד הרומנטי, והוא דויר קא שאר ש'עובד טוב יותר. אותו להט יס-תיכונ, שזמש היה הכר למגוש בסרטים יוגוסלביים אחרים, חוזר שוב, ובעזרת שחקנים כמו מיקי מאנוילוביץ' ומירה פורלן (מסע העסקים של אבא), זה עובד לגמרי לא רע. לפי גירסת גרליץ, כל אדם מקבל את מה שהוא לא רוצה, וצריך

פורלן ומאנוילוביץ': מורסה קיימת

להשלים עם הפשרה שהיא טובה מלא כלום. אולם מעבר לרומנטיקה, יש כאן גם ביקורת חברתית, וזו כבר כפויה למדי. האיבור חייב להיות פרקליט מובטל, ללמד על האבטלה בחו' גי האינטלקטואלים. הניגוד בין החור המעומש שבו חיות מועלות בבית-החרושת, לבין המרח' בים, שיכולה פילגש של פולטיקאי להרשות לעצמה, זועק, וכן בולט עיוות-הצדק, שנעשה למי שאינו קרוב לצלחת. גרליץ' שם את האצבע על מורסה קיימת, אך שאינה שייכת לכאן.

*** פלה הכובש (מוסי- און, דנמרק) — עובר-ארמה שורדי ובנו נמלטים ממולדתם העניה ומי חפשים עתיד רווי יותר בדנמרק השכנה. קירות החיים מוארת בחום האנושי של הרמויות וכאהבה שיש לבימאי בילי אוגוסט אליהן. עם מאכס פון סידוב (אוסקר הסרט הזר).

*** איש הגשם (שחף, מוצג גם בירושלים ובחיפה, אר צוח-הברית) — אלוף האוסקרים של השנה. דאסטין הופמן הוא אר טיסט היוורש שלושה מיליון דולר, וטום קרוז הוא אחיו, המבקש לגדול ממנו את הירושה, בארי לוינסון כיום במיומנות רבה.

*** יחסים מסוכנים (גח, מוצג גם בירושלים ובחיפה) — שחיתות וניוון של האצולה הצרפ'תית המשתעשעת במישחקי-כוח על חשבון החלשים שביניהם. ג'ון קלון, שכמעט זכתה באוסקר, ג'ון מלקוביץ ומישל פייפר הם כולם בסדר, אבל הרקורציה משכנעת יותר מהם. והיא אכן קיבלה אוסקר.

*** סלאם בומביי (פרז, תל-אביב, אימפריה ירושלים, הו' — סיפורו של קרישנה, נער שגורש מכפר עני, ההולך העירה להחזיר לעצמו כסף אבוד ולומד את האמת העגומה של החיים בארצו. סרטי-מחאה של הבימאית מירה נאיר, הודית שהיה לה מזל ללמוד בהרווארד.

*** בגלל המילחמה ה' היא (לב, ישראל) — מי שמוכן להתמודד עם טראומת השואה של

סירטי קולנוע בטלוויזיה

- *** אנגי ורה (יום רביעי, 17 במאי, 22.05) — סיפוריה של נערה יתומה בתום מילחמת-העולם השנייה, בהונגריה, הנכנעת לסטאליניזם המשתלט עליה. סרט מרגש ומפוכח, ממטיב הסרטים ההונגריים. חבל שלא ניתן מאז לחזות שוב בוורוניקה נאפ המקסימה.
- *** החיבוך האחרון (יום שישי, 19 במאי, 22.30) — מחוות מעריץ לסרטי של אלפרד היצ'קוק. הבימאי הוא ג'ונתן דמי (משוהו כראק, נשואה למאפיה). סיפור עוסק בסוכן-ביון המשוכנע שמבקשים את נפשו, ובצדק. בתפקי' דים הראשיים רוי שיינר וג'נט מארגולין.
- *** גבעת הזעם ונקס (יום רביעי, 24 במאי, 22.05) — מערבון מיקצועני על שרף שצריך לשלוף רוצח מתוך עיירה, שבה כולם הם בני בריתו. ג'ון סטרג'ס (דו קרב בארוקי, קוראל) ביים את קירק דאגלס ואתונני קווין (1959)

הרור השני, ולעמוד מקרוב על שורשי המוסיקה והמילים של שניים מן הפופולריים בכוכבי הזר העברי, יהודה פוליקר ויעקב גלעד, מזומן לחוות את התערוכה המוסיקלי הוה, שהתקבל להצגה בפסטיבל ברלין.

*** אהבה ממבט שלי-שי (תכלת, ארצות-הברית, מוצג גם בירושלים ובחיפה) — מוכח הירח הופכת למוכת הרניג כבוש, בדמותה החביבה של אימי איר-ווינג ועם רייול בוויק הקשישה בתפקיד הסבתא היהודיה הניצחית. בימאית: ג'ואן מיקלין (הסטר סטרט) סילבר.

של הקיום בין ספר יהודי לצורך גרמני.

*** מי הפליל את רוי ג'ר רביט? (חן, מוצג גם בחיפה ובירושלים) — כל יצורי הוליווד המצויירים הותרו משלותם, כדי לשרת את המותחן המרגים את החלום האמריקאי הקולנועי בשל' מותו, אין חיץ בין אמת לדימיון ויצור מצוייר אינו ממש פחות מיצור חי. בוב הוסקינס אירי בהת' חשב בעוברת שהצטלם בדיאלוגים עם 'מסך כחול', בוב זמקיס נהנה מגיבויו מלא של שפילברג וממיק צוענות עילאית של צוות מאיירים מופלא, שוכאי גם זכאי לאוסקר שקיבל.

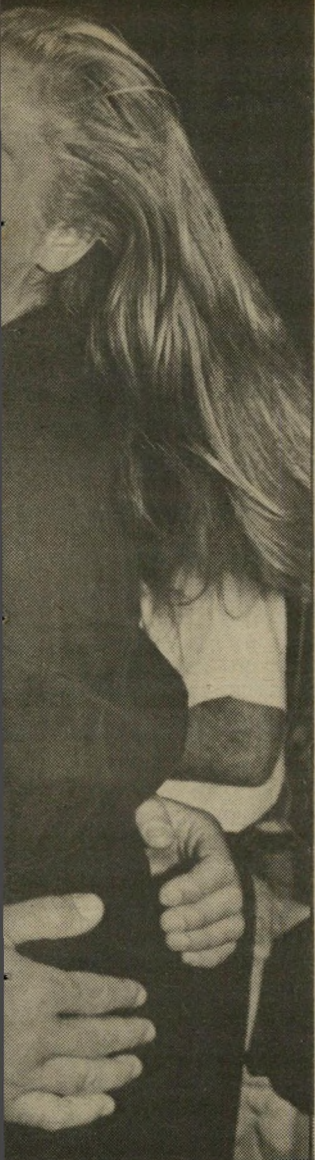
*** ארבע הרפתקות של רנט ומיראבל (לב, מוצג גם בחיפה, צרפת) — אייק רומהר, צעיר מתמיד, בארבעה סיפורים קצרים ומבריקים על שתי נערות, אחת עירנית ואחת כפרית, המלמ' דות זו את זו פרקימסר ומינהגי חיים.

אחרי אסופת המסיבות במועדון נים העכשוויים של תל-אביב זה ממש כבר התבקש מאליו שמישהו יארגן מסיבת-חוף וקומיץ. הסנרנית הראשונה, שבישרה את עידן מסיבות-המנגל, היתה המסיבה לסי יום צילומי הסרט 'וסלה', איך זה קרה? על פי סיפורו של הסופר ישראל וייסלר, המכונה פוצ'ו. אז ממש כמו פעם, התאספו כל המקורבים על חוף ימה של תל-

ילד גדול שלמ"חי של טרום-מדינה, יוצא במחול עליו עם סיפרי-ילדים, וסיפרי הוויה מחבר שתיים משחקניות הסרט, עליזה אברג'יל (מימין) בת ה-22, יוצאת להקת-הנח"ל, וחני רוזנטל בת ה-24, כותבת תסריטים וצלמת במיקצועה.

מיליון דולר הדוגמנית ה-19 הדו נערת-הזהר-לשעבר ברכה שורר

הבן של יוסי כרמון, צביקה קורמן בן ה-28, בוגר סמינר הקיבוצים, שהופיע כבר במיספר סרטים, היה הרוח החיה במסיבה, ובקולו הרעים וחילק הוראות הומוריסטיות.

הבת של שרון מוהר (במרכז), בתו של עלי מוהר, בחב"רת שניים משחקני הסרט, דב נבון (מימין), הנחשב כבר שחקן מיקצועי ומשה פרסטר (משמאל), בן ה-24.

הסוכנות פרי כפרי (משמאל), מלהקת-הסרטים עם ידידתה הטובה איריס טאויג. דיצה הבס (בצילום מימין), אשת-החברה ואחת הנשים

ברוך, כמרחק יריקה מהזונות, וחגי גו על חומוס, בירה וסטייקים. אך כרי שלא יחוש רחוקים מדי מהציביליזציה התקינה באוהל המאולתר מכשירי-יוריא, כרי שהחוגגים יר כלו לצפות במעלליהם של השח-קנים במהלך הצילומים.

כוכבת רת חני רוזנטל, עתי-העוסקת בבימוי קולנוע, בכתבת תסריטים ובצילומים.

חברים של חברים

מלכת התצוגות ומופעי האופנה שלווה בן-גל ערכה מסיבה למי קורביה מעולם האופנה, אבל לא שכחה גם כמה חברים אישיים, כמו אהוד קינמון, ראש עיריית בת-ים, נעמי שדמי, מי שהיתה יושבת ראש אגודת עם יפה עם אחד, ואחרים. אך מרבית החוגגים נמנו על גילאי ה-20.

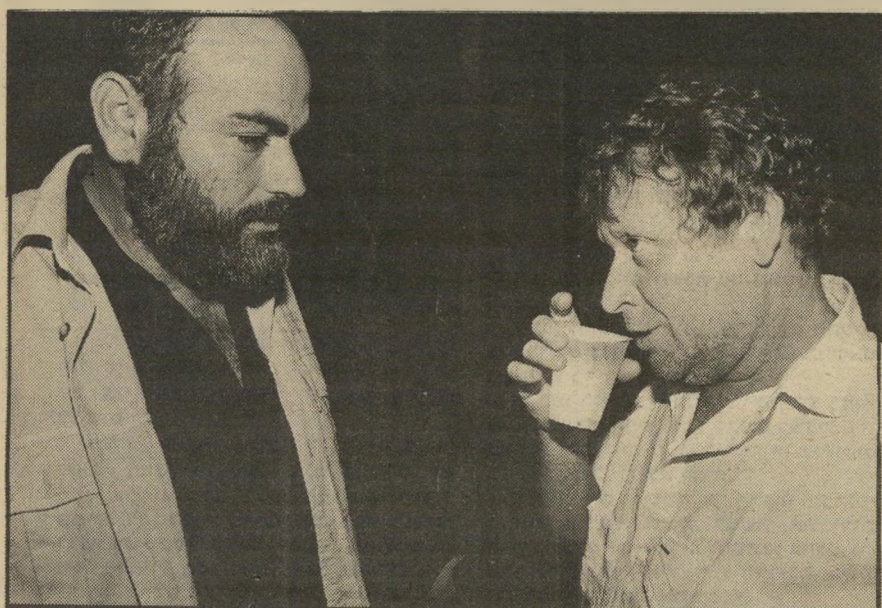
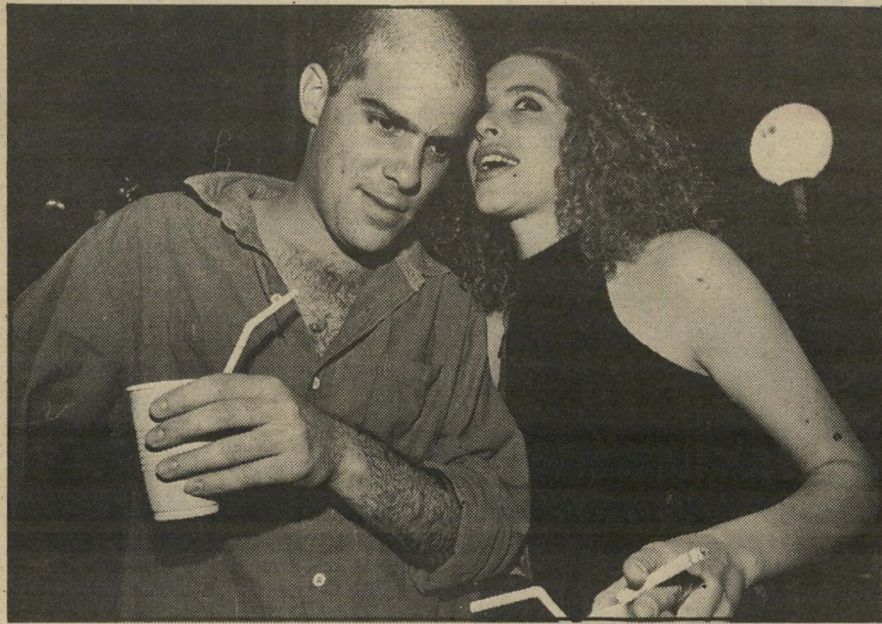
בתוך ההמון של היפים והיפות הללו הסתובב עלם חמודות שהסי-ריט את מהלך המסיבה, ובשעת לילה מאוחרת, כשהתפוררו מרבית האורחים, הוקרנה המסיבה לקול צחוקם של הצופים שראו את עצמם ואת חריהם מככבים בסרט.

ומי כיכב? הרוגמניות מיכאל אלה ברקו, סימונה גוזמן, סמדר גנזי, דגנית בהן, שירי לי בן-מרדכי, מריוולן סיון ואחרות, אך את ההצגה גנבה, כמו בן, אשת-החברה הנוצצת מיכל בקר, בלבוש חושפני.

זוגה, יוסי הלר. מיכאלה ברקו מתגוררת לצורכי עבודתה בארצות-הברית וחברה הלר לומד בגרמניה. אביו חזק את בן-הוא הנציג הישראלי של חברת-ענק מגרמניה.

החשוק רקדנית-הבטן כוכב מרי בשימלת ערב המכסה טפה, אך חושפת שניים. השחקן, וכעת גם זמר, דן תורן (בצילום למטה) עם אשתו-לעתיד, הדוגמנית סמדר גנזי.

הצלם צבי שיסל (מימין). במסיבה נכח גם רוני אקרמן, בעל חברת הפקות ואבי בנה של אשת-הקולנוע, לבנה חכים יוצרת הסרט "חבלת". (משמאל) דני וקסמן, בימאי הסרט "המיועד" שיוצג בקרוב בבתי-הקולנוע, בשיחת רעים עם

דימיון ומציאות

לפעמים הבית עצמו משאיר רושם רב יותר מאשר המסיבה הנעימת בו. ביום השישי האחרון חגגו אוהבי קולנוע וידידיהם את סיום צילומי הסרט המיועד של הבימאי דני וקסמן. המסיבה נערכה כנתיש של אחד ממפיקי הסרט, הקבלן אנריקה רוטנברג, בהרצליה פיתוח. הכניסה לחווילה של מישהי פחת רוטנברג היא אמנם צנועה, אך הגן הגדול, המרשימות ובריכת-השחיה מרשימים ביותר.

הסרט, שמיסטיקה ומציאות מתערבבים בו יחדיו, העלה את הרעיון גמנית רזנית אלקבין למדרגה גבוהה יותר מאשר עוד רוגמנית צילום ומסלול. כיאה לכוכבת במי-עמדה החדש היא הגיעה רק בשעת לילה מאוחרת, אך עד לבואה ניתן היה ליהנות מריקודים בחברתם של אנשי ההסרטה. במירפסת התחתון נה החליפו אנשי קולנוע ותיקי שורת ביקורות ומהלומות מילריות, ומי שאורו כות ירדו למידש-אות והשקיפו על המסיבה מרחוק.

עולם, באה לאירוע בחברת בנה וכלתה. תשומת-הלב שעוררה אצל אנשי-התיק-עיינס פעולה. בעלה הוא ממממני הסרט.

● **לניריוורק יש גם משמר עות אישית עבורך?**
 אההו אני נולדתי ב-1931 בנייר ג'רסי — 10 ק"מ מניוירוק. גדלתי שם. כשהייתי ילד, הייתי מגיע הבכה לניוירוק. כל חוויות הילדות, הנעורים שלי, קשורות לניוירוק, כל ההתנסויות... אני מרגיש כאילו שכתי הביתה.

● **כשמגיעים במפתיע בליכך למעלה, פחדים מהי המשך?**

אני לא פוחד. תמיד חשבתי שאם אהיה טוב, אם אצטיין — יש תמשו בשרותי. אני לא מבזבז זמן על לפחד.

● **אז על מה בן?**

אני משוגע על צלילה — את חיבת לבוא איתי פעם. בישראל עסקתי בכך רבות. עכשיו אצטרך להרחיק לאיים הקאריביים. חוץ מזה יש לי שיגעון לארכיאולוגיה.

● **כשקיבלת את תפקיד הנוכחי, ניסחת לעצמך מטר?**

הייתי רוצה לתרום למאמצי השלום במיסגרת האו"ם. אני יודע שזה יישמע נרוש, אבל הייתי רוצה לתרום ללוחמה בסמים, לזכויות האדם. ברור שיש לי עניין מיוחד בעעשה במיוחדתיתכונן ובאמריקה הלטינית.

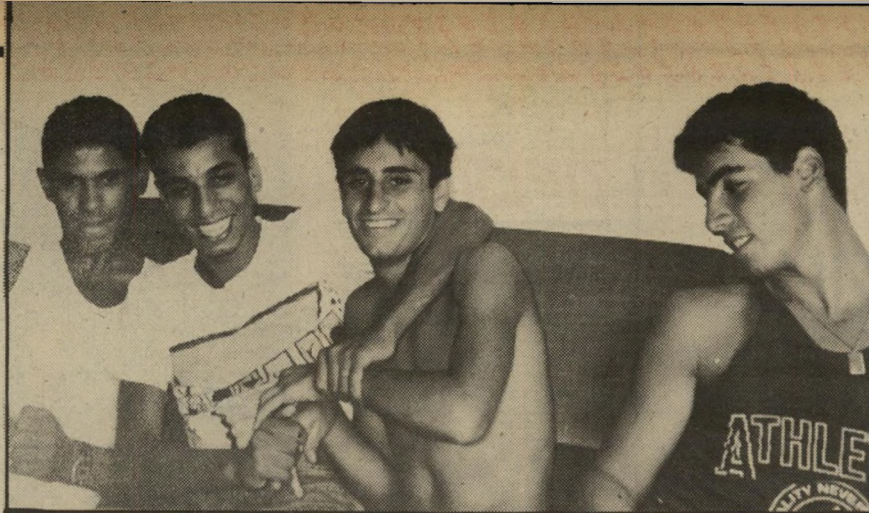
● **מאז ש"עלית ביתה", הרגשת בשינויים ביחס כלפיך?**

אני אישית שונא "ביג-שוטס" (אנשים חשובים). בעצם, עוד לא מכירים אותי בניוירוק. אני חרש. טרם הספקתי להופיע בתדירות בטלוויזיה. הכל טרי. בישראל נהגתי, נו, אשתי ואני, להתחמק מאנשי הביטחון ולנסוע ברחבי הארץ במי כונית קטנה, לטייל. התגעגענו לבריחות האלה. לא תמיד זיהו או תנו בכבישים, וגם אם כן — נהגנו בידדות. בניוירוק — אני עדיין חרש, לא מוכר. אני הולך לי ברחוב חופשי, נהנה להתבונן, מאושר מה פרטיות, נזכר בחוויות שקרו לי כאן כשהייתי ילד.

● **וכשהיית ילד, מה רצית להיות כשתהיה גדול?**
 כמו ילדים רבים — חייל, כנ"ר. כשהגעתי לאוניברסיטה, התחלתי להתעניין במדיניות-חוץ. עברתי את הבחינה ב-1953 בהצלחה. אז נאלצתי לדרות את המשך הלימודים בחמש וחצי שנים, מפני שגויסתי לחיל-הים. על כל פנים, הדרך לדיפלומטיה לא הייתה קצרה.

● **ולולא היית דיפלומט?**
 אני דווקא מאוד שמח להיות דיפלומט — לנסוע ברחבי העולם, להכיר אנשים, להתקדם... בעצם, יכולתי להיות גם סוכן-נסיעות, אבל אני מתלוצץ. אני מאוד מתעניין בארכיאולוגיה. באמת, לא כשבייל שיכתבו שיש לי תחביב. יכולת להבחין מתקופת שרותי בישראל שלא ממש איכפת לי מה חושבים ומה כותבים. כן, ולמי משווים... אבל אני מרגיש טוב עם העובדה שאני דיפלומט.

● **נסה לנסח במישפט אחד בלבד: מהו דיפלומט?**
 במישפט אחד? דיפלומט זהו אחריות עצומה בלייצג את ארצך, לעזור לאנשים ולקדם את מדיניות-החוץ של שלחך.

איתן (ייל) וגילי בין חבריהם. גילי הציל וגילי גם הרג.

לחוצים על

ההדק

הצעירה, טלי.

האחים אומרים שאיתן היה העליון מכולם. כמעט אפשר להגיד שכל רמת-גן היו חברים שלו. הוא גם היה בן מסור להוריו. אחרי שנה בצבא שוחרר כדי שיוכל לעזור לאביו, עובד-עירייה, לשאת בעול-הפרנסה.

בניימישפחת ועקנין אינם אני

שם דתיים, אך את מיצוות השיי בעה הם מקפידים למלא כרת וכדון. יושבים על הריצפה, רש

חבריו של איתן ליד בית ועקנין ברמת-גן. בנראה הוא פחד מערבים!

היא משתגעת מהמחשבה שרק לפני שנה וחצי הציל גילי את חייו של איתן, בנה. איתן וגילי יצאו או לטיול-אופנועים. איתן נהג בפיוזות כדי להשווץ, וגלגל אחד התרומם באוויר. הוא התהפך, וחיוו ניצל רק בזכות ההגשמה שגילי עשה לו. "הרופאים אמרו שמצבו היה קריטי, וללא העזרה הראשונה שקיבל או מגילי, היה מת. גילי הציל וגילי גם הרג."

היא לא מאשימה, חס וחלילה, את גילי. הם היו חברים הכי טובים. היא גם יודעת שפליטת-הכדור היא הבודדת הרסה את שתי המישפי

גלית פד

(המשך בעמוד 46)

גילי הרג את חברו. כדור נפלט. איך זה יכול היה לקרות?

אנחנו, החבריה, חושבים שגילי פחד. בעיקר אחרי הסיפור עם אבי ספורטס ואילן סעדון. לכן הלך עם מחסנית בנשק.

ציון צמיר, העולם הזה

אבי-שכול ועקנין חיבוק-מוות

גילי צעק לאיתן מהרחוב שייצא החוצה. איתן יצא, וכהרגלו, רץ לקראת גילי ורצה לקפוץ עליו בחיבוק. אני יצאתי אחרי.

גילי אמר לאיתן: תיזהר, אני עם נשק! אבל אז בדיוק נפלט כדור. איתן זל הספיק להגיד לגילי: מה, אתה ילד מפגז?" גילי לוי, חייל בחיל-התותחנים, יצא מהצבא. לאפטר" של שלוש שעות. בדרכו לבית הוריו עבר להגיד שלום לאיתן ועקנין, חברו הטוב מילדות. חיבוק השימחה בין השניים הפך לחיבוק-מוות.

ניסה להתאבד

וריו של איתן זל התגרשו לפני שנה. עכשיו התאחדו לשבוע ימים. שבוע שאחריו כל אחד מהם ישא לכדו, עד יומו האחרון, את כאב אובדן בנם. הם יושבים על מיוזון בלוי, וכיניהם בנם הבכור, אבי, ובתם

דני, נחלאי:

המחלקה שלי חימשה את אילן סעדון. זה היה סיוט. הולכים בשורה ארוכה, ברווחים של שני מטר זה מזה, וסורקים שטחים עצומים.

אחרי-כך דיברנו על-כך הרבה מאוד. זה מעורר הרבה ויכוחים. כולם פחדים. גם הסגל. אצל טירונים יש מישמעת מאוד חזקה. הם פוחדים לחרוג מההוראות. טירון לא יעז ללכת עם מחסנית במצב הכנס. לטירונים גם אסור לנסוע בטרמפים, אבל לפעמים אין ברירה, כי לכל מקום מגיע אוטובוס. חיילים שהיו בלבנון או בשטחים מרגישים שיש להם ניסיון, לכן מותר להם הכל, גם

לחרוג מההוראות וללכת עם מחסנית במצב הכנס.

על-פי ההוראות מותר ללכת עם מחסנית בהכנס רק בשטחים. הם חורגים מההוראות ועומדים כך גם בטרמפידות.

זה כמו המיקרה עם הקצין מקיבוץ רמות מנשה, שנהרג מפני שהלך בלילה בשביל מסו כן ליד נחל. היה לו הרבה ניסיון בניווטים לכן חשב שלו זה לא יקרה.

כשמצינאים מחסנית, צריך לכוון את הנשק בזווית של 60 מעלות, למשוך את ידית הדריכה פעמיים אחורה, להסתכל בחלון, ורץ אחרי-כך לשחרר את ידית הדריכה, כלומו לנקור, ומיד לנצור את הנשק.

כדי שייפלט כדור, צריך לעשות הרבנו טעויות!

איך להיות הורה

מאת
ענת סרגוסטי
יועצת
זיוויית אברמסון

ב זמן האחרון, ככל פעם שאנחנו, ההורים, עוזבים את הבית בערב והבת שלנו צריכה להישאר עם בייביסיטר, היא בוכה וצורחת. היא נצמדת לשימלה שלי, ואני ממש צריכה לקרוע אותה ממני בכוח. זה משאיר לי טעם רע לכל אורך הערב. היא מכירה את הבייביסיטר ואוהבת אותה מאוד, ועד לא מזמן היתה נפרדת מאיתנו ללא בעיות. עכשיו היא מלווה את יציאתנו מהבית בככי נורא, הכולל זרם של דמעות

בערב. כך היא תבין שאת "רוע הגזירה" — יציאת ההורים מהבית — היא לא יכולה לשנות, אבל אופן היציאה תלוי רק בהחלטה שלה, וזה יחזק אותה.

הילדה, מסיבות שאינן ידועות לנו, החליטה לנסות לשלוט בתוכנית של התינוק. רים, ההצעה החינוכית באה לאפשר לה חוויה, שתלמד אותה עיקרון אשר יהיה בעל-חשיבות לכל ימי חייה: אינך יכול לשלוט בוולת, אבל יש לך מיבחר אפשרויות כאשר לשאלה איך תתנהג אתה עצמך כתנאים הנתונים. ובוה, דווקא, יש לך שליטה.

ובניסוח אחר לגמרי: לא חשוב מה קורה לך, חשוב מה אתה עושה עם זה.

באו לבקש סליחה

יש לנו שלושה ילדים: הגדול בן 11, האמצעי בת 9 והקטנה בת 4. האווירה בבית טובה. אייאפשר להצביע על בעייה ממשית עם הילדים. אבל אנחנו מתלבטים לפעמים בשאלה איפה צריך להציב גבולות, ואיפה לתת תופש.

במריבות בין הילדים החלטנו לא ל"התערב, ומאו שאנחנו לא מתערבים המריבות פחתו באופן משמעותי. אנחנו גם משתדלים לא להנחית עליהם הוראות ולא לומר להם מה הם צריכים לעשות.

למשל, השבוע צפיתי בטלוויזיה והם היו לידי בסלון. אחד מהם התחיל לעשות רעש נורא, והשניים האחרים הצטרפו אליו, עד

בוכה

כשהוא כייבי

ואף דולף. אני שומעת אותה עוד זמן רב אחר שהדלת נסגרת. אחרי-כך, לריבוי הבייביסיטר, היא נרגעת והולכת לישון בלי בעיות. אמרנו לבתנו, שהיא בת 3 וחצי, שמאוד לא נעים לנו לעזוב כך את הבית, הסברנו לה שאנחנו חוזרים יותר מאוחר, והיא יודעת שאנחנו חוזרים. הבטחנו לה לבוא ולומר לה כשנחזור, וכך עשינו. אבל כל זה לא עזר.

תגובת זיוויית אברמסון

● כדאי לומר לילדה כשהיא עוד רגועה, ועוד לפני שהבייביסיטר מגיעה הביתה, שאתם עומדים לצאת באותו ערב. לומר לה: "אנחנו יוצאים הערב, ורונית תבוא להיות מאיתנו בצורה נעימה, או בככי". וזהו. לא כדאי לפתח את הנושא, וכדאי להשאיר את ההחלטה כולה בידי הילדה, כשהנתונים עומדים לפניו.

וכשמגיעה שעת היציאה, לצאת מהבית ללא היסוס, גם אם היא החליטה לבכות. למחרת בבוקר, כשהיא רגועה, אפשר לומר לה: "נורא חבל שהחלטת לבכות אתמול

יש קשיים?

הורים הנתקלים בבעיות, שיש להם קושי מסיים עם ילדיהם, המעוניינים להתניעץ, להעיר הערות, לשתף, להציע, או לחלוק על מה שנכתב בעמוד זה — מוזמנים לכתוב למערכת "העולם הזה", ת.ד. 136, תל-אביב. אנחנו נענה בשימחה.

הכי מומלצת עליידי פסיכולוג הילדים, ואף-על-פי-כן אין ברירה אלא לעשותו. במיקרה כזה לא צריך לדאוג יותר מדי, מפני ששום פעולה בודדת של ההורים איננה מהווה גורם בעל השפעה מרכזית על התפתחות הילד, זו נקבעת על-ידי ההליך המתמשך של יחסי הגומלין בין הילד להוריו.

בקשר לנסיעה שלכם, 10 חודשים הוא הגיל שבו נמצא תהליך ההתקשרות של הבת שלכם אל אנשים מסויימים — שאותם היא לומדת להבדיל מורים — בעיצומו.

לכן לא כדאי להשאיר אותה פתאים עם אנשים זרים, ובמיוחד רצוי שלא לשנות בעת ובעונה אחת גם את האנשים וגם את המקום. במילים אחרות: היא יכולה לנסוע לחו"ל כשהיא נמצאת בחברת הוריה, היא יכולה

האב יכול לבחור: האם הגבול הוא "אינני מקבל רעש בכלל", או: "אינני מקבל רעש בזמן שאני צופה בטלוויזיה".

את הגבולות שלנו אנחנו צריכים לשמור בעצמנו. אין כל טעם להטיל את המשימה הזאת על הוולת בכלל, ועל הילדים כפרט. באופן פרדוקסלי ההורה הרואג לאינן טרסים שלו משיג אפקט חינוכי חזק יותר, מההורה המנסה להגן.

הורה הרוצה "לחנך" היה נשאר בחדר וממשיך בהתמדה לצרוח על הילדים: "תפסיקו כבר להרעיש, אני לא שומע כלום". להטיף להם מוסר ולבסוף להעניש אותם.

מה שהילדים היו לומדים מזה היה שאם רוצים להסיח את דעתו של אבא מהטלוויזיה ולגרום לו להתמקד בהם, כדאי להם לעשות

ההישר בבית עם אנשים המוכרים לה במידת-מה. אבל לא רצוי להוציא אותה מסביבתה הקבועה ולשים אותה בחברת אנשים זרים.

המירה שבה יפגע, או לא יפגע, בה מצב כזה, תלויה גם בהרגלים שהיו לה לפני השינוי הזה. אם עד עכשיו היא היתה בחברת אחד מהוריה בכל רגע נתון, אז יהיה לה קשה יותר. אם שהתה תמיד חלק גדול מן הזמן בתחתית מיגוון גדול של אנשים, יהיה לה קל יותר.

כאשר לפרק הזמן הסביר, הרבר תלוי בכל התנאים שדיברנו עליהם עד עכשיו. מובן מאליו שכלל שהתנאים פחות רצויים, כן מוטב לקצר את הפרידה.

אייאפשר להסביר לילדה, מפני שאין לה מושג זמן, ובכל זאת כדאי, כמוכח, לומר לה שאתם נוסעים וחוזרים.

בסריה-כלל, להשאיר ילדה בת 10 חודשים למשך שבועיים במקום חדש עם אנשים זרים, זה לא כלייך רצוי, אבל אם אין ברירה, אין ברירה.

המסקנה צריכה, אולי, להיות שכדאי להורים המתכננים נסיעות להרחיב את חוג המכרים של התינוק בעוד מועד.

רעש. בעוד שהילדים של האב שראג לעצמו הבינו שהרעש מפריע לאבא.

רוצים לנסוע

יש לנו ילדה בת 10 חודשים ואנחנו עומדים לנסוע לשבועיים לחו"ל. יש לפי-כאן כמה אפשרויות: ששינוי ניסע לבד, בל"עדיה, שבעלי יסע לבדו, או שאני אסע לבד. הילדה מעולם לא ישנה מחוץ לבית. אין אפשרות להביא מישהו לגור איתה ואני חוששת להשאיר אותה תקופה כלייך ארוכה בלערי במקום אחר. האם היעדרות ארוכה של ההורים, ובעיקר שלי, מן הילדה עלולה לערער אותה, להזיק לה? האם יש פרק זמן סביר להיעדרות?

תגובת זיוויית אברמסון

● קשה מאוד להשיב על השאלה באופן כללי, מפני שהתשובה תלויה בהמון גורמים. נתחיל מזה שלא תמיד אפשר לכוון את החיים על-פי הילדים, ולפעמים צריכים ההורים לעשות משהו שהוא לא בדיוק פעולה

רעיה הרניק

מישפחת הבופור

רוביק רוזנטל
מישפחת הבופור
סיפורית פועלים

בראשית היה הרעיון. ההרגשה היתה שצ"ר ריד לעשות משהו. אני מניחה שאצל קבוצה אחרת של הורים ייתכן מאוד שמצבה, פסל, או סלע גדול היו הרבה יותר מתבקש. אצלנו, לפי מיטב ידיעתי, לא הועלתה אפשרות כזאת, ולוא פעם אחת. אבל נושא הספר הועלה כבר באחת הפגישות הראשונות, וליווה את הקבר צה במשך כשבוע שנים. אולי שהרכב האנושי הוא שגרם לכך — אנשים שספרים ממלאים את ביתם ואת חייהם.

רעיונות ופיקפוקים

הרעיון הראשון שנפסל על הסף היה משהו שירדמה להוברתייזציה מורתכת. היו הורים שהוציאו חוברות לזכר בנייהם, והיו שלא היו ציאו, וכולם היו מעורבים כמלאכת הוצאת ספר יזכור לחללי היחידה. אבל היה ברור שהספר שרוב בו לא אולי ספרייזכרון מ"ח חולק לקרובים וידידים. דויד חשב שכדאי אולי להוציא משהו במתכונת הספר שהוציאה חטיבה 7 — משהו שיהיה בו מרוח היחידה והבנים.

רעיה הרניק: לא למוות!

אחרייך עלה רעיון מפתה להוציא אלבום אלבום שבו לא יאזכרו הבנים. מין תשובה לאלבומי מילחמת ששת הימים. ספר גדול מלווה תמונות ובו אנתולוגיה מקיפה, עול"מית וארץ ישראלית, שכולה מרבית בגנות המילחמות. בשלב מסויים כמעט חולקו כבר התפקידים. יעקב הצייר היה אמור לאסוף יצירי רות-אמנות, ויהושע שהוא צלם ידאג לתצלום מים וכולם יחד יחפשו חומר ספרותי. אבל מכיוון שאייאפשר היה שלא להזכיר את הבנים באיזו צורה, הועלה הרעיון, שבעמודו האחרון של הספר יהיה רשום: "הספר מוקדש לזיכרם של יוסי אליאל, גיל בן עקיבא, רז גוטרמן, גוני הרניק, אביקם שרף וירון ומיר אשר נפלו על הבופור ב־6.8.62".

חלפו שישה חודשים מתחילת המלחמה. הרעיון הובא להוצאת ספרים, שנראה היה ש-

ובאביב שנות, הסכימה לבוא לאחת הפגישות שלנו ולשמוע, כאדם מבחון, כמה מדובר. זו היתה פגישה חשובה מאוד, משום שכראשונה הוצבה לפנינו השאלה המכרעת, למה אתם רוצים ספר? התשובות ניתנו בהיסוס ובכנות. היתה חשיפה רבה לפני אדם "זר", ואולי כפי עם הראשונה, בזכות עמיה, נאמרו דברים בס"דר מסויים ולא בהתפרצויות. בסוף הפגישה סיכמה עמיה ואמרה: "אתם חייבים לכתוב את הספר". היתה זו אמירה זו שליוותה אותנו בדרך המיכשולים הארוכה.

מישפחה אחת

היה רעיון ששב ועלה כל אימת שהחווץ ריפה את ידינו. נכתבו את הספר לבר. זה לא היה בלתיאפשרי. ידענו כי מצויים בתוכנו כל האנשים הנחוצים לצרכי ראינות, כתיבה, וגם לצד הטכני של הוצאת הספר לאור. הענייה היתה שבמשך כל הזמן ליוותה אותנו התחושה שאנחנו יותר מדי "מעורבים" בדבר. לא רק כל מישפחה כבנה, בחייה ובאסונה, אלא גם כל אחד מאיתנו בגורל חמש המישפחות האחרות. שכן בינתיים נוצרה מערכת קשרים הדוקה והאבהת. מלבד הפגישות "הרישמיות", שאותן קבענו מראש ואליהן באו כל המישפחות, היו הרבה מיפ"גשים בין מישפחה אחת להאחרת, ביקורים

בנין ושרון בשיא הבופוריה: הם ידעו את המחיר

הדרים, חילופימיכתבים, טלפונים. וכיוון שהחיים הוסיפו לזרום סביבנו, היו גם ענייני ציבור משותפים. גם שמחות, גם אסונות. והיתה הרגשה שספר שנכתבו אנחנו לא יהיה "אובייקטיבי" דיו. יחד עם זאת, ניסינו כבר אז להתחיל במשהו. ובכל פגישה הקלטנו את קורותיה החיים של מישפחה אחת — את סיפור העבר — מניין צמחו הבנים, מי היו הוריהם וסביבה, מאיזה רקע באו, מה רחף את כולם, כאילו בגזירת גורל, לעלות על אותו הר בואותו לילה וליהרג שם.

סיפורה של ארץ ישראל

ומייד נוכחנו שהסיפור של הבנים הוא הסיפור של ארץ ישראל. לא של כל ארץ ישראל, אל, שכן חלקים גדולים מהמירקם החרבתי לא היו שם — אבל בכל זאת סיפור של ארץ ישראל. רק, בנו של יעקב, ניצול שואה שאביו נחלם ונפל במחצרת בוורשה. גיל, כלייך, בן הארץ" שאמו נדרת מייסדי המושבה כינרת ואביו בן מייסדי כפר יהושע; גיל שקרוי על שם דודות גילה שהיתה בין החולקים לפטרה, הוא "הסלע האדום", שממנו לא שבה. יוסי אליאל, שאם סבו עלתה ארצה לבר

בראשית היתה המחשבה לעשות משהו, במשותף, לזכרם של ששת הבחורים שנפלו בקרב על הבופור באותו 6 ביוני 1982 גורלי, בראשיתה של מלחמת ה"יש ברירה" של לבנון, — מיבצע של"ג או מילחמת "הוד השרון" כפי שכונתה בפי חסידיה ומוקיעיה. אחרי המחשבה הראשונה מתחיל נתיב־תחתית ארוך ומכאיב, המוליך על פני הוצאות לאור, סופרים אוהדי, שאינם נכונים להתחייב ואחרים, המציניים הנאים בלתי־קבילים. ובין אלה לאלה — פיקפוקים, ספקות ועוד פיקפוקים. בסופו של דבר יצא הספר לאור והוא מופץ בימים אלה בחנויות. רעיה הרניק, אמו של גוני, מספרת את הסיפור מראשיתו.

עם תשיעה ילדים להתיישב בכפר־תבור ולע"בוד את האדמה, שאביו איש־אדמה וכולו גליל תחתון ויחסים וידיעה על "בני־דורנו" שם, והבית הוא הבית שבו נוסדה אגודת "השומר" ועצי זית וחלקות מתוחמות, ורגליים שתולות בקרקע. ירון ומיר, שפעם בחלום הלילה עלה כי בבהירות רבה הפטוק "וירון הוא הנבל הבורמזי שלנו" — אולי בגלל התום של אביו יהושע, שעלה מארצות־הברית לחרוש את התלם הראשון סביב קיבוצו עין דור. אולי בגלל שמו שכולו אופטימיות ומוסיקה. ירון, הנבל הבורמזי שלנו. הנער היפה שכולו תיקות ארץ־ישראל ועם ישראל.

וגוני, נכרם של איש העליה השנייה וחילי ב"גורדים העבריים" וסכתא בת העליה השלישית; ואילו מצד אמו נכרם של זוג ייקים שעלו ארצה מתוך ציונות, אבל שימרו תרבות מרכז אירופאית שהועברה אליו כאמצעות בית סכתו. גוני, שאהב לטייל יחף כארץ ואהב לסעוד במיסעדות פאר והיה

בוצה, ואם אינם מופיעים כמעט כספר, אין זה אלא כשל העובדה שמלמל נהרג במקום ובו מן אחרים.

הייתי אומרת ששלב זה אפשר היה לק"רוא לנו. שש נפשות מחפשות מחבר, לולא פיראנדלו שיש לו כבר זכות יוצרים על שם זה.

התחלנו לפנות לסופרים. חשבנו שיש כאן סיפור שראוי שיסופר. כאמור, סיפור על ארץ־ישראל, סיפור על הבנים, וסיפור על מה שמילחמה ושכול עושים למישפחות. ויאמר מייד לזכות הסופרים שאליהם פנינו, שכולם גילו רצון טוב.

היתה פגישה עם רומן פריסטר בהעוגן. הרעיון לפנות אליו עלה בגלל צמד ספרים שלו, ההגדה לבית לו ועשירי למוין. נדמה היה שאופיים של שני ספריו אלה מכשיר או תו לכתיבת הספר שבו רצינו. ואולם, פריסטר העמיד תנאים נוקשים שקשה היה למישפחות לקבלם. בייחוד עמד על כך שלבני המישפחות לא יהיה שום פיתוח־פה ביחס למה שיכתוב.

מחלתו של דויד

אחרי התלבטויות רבות, הסכימו הכל גם לתנאי זה. ועדיין לא נכתב הספר. התחילו בעיות של יוקרה ושל כספים עם הוצאות־ספר, רים, ושבו מצאנו עצמנו לבדנו עם ספר שלא נולד.

בינתיים פעל הזמן לרעתנו. דויד חלה מאוד, וכולנו היינו אחוזי־דאגה. באחת הפגישות אמר יעקב: "הספר ייכתב ויש לי זמן לחכות". ואילו דויד ענה: "אבל לי אין זמן". מי של רצה להבין לא הבין. ומי שהבין בכ"אב, החל במירוץ נגד הזמן. ושבו פנינו לסופי רים. רובם התלהבו מהרעיון והציעו עזרה, אבל סיבכו לכתוב בעצמם. הנוך ברטוב בא לפגישה בבית זרע. הוא הבטיח לעזור בליווי הספר, אבל נתן לנו להבין שלא הוא יכתוב. בינתיים הלך כוחו של דויד ואול. עוד הצי לחנו להקליט אותו. עוד קיוונו שנמצא סופר והוא יהיה חלק מהספר. אבל "לא היה לו זמן". ודויד, אבא של אביקם, מת לפני שנתיים. מת מלב שבור. מכשל של "מערכת חיסונית", שבנורא היה קשור לאלב על דורון ואביקם. כששכב דויד בבית־החולים יצא לאור ספר בשם צעקה שקפח. זהו סיפורו של ערן שחם שמת כניל 27 ממחלת ניוון שרירים. לכאורה, סיפור אחר לגמרי, "לא שייך" לנושא שלנו. אבל אחרי קריאת הפרק השני בספר ידעתי שמצאנו את הסופר. רוביק רוזנטל הצליח לכ"תוב משהו שיש בו גם אמת עובדתית, תיעודית, וגם "משהו" שמעבר לתיעוד המדוייק. חשבת ששך צריך להיראות הספר שלנו. מייד נרכשו ונקראו עותקים על ידי בני כל המישפחות, והוחלט לפנות לרוביק.

שיברו של חלום

היפה היה שלא־פחות משרצינו אנחנו ש"יכתוב את הספר, כך נתן לנו רוביק את ההרג"שה שהוא רוצה לכתוב אותו. אחיו שלו עצמו נהרג במלחמת יום־הכיפורים, והוא היה קרוב לנושא של מישפחות שאיבדו בן במלחמה. היתה גם הרגשה שהתמדרות שלו עם הספר היתה לא רק מסע לקראתנו, אלא גם אל עצ"מו ומישפחתו. בניגוד לסופרים האחרים, שכ"אמור, כולם היו בעלי גישה חיובית, היתה כאן תחושה שרוביק לא רק חושב ש"גורל" לכתוב ספר, אלא שהוא גם רוצה לכתוב אותו בעצמו, וזה היה חשוב מאוד.

המיוזג של תרבויות שונות כלייך. ואביקם — אביקם מבית־זרע, שהוריו עלו ארצה מאירופה כניצולים צעירים אחרי המלחמה. אנשים שמעולם לא פיקפוקו שבכוחם, כפי שאמרה זאת מונה אמו: "לא רק לתכנן את חיינו אנו, אלא להטות ולשנות את כיוון ההיסטוריה היהודית". אביקם זה, שסבו נרצח כפוגרום ברומניה, ואשר גדל כאן בצל התמ"רים לחוף הכינרת והוא מגשים את כל חלומות הוריו.

ראינו שיש לנו סיפור, שאינו עוסק רק בשכול, אלא גם בתיקוה הגדולה שבנתה את הארץ הזאת. באנשים, שכולם בחרו לחיות כאן בדרך שבה חיו, ואשר גידלו את ילדיהם בצורה מיוחדת מאוד. אולי כלייך מיוחדת שיהא, ולא המיקריות, הובילה אותם אל מור תם.

עש נפשות מחפשות מחבר

בשלב זה הצטרפה לקבוצה עוד מישפחה. "מלמל", מנחם רייך, היה קצין ביחידה שבה שרתו הבנים. חבר של אביקם, פיקוד של גוני, והוא נפל כשנה אחרי שנפלו ששת הבנים על הבופור. מאיר ויהודית רייך הפכו לחלק מהק"ר

רולטה מי מכיר?

א

את התחושה המתקתה והמרגשת של ימי שישי אחרי הצהריים, שחורה אלי השבוע בשעה שהייתי שקוע תוך כדי נהיגה בניסיון להוות את החוויה שנוכח ילד לפני שהוא מזנק. לפנות ערב היינו אני ועוד שני ילדים שומריסוד פרזשים לפינה האפילה ביותר של גן ציבורי ומעשנים רובק פילטר. להיתפס, פירושו היה חמור מאוד: חרם כיתתי, הרחקה מבית הספר, וכו'. אף שלא היה צל צילו של סיכוי שניתקל בפרסונה "ממלכתית", חיכינו לה. כשהיינו נועזים, היינו יוצאים מה"שוחה" לטיול קצר בשבילי הגן. הסיגריות היו פעם תפלות, פעם מרות. אבל המישחק היה מתוק. לא היה לנו פירוש לכתובות המהירות מפני נזק לבריאות ולגוף, ולא היה שם למישחק.

סמיטריילר ענק מגיח מעיקול הדרך, מחויר אותי לכביש ולשעשועים מאוחרים יותר של החייה אחרת (מופדת?): משיכה קלה של ההגה שמאלה, וחזרה משיקה בהגע האחרון לקו ההפרדה. עלול להסתיים בניפוח מראת שמאל של הרכב או בתיק "סגור וחתום" (איכר את השליטה על הרכב) במיטטרה. עוד נחזור לכביש.

כל הפירושים האפשריים להוראות הבטיחות בזמן ירי הופרכו בחולות שיבטה, בין מטרת דמות אחת לאחרת. באימון הפרס, כאשר ליווה אותנו המ"פ בצרורות ששילח בנו מרכז החול אל מעל לראשינו, חשנו עצמנו אמיצים ומפורגנים, אחוות מטורפים. כל אחר קיבל הצגה live ממלך הגדוד, מלח הארץ. גם כאשר נאלץ אחר הלוחמים לפרוש, אחרי שעשרה "יבשים" לא למדו אותו ליישר קו באימון מחלקה, והוא חטף "ברטוב" כדור בעקב, גם אז לא ידענו לקרוא למישחק בשם. אמרתי הופרכו (הוראות הבטיחות בזמן ירי). ובכן, לא בדיוק. פה יש גם נרמסו. ספר החיים והמוות וחוברת הוראות הבטיחות לא נשענים כתף על כתף על אותו המדף וגם לא נכתבו בידי אותו המחבר. מהיכן, לעזאזל, נתלש דף הללי מישחק איציק?

"החיים זה לא חברת ביטוח" את הרפליקה הזאת שמעתי בראשונה במקום שבו המחיו אותה: כזה"ל. אמרנו אותה בצניניות שמאחוריה הסתתרה תחושה של שליחות אמת ותחושה שמי שמופקד עלינו מוכן להפוך את צה"ל לחברת ביטוח בכל יום. כל זה, עד למילחמת לבנון: אוואנטורה פוליטית-צבאית ממדרגה ראשונה, אחת הגדולות של 40 השנים האחרונות, כזאת שלא תבייש את אלו של וויאטנם ואפגניסטאן. רולטה אשכרה. טועה הרב מצגר בצמצמו את תחום השפעת העולם עלינו לאמריקה בלבד, ואת תחום קהליה העד המושפע — לילדים בלבד. תנו את תיקהביטוחן לאינפאנט מגודל אחד, מהמר חסר-מעצורים, ותראו איך הוא משחק אותה. בגדול.

עכשיו בואו נרבר על מישחק המישחקים, מישחק של גברים ונשים. לא מתים מזה. מישחק שיכול, באופן פרדוכסאלי, להסתיים בחיים חדשים או במשהו שרק מת לך בפנים. רולטה

המישגל הנסוג. מכירים? מישחק מורכב. שלב ראשון כלי חשבון, שלב שני טוטו מחזור, שלב שלישי — כל אחר/אחת והסיפור שלהם.

ב

או תגיד רולטה. רולטה. ואל תפסיק. תמשיך לחבר תקשיר מילים. אולי תקבל תמונת-מצב כמו למשל: רולטה. טוטו. מנגל. מנגלואידיים. מישחק באש. אש. פוצץ. קרימה. הסתער. חדל! חדל! צר"ל. לבנון. שרון. שרה'לה. שרה שרה שיר שמת. ילדים. רולטה. קוביות. ששיבש. ערבים. מישמר-הגבול. חומה ומיגדל. ציונות. הרצל. באול. שווייץ. אירוויזיון. ואדו. קאזינו. רולטה. (הזכריות לשיחק העיתונאי הגדול הזה שמורות למאיר שלו.)

גבול הטיפשות של מי שמופקד על מערכת-החינוך שלנו הוא כנראה השמיים, או שמה שעת בוקר של מלל פרוטנאלי מדן ועד אילת מול ילדים שחיים כאן ועכשיו. בלתה שעת התנצלות. ואם לא ירדת לסוף דעתו עד עכשיו: את, אתה ואני אשמים. לעולם לא נצליח לשקר לכל הילדים כל הזמן. חינוך, אם לסכם במישפט קצר, זה שדר של התנהגויות, ולא של מילמילים. עוצמת תדר השרד הזה מבטלת באופן טוטאלי כל שדר מילולי. גם כאשר דן מרגלית, שכונותיו טובות, עובר בערב חדש את המסך באגרון קפוף, כולו נחוש לתפוס את ששת הילדים ששיחקו רולטה על מסילת-הרכבת בבאר-שבע, מקווה שיתפסו. אני הייתי מבקש להיות נוכח כאשר הוא עומד מולם ומשמיע באוזניהם את התוכחה הגדולה, או חובט באחוריהם. או מה, למה הוא התכוון?

כניסה למישחק רולטת הכביש "מאקרו" מחייבת השקעה. בדרך כלל, רישיונהיגה וכלי רכב. כעת, אחרי ששמת כל כך הרבה כסף, אף אחד לא ישאיר אותך פראייר. בכסף הזה קנית גם את הכביש, כולל את כל התמרורים. על פי הסטטיסטיקה, מסוכן יותר להיכנס לרכב בלתי-רמוזין ולעלות על הכביש מאשר להיכנס לטנק ולחצות את הקווים. ולמרות שנכנסת למישחק בהכרה מלאה שיש לו חוקים, השופט שהוציא לך כרטיס אדום לשלושה חודשים הוא ברוונה, והשופט שהביא אותך אליו הוא מאניאק.

רולטת ויסות מניות הבנקים, שעולה היום בחייהם של מי שליבם החסיר או פעימה, לימדה אותנו שסביב שולחן החובכים מסתובבים גם כמה מיקצוענים, וכן שתוצאת מישחק רולטה שכוה לא יכולה להסתיים באופן הגון. זאת אומרת, גם מי שלא מת לשחק — עלול למצוא עצמו שותף למישחק בתור קוביה. רולטת התק"ם על שולחן בלאס, רולטת אירגוני-הקניות של המושבים, שהותירה את המעורבים עם טעם של קס. ואפילו איאפשר להגיד שלא מתים מזה.

אני פטור מלהזכיר את כל הנוסחים האפשריים של המישחק. אנחנו מכירים אותם, הן כצופים הן כמשתתפים. העולם, שהוא עגול, נראה כמו שולחן-רולטה שטוח וכולם מתאמצים להצטיין כפי יכולתם, לתפוס מה שרק אפשר. מה, רק לגדולים מותר? מי רוצה או מסכים להישאר מחוץ למישחק?

דבר אחרון לפני סיום. כי אני חושב על זה ואחר כך שוכח: עם החור האקדמי הזה נחגרות האוזן. מילא צ'רנובל: מישחו שהיתה לו יד לא טובה" הבהיל עשירית מתושבי כדור-הארץ. אבל במיקרה הזה של החור, נראה לי כי משחקים על כל הכדור. מה אני אגיד לכם, אני מת לחיות.

שי לזמרת

כדי לחזק את יריה של חווה אלברשטיין שנבחרה להיות בין מדליקי המשוואות ביום העצמאות השנה, נוכח תעמולת הארס של מסואבי. התחיה", הקדיש לה הגרפיאקי והאזן הנודע ורוד טרטקובר ("טרטה" כפי ירדיו)

חווה אלברשטיין

כרזה הנושאת את הכתובת כאב: כאב וגם כאב. "טרטה", שהוא חבר ועד היוצרים הישראליים והפלסטינים, הביא את הכרזה ליישבתו האחרונה של הוועד וכל הנוכחים כתבו דיברי הקדשה, כולל שירים, מעברה השני. יושקה ולרשטיין נטל על עצמו להגיש את כרות-ההזדהות לזמרת.

כתבו: שימעון בלס, יעל לוטן, ניסים קלדרון, סלמאן נאטור, אמיל תיכבי, יעקב בטר, נתן זך, יושקה ולרשטיין ואבי (הר"ר אברהם) עזו.

במונח האמיתי ביותר של המילה. לא כמליצה או כהצעה.

עכשיו שייך הספר לעם ישראל. והרגשות שהוא יעורר, והמסקנות שאנשים קוראים ו"חושבים אולי יסיקו ממנו על מה שקרה למדרי נת ישראל, על מה שקורה למישפחות ועל גורלם של בנים. טוב מכל ביטא זאת המשורר האמריקני ארצ'בלד מקליש שכתב על מילה חמה אחרת לגמרי, אבל דיבר בשמם של כל החיילים המתים, גם הבנים שלנו, כשכתבו:

הם אומרים:
מיתותינו לא שלנו הן
כי אם שלכם,
ואשר תעשו בהן —
רק הוא יהיה משמען.

ואשר יעשו הקוראים בספר זה וכמה שבו ובמה שגרמו בין שורותיו — הוא שיתן מש מעות לחיי הבנים ולמותם. ולחינוך אנחנו אחי ריהם.

"שעון החול"

בהוצאת זמורה, ביתן עומד להופיע עוד רומאן מאת הסופר הוותיק מתי מגד. שם הר"ר מאן שעון החול, והוא מתרחש על רקע ישראלי של פעם, במבט לאחור של סופר מזדקן. הוא מנסה לסגור את מראותיה, את תיאוריה של ישראל, בספיריהם של ס. ס. זוהר, אהרון מגד, א"ב יהושע, עמוס עוז, כתוב מתי מגד ברומאן החדש, "אך אלה עולים בו עכשיו רק כשכרי-מראות, תמונות מעוממות ופרודות זו מזו".

מתי מגד, אחיו של אהרון מגד, עזב את הארץ לפני שנים, והוא מתגורר כיום בחברת אשתו במנהטן, ניו יורק.

עצמו, בחלום הצינון, בחלומה של ארץ ישראלי ושל החברה הצודקת העתידה לקום בה, והוא מתרכז אך ורק בשיברו של אותו חלום. לא רק בנפילת הבנים, אלא בכאב העמוק של שבר גדול הרבה יותר. מונה אומרת כי "אני חושבת שכל זה פשוט הגיע לנו, לעם הזה. רוע המזל הגורא שלנו היה שאביקם הגיע בפריקע בעת שאריק שרון קבע גורלות — אני מרגישה מרומה ונבגרת. על ידי מי? על ידי כולנו".

אבל זה כבר לא הספר שלנו, של שש ה"מישפחות שהמקשר ביניהן היא "ברית-דמים"

דיברנו עם רוביק. דיברנו בינינו על ר"ר. היו שיחות פרטיות והיתה פגישה קבוי צתית. מסרנו לירדיו מחברות של יומנים, הק לטות, מיכתבים. בעצם, הפקדנו כיריו את חינו.

אני לא יודעת אם הספר עונה לצפייות של כל בני המישפחות. ייתכן ודמויות הבנים לא יצאו דומיננטיות כפי שחלק מאיתנו רצה. צר לי שהרקע של רוב המישפחות לא בא לירי ביטוי מקיף יותר. זהו ספר על השכול. על ההתמודדות איתו. זהו ספר של ניפוף חלומות, וחבל שהוא אינו עוסק יותר בחלום

מישפחת גוטרמן: מימין רז

מזל החודש: שור השפעת הדרקון על המזלות

במפה האסטרולוגית ישנם סימנים נוספים, מלבד הכוכבים, המסייעים ל־אסטרולוג לפענח את האדם ואת גורלו. אחד מהסימנים החשובים ביותר נקרא ראש דרקון. למעשה ההתייחסות היא לראש זלזב הדרקון. פעמיים בחודש חוצה מסלול הירח את מסלול השמש, לפחות כך זה נראה מכדור-הארץ. הראש זלזב הדרקון הם הקודרות שבהן זה קורה. בראש הדרקון עובר הירח מקו־רוחב דרומי לקו־רוחב צפוני, ובזנב הדרקון, הוא עובר מקו־רוחב צפוני לקו־רוחב דרומי.

נוהגים לייחס לראש זלזב הדרקון משמעויות מיסטיות. כאן קיימת התייחסות לגילגול שעבר. למה שהאדם הביא עימו משם, ולמה הוא חייב לשׁ-אוף, כדי לתקן את הדרוש תיקון מה־חיים הקודמים. ראש הדרקון מראה את היכולת להתייחס לאנשים מסביב, את דרך ההתייחסות ואת הבעיות, אם קיימות כאלה, בתיקשורת עם הסביבה הקרובה והרחוקה.

זנב הדרקון מלמד על המיכשולים ש־בדרך ליעירת קשר בריא וטוב עם החברה ועם הסביבה הקרובה. מבחינה מיסטית מייצג זנב הדרקון את תכונות השליליות שאותן האדם מביא עימו מהגילגול הקודם. זהו חלק בלתי־נפרד מהאדם וחשוב שיעבוד על עצמו, כדי להתגבר על אותן תכונות ולהגיע ל־הגשמה של התכונות החיוביות שעליהן מלמד ראש הדרקון.

ראש הדרקון נמצא בכל מזל במשך 18 חודש והילוכו הוא בניגוד לכיוון המי קובל. כאילו הוא נמצא כל הזמן בניגוד. תחת להגיע מדגים לסלח, הוא מגיע מדגים לדלי. אם יש הדגשה חזקה על זנב הדרקון קשה לאדם להשתחרר מהתכונות השליליות ולהשתנות, ואז לפעמים, בעזרת מכות־גורל, משהו מזיז אותו ומכריח אותו להשתנות ולהיות יותר טוב.

בימים אלה נמצא ראש הדרקון במזל דגים, ותוך זמן קצר יסיים את מהלכו שם ויעבור למזל דלי. בני מזל דגים וכל מי שנולד בתקופות שבהן נמצא ראש דרקון במזל דגים עוברים שינויים דר־מתיים וכאילו נולדים מחדש. ניתנת להם הזדמנות נוספת לשנות או להתחיל

במחזור חדש ושונה מהקודם. לא כל אחד יכול להשתנות, משום שזה תלוי במפה האישית. מפה, הנמצאת בקשיים בתקופה הנוכחית, לא תאפשר לבעליה להשתנות, אלא אם ישקיע מאמצים עצומים, ולא תמיד נמצא הכוח לכך. מי הם אלה שהדבר מתרחש במפה שלהם? מי שנולדו בין ה־19 לאוגוסט 1950 ל־6 במרס 1952. מי שנולדו בין ה־30 במרס 1969 עד ה־17 באוקטובר 1970.

ראש דרקון נכנס למזל דגים ב־9

בנובמבר 1987 וייצא משם ב־28 במאי 1989. הימצאותו של ראש הדרקון במזל דגים השפיעה מאוד על מי שנולדו בגינים ובתאריכים המצויינים לעיל. ב־29 במאי הוא יכנס למזל דלי וישפיע על בני מזל דלי ועל מי שנולדו אחרי התי־קופות שזכורות לעיל.

מה המשמעות של ראש דרקון במזל דגים במובן המיסטי? מה הן התכונות השליליות שהביאו עימם בני המזל? מהו הכיוון שאליו הם צריכים לפנות כדי

לתקן את עצמם ולהרגיש שהם מגיעים לשלמות פנימית? בחיים הקודמים, כלומר בגילגול שעבר, הם היו טיפוסים נוקשים, ביקורתיים מאוד, ויש להם יחס קצת מזוהזמני, או שחיי האהבה והמין שלהם גורמים להם לאכזבה או לבעיות. הם הגיעו לגילגול הנוכחי עם איזו הכרה פנימית, שהעולם מלא בסכנות, ולכן הם חשדנים ותמיד מטילים ספק בכל דבר, בודקים ובוחרים.

הם מאמינים רק למה שיאמר להם ברסמכא. הגורל מזמן להם נסיבות־חיים מבובלות, אבל הם אינם נרתעים או מבוחרים. הם אינם שוחים עם הזרם, אלא נגדו, תוך כדי ניסיון נואש לשמור על עולמם הקטן. לפעמים, כתוצאה מגי־שתם הנוקשה לחיים, הם מפתחים מחלות פסיכוסומטיות, ולעיתים ל־קיים בשטח המיני.

זה יכול להתבטא בפוריטניות מסור־יימת או בקרירות ריגשית. יש להם מוח אנליטי ועין חדה ל־פרטים. הם טובים בפיתרון חידות ומצבים מסובכים, אבל נוטים לאבד את הפרספקטיבה של הדברים, ומבזבזים זמן וכוחות על עניינים חסרי־חשיבות, בגלל התייחסותם המוגזמת לפרטים. חסרה להם שלוה נפשית. התוכניות המפורטות שלהם לא כל־כך מציאותיות, ולא משיגות את התוצאות המי־קוות. הם צריכים לפתח אמונה על חשבון חשיבה ביקורתית. כדאי שיחדלו להעביר ביקורת על האחרים, וכדאי להם לפתח את הצד הספיריטואלי הנפשי. קיימת אצלם אי־טו־אציה חזקה, אך מיקום זנב הדרקון מעכב אותם מלפתח אותה.

ידיים ישרו ויעוררו אתכם ב־19 וב־20 בחודש. אתם זקוקים לזה. אתם עובדים קשה מאוד, גם במקום העבודה גם בבית ולמשן המישיפה. חשוב ש־חמצאו זמן למנוחה. אתם עייפים ומותשים סרוב עבודה ומשימות שלקחתם על עצמכם. נוככם עייף, ואם לא תנוחו אתם עלולים לחלות. נעשו הבריאות. אתם רגישים בימים אלה. כחחום חיי הרגש אתם מנלים יותר מדי עניין, ופספסים זאת בהשתלמות על קבהזוג.

גדי
21 בדצמבר - 19 בינואר

הצעה מפתה מאוד תוצע לכם בין ה־18 ל־20 בחודש. זה קשור למקום־העבודה או לתפקיד יוקרתי. גלו זהירות. אל תמי־הרו להשיב או להתי־לב. יתכן שמישהו בחון אתכם ומנסה למצוא סיבה להשמיץ אתכם מאחורי הגב. לא חסדים אנשים ה־מקנאים בכישוריהם ונהצלחותיהם. כתי־חום האהבה טוב ל־כס. הצלחה חברתית בין ה־21 ל־24 ב־חודש. יש להיזהר ממכשירים חשמליים.

האווירה בבית מקרבת המישיפה מאוד מתוחה. אתם די מבובלים ולא יודעים איך לנהוג כלפי קבהזוג. קל להשפיע עליכם נכשיו. זה לא טוב. במקום להתעקש על החלטותיכם, אתם ממהרים להאמין להבטחות מה שמביא לאכזבה מידית או מאוחרת יותר ידיעה משמחת בקשר לניסיונה שחתקתם בקיץ הקרוב. אל תעלו בדעתכם לסרב. כדאי לרחות במיסיפר שבועות שיפוצים בבית או מעבר לדירה אחרת.

דגים
19 בפברואר - 20 במרס

מצב־הרוח מתחיל להשתפר. קשרים עם אנשים חשובים בארצות אחרות יעודדו אתכם ויסייעו תוכן חדש ומרתק לחיכם. לחלק מכם מצפה נסיעה, אם כי רצוי שזו תתקיים במועד מאוחר יותר. בתחום הרומנטי הקשרים מתדרקים, אחרי משברים שעברתם ב־חודש האחרון. הפ־נויים שביניכם יוכלו להתחיל בקשר חדש. ה־19 וה־20 על־ליס להביא להסד כספי או לאבידה.

האזניים
22 בקפטמבר - 23 באוקטובר

הבריאות עלולה להציץ. עליכם לפסל בעצמכם ולהאזין לעצות הרופאים. זילזון בדבריהם יעלה לכם ביקר ובזמן ממושך. כספים יעשו בין ה־21 ל־23, אבל כדאי שתבדקו אם לא קיבלתם מעם פהמניע לכם. אל תנסו להתחמק מלעמוד בהתי־יביות לתשלום. ב־23 ו־24 נסירה להיפוע מ־תאונת, פציעות או נפי־לות. כתוצאה מחוסר־זהירות, בתחום הרומנטי יש קיפאון מסוים ועליכם להסתפק בקשרים שבכדי קיימים.

המצב הכספי מתחיל להיות קצת יותר טוב. השבוע עדיין מאוד לא יציב, וכל יום חדברים ייראו אחרת. אסור לסמוך על שותפים, ובעיקר לא לפתוח בשותפות חדשה, גם לא להתייב, תום, להתחייב או ל־הבטיח הבטחות מכל סוג. בימים אלה אתם מופלגים בקרב המין השני. לא תוכלו ל־שב הצעות, ותקבלו פ־הנהגה מהרפתקה להרפתקה. קשרים עם בני מזל אריה יתחדשו במפתיע.

קשת
23 בנובמבר - 20 בדצמבר

קישיר ידידות הופכים לקשרים מסוג חדש. תירדשו לשמור על סודיות מחלפת. זה יגרום לכם להתלבטות וחשש, אך למרות המילחמות הפנימיות שעברתם בא־חרונה כבר לא תוכלו לעצור את ההליך. ש־מו לב למה שמתכננים מאחורי גבכם במקום העבודה, במישיפה או בכל מקום אחר. בריאות של קרובים מדאיגה. בשורה עצובה עלולה להגיע בין ה־21 ל־23 בחודש. אתם רגישים לבעיות בריאות וכדאי שתראו לעצמכם הבטחות של ידידים אינן מתקיימות. אל תסמכו על איש בתקופה זו. הימנעו מלחתום על מיסמי־כים, חוזים או להתי־חיוב לכל דבר בעל חשיבות. אם ייתן לכם לארגן פעילות ציבורית או לשמור על רכוש השייך לציבור, זה יהיה מאוד זהירים. זה עשוי לגרום אי־נעי־מות גדולה. התחום הרומנטי יפתיע ל־טי.

סרטן
21 ביוני - 20 ביולי

הבטחות של ידידים אינן מתקיימות. אל תסמכו על איש בתקופה זו. הימנעו מלחתום על מיסמי־כים, חוזים או להתי־חיוב לכל דבר בעל חשיבות. אם ייתן לכם לארגן פעילות ציבורית או לשמור על רכוש השייך לציבור, זה יהיה מאוד זהירים. זה עשוי לגרום אי־נעי־מות גדולה. התחום הרומנטי יפתיע ל־טי.

עניינים מיקצועיים חופסים מקום מאוד חשוב. אין זה הזמן לבצע שינויים. להיפך, כדאי שתעבכו כל הצעה להתחיל תפקיד או מעבר למקום חדש. נכשיו רצוי להיכנס לתקופת קיפאון, או להמשיך בעיסוקה מיעד הו עלול להוציא מכם יותר מדי כספים או רכוש. מצבכם הכספי אינו בה מוב, אין זה הזמן להוצאות כספיות מידרות, וכדאי שתשמרו על מה עיש בידכם כרונע עד שיחול שינוי במצבכם הכלכלי.

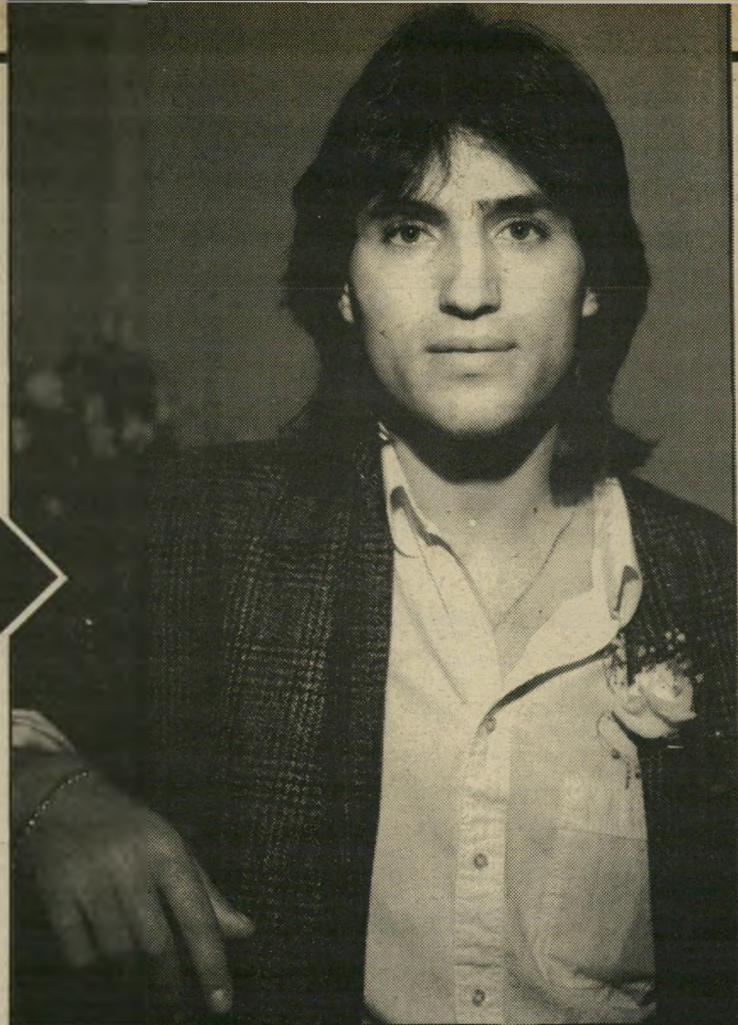
ה־18 וה־19 בחודש עלולים לגרום לכם אי־נעימויות וסיבוכים הקשורים לרכוש או לכספים שאינם שייכים לכם. מדאי שתהיו מאוד זהירים, כי קיימת אפשרות שמישהו יסדר אתכם או שדבר־מה חשוב ילך לאיבוד. ה־21 וה־22 בחודש צריכים להדליק נורה אדומה בכל הקשור לחוק. השתדלו לא להסתבך או לזלזל בחוק. במקום־העבודה תוכלו להשיג את רצונכם בקלות, ללא קושי.

טלה
21 במרס - 20 באפריל

עניין כספים יעסיקו אתכם בתקופה הקרובה. אחרי שקיבלתם סכום־כסף שלו צ־פיתם זמן רב, מתברר שנדרשת סכס הצאה גדולה מכפי יכולתכם. יתכן שתצטרכו לבקש הלוואה, אולם כדאי שלא תתחייבו לפני הר־ביוני. בתחום הרומנטי אתם נדרשים להתנהגות עקולה ומאופקת. החי־נות שהיו בחודש ה־אחרון מסתיימות, ומתי־חילה תקופה רצינית שבה כדאי לנלות עירנות ולהיות קשובים לרצונם של קבהזוג.

עניינים, שלא היו ברויים לכם בחודש האחרון, מתבררים נכשיו. לפני שאתם מתרגזים כדאי שת־רו אם אין כאן טעות או הטעה מכוננת. ה־חודש זהירות ובעיקר מעט דיבורים. יש לכם נטייה לפלוט מי־דע חשוב. זה יכול ל־רום נזק בלתי־הפיך. ענייני כספים מסתייבים להשתפר, אם כי לתקופה קצרה. בתחום הרומנטי - אין זה הזמן לפתוח בקשר חדש וממושך.

תאומים
21 במאי - 20 ביוני

דין. ארבעה ימים אחרי השיחרור כבר הייתי על מטוס לניו יורק.

לא מתיאש מהר

אחי הגדול הגיע לשם לפניי. היתה לו חנות נעליים, שפתח בכסף שהיה לו אחרי שמכר את הדירה של ההורים בארץ. התיחלתי לעבוד בחנות, והפכתי אותה לחנות בגדים. בהתחלה הפסדנו הרבה כסף, בסביבות 20 אלף דולר. העסק פשוט לא הלך. העיר נראתה לי אז מאוד שחורה ועצובה, בלי סייכיים להצליח. אבל לא התייאשתי. אני לא מתיאש מהר.

פתחתי מעין חנות מחסן, משהו בגודל 600 מטר-מרובע, באזור יוקרתי, הסוהו. לי חברה שייסדתי קראתי יוניפורם.

גרתי בניו יורק, יחד עם המישפחה. לאף אחד מאיתנו לא היה רישיון-עבודה וגם לא גריין קארד. אני קיבלתי את שני האישורים הללו רק כעבור חצי שנה, כאשר התחנתתי עם קרולין.

האמא נדבקה

את קרולין להר הכרתי כאשר היתה בת 16, בסך-הכל. אמא שלה היה דיפלומט בארצות המיזרח הרחוק, וכיום הוא כגימלאות. אמא שלה מעצבת אופנה.

המיליונר

קרולין נולדה באי אוקיאנווה, יפאן, רוב שנותיה היא חיתה בטוקיו, והיא שולטת, מלבד באנגלית, גם בצרפתית וביפאנית. היא עובדת כרוגמנית-צילום, ומתכוונת ללמוד מינהל-עסקים. היא רוצה להריץ לי את העסק. לי אין כליכר צורך בעוזה שלה, אז אולי היא תפתח עסק משלה.

אמה היתה מנהלת-העסקים שלה, כשהיא התחילה לעבוד כרוגמנית. שתיהן הגיעו לניו יורק, ושכרו דירה בדיוק מול החנות שלי. תחילה היכרתי את אמא שלה, שאהבה להסי

קנתי מלאי של בגדים, של מעצבי-אופנה ידוע, ומכרתי אותו באחווה-דיריים. פתיאום התחיל לזרום כסף — החורנו את ההשקעה להורים, שילמנו חובות, והעיר התיחלה לקבל צבע ורוח...

השארתי את אחי בחנות, לקחתי את החלק שלי ועברתי לעסקי-יבוא, שנראו לי מעניינים יותר. החנות היתה צרה עליי, והרגשתי שאני רוצה ללכת קדימה. התחלתי לייבא בגדיים מצרפת, ומכרתי אותם לחנויות. זה הלך. ניו יורק היא מרכז עולם-האופנה, הבורסה של האופנה. מדברים שם כל היום רק על עסקים, אז אם קודם לכן לא הכנתי באופנה, התחלתי להבין תוך כרי עבודה.

נעמי רון ■
(המשך בעמוד 36)

משה זוכר, יליד יפו, סיים בית-ספר יסודי. יותר לא היה דרוש לו כדי להיות לאיש-עסקים גדול באמריקה. וגם לבעלה של קרולין הדוגמנית

הוא רק בן 27, וכבר אדם עשיר מאוד. והוא לא קיבל את המיליונים בירושה. הוא עשה הכל בעצמו: חוש למיסחר זה תכונה שצריך להיוולד איתה — או שיש, או שאין, אומר משה זוכר (ו' שרוקה, כ' צרויה), אייש-עסקים ללמוד את זה באוניברסיטה. מצליחנים כמו האחים נקש, האחים מרציאנו, פול גז, הם בעלי חוש למיסחר, מרחיבים את הכסף, יודעים איפה הכסף. בעסק שלי עבד בחור, שלמד כלכלה באוניברסיטה. הוא עבד במחסן כסותב-משאות. עד היום הוא סותבי-משאות."

זוכר, יליד יפו, בן למישפחה בולגרית, לא למד באוניברסיטה. אחרי כיתה ח' כבר לא ראו אותו בבית-הספר. תחת ללמוד הוא נסע

המון כסף ואשה, קרולין, בת 21, יפהפיה מהממת וחסובת-גוף, אמריקאית שהתגיירה למי ענו.

הוריו של משה חיים כיום בארצות-הבי-רית. האב היה קבלן-יזמות, האם — עקרת-בית, שגידלה שלושה בנים.

מילדותו ונעוריו הוא זוכר בעיקר שני דברים: גלישה על הגלים וכדורגל, במיסגרת קבוצת-הנוער של מכבי-יפו.

מגיל 14 עד 16 עבד במוסך ביפו, חסך כסף לכרטיסי-טיסה, ונסע לקרובי-מישפחה באנגליה. הוא גר חצי שנה בעיר נוטינגהאם, ליד לונדון, ושיחק כדורגל גם שם, בקבוצת נוטינגהאם פורטס.

אחרי חצי שנה החליט לחפש את מזלו

והיפהפיה

לארצות-הבי-רית, שיחק אותה בגדול ומהר, ובשבוע שעבר הוא ערך פתיחה חגיגית לעסק הישראלי החדש שלו — בגדים אופנתיים לצעירים, ייבוא מאמריקה — שבו הוא השקיע, לדבריו, מיליון וחצי דולר.

וכמו כל דבר אצלו — גם את הפתיחה עשה בגדול: תצוגת-אופנה עם דוגמניות מן השורה הראשונה והופעה של הומר אדם, עם להקתו.

גלישה וכדורגל

יש לו הרבה חן טיבעי. הוא לא שוויצר. יש לו חוכמת-חיים, שאותה למד ברוחבו,

בניו יורק — גם שם היו לו קרובי-מישפחה, שהזמינו אותו לבוא אליהם, וציפרו להומנה כרטיסי-טיסה.

סיפורו:

עברתי בבטיק של הרוד שלי, ודי מהר הוא נתן לי לנהל אותו.

אהבתי את ניו יורק, עיר מושכת ומשגעת. ראיתי ששם אוכל להתקדם בחיים. אפילו המלצתי להוריי לבוא ולחיות בניו יורק. הם קצת היססו בהתחלה, אבל כאשר אני חזרתי לארץ, כדי לעשות צבא, הם הגיעו לניו יורק, עם אחי הצעיר.

אחי, הגדול ממני בשנה, שירת גם כן באור-תו הומן בצבא. היתה לנו דירה שכורה בתי-ים. שירתתי בשיירון, ואחריכך ביחידת בתי-

שוטר יצא חיילי?

שוטר ירה בגידי למוות. תמר מכבי מריחה את מריו של בנה ומספרת שהיה נהג של קצין גבוה בצה"ל. לשימחתה, בכל ערב הגיע הביתה, לירית-מגורים באי

ידי מכבי הפציר בגלית עסיס, חברתו, שתבוא לבקר אותו בבסיס שבבית-זכאלה. הם קבעו להיפגש ביום השלישי. כשנכנסה גלית למישרד, ראתה

גלית עסיס, חברתו של הרוצח

הורי גידעון מכבי בימי השיבעה, מחזיקים במריו אף אחד לא בא להסביר

זור חדש, מטופח, כרבי-קומות בראשון-לציון. הוא היה קרוב אליה יותר משלושת אחיו ואחותו. כלום לא היתה צריכה לבקש ממנו, הוא כאילו קרא את מחשבותיה, מילא את מבוקשה והירבה לפנק אותה.

אנשי-המיסטררה באו לבית מיי שפחת מכבי, ונפיהם בשורת-איוב על מות הבן גידי. את השתלשלות האירועים נאלצו כנראה לקרוא בעיתונים. הם ציפו ששר-המיסטררה, חיים בר-לב, יבוא וייתן הסבר למוות הטראגי, או לפחות קצין

את כולם מרוכזים סביב למפקד, אבלם וחפוי-יראש. "שאלתי אותם: מה קרה לכם? והם ענו לי: הגעת ביום לא טוב, גידי מת!" "צעקתי: אמרתי לו שלא לנסוע כמו מטורף!"

כדור בגלגל, כדור באיש

חבריו ההמומים של גידי גילו לה שזאת לא היתה תאור נדירים.

זה... וגם זה...

(המשך מעמוד 25)
איך נראית מסעדה הכי יפה בארץ. הביאו במיוחד ארכיטקט צרפתי.

בני הצעיר נסע לביקור באילת, ואחרי יומיים של געגועים קשים מצידו הוא עלה לסיסת ארקיע בדרך לזרועותיה האוהבות של אמו. טילפנתי לארקיע ושאלתי מתי יבית חת המטוס שעליו בני הקטן, ובי ארקיע אמרו לי שבשעה 12. כמו אמה פולניה דאגנית, כבר ב-11.15 יצאתי מהבית, כי אולי יהיה פקק תנועה, ואולי תהיה הפגנה של עובדי התעשייה האווירית, ואולי יהיה לי תקר במכונית ואולי תפירן מילחמה.

או כרי לא לאחר בשום אופן יצאתי מוקדם. לא פרצה מילחמה, לא היה לי תקר במכונית, לא היתה הפגנה ו... הגעתי לשרה רוב ב-11.25. זה היה כשעור לא ידעתי שהמטוס שאמור היה לנחות ב-12 ינחת דווקא ב-12.30, כי הוא החליט לעצור בירושלים.

כמעט שעה כשרה רוב, בצפייה לילד, יכולה להרוס עצבים של כל בן-אדם שפוי. אלא אם כן הבן-אדם מסתובב עם ספר בלתי-גמור בתיק שלו. זה מה שקרה לי. שלפתי את הספר מהארנק, ובמשך 55 דקות, בלי הפרעה, בלי טלפונים, בלי הבעל שמבקש קפה והילדים שרוצים ואכיל, קראתי וקראתי וקראתי ואפילו גמרתי את הספר. כאמת נחמד מצד ארקיע, שהם לא מדייקים במסירת שעת הנחיתה:

ברגע שאני מחליטה לנסוע ל"חול", ועוד לפני שיש לי דרכון בתוקף, כרטיס-טיסה, מסי-נסיעות משולם וחופש מהעבודה, אני כבר בהיסטריה של איזה מתנות להביא הפעם. כבר קניתי את כל הכוסות מהזוכיות הבאילרפיניקית, קניתי כבר עשרות של עגילים בנוסח תימן ואפילו ספרות עברית מתורגמת קניתי כמעט לפי מיסקל.

בשנתיים האחרונות פתרתי את הבעייה עם חבילות של קוסמטיקה מים המלח, שהתקבלו בברכה רבה ובאהבה, גם כי למוצרים קוראים אהבה. לישראלים השוהים בחו"ל אני מביאה תמיד זעתר וטחינה ואפילו גרעינים של חמניות ושל אבטיח, אבל שווייצר, בלגי, אנגלי ויוגוסלבי לא יבינו זאת.

בעוד שבועיים אני נוסעת. כי תוך התרמיל שלי יש כבר שתי חבילות אהבה, לוח-שנה יפהפה מעוטרת בציורים אתיופיים, וספר אחד של ארץ ישראל, שתיירים זרים אולי ירצו להאמין שככה היא נראית עד היום. זהו ספר אקוורלים של הצייר יעקב קימחי, שבו ציורים של הרים לפני שבנו עליהם התינחלויות, של נשים ערביות העובדות ברובה, לפני שהיתה האינתיפאדה, ציורים של חורשות ויערות, לפני שכילתה אותם האש, של כתיים יפים וישנים, לפני שקנה אותם קבלן, הרס וכנה תחתם פנטהאוזים, ציורים של דלתות וחלונות עץ לפני שהוחלפו לפלסטיק בוהק, ושל יפו העתיקה לפני שהתמלאה בפיתוח ובחשיש.

או שיעקב קימחי הוא בעל זיכרון ארוך, והוא מצויר עכשיו את מה שראה פעם, או שהוא מהאנשים הנפלאים האלו שמכעד לאינתיפאדה, לקבלנייה-סופוצים, לחשיש ולפלסטיק מצליח לראות יופי. שיהיה לי כריא בשני המיקרים.

מה עוד להשבוע? כלום. זהו. במילא דיברתי מספיק.

חחום על מנוי שנתי העולם הזה השבועון של ישראל

והעיתון יגיע אליך
— בכל יום שלישי —
לביתך, או למישרדך,
עלידי שליח*
(* באזורי-ההפצה בלבד)

ח"ג: 232262-03
מחלקת המנויים

מאיפה אתה יודע? קראתי

העולם הזה השבועון של ישראל

חתמת מנוי? חתמתי!

ציון צמירי, העולם הזה

בכיר במישטרה. איש לא בא.

היום ידוע להם שגדי וחברו, בני חיימוניץ, נסעו ככביש-גהה לעבר תפתחיקווה. הם נסעו במכונית טובארו השייכת לנורית, אחותו של גידי.

ניידת-מישטרה עצרה את השני יום, כנראה, לכיקורת שיגרתית. אחרי 20 דקות, ניסתה לעצור את תם ניידת נוספת. הפעם הם לא עצרו, והתפתח מירדף.

במהלך המירדף, כשהגיעו לש' כונת-זילות בפאתי תפתחיקווה, ליד איזור-התעשיה, פתח אחד ה' שוטרים ביריות בעוון, וגידי נהרג. "נרצח", מדגישים ההורים, תמר וחיים.

תמר: "אילו הבן שלי היה נהרג במילחמה, הייתי אומרת — מילה מה, מה אני אעשה, זה המחיר שעי לינו לשלם כדי לחיות פה.

"אילו הבן שלי היה נהרג בתאור נתי-דרכים, הייתי אומרת — אשמתי, הילד שלי היה פזיז, לא הוהרתי אותו מספיק.

"אילו ערבי היה תוקע סכין בבן שלי, הייתי אומרת — כואב, אבל אין מה לעשות, אלה החיים שלנו.

"אבל שוטר רצח את הבן שלי? אני רוצה לדעת מה השוטר חשב כשפתח ביריות? מה עבר בראשו, כשהחליט שיש צורך לירי רות? אולי מישהו במישטרה יואיל בטובו לבוא ולספר לנו?"

יום לפני שמת גידי, אכלו בני-המישפחה ביחד ארוחת-ערב והמי

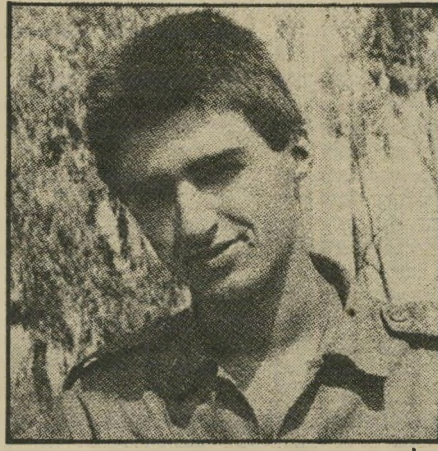
שני אחיו של גידעון מכבי מחזיקים בעיתון המודיע על רצח אבי סספורטס: "מדוע כל הארץ רועשת כאשר ערבים הורגים חייל, ועוברים בשתיקה כאשר שוטר הורג חייל?"

ניצב יגאל מרכוס, מפקד מישטרת מחוז תל-אביב, אמר בהיכנסו לתפקידו: "תפיסת מכונית גנובה לא שווה אפילו טיפת-דם אחת. אין לירות בגנבים. לא נתפסו הפעם — ייתפסו בפעם הבאה." יתכן שמרכוס לא לקח בחשבון מה קרה לשוטרי-ישראל מאז ראשית האי-תיפארה.

ניסיון לקבל תגובה מהמישטרה על שאלות אלה הסתיים עוד לפני שאילת השאלות. סנ"צ רליה גילעד, רוכבת מחוז תל-אביב: "אל תשאלו, כי בנושא הזה אין תגובה. הנושא נמצא בבדיקתו של קצין בודק, שמונה עליידי מפקד-המחוז."

למישפחת מכבי יש כמה השערת רות. הם מעריכים שהשוטר היה מטומם, או מטורף, או בהתקפת-אמוק.

כואב להם שכך עברו על הפרישה, בלי לייחס לה חשיבות. איציק מכבי: "המיקרה היה כמי קביל למציאת גופתו של החייל אבי סספורטס. שניהם היו חיילים. שניהם היו בני 21. שניהם היו צעירי רים ויפים. אחד נרצח עליידי ערבי, ואחד נרצח עליידי שוטר יהודי. ה' וכשערב רוצח חייל כל הארץ רועשת, וכשוטר יהודי רוצח חייל עוברים על כך בשתיקה?"

קורבן גידעון מכבי — בילדותו וערב הריגתו האם יורים בעוון? במכונית שלא עצרה?

תר לירות ברכב בורח רק אם יורים מתוכו בהם, ונשקפת סכנה לחייהם, ואם אין הם מצליחים לנתק מגע מהנמלטים. וגם אז רק לעבר הגלגלים, כדי לגרום למכונית לעצור.

אף לא טיפת-דם

גידי מכבי ובני חיימוניץ לא היה נשק. למה ירו בהם?

חיס על נשק שהיה במצב אוטומטי ויריית צרורות. אחת השכונות סיפ"רה שפחדה שבעלה ייצא לראות מה קרה, מפני שהיתה משוכנעת שכאו מחבלים. האם עוון הוא אמצעי-הגנה של השוטרים בישראל כסיוור שיגרת? או אולי רק במירדף פים אחרי שורדים מטוכנים? האין זה נשק למילחמה? הוראות המישטרה במירדף אוסרות על ירי לעבר מכוניות נמלטי. לפי ההוראות, לשוטרים מר

הגניבה נערכה כ-20 הרקות הב' אוח? השוטר פגע תחילה בגלגל הקירי דמי, והאוויר יצא מתוכו. האם אפי' שר לנסוע במהירות, כשהגלגל הקירי נקוב? כל נהג שניסה לניסוע כן, יודע שאין אפשרות להתקדם. אם כן, מדוע המשיך השוטר לירות? השוטר ירה בעוון. המישטרה דיי ווחה על שתי יריות, שאחת מהן פגעה בגידי למוות. השכנים מדרו

שיכו לפטפט בהנאה עד חצות. תמר וחיים חשבו לעצמם: איזה ילדים נהררים יש להם, איזו מישפחה מלוכדת. לא צריך סרט, לא מופע, לא טלוויזיה. נהנים זה מחברתו של זה.

עכשיו הם יושבים שיבעה על גידי האהוב, ומעלים שאלות שלא קיבלו עליהן תשובה מהמישטרה.

איך נוסעים כשהגלגל נקוב?

המישטרה טוענת שבמכונית נית היה רכוש גנוב, מה נגיב? איפה הרכוש הגנוב? מוזיכן נגנב?

לגידי לא היה עבר פלילי, ולר' עתם אין אף סיכוי קלוש שהוא היה מעורב בגניבה.

היצאה באותו ערב לא היתה מתוכננת, ולדעתם פריצה מתכננים מראש. הוא רצה ללכת עם חברתו לבקר את אחיו וגיטתו. חבר התקשר במפתיע, והם יצאו ביחד: אמו של גידי אינה יודעת לאן יצאו השניים בערב יום-השואה. אולי לחבר בתפתחיקווה.

מדוע עצרו השניים, 20 דקות לפני שהתחיל המירדף, לבריקה שיגרתית עליידי ניידת אחרת? מדוע אז לא נמצא רכוש גנוב? האם

מאת

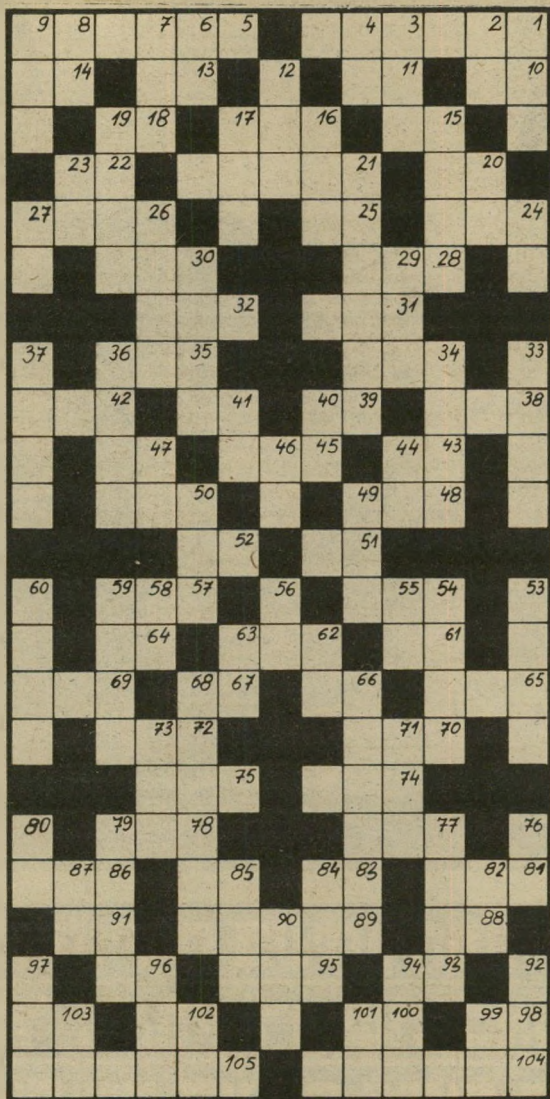
אביגיל יוא

מאוזן:

1) משהר חמש ארצות בצפון אמריקה הדרומית; 5) צינצנת לבשמים (3,3); 10) מילת ברירה; 11) בריבוע להפרא; 13) קרש; לוח; 14) לא חר, עגלגל; 15) תורת הקבלה (ר"ח); 16) ספר של אלבר קאמי; 18) עוף טרף; 20) מקום עמוק בארמיה; 21) מעט, כמות קטנה; 22) פרי שעור לא בשל; 24) + 30 מאוזן + 45 מאוזן — שיר של י"ל גורדון; 25) פח רקוע; 26) שם של מסכת תלמודית בסדר נשים; 28) הובע היהודי בווציה במאה ה-16 עלידי בית יציקה, ומכאן שמו; 30) ראה 24 מאוזן; 31) ררך, רמס; 32) מייסדה של הדת הנוצרית; 34) סופרת עוררת, חרשת ואילמת (ש"מ); 35) הרק אור; 38) אני (לטינית); חי ממישפת השועלים; 41) שניים; 42) כר מלא מוך; 43) עסיס, מיץ; 45) ראה 24 מאוזן; 47) מילת משאלה; 48) שם מירת לה; 50) הרבה, יותר מדי; 51) לבוש אבלים; 52) מנחה; 54) מזג, ערבב; 57) מלווה בלי ריבית (ר"ח); 61) חור; 62) כלינגינה; 64) כועס, זועף; 65) סקווארון; 66) כלי ענניים — על שם רוזן צרפתי; 67) קבוץ בדרום; 69) אוזן של כלי; 70) עצמה, או — פשתן שאיננו מנופץ; 72) אגודה וולונטרית למען צה"ל; 74) מין עוף טמא; 75) רפהיח; 77) פרי וירי ששפכו עליהם מים רותיים; 78) סמכות לבטול החלטה; 81) שמש; 83) מספיק; 85) אחד משלושה באגדת ילדים ידועה; 86) מקום בגיא ברהנום; 88) ררך; 89) התרוממות ממפלה למעמד איתן; 91) מיספר העיקרים הרמב"ם (גמטריא); 93) חנ; 95) קערה ממערבת כלי השולחן; 96) זמן קצוב; 98) אביון; 100) דבר סתר; 102) סימן על בגד; 103) נשיא; 104) מין פרח אדם עלים; 105) העיר העברית הראשונה.

מאוזן:

1) סופר ישראלי (ש"מ); 2) יתר כפופה; 3) ארץ השמש העולה; 4) פראי, מירברי; 6) בהשאלה — כח, גבורה; 7) חבל בארץ; 8) כלי קבול לנוחלים; 9) שלוח; 12) אחד מנשיאי ישראל; 15) יוצא דופן; 16) מדינאי צ'כי אבי תנועת הרפורמציה הנוצרית (ש"מ); 17) עץ סרק הגרל

כמדבר; 19) חזוי; 20) מלה הבאה לרבות; 21) עוקץ פרי עץ התאנה; 23) כתב כריתות; 24) גיבורת הסרט "חלף עם הרוח" (ש"מ); 26) הרחקת פסולת מנוזל; 27) בתקול; 29) תבואת השרה לפני הרמת תרומת ומעשרות; 30) הוכיחו קיומו של דברמה; 33) סירוב; 34) ישוב עברי בין ברישמן ומגדל צדק; 36) תוחלת, תיקוה לעתיד; 37) אזור המשמש לחירוש זרם החשמל; 40) אחד השוואים; 41) שפלי ער; 44) עוד רוח באפיו; 46) נוגש; 47) מידת לח קטנה (ח); 47) ריבית; 50) גבול, גדר; 53) אבן יקרה; 54) בהשאלה — היער מיספט (ישעיהו ה'); 55) חכם, מלומד; 56) מילת וירון;

58) מנחת הנכנע (אדוניו); 59) עוף קטן ירקרק ומומי; 60) תינוק; 62) נוכח בעת מעשה; 63) בעל חיים סמל לפרייון; 66) מכת אגרוף; 68) להט, חום; 71) אוויל, חסרדיע; 73) אבן שיש לבנה; 76) קרס באף לקשוט; 77) קרוע לקרעים; 79) ירא אלוהים, חסי; 80) בן אדם; 82) מילת המעטה; 84) ארכינגמון של קנטרברי, לוחם לזכויות הכנסיה; 85) שקט, מנוחה; 87) חלף, עבר; 90) בעל "האנשים הראשונים על הירח"; 92) עיר בארץ; 94) עצם; 96) כנוי גנאי לחגי עובדי אלילים; 97) ערם לערמה באי סדר; 99) בן נח; 101) ספינות רבות; 102) גבעה מלאכותית; 103) ישוב בימי כבושי יהושע.

(המסך ממסוד 33)

תוכב בחנויות, בזמן שקרולין יצאה לעבוד.

היא הגיעה לחנות שלי. התת לנו ושותח והיא סיפרה לי שיש לה בת מאוד יפה, והוסיפה: אבל אין לך בכלל צ'אנס להתקרב אליה. ככה היא חשבה. בשבילי זה היה אתגר, וביקשתי ממנה שהיא תעשה בינינו הכרה. הומנתי את שתיהן לארוחה במיסעדה מפור ארת.

קרולין היתה צעירות, אבל תוך כדי שיחה יכולתי לראות שיש לה ניסיון רב עשיר, והיא בוגרת מגילה. אחרי המיסעדה הלכנו לריסקוטק, עם האמא. בכלל, הייתי צריך להיות מאוד סבלני, כי בהתחלה האמא נדבקה אלינו לכל מקום שהלכנו.

היינו חודשיים יחד, יום-יום, לי פני שהיא עזבה את ניו-יורק. אבל את ההרגשה, שאנחנו מאהבים זה בזה, הרגשנו רק אחרי שקרולין חזרה לטוקיו.

במשך שנה לא התראינו, ושיי חותה-הסלפון עלו לי היות-ועפות. בסוף החלטתי שהיה הרבה יותר זול לשלוח לה כרטיס-טיסה.

למרות שהאמא עשתה את הר שירד, היא התחרטה די מהר, והתנגדה לרומאן שלנו. כדי להגיע לניו-יורק, קרולין היתה צריכה לברוח מהבית, בלי שאף אחד יירע. שכרו דירה במנהטן, ואחרי ש'לושה חודשים גישאנו. קרולין, מי משפחה נוצרית לא-דתית, האבה את סיגנון החיים של המישפחה שלי, והיא החליטה להתגרש. שנה שלמה היא למדה ב"חדר", ועכשיו היא יודעת על דת ומסורת יהודית הרבה יותר ממני.

התחננו בלאס-אנג'לס, כיוון שרק שם יכולנו להתחתן בלי תמימה של ההורים שלה. מאוחר יותר, ש' לחתי כרטיס גם לאמא שלה, כי ראיתי שזה יהיה יותר זול אם היא תהיה בניו-יורק — שיחות-הטלפון של שתיהן היו יקרות מאוד.

בית-ספר ברחוב

אני ממשיר כאופנה, זה הסס שלי. אני גם אוהב להתלבש יפה. סיגנון ספורט-אלגנט, בורדר כלל. בניו-יורק הייתי מסתובב לפעמים בחליפות ובסוקסידו, אבל כאן אין הרבה מה לעשות עם זה. הסכומים שאני מגלגל שנה מגיעים למאות אלפי דולרים. יש לי הרבה עסקים באירופה, אני נוסע הרבה, ובקפיצות הצערות שלי לארץ, לכמה ימים בכל פעם, הייתי רואה את המחירים הגבוהים של הבגדים כאן.

מזה בא לי הרעיון שיש מקום לעשות עסקים גם בארץ — להביא לכאן סחורה יפה מארצות-הברית, ולמכור אותה במחירים נור חים. הקמתי מחסן-חנות בגודל 2000 מטר-מרוכב באזור-התעשייה החדש בראשון-לציון, השקעתי במסך הזה מיליון וחצי דולר. אני באמת שאחזיר את ההשקעה, אם רק יתנו לי לחיות פה, ולעשות עסקים נורמליים, כמו שעושים בכל מדינה בעולם. כרגע אין לי בעיות עיסוקיות, ואני מקווה שכה זה ימשיך. אנחנו גרים בווליה שכורה בגנייה-יהודית, בראשון-לציון.

הנוער של היום, שלא כמו בתקופה שלי, יודע להתלבש. האופנה, של הנוער על כל פנים,

היא מאוד מתקרמת. למעשה, אני מתעניין בעיקר בנוער, כי האופנה שלי היא צעירה.

מי שעורך אותי לכוא ולעשות עסקים בארץ זה הרוד שלי, שלומי סיסו, הבעלים של מיסעדת חלף-אביב הקטנה. נהגתי להתיעץ איתו הרבה בענייני עסקים. הייתי מקשיב לו, ועלפי רוב נהגתי לפי העצות שלו.

למדתי רק עד כיתה ח'. הייתי תלמיד רי גרוע. הייתי טוב רק בחשבון ובהיסטוריה. אני חושב שבית-הספר הטוב ביותר, אבל היקר ביותר, זה הרחוב. בבית-הספר אפשר לטעות, שם לא מפסידים. ברחוב הטעויות עולות הרבה.

לעשות כסף זה לפעמים עולה בכריאות. עברתי הרבה תקופות קשות של מתה. לפעמים הייתי מתעורר באמצע הלילה מרוב דאגות.

הבנאדם צריך לאהוב את מה שהוא עושה, לדעת ליהנות מהי עיסוק שלו, לא לעבוד רק בשביל הכסף. אם יודעים לחבר ביזנס ופלוד ביד, הכל הולך. אם זה רק ביזנס — החיים מאוד בודדים ועצובים.

עד כאן סיפורו של משה זוכר.

גמלים ובדווים

קרולין מעולם לא חשבה על ישראל, לפני שפגשה את משה. היא רק ידעה שזוהי ארץ מאוד קטנה.

"כשהוא אמר, אני ישראלי, שאלתי אותו: מה זה?" היא מס' פרת, "בעצם, חשבתי שהוא אי שאלתי. ככה הוא נראה. חשבתי שאראה כמו חול וגמלים, אנשים לבושים כמו בדווים, והייתי מופתעת לראות ארץ מודרנית."

"אני לא יודעת אם ארצה להישאר כאן לתמיד. זה יקח זמן, להתרגל למקום. הכל כלי-כך שונה ממה שאני רגילה, הכל איטי. לא כמו ניו-יורק המהירה, ששם אין בכלל זמן לחשוב. זה נחמד, הן איטיות הזאת, אבל כשרוצים לעשות משהו, אפשר לאבד את הסבלנות."

משה רוצה אותה קרוב אליו. אם היא רוצה, הוא אומר, הוא יפתח לה מחר עסק יפה משלה. אבל קרולין לא ויתרה עדיין על שאיפתה להיות דוגמנית בינלאומית.

עד היום היא הצליחה יפה בארצות-הברית וביפאן, יש לה חלומות בשטח נוסף — המשחק. כמה מקרובי-מישפחה הם זמרים שחקנים-ברנגים ידועים למדי בי אמריקה, והיא היתה רוצה להתפתח גם בשטח הזה. כינתיים היא הרי פעה בכמה סדרות-טלוויזיה ביפאן ובתדריי-פירסומת.

כאשר קרולין אומרת, "אם תהיה לי הצעה טובה לדגמן בחול", אסע, "משה אומר: 'לא, את לא תסעי' ומוסיף: 'המילה האחרונה היא תמיד שלי' היא מחייכת, כאומרת: נראה."

"אני בהחלט בעד הקאריירה שלה", הוא אומר, "לא אעצור אותה אם היא תרצה מאוד לעשות משהו, בתנאי שההצעה היא באמת טובה, ונראית לי. הנה, היא קיבלה הצעה לעשות מסע-פירסומת ביפאן, והיא היתה שם, לברד, במשך חודשיים. "אנחנו מאוד שונים זה מזה, באים מרקע שונה. אבל זה כמו מינוס ופלוס, והשוני הזה מחבר אותנו ביחד."

1000 ע"ה

יגדלו מדי חודש בין הפותרים וכוונה ארבעה תשבצים (כולל תשבצופנים) רצופים של העולם הזה וגם ישלימו את הסיסמה:

מאיפה אתה יודע? קראתי!

את הפתרונות יש לשלוח אל "העולם הזה", תל-אביב, ת.ד. 136, מיקוד 61001

תמי אילון וחגיית יערי

הופעה משותפת

הוא עולה לבימה, מתלונן משיח לא בא. היא באה מאהבה, עומדת מאחוריו.

שלום חנוך יהודית רביץ

עכשיו כבר יותר נוח, אדם לא רק בתוך עצמו. ביחד הם תופסים ראש על הבר, חולמים על חתונה לבנה. אבל היא בקטע של שבתות וחגים, והוא לא עוצר באדם. אז מה לעשות, זה סוף הסיפור. רק שלא יכבו את הזרם בסניף המרכזי. נסיכיהזמר העברי - שלום חנוך ויהודית רביץ.

מאחורי הקלעים

היא היתה לבושה בשימלת-סאטן אדומה ומבריקה. אחת הכתפיות הד' קוות נפלה ברישול מסוגנן על זרועה הלבנה. הוא לבש ג'ינס דהוי ומרופט, חולצת-טריקו פשוטה בכחול-פועלים זורקה על גופו הצנום. הוא נראה כמו נער-פרחים מזדקן. היא כמו דוגמנית המסרבת לנטוש את המיקצוץ למרות גילה המתקדם. הם עמדו מתוחים זה מול זה ודיברו מהר, מנסים לתת את הרושם ששיחתם מרתקת כליכך, שאינם יכולים להבחין בעשרות האנשים שהסתובבו סביבם במעגלים קטנים, נתקעים בהם לא פעם. המבקר: לדעתי זה מתחת לכל רמה! המבקר: לא הייתי מאמינה שה-תיאטרון הידרדר עד כדיכך! המבקר: אני יודע, הם עובדים בי מיסגרת המיגבלות. עם גרוען כמו שיש להם, אולי לא היתה ברירה. המבקר: אני לא חושבת שצריך להרים בכורות בכל מחיר. אם אין להם מה להגיש, שלא יעלו. המבקר: את מתכוונת לפרסם? המבקר: כן. אבל זאת פעם אח-רונה! המבקר: פעם אחרונה! המבקר: פעם אחרונה שאני באה לפרמיירה שמגישים בה בורקאס קר!

שפה משלהם

תיאטרון

ביכנר, שמת בגיל 24, הותיר אחריו שלוש גירסות שונות ובלתי-יגמרות של המחזה. סידורן של הסצנות ומיספרן מהווה עד היום נושא לעבודות-מחקר, לויכוחים אקדמיים, ומרחבי-ביטוי לבימאים השונים. יצק המועלה נביח-צבי, הוא התיאטרון שכמוהו מנסים בני קבוצת וורנו לא להיות. בית-צבי מכין את תלמידיו לתיאטרון המי מוסד. ההצגה הועלתה בשנה שעברה כתרנגיל סגור. התלמידים עבדו עליה, ובמקביל על כמה תרגילים דומים נוספים. השנה הועלתה אחרי ריענון, שערך שבוע וחצי בלבד.

לקבוצת וורנו הגיעו מי שעובד את התיאטרון הממוסד מרצונם, מפני שלא מצאו בו את מה שחיפשו, והם מנסים להציע את מה שלדעתם הוא האחר, והנכון יותר. זהו הפער בין תיאטרון מסוגנן לתיאטרון שבו המישחק ריאליסטי. בין תיאטרון, שבו הבימאי הוא הפוסק היחיד והבלעדי, ובין תיאטרון, שבו הבימאי מקיים דרישה מתמשך עם השחקנים. בין תיאטרון, שבו החזרות נעשות ככמה שבועות, כדי שיתרגלו לעבוד כמו מעובדים בתיאטרון הפרטואריים, ובין תיאטרון, שהחזרות מתפרסות על פני כמה חודשים, כדי שיוכלו לנהל דרישה עמוק יותר זה עם זה, לפתח את עצמם, לברוק כע' יות מהותיים של מישחק ולפתח תרבות עבודה חדשה. בארץ הברלים כאלה מתבטאים גם בפער שבין תיאטרון שאפשר להיות ממנו (בצימי צום), ובין תיאטרון שהיים למענו.

זה לא קורה הרבה בארץ, שמזמנות יחד שתי הפקות ישראליות דוברות-עברית, בנות אסכולות שונות, המעלות כמעט בזמנית את אותו המחזה עצמו. יצק מומן אפשרות כזו. ההצגה הראשונה מועלית בבית-ספר ל' מישחק בית-צבי על-ידי תלמידי השנה השי' לישית. באופן רישמי זהו תרגיל סטודנטים. למעשה ההצגות פתוחות לקהל, ומהוות חלוני-ראווה לבית-הספר, כרטיס-ביקור לתל' מידים ולכישוריהם, מתוך תיקווה שיצודו את תשומת-לב המנהלים בתיאטרות הרפרטו' אריים.

ההצגה השנייה מועלית כתיאטרון-רחוב, במיסגרת פסטיבל ישראל, על-ידי קבוצת וורנו. קוראים לזה תיאטרון-רחוב מפני שתחת הכותרת הזו הם יוכלו לקבל תמיכה מהפסי' טיבל. אבל הם חושבים על סידור מקומות ישיבה בחצר, בשמאל-הגביא בירושלים. הקבוצה מונה 10 איש, העובדים ביחד תישעה חודשים. לצד רחל שור, שחקנית זה 20 שנה ויותר, ומורה בניסן נח'ב, אכרם טלוואי, כוגר יוסן וח'ב שייק בת-אטרון חיפה, יפה רוני, שעבדו ביחד בתיאטרון בגרמניה, משחקים שחקנים מתחילים ותלמידי-מישחק. הם קיב' לו כל מי שרצה, ומי שלא התאים נשר כעצ' מו. אצלם גם דר'הניפוי היא חלק מהמסר. המחזה יצק נכתב על-ידי המחזאי הגרמני גיאורג ביכנר כ-1837. הוא מורה כיצד אדם הולך באופן בלתי-נמנע לקראת חורבנו, בגלל הנסיבות שבהן הוא נאלץ להיות.

שחקנים טלוואי ושור בוויצק של גורגו'

בהפקה של בית-צבי המישחק ריאליסטי, וחפצים נטוראליסטיים, עוורים למישחק להיראות. כאילו קורה בחיים. בנורו הם משחקים בלי אביזרים, איווריה-מישחק והד התרחשויות מומחשים לקהל על-ידי כיוונים של שחקנים, ריקוד, שירה ומוסיקה. מקל עץ הנורק ונתפס מכתב להם מישחק מסוגנן, מעין "שפה משלהם". כשרני גריש, בימאי הקבוצה, אומר: "אני לא מאמין שבתיאטרון יש אפשרות להיות נטוראליסטי ואמין, צריך להיות אותנטי. ואר' תנטי יכול להיות גם הדבר הכי מסוגנן, זה נשמע תאורטי מאוד. כשרואים את שתי ההצגות, מבינים על מה הוא מדבר."

מיכתבים מבית רביעי

זמר

„בהופעה יש חומרים ששמרתי לעצמי, ושנאשים אחרים לא רצו להתמודד איתם. השירים שלי הם שירי-מחאה. רוב החומר, שיצא בתקליט החדש, נמצא אצלי במגירה כבר 10 שנים. היום יש יותר נכונות למחאה, אבל מי היה משמיע שיר כמו מוח האים-פריה לפני 10 שנים?" ושירים שכתב לזמרים אחרים? „כאים אנשים ואומרים מה הם רוצים. השירים יוצאים אחרי הרבה שיחות. על המלים לתקליט של יהודית רביץ, לדוגמה, עבדנו הרבה מאוד זמן. אנחנו חברים טובים, והתלבטנו הרבה ביחד. עם שמוליק קראוס יש לי חברות עמוקה וארוכת-שנים. השירים נובעים מהיכולת שלי לגעת בו. לבטא רברים שנמצאים בו. זו עבד' דה לתוך הבן-אדם, דרכו ודרכי." האם בזמן האחרון שירת-המחאה יותר פו' פולרית בארץ? „יש לי בעייה עם המחאה של השמאל האשכנזי, האינטלקטואלי, היושב בתלי-אכבי. מצד אחד אני מזדהה איתם, מפני שמה שג' עשה בשטחים מביא את החשק למחוח. הפ' ציעה, שנפצתי במלחמת ששת-הימים, עד רה לי להבין קצת יותר מוקדם מאחרים את

יעקלה רוטבליט, זמר ותמלילן, מכנים גם את האינתיפאדה לשירה שלו. שורות כמו: „אני חטפתי על האש מאיזה אבן...". או „...המוות פה טיבעי, הוא מאורגן באופן

זמר רוטבליט: „פרודיה על המחאה"

אלוהי, משתבצות במסכת ארוכה של שירי מחאה. המופע החדש שלו הוא תערובת של שירים מתקליטו הראשון, ככ שייחרתי את ירושלים, והתקליט החדש שיצא בקרוב תחת השם „מיכתבים מבית-רביעי". האם קיים הבדל ניכר בין הטכסטים שהוא כותב לזמרים אחרים, ובין הטכסטים שהוא כותב לעצמו?

רעיון אחר

מוכנע

„אני תמיד הייתי קרוב-מישפחה של כור כב-הערב. זה נגמר בערב שבו הייתי אחיה של מרלן דיטריך. בעודי משוחח עם הסדרן, היא הופיעה. „אבל היום יש שמירה כליכך קפדנית, שלפעמים אני בעצמי מתקשה להיכנס להר' פעה שלי. „הבעייה האמיתית, במרבית ההצגות, איי נגה איך להיכנס, כי אם איך לצאת." „איזה פוליטיקאי מושך אותך?" „למען האמת, אני לא נמשך לפוליטי' קאים. המישחק שלהם לא-אמין." „באיזה ארץ ובאלו נסיבות היית מוכן להיות ראש-משלה?" „את מעליבה אותי! אני ליצן, כעל מיקצוץ מכובד, ואת רוצה שאהיה סתם איזה ראש' ממשלה?" „איך אתה מסביר את העובדה שעדיין לא קיבלת פרס-נובל?"

„בכל בריחה יש קצת אמת... העיקביות היא מיפלטם האחרון של מחוסרי-הרימיון...". חמושות באימרות הכבדות הללו, החלטנו לנסות ולחשף שמהו המצד האחר של היוצ' רים. להפנות שאלות שטותיות לאנשים מכור' בדים. „אני רגיל לכך שאנשים לא-רציניים נש' אלים שאלות רציניות, הגיב לינוי קמפ, הקורבן הראשון, על הרעיון. לינוי הוא אמן-אורח בפסטיבל-ישראל. למעשה הוא כמעט ישראלי. את הולקליות הזאת הוא קיבל במהלך ביקוריו הקודמים בא' רץ. אז הציג את חלום ליל קין, ואת פנחים. הפעם יעלה בפסטיבל עיבוד לאליסה בארץ הפלאות. בגירסה שלו, אליסה היא ה-לר' ליטה, האהובה הקטנה, של הסופר הבוגר. מספרים שכאמן צעיר ועני נגת להתי' פלח למופעים. יש לך אולי כמה טיפים לתת למתפלח הישראלי?"

אמן קמפ (נמשמאל), על הבימה

„צריך שיישאר לי עוד משהו לשאוף אליו, לא?"

רחל מרחלת על כנף העולם

שיחה טראנס

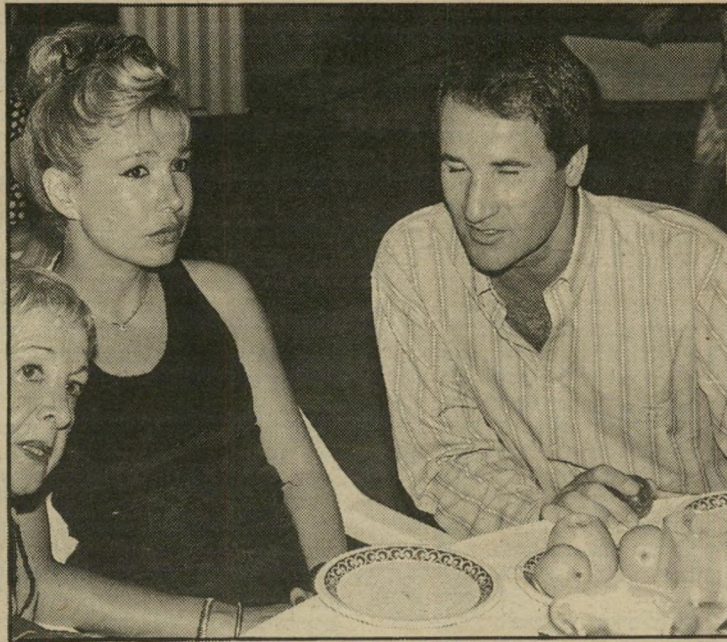
מאייש במכסיקו טילפנה מלכת-היופי של ישראל, ניקול הלפרין, לכיזוגה בישרי אל, רוני מאנה, והודיעה לו שהיא אוהבת אותו ושהיא רוצה להתחתן איתו.

אני מודיעה לכם שאלמלא היו כמה עדים לשיחה הטראנס-טלנטית הזאת, הייתי בטוחה שזאת עוד הגזמה של נערה-שעשועים מאנה.

אבל מסתבר שניקול הלפרין, המתמודדת על תואר מיס עולם בתחרות-היופי הנערכת במכסיקו, מתגעגעת ביותר לחבר שלה, והשיניים משוחחים זה עם זה פעמים אחדות בשיבוע.

בשיחה האחרונה הם החליטו להינשא בי עוד שלושה חודשים, בערך בסוף-אוגוסט תחילת-ספטמבר. וזאת תהיה ללא ספק החתונה המדוברת ביותר השנה.

ניקול ורוני הכירו זה את זה שבועיים לפני

טל ברודי וחגית פורת פרידה לאחר כמה חודשים

או מובן שעשיתי חושבים ואמרתי לעצמי שברודי יכול לפתור את בעיות הרווקות של בחורות רבות בארץ. הוא פשוט צריך לנהל איתן רומאן קצר, ואז לשחרר אותן, וכעבור חודשים מעטים הן תינשאה לגבר עשיר. עד שהתוכניות האלה ייצאו לפועל, הוא צמוד לחתיכה בשם תירצה קיור, מנהל תת-השיווק של חברת טל הנמק. אני יודעת שאין ביטוח בכל המיקרים; אבל אם תירצה הזאת רוצה להתחתן, כדאי שהיא תנסה את הנוסחה הזאת. זה כבר הצליח אצל שלוש נשים.

והארון ברודי נפרדו, היא חיפשה חבר אחר לחיים, ולא יזמן נודע לי שהיא הכירה ישראל המתגורר בגרמניה, ושיש לו הרבה עסקים והרבה כסף, והיא מתגוררת איתו, ובעוד כמה חודשים הם עומדים להינשא. אחרי-כך היתה לברודי עוד חברה, ממינית-יהלומים בבורסה, בלונדית אלגנטית בשם חגית פורת. הם היו יחד כמה חודשים ונפרדו לא-מכבר. ושוב אני שומעת שגם החברה הזאת, זמן קצר אחרי שהיא נפרדה מברודי, הכירה יהלומן עשיר, המתגורר בחו"ל, וגם הם מתחתנים.

אחרי ברודי, המיליונר

כשמעתי את הסיפור הזה, עשיתי שלוש פעמים טריפטרטפו, נגד העין הרע. אבל מסתבר שהכל התרחש כמו בתסריט. או הסיפור הזה הולך ככה: לשחקי-הכרור סל לשעבר ואיש-העסקים בחוזה טל ברודי

לאה שלמון רומאן חדש

היתה אשה בשם רונית, שעזבה אותו לטובת שחקי-הכדורסל ג'ק צימרמן ולטובת אר-צות-הברית, שם הם אמורים להינשא לפי התוכניות שלהם. לברודי היתה גם חברה בשם לאה של'מן, חתיכה ספורטיבית, מורה לספורט ולמחול אירובי, שהיתה בעלת מכון-ספורט ברמת-השרון. הם ניהלו רומאן ארוך, והיו לאחר הזוגות הכי פופולריים בארץ. כולם גם קיזו שהם יתחתנו, אבל זה לא קרה. הגברת שלמון

ניקול הלפרין ורוני מאנה הצהרות אהבה

התחרות, והתאהבו זה בזה תוך זמן קצר. את הקשר הזה ליוו כמה סקנדלים, כמו הפרידה שלה מהחבר-הכדורסלן, יהודה אלויש, שיש צא בהצהרות מפורצות על מערכת-היחסים בינו לבין חברתו-לשעבר. אך רוני וניקול היו נחויים באהבתם, ולמרות הספקנים שמסביב, הוכיחו שהם אוהבים בעוצמה, והם רוצים לקשור את גורלם ביחד.

בינתיים נמצאת ניקול באמריקה, שם מה מרים רבים שהיא זוכה באחד המקומות הראשונים. אני מקווה שבבילה שהיא תהיה מיס עולם השנייה שלנו, ויש לה סיכויים טובים לכך. אני גם שמחה שבביל רוני מאנה. הגיע הזמן שהוא יתיישב ויקים מיספחה, לתיפאר רת-מדינת-ישראל.

איתו, והוא כל הזמן תירץ זאת בזה שהוא עסוק. או למי מבט שראגו — אתם יכולים להירגע. ואלה מכן שקיוו — אתן בבעייה. כי יש לו חברה, עורכת-דין בשם מולי, שמלבר העובדה שהיא אינטליגנטית ובעלת תואר אקדמי, היא גם נבחרה כמיס אלונט בתחרות שנערכה על אונייט-הפאר, שנשאה את 600 הישראלים המאושרים שהפליגו בה. הוגו הזה הוא כבר ביחד כמה חודשים, ואני מקווה שיהיה לזה המשך.

יש עורכת-דין

בחוג העשירים הוא נחשב כגבר היפה והי מושך ביותר. יש לו אימפריה כלכלית בתחום התיירות, הוא מגלגל מיליוני-דולארים בכל שנה, ויש לו כל מה שגבר שואף שיהיה לו. נוסף על כל אלה הוא גם צעיר, בסביבות ה-30 שלו, בחודשים האחרונים היו עליו כתבות רבות, בקיצור קוראים לו עורד קרן, תל-הרוב הכיימבוקס בשטח השיפוט של עיריית תל-אביב.

כבר ראו אותו עם כל מיני יפהפיות, כמו אילנה שושן, העיתונאית רונית מקר בר ואחרות. אבל לא היה לו רומאן רציני, ואנשים כבר החלו לחשוד שמשוה לא בסדר

פרידה במישפחת המיליונר

היא בתו של אחד האנשים הכי עשירים ורבי-העוצמה במדינה, נשואה כבר כמה שנים לגבר צעיר, נאה, חתיך, גבוה. יש להם ילד. היא בחורה נחמדה מאוד, ועד שלא שמעתי, השבוע, את ההיפך, חשבת שהיא חיה לה באהבה, באושר ובהרבה-הרבה עושר.

נראה שלא ידעתי שום דבר. אבל עכשיו אני שומעת שמה שנה בערך חי לו הבעל את החיים שלו, בנמרד, בדירה משלו בתל-אביב, ולאור הנתונים הטובים שלו הוא לא סובל מחוסר תשומת-לב נשית.

ומה בקשר לעבודתו לצד החותן המפורסם שלו? נאמר לי שאצלם, ככל הנראה, מיספחה זה מיספחה, וביזנס זה ביזנס. כלומר, הועלתה ההשערה שהבחור טוב בביזנס, והחותן, למרות שהוא בודאי לא מאושר מהעובדה שבתו לא חיה חיי-זוג מאושרים, מפרגן לחתן המוצלח ומאפשר לו להיות איתו בעסקים, כאילו הכל בסדר. עסקים מעל לכל.

עורד קרן עם מולי גם יפה וגם חכמה

רחל פדרמן
— כלי שלפית ציפורניים

במצב כזה היה כבר שולף ציפורניים ואו"לי גם סכינים, אצלם מתנהל הכל בחד"רייחדרים ואצל עורבייהדין שלהם. המצב אצלם כליכך טוב, שהם אף ממשיכים לבלות ביחד. הם כבר נראו ביחד בשני אירועים גדולים, אך מעבר לזה, באחרונה נראה עמי פדרמן באחד האירועים האלה כשהוא צמוד לאשת-תיקשורת ידועה, שקשרי-האהבה שלה זוכים בכותרות הרבה יותר גדולות מ-המאמרים שהיא מפרסמת בעיתונה. מעבר לזה יודעים כולם לספר שלעמי יש קשר עם אחת המזכירות ברשת-מל"י-נות דן שבבעלות מישפחתו. אתם בוודאי רוצים לדעת מה קורה לאחוזתו, רוננית? רוננית, שהיא גרושה פעמיים, צמודה לרווק בובהמי, העוסק במיסחר. הוא אוהב את התיקשורת עוד מחות ממנה, וכשבא להם להיות לבד"לבד, הרחק מההמון הסיקור, הם מד"רימים לאילת, או מצמינים לטבריה. אך הם אף פעם לא מתאכסנים במלונות ה"מישפחתיים. זה מה שנקרא - לא מער"בבים עבודה בהנאה.

עבודה לחוד, הנאה לחוד

פרידה זה דבר לא קל, ועל אחת כמה וכמה כשמדובר בגירושין בין בני-אדם. עמי ורחל פדרמן, מהזוגות הבולטים ביותר של העשירון העליון, החליטו

עמי פדרמן
— כלי שערויות

להיפרד אחרי ששניהם עברו טראומה במערכת-היחסים ביניהם, הקשורה במ"ערכות-היחסים האחרות שלהם. זה קצת נשמע מסובך, אבל זה לא כל-כך. למרות כל הרכילות שנאמרה ושנכתבה עליהם, ולמרות שזוג אחר

המזימות של המעצב

נה, חיזר במרץ אחרי מוטי שלי, וניסה לסכסך בינינו. הוא לא הבין שמוטי לא בעניין שלו." זאת חושבת שאפשר להאשים אדם שלי" ש, כשהקשר בין שניים לא מסתדר?" "זה נכון מה שאת אומרת, אבל מוטי הוא צעיר, והבחור הזה עשה לו שטיפת-מוח נגדי במשך תקופה ארוכה. ותאמיני לי, לאורך זמן זה היה עובד על כל אחד." "ומה קורה עכשיו ביניכם?" "אנחנו מאושרים ביחד, יש לנו תוכניות לטווח ארוך, אך הפעם לא נעשה שטויות כמו מקודם. עכשיו נגור במשך שנה ביחד, ואם זה יצליח — נחליט על הרחבת המישפחה."

מערכת-היחסים בין מוטי רייף וחברתו, הרוגמנית **אנאבל טמיר**, כבר עברה כלי-כך הרבה משברים ושינויים, שאילו היו מחב"רים אותם לסייסמוגראף זה היה נהרס מהת"נודות. ואפילו העיתונות היומית לא מצליחה לעקוב אחר כל השינויים האלה. אז כעת השבוע האחרון הופיעו ידיעות בכמה עיתונים, שהזוג החליט להיפרד לצי"מיתות. אני ממש נבהלתי, ועד שהספקתי לדרנג"דרנג לבנר-הזוג נודע לי שהם כבר חזרו זה לזרועות זה. אז בכל אופן לא ויתרתי, ודרי"נגדרנגתי לרוגמנית האלגנטית. "מרוע נפרדתם בכזה כום גדול בסוף הש"בוע שעבר?" "תראי, חלק גדול מהמריבות ביני לבין מוטי זה בגלל הקשר שלו עם אחד ממעצ"בי-הארופנה המפורסמים בארץ." "אולי הפרטי?" "המעצב הזה, שהוא מאוד מצליח באחר"הנחשק והתיידדה עימו. רוננית והאם החורגת שלה, יהודית אוריין, לא כלי-כך אוהבות זו את זו, בלשון המעטה. לרוננית, כנראה, קשה להתרגל לנוכחות הרומינגנטית של יהודית אוריין. ובתוך כל הסבך הזה של כל המי"להמת הנשיות הקטנות צריך הכורסלון הזה לקפץ על בהונות-רגליו, כדי שלא לפגוע אף באחת מהרמויות המשחקות בדראמה הזאת. וכעת נחזור לסיגל הילל, שהיא מאוד אוהבת לארגן אירועים גדולים והמוניים. לפני שבועיים היא עזרה באירגון מסיבה גדולה, שאליה הוזמנו הכורסלן וחברתו, מבלי לדעת שהגברת הילל, חברת-לשעבר של הכורסלן, היא בין המארגנות. וכשהם הגיעו למסיבה היא ניסתה למנוע את כניס"תם, והיתה שם סצינה כמו בסרטי המערב הפרוע.

אני לא יודעת איך זה נגמר. אבל אני בטור"חה הכורסלן הזה מאוד נהנה ממילחמות"הנשים עליו.

אנאבל טמיר ומוטי רייף
סיכסוכי אוהבים

"ומה קורה עם מעצבי-האופנה?" "אני מקווה שהוא יירגע ויבין שהוא לא יכול להפריד ביני לבין מוטי. אני מאחלת לו שימצא לו את האהבה שלו, ושיצליח, רק ש"י בין כמה עוול הוא גרם לי בגלל האהבה שלו למוטי, שלא התממשה. אני רוצה שהוא יבין שמוטי בכלל לא בעניין שלו."

אשת המיסתורין

ימים. הוא הסיע אותה לנמל-התעופה וגם בא לקחת אותה כשחזרה. לפני שבועיים היא סטה למצריים, ושוב היה אליאס בנמל-התעופה, הפעם כנלווה לא"מה, וגם כשהיא חזרה הוא חיכה לה, ושוב כשהוא נלווה לאמה.

אתם שואלים בוודאי במי מדובר? אז זוהי כמוכן מלכת-היופי לשעבר, **שירלי בן-מרדכי**, שהאמא שלה מכונה בהומור "המל"כה האם". והשירלי הזאת, שהיא המלכה הכי מיסתורית והכי מיוחדת שהיתה למד"י-נתייהודים בשנים האחרונות, שומרת על

הבחורה הזאת היא ממש חידה בשבילי. כולם רוצים לדעת: האם יש לה חבר? האם היא מאוהבת במישהו?

שירלי בן-מרדכי
פרופיל נמוך

אז אני עוקבת אחריה עוד מהימים שהיא היתה תלמידת-תיכון, ואני ממש מופתעת איך היא מתייפית משנה לשנה. אבל מה עם חיי-האהבה, אני שואלת אותה, והיא תמיד משיבה לי בחיך מיסתורי, נוסח המונה-ליוה. כחודשים האחרונים היא היתה צמודה לי עיתונאי צעיר, אך הבנתי מרבריה שזאת יד"רות כלבר. פעם אחת היא אף הרגימה לעיר אילת בחברת אישה-עסקים והיכואן **יואב חרלם**, והנה סיפרו לי שבחודש האחרון היא נראתה יותר מפעם אחת עם הזמר **יהודה אליאס**, זה שכל כך שונא שאומרים לו שהקול שלו דומה לזה של **יהורם גאון**. הסיפור התחיל כשהוא ליווה אותה לנמל-תעופה, בזמן שהיא סטה ליוון לפני חודש

יהודה אליאס
קשר סודי

פרופיל נמוך ביותר בכל הקשור לחיי-האהבה שלה. אז כשפגשתי בה שאלתי אותה: "האם יש לך קשר רומנטי עם יהודה אלי-אס?" "לא!"

אבל אני רואה שלמסיבה הזאת הגעתם ביחד, וזה לא האירוע הראשון שבו אתם ביי"חד. בבאתי למסיבה ביחד עם **לימור פישל** (מלכת-החן '89), החבר שלה ויהודה אליאס. אז כבר הבנתי למה היא התכוונה. אני מקי"וה שגם אתם קלטתם זאת.

מערב פרוע לגמרי

רונית אבניאון ומואר מלול
קשרים מסובכים

מאיור תל-אביב זה, סיפור מאוד מורכב, בגלל הייחוס המישפחתי והקשרים המיש"פחתיים השונים של בני-מישפחתה. האבא של רונית התחתן לפני כמה שנים עם העיתונאית **יהודית אוריין**, שהיתה אשתו של אישה-רדיו **יעקב בן-הרצל**, הנ"שוי כיום עם הזמרת **נירה גל**. חברתה הטובה ביותר של יהודית אוריין היא העיתונאית **ברוריה אבידן**, האמא של **שרון בריר**, בלייניט וסטודנטית, שפגשה באחת המסיבות את הכורסלן הפופולרי

כמה שהארץ הזאת קטנה! אפילו אני מופ"תעת מחדש, בכל פעם שאני שומעת על קש"רי-האהבה-המישפחה של כל מיני גיבורים של טורי רכילות, ספורט, כלכלה ופוליטיקה. בתל-אביב מסתובבת לה בחורה בשם **סיגל הילל**, בת למישפחה אמידה, שלא מו"מן סיימה את שרותה הצנאי, והיה לה חבר, כדורסלן פופולרי בשם **מואר מלול**, שגם הוא סיים בימים אלה את השרות שלו בקבע. באחד הימים היא עשתה מסיבה לכל החב"רות שלה, ובאו כל הבנות של כל העשירים והמפורסמים, וביניהן **רונית אבניאון**, ה"בת של איתן אבניאון, שהיה יו"ר איגוד חברות-הכיתות, וחבר במועצת-ההנהלה של בנק הפועלים, וכעת יש לו הוצאה-לאור. רי"נית הזאת היא גם הבת של **דליה אבניאון** **שירזלי**, גרושתו של איתן אבניאון. במסיבה הכיר הכורסלן את בתו של איתן אבניאון, שהיא סטודנטית לעבודה סוציאלית באוני"ברסיטת תל-אביב, והשניים נרלקו זה על זה. הכורסלן עזב את חברתו הבלגונית למען הסטודנטית, ומובן שנהיה מזה סקנדל גדול. כדי שתבינו שכיום לצאת עם בחורה

מאיר לינשיץ

עבודה בעיניים עבריות

שמענו בהתרגשות רבה כי כמה מלונאים וגרנ'ניקים הם שפתחו את שערי הערים העבריות לפני הערבים. הסתבר שקשה ליהודים טובים לנהל עסקים טובים בלי השתתפותם הפעילה של בני דודינו מה שטחים.

זו גם הסיבה, לטענת מקורות בכירים בצבא ובמיסטר, שאין אוכפים את החוק האוסר על עובדים זרים, לשהות בליה מחוץ למקום מגוריהם הקבוע. מסתבר, שאפשר לכופף את החוק, כאשר מדובר בכמה שקלים נוספים בקופות. פתאום גילינו שלאנשי הכלכלה יש מילה מכרעת אצל רשויות הביטחון השונות.

מה יש לדבר, הפתעה נעימה: דמם של יהודים מסויימים זול הרבה יותר מדמם של יהודים אחרים. ציווין לשבח גם היחס המופתי וההומאני שמופנן כלפי האינתיפאדורים הערבים. כאן לא תופסות הוראות המטכ"ל והמפכ"ל. כאן חשובה רק הצמיחה הכלכלית והרווחה האישית.

האמת היא, שאנו בכבודנו הבאנו על עצמנו את הצרה. הרי אין לנו צורך ממשי בעבודה השחורה והלא-מקצועית, המוענקת למאות אלפי שוואינו מבפנים. אלמלא היו מתפרנסים על חשבוננו, היו מזמן מחפשים את דרכם אל מעבר לגבולות המדינה. גם תרומתם לגידול התוצר ולשיפור איכות הייצוב, מוטלת בספק, וזאת רק בלשון המעטה.

כי הארץ מלאה בנערים ובנערות, בסטודנטים ובסטודנטיות, שמי תים לעשות כמה גרושים בחופשות, וגם בשאר ימי-החול. צריך רק לזכור איך פעם היה ענף המלצרות איסלאמי למהדרין, והיום הוא מוכה יפהפיות לבושות שחורים. בעבר היו רק גננים ערבים, וכעת מוצף השוק בבחורים חרוצים מהקייבוצים והמושבים.

תנו לחברה הישראלית לעבוד קשה ולעשות כסף טוב, ולא נראה אותם עוברים לניו-יורק לעסוק בהובלות. העבודה הערבית תורמת רק להמשך האלמיות הערבית. העבודה הערבית תשאיר כאן את יוצאי היחידות הקרביות יחד עם הג'ובניקים בעלי המיסקפיים העגולים. כך נשלב את המועיל עם המנהה: נכה את האינתיפאדה בכיס. ניתן לילדים את ההזדמנות הראשונה בחיים. יבוא לציון גואל, נראה סוף סוף את הישראלי פועל.

דניאלה אשכנזי

איזון חוזר

ד"ר צוקר עמד דום ודומם

אשלייה של בית, עם חוג זמר של שירי ארץ ישראל, גנת דוברת עברית ושכט אבוד של צופים שנטעו בעמק. אם היהודי הנודד נשא על גבו את ביתו, אורזיה-מיוודות ילדי הארץ הפכו את השפה העברית למולדתם. הם לא רק יושבים על המיוודות, הם חיים מהן. הבית הזה ניוון מזרם בלתי-פוסק של קלטות וידיאו, ספרים, קלטות, ועיתוני הארץ, הער

צוקר דום שתיקה
רפסאנג'אני חססה איראנית

שים את דרכם ל"עמק שלהם". אולי היוורדים האלה מתפרנסים מהמדרע, אבל הם חיים מהאי וויר: דואר-אוויר, חבילות-אוויר ונמלי-אוויר הם כאוויר לנשימה לנשמות האבורות המת-גלגלות בניכר. אלפי חברות הייטק יש בי עמק הסיליקון. הישראלים נודדים מאחז לאחז, ומתקמים במעגלי-קסמים של הצעות קוסמות. כמו היו הם עצמם מעגלים מורפסים במעגל סגור. כל האפשרויות פתוחות לפניו הם בארץ האפשרויות הבלתי-מוגבלות, חוץ חרת, ומאפשרות להיות שייך. תרבות המיוודות יצרה יצור סינטטי — אל-מוליד של על-מולידים לשום מקום. יש להם הכל, ואין להם כלום. אורזיה-מיוודות לא נתנים משגי העור למות: הם לא נתנים מאף אחד מהם.

חמסה' ו.עין הרע' האיראנית

לפי כללי מכירת-חיסול, האיראנים מציי

גם אני הייתי כבית-הקברות הצבאי בכפר ורבורג, ביום הזיכרון. אין זה פלא שסערו הרוחות עקב נוכחותו של הח"כ מר"ץ. לצוקר לא ניתן לשאת את דבריו, שכן תנועתו מר כנה לעשות הון פוליטי בכל עת ובכל מועד, כולל יום הזיכרון ויום העצמאות. באותו הבור קר, פירסמה ר"צ מודעת ענק בעיתונות, שי בישרה לעם ישראל כי הוא "משועבד לכיבוש אלים, מסוכן ומשחית, לגילויי ניצול, אפלייה וקיפוח, לדיעות קדומות, לאמונות טפלות ו לשיטת מוח". קשה לדרוש איפוק מקהל, השרוי בעיצומה של התכנסות טעונת רגשות עוים בבית-עלמין צבאי. קשה בנסיבות כאלה לצפות מכולם להפריד בין המילים שעמד צוקר לשאת כאיש-ציבור, והמילים שאמרו בשמו, באותה שעה ממש, מעל דפי העיתון. גות השתיקה לא נפלה על איש ר"צ מרצון. השתיקה אותו, וכך אילצו את תנועתו לעצור לרגע קט, להעמיד בצד את הנושאים המדיניים השנויים במחלוקת, ולעמוד דום עם כל עם ישראל לזכר הנופלים.

הד ארצי בעמק הסיליקון

קהילת היהודים בקליפורניה יצרה לעצמה

מרדכי הורוביץ

קונסנזוס של חשש

קיומנו, קיים מאז השואה קונסנזוס לאומי מאורי אכנרי עד הרב כהנא. קונסנזוס האומר, שאנו לא נלך לטבח כמו יהודי אירופה. הפעם, אם תבוא שעת מיבחן, אנחנו נשלח את האויבים לעזאזל. אותם ואת עוזריהם, או לפי

אורן ברדאמי
פחד מוות

יש בינינו המתווכחים על הגודל והצורה הראויים למדינת ישראל. באחרונה, בין טענה לטענת-נגד בוויכוח מופשט זה, התבררנו פתאום על הקמת מחתרת חילונית של קציני גנים יוצאי יחידות קרביות, שמטרתה להגיב על רצח יהודים (מערב 11.5.89). מקור בכיר במיסטרה הביע זעזוע מן האפשרות, שקמה קבוצת-אנשים, הלוקחת את החוק בידיה. אבל הופעתם היא, בין היתר, תוצאה של אוולת-ידה של המיסטרה. זו לא גילתה עד היום את רוצחיה של הילדים רמי חבו, חנן זגורי ואורן ברדאמי ז"ל. לא הצליחה ללכוד את רוצחי אבי ספורטס ז"ל. לא גילתה עד היום את אילן סערון שנחטף.

שרה-מיסטר הבטיח ללכוד את רוצחי של אבי ספורטס. יתכן שגם יצליח. יש חוק, המאפשר לרון את הרוצחים למוות, אך הוא מתגלגל הפקר בחוצות. כמוהו גם חיינו. לא פלא, כמעט בלתי-נמנע, שמישהו מחוץ למערכת מרים את החוק מאשפתות ולוקח אותו בידיו. לפתע אלה, שהחוק היה צריך להיות בידיהם והם שמטו אותו, יוצאים הי ראשונים להודיע ולילל.

אחרי 41 שנות עצמאות אנחנו פוחדים מ-מודאנים בגלל המצב שנוצר, בין היתר בגלל מחרלי המיסטרה והמערכת המיספטית. נר-אה כאילו אוולת-היד דבקה גם בצד: "למקשה דן שומרון (ידעות אחרונות 8.5.89). האם יתכן שחיללי צה"ל לא יוכלו לנסוע בטרמפים במדינת ישראל?"

הוא שואל אותנו? אנחנו שואלים אותו! לשאול שאלות בענייני ביטחון זו הפריביליגיה שלנו. הרמטכ"ל מקבל משכורת, כדי לספק לנו את התשובות.

האינתיפאדה נועדה לחסל אותנו. בעיקר בותיה צפויה מתקפה של ארצות ערב בנשק קונבנציונאלי. אם לא יהיה די בכך, כדי להרוס את ישראל יופעל גם הנשק הלא-קונבנציונאלי, כי לכך נועד. האינתיפאדה והנשק הלא-קונבנציונאלי שארצות ערב מפתחות, מסכנים את קיומנו. את קיומה של המדינה, ואת קיומו הפיסי של כל אחד ואחד מאיתנו כפרט.

לכן, במקום הראשון על סדר היום הלאומי לא עומדת שאלת גורלה וגבולותיה של המדינה. תחת זה עומדת השאלה להיות או להרול. סוגיית גורלה של המדינה וגבולותיה שנויה במחלוקת בהתאם להשקפתיו של כל איש ואיש. שאלה זו היא הגורם הפלגני מיספר אחר בחיינו הציבוריים. ניתן וצריך לעקוף אותה, כי היא אינה רלבנטית בשלב זה.

בניגוד לפילוג בעם בענייני הגבולות, הרי בענייני ההתגייסות להגנה בפני איום על עצם

עיס חמישה אנשים במחיר של אדם אחד. למה קרא רפסאנג'אני להרוג חמישה אנשים מהיעולם המערבי על כל פלסטיני בגדה הי"ד? הפרלמנט האיראני הורה כי יש מיגבלות בחיים: "קשה להרוג ישראלים" אמר. לכן, יש לפעול לפי שיטת "תפוס כפי יכולתך" בלי להבדיל בין דם לדם. אש"ף המתון הבהיר ש"לא מקובל עלינו להרוג זרים... אנו מקבלים הוראות מייאסר ערפאת". ה"יר" נתן הוראות-קבע להרוג אך ורק יהודים החיים במולדתם. אש"ף מתנגד לטרור ללא אבחנה.

הבושה שבשתיקה

תמונה של "אנשי הסירות" שברחו מוויאט-נאם תפרסמה באחד העיתונים. הפי

חות ניקח אותם איתנו. הקונסנזוס הזה קיים כל הזמן ברקע. ממש, מבלי שידובר בו, הוא פועל את פעולתו הסמויה ומשרה עלינו את אותה מידה של אחרות הקיימת כיום. יש להעביר את הקונסנזוס הזה אל קדמת הבימה, בהסברה כלפי פנים וכלפי חוץ. אם הדבר ייעשה, תגבר ההבנה לבעיותיה של ישראל בעולם וחלק גדול מהמחלוקות מבית יש תתקו.

ספק אם האיום הטוטאלי על חיינו, הנובע מבעלותן של מדינות עוינות על נשק לא-קונבנציונאלי, היה בו די כדי לדרבן את העם לדריכות. זהו איום ממשי מאוד, אך בד בבד גם מופשט מאוד, מאחר שאין הוא מוחשי במי היסוים. לכן שילח בנו הקרוש-ברוך הוא את האינתיפאדה, כדי להביא את החרדה הקיומית לכל בית בישראל. לא כדי שרוחנו תישכר, אלא להיפך — כדי שנתעשת.

החרדה לגורלנו היא המצמיחה את המח-תרות בישראל. היא עוד תצמיח תופעות נור-ראות מאלה, אם מערכת-הביטחון לא תצליח לטעת בציבור את ההרגשה שהיא מתמודדת ביעילות עם המצב.

ליטים נמלטים והעולם שותק, כולל יהודים טובים והומאנים, כאן ובגולה. למה דווקא לציין את היהודים? כי מתוך 94 אלף אשרות-נכיסה לארצות-הברית עבור פליטים ללא מולדת, רבע מן המיכסה השנתית תפוס על-ידי בני עם ישראל יוצאי ברית-המועצות. כיוזמת הבית הלבן, קוצצה מיכסת האס-יאתים, כדי להכניס יותר יהודים לארצות-הברית. מי שחפץ לשמור על יושר אינטלקט-טואלי מול פני ההיסטוריה, צריך לפסול כליל סטאטוס של פליטים עבור ה"סירוב-ניקים" החדשים. יתכן שליושבי מחנות-הפליטים בדרום-מזרח אסיה אין זה משנה, אם האמריקאים נועלים את השער, או אם היהודים סותמים את המיכסות. לנו זה משנה, שכן אחינו הם, ולא נרע אנה נוליד את הבר-שה.

כיצד למנוע את המילחמה?

ביהודה, שומרון וחבל עזה, תוך הענקת "אוטונומיה", שתלווה בנסיגה של צה"ל מריכוזי האוכלוסיה הערבית למתחמים מגודרים.

★★★

מאחר והאמריקאים כבר תיכננו באורח מפורט, והם מעדכנים בצורה שוטפת כמה מיכונים ומתיישבים יהודיים יש לפנות מהשטחים, מה שווים הכסף, וכמה פיצויים יצטרכו

האמריקאים כבר חישבו את עלות פינוי היישובים היהודיים

שלם לממשלת ישראל, יפתח המשאומתן על פינויים משם.

יהיה על ישראל לפנות את ההתנחלויות לקראת הכרזה רשמית של הקמת מדינה פלסטינית. אבל אין ספק כמעט שכבר בשלב א' של האוטונומיה, בעיקבות הערכות מחדש של כוחות צה"ל, כלומר נסיגתו, יכריזו הפלסטינים על מדינה פלסטינית. כלומר, כל זה עוד עלול לקרות תחת שרביטו של יצחק שמיר כראש הממשלה, ולא בימי יורשיו. לאחר חמש שנות אוטונומיה.

מאחר וממשלת ישראל תעמוד במצב קשה מול המתנחלים, לפחות בחלקם, יש להניח, שקיימות כבר רמזות אש"פיות בנושא זה, שהיישובים שלא ירצו להתפנות, יורשו לגייסות להישאר במקומם. יש המסוכנעים באש"ף שיישובים כאלה בין כה וכה לא יאריכו ימים.

באותם ישובים יהודים, ויש כנראה כאלה, שיש להם כוח פנימי-אידיאולוגי, אפשר להניח שיוקמו מליציות להגנה עצמית, אשר עד מהרה תמצאנה עצמן בהתנגשויות עם הפלסטינים התוקפים.

כלומר — לבנוניזציה של יהודה ושומרון.

★★★

אפילו את השקט, שמקווים שמיר ורביץ לקנות באמצעות הבחירות, לא ישיגו ולוא לרגע אחד. הכוח ההולך ומצטבר באש"ף הוא בעל מגמות מאוד ברורות, כפי שעולה מדוחות מוסמכים: הקמת מדינה פלסטינית, בירתה ירושלים והבטחת זכות השיבה. בין אם ראשי אש"ף רוצים זאת או לא, אין הם יכולים להפסיק את מילחמתם הנוכחית, כל עוד לא ישיגו שלוש מטרות אלה. אחר כך, יבוא תור יפו וחיפה, הגליל ובאר-שבע.

מי שחושב שאת האלימות הפלסטינית, ההולכת ומתפשטת כאש גם לתחומי ישראל, ניתן להפסיק כפקודה של מישור "לכבוד הבחירות", שיתכונן צפונה, לביירות. שם הפכו הפסקות האש למילחמה אכזרית וממושכת. למרות השוני, יש דומה: המוסלמים פשוט אינם מסוגלים להפסיק את המילחמה בנוצרים.

כמוכן עצמרת הממשלה, היוזמת והאחראית להחלטה המסוכנת ביותר שהתקבלה בה מאז הקמתה, מאמינה שהיא תצליח לתמרן, "להרוויח זמן".

ראיתם אותם מתמרנים ב-17 חודשי רצח ומהומות? עקבתם אחרי תמרוניהם למניעת שיחות ארצות-הברית עם אש"ף?

הממשלה כחותמת גומי

וביקור יאסר ערפאת בפאריס? אתם זוכרים עדיין את תרגיל-טאכה, שהסתיים בפינוי ובמכירת סונסטת תמורת 37 מיליון דולר לבעליה-המלוו? זוהי רמת התייחסות של שניים-שלושה שרים בממשלה, שהחליטו עתה לקחת עם מובשר חזק לתמרונן הגדול והאמיתי המשחק לידי הפלסטינים. התוצאות עלולות להיות תמורות הרבה יותר, כמוכן.

הם אומרים שהבחירות הן "צעד לשלום". המציאות האכזרית וזעקת שבצעם פתחות שערי-ירושלים באמצעות הבחירות תוביל רק למילחמה. הידיים שהורמו בממשלה לאישור הבחירות סימנו את הספירה לאחור, לקראת פרוץ המילחמה הבאה. מי שעדיין רוצה למנוע אותה כאן ועכשיו, חייב לייחל לכך, שאותן הידיים יונפו לביטול ההחלטה. ולא יונפו על כולנו מקל-החבלים.

שם, ולעיתים בכמויות מאסיביות כמו השבוע, אין הצבא מגיע ללב מאות נקודות-היישוב הפלסטיניות יותר מפעמים ספורות. נכנסים לזמן קצר, ויוצאים.

כשאר הזמן חופשית המערכת הערבית לעצמה, והיא התמסרה בכפרים הבודדים וככלל היישובים. המימסד הפל-סטיני הזה, שהוא מימסד של מדינה בדרך — פועל באורח חופשי. הוא השליט האמיתי על כל המערכת הערבית.

הביטוי לכך הוא פלוגות או ועדות ההלם, שהן בעלות היכולת הדומיננטית להכתיב שכיחות, ואף לגנות מיסד-מלחמה מהאוכלוסיה. במקביל מקימים הפלסטינים מיפעלים לנשק מתוצרת-בית, כולל נשק חם, כגון אקדחים וקניייריה אחרים מאולתרים וכן רימוני-יד. דגמים כאלה כבר נתפסו לא אחת — והיתר בדרך. ייצור עצמי הבא למלא יובש ומחסור.

כך מכינים עצמם הפלסטינים לשלב הבא, למרד הגדול. כי עד עתה ראינו רק את ה"בקרוב". מישפטי הלינין במשתפי-פעולה מדומים או אמיתיים, אשר חשים כי ישראל הפקירה אותה לגורלם, כפי שאמרנו במימסד-הטלוויזיה המזעזע בליל-שבת שעבר, גם הם מוכיחים על אובדן השליטה של מערכת-הביטחון בשטחים.

המגיעים ההדוקים והמתרחבים של המימסד הפלסטיני הזה עם גורמ-חוץ, עיתונאים, דיפלומטים ופוליטיקאים ורים, הגיעו לקנה-מידה חסרת-קרים. כך מתחזקת אצל הפלסטינים

שמיר ורביץ לא ישיגו שקט ולוא לרגע אחד

תחושת-הביטחון והגיחון, שהעולם מאחוריהם, והיהודים איבדו את השליטה ואת השליטון. עדיין בירינו הכוח לשנות את המצב המסוכן ולנצח במילחמה הקטנה. אבל תחת זאת, מוספים למצב הנתון, תוך התעלמות ממנו, או אי-הבנתו, תהליך של בחירות נוסח ממשלת-ישראל, וכפי שעוד יתוקן וישופץ קרוב לוודאי בידי ארצות-הברית.

כאילו שפכו דלק למדרוה. התסריט הצפוי הוא די פשוט. כאשר המדובר במילחמה ביהודים — מתלכדים עתה גם רוב הפלגים הפלסטינים המסוכסכים. ממרכז המהומות, הנמצא במיזרח-ירושלים, תחת חיסון של החוק האשראי, בסיוע פלוגות ההלם ולפי הנחיות מטה אש"ף בתוניס, ימונו הנציגים הפלסטינים שיעמדו לבחירות.

התוצאה הטופית הצפויה היא, שרק נציגים של אש"ף, אלה שימונו בתונים — הם שייבחרו. במצב הנתון אין, ולא יהיו אחרים.

שרהביטחון יצחק רביץ רמוז באחת ההודמנויות, שיש נציגים פלסטינים אחרים, עצמאיים. יכול להיות שקיימים כאלה, אך מערכת-הביטחון שבפיקודו אינה מספקת להם ביטחון ריחוק, כדי שיוכלו לקום ולהצטרף על כך בגלוי. נציגי אש"ף שייבחרו יתחילו במשאומתן עם השליטון הישראלי. במקביל — מאחר שלא יוכלו לקיים משאומתן עצמאי, בהיותם תחת פיקוד מיפקדתם בתונים — יתנהלו משאומתן ישיר על גבה של ישראל, בין ארצות-הברית לאש"ף. בלחץ סובייטי ומערב-אירופי תלך לבסוף ארצות-הברית לקראת אש"ף. ממשלת-ישראל תמצא עצמה שוב "מופתעת": נלחצת עליידי האמריקאים. לפתע" היא תגלה, כי היא פועלת לחלוטין לפי תוכנית אמריקאית, בעלת מיספר שלבים. בלבד א — השלטת נציגות מוסמכת של אש"ף

הממשלה האמריקאית מעריכה שמחיר פינוי מתנחלים ישראלים רבים ביהודה ושומרון לא יעלה יותר מ-50 אלף דולר ליחידת-דיור, למיפחה. סך הכל פינוי ישובים גדולים באותם האזורים יכול להסתכם, לפי הערכה רשמית אמ-ריקאית, בכמה מאות מיליוני דולארים. אבל היו מתנחלים יהודים, קובע המימסד האמריקאי, שפינויים יעלה אך כמעט על מחיר הוצאות ההובלה.

כך בצורה קרה ומתודית מכינה ומערכת הממשלה את הערכותיה לקראת השלב שבו יקבלו הפלסטינים לידם את השליטון ביהודה, שומרון וחבל-עזה. בשפה לאקונית ממליץ המימסד, שככל שיוקדם פינוי הישראליים מהשטחים הכבושים, כן ייטב: כי "לידיהם של המתנחלים עלולים לפתח קשר מיוחד לקרקע, כפי שמוכר הדבר אצל אנשים הגדולים והגדלים על אדמתם".

★★★

יתכן שרוב שרי ממשלת ישראל אינם ערים לתחזיות אמריקאיות אלה. שהרי אפילו לא ידעו את תוכן המימסד הישראלי, שאותו אישרו השבוע בישיבת-הממשלה, עד סמוך לשעה שבה נתכנסו לרוץ בו. כיצד יוכלו לדעת, אם כן, מה מתכננים האמריקאים בשלב הבא, אחרי הבחירות ואחרי הענקת האוטונומיה?

אבל זהו קו אופייני לכל צורת קבלת ההחלטות בממשלה הרבי-שרית, בעניינים הנוגעים לחיים ולמוות — לקיום המדינה: התעלמות מוחלטת מהעובדות הלא נוחות — כדי לקבל את ההחלטה הנוחה ביותר לקיום הממשלה. לכן "הופתעה" הממשלה בכל פעם מחדש בכל נושא חיוני, מפרוץ המהומות הפלסטיניות בדצמבר 1987 ועד לפתיחת הריאלוג עם אש"ף בנובמבר 1988, ובנושאים אחרים, חסויים עדיין. "הופתעה" במרכאות כפולות, משום שכל המידע

אם לא ננצח ב"מילחמה הקטנה" נקבל מילחמה כוללת ואכזרית

מדוייק, הסימנים המעידים לפחות, ולעיתים הערכות-המצב הנוכחות, היו בידי צמרת הממשלה. בראש ובראשונה בידי ראש-הממשלה ושרהביטחון. בוודאי שהם יודעים את ההערכת האמריקאית ביחס להתנחלויות.

אך כל המידע האדיר הזה מעולם לא זכה לשמש בסיס לדיון מדיני-ביטחוני, אחראי, מיקצועי וחסר-פניות. במיוחד מאז הוקמה הממשלה הנוכחית — היא נוטלה מכל תהליך חקני של קבלת החלטות. בענייני כספים ותקציבים ילחמו כשועלים, בנושאי רמים ישפתנו כארנבים.

כך, ברגע האחרון, כחשכת מוצאי-השבת האחרונה, נקראו שרי-הליכוד לאשר תוכנית, העולה להשפיע על גורל המדינה, על תתרו וחיוו של כל אחד מהם. אך רק אחרי שהיא כבר סוכמה בעקרונותיה עם האמריקאים, באמצעות שניים-שלושה שרים ישראלים, שהסתייעו בכמה פקידים. הממשלה כולה נזעקה למחרת לאשר אותה, כאילו היתה רק חותמת גומי.

לא היתה זאת תוכנית מהפכנית לדיכוי המילחמה שאותה הכריזו הפלסטינים, שאם לא נחסל אותה היא עלולה להסל אותנו. גם לא היתה זאת תוכנית להפסקת מעשי-הרצח וההשתוללות הפלסטינית באמצעות מערכת מתוחכמת ישראלית. זאת תוכנית הבנויה על אשלייה אחת גדולה: היא באה לרצות את התוקפן הפלסטיני על 17 חודשי מילחמה. רק יקבל את התוכנית וכבר, מעשה פלא, ייפסקו הפרעות. ואם לא יקבל את התוכנית — עוד יותר טוב. כל העולם יבין שישראל רודפת שלום וכי.

האם אייפאשר לסמוך על "האיש החזק" יצחק שמיר ובעל אגרוף הברזל יצחק רביץ, נזפו חסידיהם במבקרי התוכנית. זוהי בריוק הסניגוריה שהושמעה לטובת גולדה מאיר ומשה דיין בשנים שלפני קטסטרופת "יום-הכיפורים". דומה המצב לחולה סרטן, אשר תחת לנתח מיד את האיבר הנגוע ולהבריט סיכויי לאריכות ימים, מעדיף לבלוע אספירין כנגד כאב-ראש.

★★★

בשטח, איבדה מערכת-הביטחון הישראלית את השליטה בתוככי יהודה ושומרון וחבל-עזה. הגם שכוחות צה"ל נמצאים

● שרדיבויטחון רבין, אתה נתת הוראות, לשבור את העצמות של ערבים?

לא היתה הוראה מצדך, או מטעם המטה הכללי של צה"ל, שכללה את המילים „לש-בור את העצמות“ של מישהו.

● אבל נשאת התחושה כי זו באמת הנחיתהך. האם אתה מבחיש זאת?

ובכן, יש כה הרבה מידע לא מדויק המגיע ממה שהתרחש בשטחים, שאיננו יכולים להכחיש כל פרט ממנו. בזמנית, אם אתה שואל אותי אם היו מיקרים שבהם נשברו עצמות, לא אומר שלא היו מיקרים כאלו.

● גנרל רבין, היו אלפי מיקרים כאלה.

אינני בטוח שהיו אלפים, אך לפחות היו מאות. אבל הרשה לי להסביר. בכל מיקרה של הפגנות אלימות, כשיש אלפי אזרחים ומיטרה העומדת מולם — מה אתה מצפה מהמיטרה לעשות באירוע כזה?

● אחד ממאפייני כושר המשיכה של ישראל עבור המערב, ובמיוחד לגבי ארצות-הברית, הינו ועילות כוחותיה המזוינים. איך מודאג כי במרוצת 17 חודשים הצבא שלכם איבד מעילותו, עקב התפוררותו בדיילות יתירה ביהודה, שומרון ורצועת עזה?

„עידאק רחוקה לפחות

עשר שנים מייצור הפצצה!“

ובכן, אין ספק שיעילות הצבא הישראלי מושפעת מהבעיות בשטחים. וכמוכן, ההתקור ממות נוטלת כמות מסוימת מזמן אימוני הצבא. אבל הבה ונשים זאת כפרופורציה הני כונה. היום, כשיטחי הגדה המערבית ורצועת עזה יש לנו מיספר חיילים כפי שהיו לנו בלבנון.

● כמה?

איננו מוסרים את המיספרים, אבל זה פחות או יותר עשרות אלפים, כולל הכל, שזה יחסית חלק קטן.

● מה בקשר לכוחות-המיטרה?

מיספר כוחות-המיטרה הינו זניח. זה

ראיון

רענן ר. לוריא

פחות מ-10 אחוז ממיספר החיילים, והמיספר שנתי לך כולל את מיספר הגבול המשרת בשטחים.

■ ■ ■

● שרדיבויטחון לשעבר שרון, טרן עז כי ישראל תחת ראש-הממשלה שמיר ותחתך, עשתה מישגים גדולים במיפול בהתמרדות הערבית. הוא רוצה להשוות את הישגך לעומת הישגיו, בדרך מיפול בהתימרדות ברצועת-עזה בשנות ה-70. האם אתה מסכים?

כל ניסיון להשוות בין מה שקרה ב-1970 ברצועת-עזה ובין מה שקורה עכשיו, במרוצת 17-16 חודשים, הוא שטות. אז, ב-1970, הבעייה היתה להתמודד עם קבוצת-טרור. היה מדובר ב-700-800 טרוריסטים. הם השיגו עתה אנו עוסקים בהתקוממות עממית. מרוע האלימות האזרחית זאת יותר יעילה ויותר קשה לטיפול? ראשית, אין לה

● לאור הידרדרות היחסים בין ישראל

לבין האוכלוסייה הערבית, האם אין אתה מוטרד מן האפשרות של גיבוי חמישי בתוך המדינה במיקרה של מילחמה עם מוריה?

אינני יכול להוציא מכלל חשבון את האפשרות. שסוריה עלולה לנסות ולתקוף את ישראל, למרות שהייתי מייגע להם שלא לעשות זאת. כאשר לשאלתך, הרשה לי להזכיר לך כי ערביי ישראל לא לקחו חלק במעשי האלימות. זה מה שמבדיל אותם מהפלסטינים בשטחים. אין ספק שנצטרך להעביר את כל כוחותינו למילחמה מול סוריה. אך במיקרה

של מילחמה, בכל ניסיון להפרעה לתנועה הצבאית, נפעל כמו במצב מילחמה ולא כשוטרים.

● יש דיבורים רבים בעולם בקשר ליכולתה הגרעינית של ישראל. האם זה נכון שיש ישראל מחוייבת לעיקרון של היותה השנייה להכניס נשק גרעיני לסיכסוך המזרח-תיכוני?

ישראל לא תהיה הראשונה להכניס נשק גרעיני לסיכסוך הערבי-ישראלי. זוהי הבטחתנו. זו תחייבותנו לארצות-הברית. ● מה משמעות הדבר?

אני לא אפרט.

● בעת, כשעיראק מעורבת במי אומץ לייצר נשק גרעיני משלה, האם ישראל „תוציא לסועל“ את אותה ההצהרה?

עיראק ניסתה בעבר. אך אתה יודע כי ב-1981 הרסנו את מיתקנם הגרעיני. נעשים מצידם מאמצים להמשך פעילויותיהם. אינני יודע אם הם אפילו קרובים ליכולת של ייצור נשק גרעיני. זו שאלה לשנים רבות מעתה, אם בכלל תוכל עיראק לעשות דבר מה. ● כמה זמן?

אינני יודע.
 ● שנה? שלוש שנים? המש
 שנים?
 קשה לומר.
 ● קרוב יותר לעשר שנים?
 כן. אם בכלל...

● מה דעתך על החלטת ברית המועצות לספק ללוב את ה"סוחוי 24", המפציץ ארוך-הטווח?
 אחת המדינות שקיבלה אותו היתה עיראק. היא קרובה לישראל יותר מלוב, והשתתפה מעשית בכל מילחמה עם ישראל עד 1973. אחר כך באה לוב. אנו צופים שבמשך 1989 גם סוריה תקבל אותו. זה לא הפריט היחיד שסופק בשנתיים האחרונות לארצות אלו: הח'ו 29, הנחשב לתשובה הרוסית לאיך 15; טילי קרקע-אוויר; טנקים מתקדמים.

● האם אתם מספקים נשק לקונ"מ?
 מר?
 לא. אנחנו לא עושים זאת.
 ● שום דבר, בכל מיקרה?
 למיטב ידיעתי, לא סיפקנו נשק לקונטרס. במיקרה אחד הסכמנו לתת לארצות-הברית מיספר מסויים של רובים. אני מאמין שהם היו רובים רוסיים. הסכמתי לתת אותם לארצות-הברית בידיעה שהם עשויים להיות מסופקים לקונטרס.

● כמה?
 600.

● האם איסעם סיפקתם לדרום אפריקה נשק סובייטי?

כפי שידוע לך, במרס 1987 קיבלנו על עצמנו, שלא יהי עסקות-נשק חדשות עם דרום-אפריקה. כמובן, אתה יודע כי כל מה שמתקבל מארצות-הברית... אין אנו רשאים לתת את זה לאף אחד מחוץ לישראל.

● מאומה לא מועבר לאיראן?
 אינני יודע מה קרה בעבר. לפני מיספר שנים הושגה הבנה בין ישראל לארצות-הברית, שאנחנו לא נספק ישירות (אני לא מדבר על אירגניסט) — ואנו איננו מספקים לאיראן או לדרום-אפריקה.

● מה בקשר לאספקה לא-ישירה?

לא ישירה ולא עקיפה.
 ● גנרל רבין הרקע הפוליטי שלך שונה כל-כך מזה של ראשי-הממשלה שמור. האם אתה מרגיש נוח לשרת תחת אישיות כה שונה משלך?
 אין זו שאלה של יחסים אישיים. מי מחפש אהבה בחיים הפוליטיים? מי שמתעניין באה-בה צריך לחפש כתובת אחרת מאשר החיים הפוליטיים, או בתהליך קבלת ההחלטות.

● בן כמה היית כאשר נישאת?
 בן 26. אשתי ואני נשואים זה 40 שנה.
 ● כמה זמן יצאת איתך?
 שנתיים עד שלוש שנים.
 ● האם אתה משחק טניס?
 כל שבת.

● האם הרופא שלך הטיל עליך איזה שהו מינבלות?
 הוא ייעץ לי לא לעשן.
 ● האם הפסקת לעשן?
 אני מעשן כמו ארובה. עד עכשיו זה לא השפיע על בריאותי.

● מה בקשר להרעלת-הניקוטין שאירעה לך בזמן מילחמת ששת-הימים?
 היו לי מיספר מיקרים של הרעלת-ניקוטין, לפני כמרוצת, ואחרי מילחמת ששת-הימים.
 ● האם אתה מתעמל כל יום?
 אני עושה תרגילי-התעמלות למוח שלי.

● ראיון זה מופיע בו זמנית ב-511 עיתונים שונים ברחבי העולם.
 (הראיון הבא: שרהאוצר שימעון פרס)

עיתונות חופשית

בערות אינה תמימות

אלא חטאי!

רוברט בראונינג
 יתכן שהמבקרים את התיקורת האמריקאית במיורח התיכון טועים כולם. אולי אין כאן הטעיה מכוונת, אלא שכל אותם כתבים פשוט לא תופסים מה קורה שם.

בואו ניקח את הראיון הטלוויזיוני האחרון עם יאסר ערפאת, שנערך ברשת הציבורית בניצוחו של ג'ים לרר. מר לרר פתח במביעה המוחלטת: "עד עתה נמנעו הערכים משימוש בנשק חם", ואז שאל "האם ייתכן כי מעכשיו הם עשויים לעשות זאת?".

בוודאי, הגיב ערפאת, שנראה מרוצה מההצעה. אנו אמרנו לא לשימוש בנשק במסגרת האינתיפאדה".

רמזי ערפאת, לכך שהאינתיפאדה הינה תנועת-שלום נוסח גאנדי, עברו ללא כל תגובה. איש לא טרח להזכיר דברמה לגבי בקבוקי-תבערה, שהוטלו על חיילי ישראל ומתנחלים יהודים. כך שלרר מיהר קדימה. מה לגבי הבחירות בגדה המערבית, הוא שאל. ובכן, ענה ערפאת, כשאף שריר לא זז בפניה: "ניסינו את זה בעבר, אבל מה היה בסופם של כל אלה שנבחרו? חלקם נהרגו".

לרר היה אמור לנצל את ההזדמנות, כדי לשאול על הערכים שנרצחו בפקודת אש"ף, כולל אישי-ציבור נבחרים. אך שום שאלה כזו לא בקעה מפיו. לא פלא שערפאת חש די בטוח, והוסיף, ללא שום זכר לאירוניה, "היה לנו ניסיון רע מאוד בעבר, עם בחירות".

יש את המיקרה של לארקאריק נילסן. בסדרו הקבוע, הוא כתב לפני שבועיים שיר הלל המוקדש לאבא אבן. נילסן התלונן כי קריאתו הגלויה של אבן לישראל להיכנס למשאומתן עם אש"ף והלכטים למדינה פלסטינית ביהודה, שומרון ועזה ומיידע-איפהעוד, נשמעה כקול קורא במדבר. פשוט התעלמו ממנה כפרודורזי הממשלה. ומרוע אין אחד לא שומע לו? בגלל, כתב נילסן: "מיפלגתו של אבן, מיפלגת-העבודה, סרבה להיכנס לקואליציה עם הליכוד".

אמנם כמה מקיצוני השמאלנים יכולים להחשיד את יצחק רבין כשייד לליכוד בימים אלה, אך אין צורך להיות מומחה למיורח התיכון, כדי לדעת מי כלול בממשלה ומי לא. אך שייא הבערות העיתונאית הופגנה לפני שנה אצל ג'וזף ברניקלי. רק הגיע לירושלים וכבר עשה מעשה, שאם לא היה טראגי בצורה מופלאה, היה יכול להיות באמת מצחיק.

רון נחמן
 מיהו יהודי

ברניקלי, שזכה בפרס הפוליצר. על ריווחו מקמבודיה, הקדיש את סיפוריו הראשונים לתנועת שלום עכשווי. הוא כתב על מחסום של עצבא, שמנע מגע בין יהודים המחוייבים לשלום ולהבנה, לבין ערבים.
 רון נחמן, ראש עיריית אריאל, עיירה ערבית קטנה במורד הירדן, הצליח לחמוק

סמן יחני

או ליטני

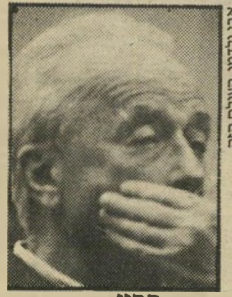
קול העם

אצלנו בעם אין כנראה חוכמות. את זה השארנו לפוליטיקאים, גם לאלה שבמידים. שלושה אירועים, שכביכול אינם קשורים זה בזה, אותנו למנהיג יינו ברורות, כי לעם מתחיל להימאס. דדי צוקר הושתק בבושת-פנים באזכ"ר הממלכתית בכפר ורבורג. רמט"כ לנו הותקף בהלוויית אבי ספורטס הי"ד באשדוד. השר קצב, שלא ידוע דווקא בקיצוניותו, העלה הצעה לסגירת השטחים לשלושה חודשים. בתר-גום עממי חופשי - העם לא סולח למשתפיי-פעולה עם אויביו. העם לא יסלח לעומדים בראש המערכת הביט-

בות. הראשונה, איך אפשר לדעת אם עד היום לא ניסו ברצינות לחסל את-תה? השנייה, באם התרחש האינתי-פאדה גם בגליל, ביפו ובמשולש, גם אז לא תהיה תשובה צבאית, רק מדינית? ואיזו? מכאן עולה ההצעה המעשית. הבה ניתן הזדמנות למי שטוען, כי אכן שבו ניכשל, עדיין יישארו בידינו כל אפשרויות הכניעה המוצעות כבר היום. ואם תשאלו: מדוע בכל זאת לא מנישהו לטפל בבעייה עכשיו? כנראה שמישהו מפחד לאבד את האינתיפא-דה, והשני מפחד לאבד את הראשון!

המוח היהודי

המוח היהודי ממציא לנו פנטזים, להתמודד עם הקלות הבלתי-נסבלת של האינתיפאדה. באחרונה יצאו מ-תוכנו שני רעיונות מופלאים, נשמעו קולות להפסקת הנסיעות בטרמפים, או לחילופין, הצבת שוטרים בצמתים. בקיבוצי שער הנגב החליטו ש,מק-דימים את הקציר, כדי שלא יוצת היבול". לא נתפלא אם אותם, מוחות

אבי אפר
 לחיסול האינתיפאדה

שומרון
 פיחרון צבאי

קצב
 פופוליסט

מבריקים" ימליצו, אחרי פיגועים נוספים, להציב שומרים, שיגנו על השומר בצומת גדה, לקצור את הזרעים לפני שהם נובטים, לנתץ ולשרוף את המכונות בחנוונים לפני נסיעה בשטחים, להפיל עוברים תמימים, כדי שלא יהיו חטופים ונרצחים. מעניין שדווקא אותם בעלי "מוחות מבריקים" הם אלה התובעים פיתרון מדיני ולא צבאי.

חונתי, הנכשלים וממשיכים, כאילו דבר לא קרה. קצב הפופוליסט הבין את זה.

זמנים משתנים

היום, בעידן ההתרוצצות היום-יומי, מית אחרי גופות נרצחים, מה שנחשב אתמול כאסור אף במחשבה, הופך ל-לחם חוקם של פוליטיקאים, ראשי-ערים, הגיגים ועושי-חדשות למיניהם. רעיון ההפרדות בין יהודים וערבים, ובראש ובראשונה הפסקת העסקת הערבים - הפך מ"לא-מעשי", "בלתי-אפשרי", "גזעני", "קיצוני", לרעיון גאוני בפפוטות, המנחיל למאמצו גל-אדהה עממיים ושביעות-רצון עצמית. איך ש-האירועים משנים את המושגים. איך שהזמנים החדשים נותנים תוקף "מע-שי" ו"מורטי" לאמיתות ישנות.

ניתן לחסל

השקר המופץ בקירבנו ללא-הפסקה: "לא ניתן לחסל את האינתיפאדה", מעלה שתי תמיהות שהן בעצם תשו-

יורים וכותבים

חברים בקיבוץ אייל, הסמוך לקל-קוליה, ירו מהמארב בראשו של ערבי. הנ"ל פלש לקיבוץ על מנת לגנוב. הקיבוצניקים ירו על מנת לפגוע, ולא לשם הגנה עצמית. תארו לעצמכם ש-האירוע מתרחש חמישה ק"מ מזרח מהקיבוץ אייל, ביישוב מעלה-שומרון, למשל. באיזה עמוד ובאיזה גודל כו-תרת היינו מקבלים את הידיעה. - מת-נחלים הקימו מליציה חמושה - ירו ופגעו בגנב תמים ופשוט!"

מה שאירוני יותר בכתבתו של ברניקלי, היא העובדה ששנה קודם לכן, הכין קודמו בתפקיד, טום פרידמן, כתבת-דיוקן בת אלף מילה על רון נחמן ואריאל, כולל הגדרת האיש "הוא פשוט התלוצץ של הליכוד". לקח לנו יורק טיימס שבועיים כדי לתקן שגיאה כה בוטה. לבסוף, כלל התיקון שתי שורות בלבד, וציין כי הכתבה "סעתה בשיוך לאומיותו של מר נחמן. הוא יהודי".

אריק כטמן

ולהגיע, והציע לשאת את דברו. אך תחת הגבלות הצבא נאלצו אנשי שלום עכשווי לסרב לו. ובכך, הפלסטיני היחיד שבא ל-מקום, עזב כרוגו רב".

נחמן מצוטט כאילו אמר: "אם אנשים אלה יחזרו בשלום הביתה, יותר ויותר יהודים יבואו לכאן, ויתיישבו על אדמותינו".

צריך להודות כי הפוליטיקה הישראלית המסוכנת אכן מבלבלת מעט את כתבי החוץ, אך חובה ללמוד את ההבדל בין ערבי ליהודי.

מלכה רוזנשטיין, שבוע אחרי:

המזומה האחרונה האייכונה

מלכה רוזנשטיין פצועה. מעבר לטראגדיה גדיה שפקדה אותה עם התאבדות בתה, טלי, פוצעים אותה ביטויים בעליה ובכתב כמו "הילדה של אבא". התבטאויות שיוחסו, כביכול, לבעלה המנוח, אמנון — כאילו אינו יכול להרשות לעצמו למות, משום שאינו יודע מה יקרה לטלי אחרי — מוציאות אותה מהדעת. למלכה יש כמילא סדיספיות נמוך, אחרי שילדתה נעלמה מהחלון אל מותה — ברירתה, בנוכחותה, ללא כל התראה. התואר המורכב דרר-קבע למלכה בפירסור מים במשך שנים הוא, "אשת החברה / הווה" רת / היפה". בתוקף זה אהבו הכל, מאז ומתמיד, לרכל עליה ועל הקורה במישפחתה. כלפי חוץ הצליחה מלכה תמיד לשמור על "פאסון" ולהופיע מלוכשת בקפידה, מאופרת, מפורשת באותה תיסרוקת אטופה, המקנה לה הבעה קשוחה. הרושם שהצליחה ליצור היה של אשה יפה מאור, אבל קשוחה מאוד. את התרמית הקשרי זה ביטו סיפורים, שעסקו ביחסיה עם בעלה המנוח, עורר-הדין אמנון רוזנשטיין, וכעת ממשיכים קו זה סיפורים על יחסיה עם טלי, בתה הבכורה מאמנון. פרשנויות רבות ניתנו השבוע בכתב-הקפה ובמיסעודות-יוקרה, מדוע קפצה טלי אל מותה דווקא מבית-אמה. האם להיות "בת של" אשה יפהפיה וזוהי התמרדרות מתמדת? האם ניתן היה לצפות את ההתאבדות מראש? למרות המורעה שאין המישפחה מעוניינת

תה מתיאורה של טלי כ"ילדתו של אבא". מלכה היתה שותפה להברחתה של טלי ושני ילדיה ארצה לפני כשש שנים. ככל אמה יהודיה, לא שבעה נחת מבחירתה של בתה היפה והמוצלחת בבני, שהיה מבוגר ממנה כ-24 שנים, ושדמתיו לא החמיאה לו במיוחד כענייה. היא חשבה שלבת שלה מגיע יותר.

מאוחר יותר הפקיע בני את שני הילדים מרשותה של טלי, וטען שאינה כשירה לתפקיד כאם, ולכן יש לאסור עליה להתראות עם ילדיה. מאז מצויה הפרשה בהליכים מישפטיים.

מלכה לא ראתה את נכדיה במשך ארבע שנים. כל קשר עימם נמנע ממנה. הקשר היחיד הוא דרך בתי-המישפט, עניין לא גמור עדיין. על מותה של טלי, דאגה להודיע לבני, אך הובהר לו שזה לא יהיה רצוי שיופיע לה לוויה.

לשדר מצוקה

ההלוויה, האסון, ההלם — למלכה יש צורך לרבר עליכד, לשחזר, ועם זה ניעור בה יצר שהפך לטבע שני שלה — להסתגר, להימנע מניסויים משמשת עבורה הבריחה לפיסול. אך קמה מהשיבוע ומיחרה לבית היציקה בנתניה, שם היא מתמסרת ליצירת כל הרמויות החושניות, היפהפיות, המסגירות מה מתרחש אצלה מתחת לעור המטופח. "התחלתי להאמין באלוהים, ברגע שניתן לי הפיסול, ברגע שזה הגיע כאחד הימים", היא נהגת לומר, "ליצור! תמיד הערצתי אנשים שיוצרים".

מלכה לא ראתה ליצור. היא חלמה להיות שחקנית. ביום הראשון לפני שבוע, בשעת צהריים, נקטעו כל החלומות בבשרי שנייה אחר, שמלכה יוצאת מדרתה בניסיונה לפענח, להבין אותו.

טלי הגיעה לדירתה עם החבר שלה. גם העזרת שהתה באותה השעה בבית. שוטי-דבר מיוחר. אמנם, טלי נראתה כמי שצרכה כמות גדולה של סמים באותו הבוקר. "התמלאה בס" מים" — זהו הביטוי השגור בפי מביני-דבר. היה זה אחרי תקופה ארוכה, שבה סיפקה מלכה סכומים-כסף עצומים לטלי, שצרכה עוד ועוד ועוד: הצורך בסמים ככדים גורם לרעב לכסף, המזכיר את הצורך בסמים, וחור זרחלילה. קדמו לכך גם ניסיונות-גמילה מחורשים, שיחות-נפש מישפחתיות. חריגים אלה היו היומיום של מלכה רוזנשטיין, ולכן לא יכולה היתה להבחין בשום אות-אזעקה.

טלי מעולם לא איימה קודם-לכן שתשים קץ לחייה. במחשבה שנייה, מהררת מלכה, אלה המאיימים אינם מתכוונים באמת ובתמים להתאבד, אלא לשדר מצוקה, להפחיד את הסביבה. מלכה לא קלטה כל אותות-מצוקה מבתה, מעבר למצוקה שהפכה אצל

מישפחת-רוזנשטיין לשיגרה. היא הסתגרה באחד החדרים והתרכזה בכי מלאכת-הפיסול, כשלפתע שמעה זעקות ובכי היסטרי. משיצאה מחדרה, נתקלה בחבר של בתה, שעמד וצעק: "טלי מתה!"

אייאמו, ריצה מבוהלת לכל חלונות הדי, בית, בילבול-חושים, הרגשה של שיגעון — כל אלה מלווים את מלכה מאז. כלפי חוץ היא אינה מסגירה מאומה. אפרי לו, "אז" ניסתה לנהוג באיפוק, ולדאוג שבתה, שירה, שהיתה אמורה לשוב מבית-הספר, לא תהיה עדה למחזה של גופת אחותה שרועה, אמבולנסים, סקרנים.

מה שזכור למלכה מאותה זוועה הוא תימרוניה לעכב בער בתה, לגונן עליה, ולהאיץ במקביל את פעולת האמבולנסים. האמבולנס התעכב — ידהגורל או מיבחן לעצביה-היבול של מלכה — במשך שעה לכסוף נשלחה רונית, בתה הבכורה של מלכה, לקבל את פניה של שירה. אטיאט, עד שהוכנה שירה לבשורה, נלקחה סוף-סוף גופת אחותה.

משהגיעה שירה לביתה, מצאה אמה מאור פקת, שולטת במצב, אותה שליטה עצמית מפורסמת ששיתיה במלכה מיני רכילויות. רק ברגעים נדירים תרשה לעצמה מלכה לסיפר כיצד מיררה בכי עם בתה רנה, עד שנייה לפני שהגיעה שירה, כיצד היא ממרת בככי, מרי יום ביומו, במשך שעות, אבל מייד תשוב ותשלוט בעצמה. לא, אין היא רוצה כרחמים, אין לה כוח להצטייר כמיסכנה. עדיפה כענייה התרמית הוזהרת.

עלילול באלבומה של טלי מראה את טלי מחבקת כלב גדול, טלי על רקע אגם בחורל, טלי מחבקת את אמה, טלי מבלה — ילדות מאושרת, לכאורה, תנאי גידול מבטיחים בהרבה יותר מנקודת-היונק החברתית של אמה.

בתמונות ניבטת ילדה-נערה-עלמה יפה, בעלת הבעה תמה. בתמונות רבות, צחוק

הגורל, טלי מחייכת. "היה לה הכל" מתפוצצת בתוכה מלכה. הגאווה על יופיה של טלי מלווה את הריפי דף. פירסומים כאילו השחיתו הסמים את יופיה של טלי נתקלים בציפריניים אימהיות מושחזות, והתמונות מדברות אחת. גם הרמי זים כאילו התנהלה תחרות נשית סמוייה עם אמה, שנחשבה כאחת הנשים היפות במדינה, מתנפצים מול הגאווה שבה מושיטה מלכה תמונה אחר תמונה. על טלי מרברים עדיין כלשון הווה. מלכה כבר השיבה לעצמה את השניים שלוש קילוגרמים, שהפחיתה ביום הראשון ההוא. תוך כמה שעות בלבד, איברה באופן ניכר ממישקלה. כך קרה לה בעת מותו הפתאמי של בעלה, אמנון — מוות שפירנס ככבוד כתבות ושיחות-סלון. או כמו היום, טיפחה מטיכה. דאגה שלא ייווצר, חלילה, בקע, שלא ייוודע עד כמה היא פגועה. עד כמה פגע בה ביטוי כמה "הילדה של אבא".

דפנה ברק

אמנון ומלכה

לפתע שמעה זעקות ובכי היסטרי

בניקורים, ביקרו רבים את הבית במרומי מיני דלי דויד במשך השיבועה. אחרי השיבועה סגרה מלכה את הדלת.

קבעתי לבוא אליה אחרי השיבועה, אחרי הפירסומים, הדיבורים, הכאבים. היא היתה כמעט בלי איפור, במיכנסים אופנתיים המר-גישים גיורה נשית, וגרון שנחנק-שנק מרי פעם. היא הראתה לי את אלבוסי-התמונות של טלי, שטרם מלאו לה 28. ההתפעלות מיופיה של טלי הבלונדית, בעלת פני המלאך, שיוחזר האסון לפרטיו, אכזבה מאנשים, כאבים, קילפו את המעטה המחוספס המכונה מלכה רוזנשטיין.

טלי רוזנשטיין, בתם הבכורה של מלכה ואמנון, נתפסה לסמים עוד בגימנסיה הרצליה. זה היה IN. כולם עישנו — אז גם היא. סיפור למישפחה על כך. סיפור גם מאוחר יותר, אבל מי האמין. הסיפור הפך רציני, כשהכירה טלי את מי שהפך לבעלה, בני בלוד, ועברה להתגורר עימו בניו-יורק. אולם את הטעם פיתחה טלי פה בישראל, כפאר הגימנסיות. אם יש עניין היכול להוציא את מלכה מאיפוקה, הרי זה הרחף לקום, להתריע, להזהיר מפני הקורה בגימנסיות, לתפוס זאת עוד בשלב הראשוני, בשלב שבו לא נוח לדעת, שקשה להאמין. גם מאוחר יותר, משהיה ברור למישפחה מעל לכל ספק שלטלי יש בעיית-סמים, הרי גיעה אותם טלי שהיא שולטת במצב. "לי זה לא יקרה!" נהגה לבטוח להם שוב ושוב. כשמי לכה חוזרת על המילים האלה כיום, היא נר-אית קרידה, אבל היא מצמררת.

"בעייה ושמה סמים"

מלכה, בעלת הדימוי הנוצץ, בוודאי לא האמינה שלה זה יקרה — שהיא תמצא עצמה בכל מיני מכוני-גמילה ומיפאיות. "מה אני עושה פה?" נהגה לשאול עצמה, כאשר נלוותה אל בתה. את כל העובר עליה העדיפה לסגור בתוכה. כלפי החברה שהעניקה לה את התואר הכי לתייבבור, "אשת-החברה", הקפידה לשמור על ארשת זוהרת והופעה יפה, מאוד יפה, מהסוג המעורר קינאה. אפילו את הבת הקטנה שירה בת ה-15 וחצי (למלכה בת מנישואיה הקודם מים — רונית, ובת נוספת — רנה) ניסתה לשמור מוחזק לתמונה, עד כמה שהיה ניתן. לשירה סיפרה ש,לטלי יש בעייה, ושמה סמים. "ותר לא פירטה. הגאווה האימהית העוטפת את מלכה, כש-היא מדברת על שירה, מבהירה עד כמה הוכי

מלכה בצעירותה (1965) אמבולנס אחרי שעה

„טלי לא אהבה

את אמא!

בני: „אמא שלי אשה לא צעירה, והיא מט' פלת בילדים שלי. אני מתקשר מישראל שש פעמים ביום כדי לדבר איתם. התינוקות הא- לה כליך סבלו טיטלטלו אותם ממקום למקום. קום. איך אפשר להגיד שלא איכפת לי מהם? שאני פלייבוי? אני מגדל אותם מגיל צעיר! אחרי שהתגרשתי מטלי, היתה לי חברה, רוז קה בת 33. אבל לא כל אחד מסכים לקבל אותי עם חבילה כמו שלי. ויתרתי. בהסכם הגט ויתרה טלי על החזקת הילדים. הם שאלו הרבה על אמא שלהם. אמרתי להם שהיא חולה מאוד. עכשיו אני אספר להם שנפטרה.

השבוע חל בניוירוק יום האם. שון שלח לאמא שלו מיכתב: I MISS YOU, I LOVE YOU, I HOPE YOU COME SOON.

אחרי תקופה קצרה בעולם ובניוירוק שבה טלי לישראל, בטענה שאין לה כוח לילדים. בני צילצל לאמנון וביקש ממנו שיעזור לט' ל.

מאז היתה טלי מאושפוט מדי פעם בשלול' חה. יצאה ונכנסה.

„מפחד להרוג אותה!”

בני: „בעולם יש מאות בנינים גבוהים. טלי יכולה לקפוץ מכל אחד מהם. היא בחרה לקפוץ רווקא מהמיטבח של אמא שלה. מדוע?

טלי שמרה במשך כל השנים על קשר טלפוני איתי. קולקט. שבוע לפני שקפצה היא טילפנה אלי ואמרה לי שבא לה להרוג את

היום לקפריסין. חברה של טלי מצדיקה את בני. „או היה לאמנון הרבה כוח. הרבה קשרים במיפלגה הליברלית. מכל החברים של אמנון לא נשאר כלום. איש לא טרח לפרסם מודעת אבל בעיתון. לא שרה דורון, שהיתה משחקת איתו קלפים בכל יום שישי, ולא יצחק מודעי, חברו הטוב.”

בני: „מלכה פירסמה מודעת-אבל, אבל לא הכניסה את שמות נכדיה. אחרי שאמנון נפטר, מלכה הוציאה מיד אפטרופסות על טלי ושירה.”

גם עכשיו היא חושבת שתקבל את חלקה של טלי. אבל הילדים שלי יקבלו את הכסף. היא מקטימום תקבל רוד לתיירס.”

מכורה לסמים

אמנון שכר לטלי דירה ברחוב ז'בו טינסקי, סמוך לכיכרהמרניה. ידירתו מונתה כמטפלת.

דין הוא שם עברי בעל צליל אמריקאי. חברת-ילדות של טלי אומרת שיתכן שזה היה ריכאון-ליריה. לא סביר להניח שהיתה מכורה לסמים קשים בתקופת ההריון עם דיין. בני מכחיש בתוקף את השמועות, שהיתה מכורה לסמים.

היא, עישנה' פה ושם, זה נכון. אבל היתה רחוקה מלהיות מכורה. בהריון היא מאוד שמרה על עצמה. אני בכלל פולני, וכל הזמן דאגתי שתאכל מספיק ותישן מספיק.”

באחד הימים הגיע בני הביתה ומצא את הכספת פרוצה, והדרכונים של טלי והילדים חסרים. בריקה העלתה שטסו לישראל. בני אומר בקול רווי-כאב שטלי לא ברחה ממנו. אצלו היא היתה נסיכה.

„אבהתי אותה. עד גיל 33, כל מה שעניין אותי זה רק זיונים. כשהיכרתי את טלי, ידעתי שאותה אני באמת אוהב. התחנתי איתה מא' הבה. נתתי לה כל מה שיכולתי. רציתי אותה ורציתי ילדים.”

„לא נתנה חוס”

טלי הגיעה מבית-בעלה לבית הוריה. בין הוריה התנהל ויכוח המור: האם לקבל אותה הביתה כשהיא מטופלת בשני ילדים, או למצוא לה סידור אחר?

בני: „טלי לא אהבה את אמא שלה. מלכה מעולם לא חיבקה אותה, מעולם לא נתנה חוס. היתה אשה קרידה. אמנון חי איתה 30 שנה ומה הוא השאיר לה? ליריה!”

כבר אז שררו יחסים גרועים בין מלכה לאמנון. לאמנון היתה ידירה. הוא הכיר אותה כששכר אותה כמטפלת של בתו הצעירה, שירה. אמנון קנה לה דירה ברחוב אבא הילה סילבר ברמת-גן, ומכונת כביסות חדרה. ירדייה-מיספחה מספרים שהרומאן היה ידוע למקורבים למיטפחה. לאמנון היו קשי רים רבים, לכן הצליח למנוע את הפירסום בעיתונות.

בוויכוח בין השניים על גורלה של טלי, ידע של אמנון היתה על העליונה. מלכה קיב' לה את טלי אליה הביתה, וימן מוגבל.

חברה של טלי: „טלי חשבה שמלכה תת' כך, כשתראה את נכדיה. אבל כמו שמלכה לא שלחה להם מתנה כשנולדו, כך גם לא ששה שיתאירו בביתה. היא לא היתה אשה חמה. בני צילצל כמה פעמים ביום, בניסיון לר' בר עם טלי. אך מלכה טרקה לו את הטלפון. חבר של בני הביא לבית רוזנשטיין חבילה, ובה צעצועים לטלי ולדין, ומיכתב. מלכה לא נתנה לו להיכנס. החבר נאלץ להשאיר את החבילה אצל השוער של הבניין.”

אחרי 10 ימים בני המודאג לישראל. הוא לא הצליח לראות את טלי. היא לא רצ' תה, או שהוריה לא רצו. כעבור יומיים נודע לו שאמנון מתכוון להוציא נגדו צו-עיוכוכי יציאה מהארץ, ויך לאלץ אותו שיחתום על גט ויוותר על הילדים.

ארס שעבר עם אמנון 25 שנה התקשר ואמר לי מה אמנון מתכנן לעשות, ומיד ניתק את הטלפון.”

בני, שהכיר את קשריו של אמנון רוזנשטיין עם אנשי-מפתח כמרניה, ברח עוד באותו

קפיצת-המוות של טלי רוזנשטיין מבית אמא, בקומה ה-15 במידני דויד. גרמה לבני בלוך, בעלה-לשעבר, להגיע הש' בוע מניוירוק לישראל. זה שש שנים לא ביקר בארץ.

לשונות רעות אומרות שבני הגיע לארץ מפני שהריח ניצוצות של כסף. בני מנסה את סיבת-בואו קצת אחרת: „בא' תי להגן על הרכוש של הילדים שלי!”

לירה לאשה

לני שלוש שנים נפטר אמנון רוזנשטיין, עורך-הדין העשיר, בעלה של מלכה רוזנשטיין, אשת-החברה. במותו השאיר אחרי צוואה מפתיעה. את כל רכושו, שנאמד במיליונים וכלל בתים, דירות, בניין-מיסרדים ואוסף-אמנות, ציווה לארבע בנותיו.

לרונית (הנשואה לפירסומאי ראובן אר' לר), הבת הבכירה מנישואיה הראשונים של מלכה רוזנשטיין, הוריש סכום של 150 אלף לירות (כשנת 1973).

את כל שאר הרכוש הוריש לטלי (ועתליה), לדנה (כיום בת 22 ולשרה, כיום בת 15). אשתו, אחותו, אחיו וקרובים אחרים קיבלו כל אחד לירה ישראלית אחת. השבוע קפצה טלי רוזנשטיין למותה. בגיל 28 מאסה כחיה.

„לא די מכובד!”

בני בלוך, בעלה-לשעבר, הכיר אותה מאז היתה בת 18. הוא אומר שלא היה מאחל לכלב לגדול כמו שטלי גדלה. „אם מישהו צריך להיענש זו האמא של טלי! אמר, והוסיף שורה של מילות-נגאי הריפות ביותר.”

כשטלי רצתה להתחתן איתו, המלכה רוזנשטיין האת לא הסכימה, כי אבא שלי היה נהג בן. זה לא היה די מכובד בשביל החברת רוזנשטיין, אשתו של עורך-הדין המי פורסה. היא שכחה את הימים שבהם עזרה לאביו למכור תירס על חוץ-הים.

הם גם לא הסכימו שרונית תינשא לחנן (גולדבלט), כי הוא היה שחקן. גם רונית נישאה למרות רצונם, והתגרשה.

מלכה רוזנשטיין עשתה לבתה מה שעשו לה 20 שנה קודם לכן. גם הוריו העשירים של אמנון לא הסכימו שיינשא לבתו של מוכר-תירס.”

מלכות אי-רצונם של הוריה, התחנתה טלי עם בני, כיום בן 42. בני שכר דירה בניוירוק, ושם גורו בני-ימישפתו מתרעמים כשם קוראים בימים אלה בעיתונים כאילו אמנון רוזנשטיין קנה את הדירה, שבה חיו בנייהווג. בני: „כל העורה שקיבלנו ממנו היתה 200 דולר בשבוע, במשך שישה חודשים, לי' מימן עזרת. והו: שאני נשבע בילדים שלי! לפני שש שנים נקלעה טלי למשבר קשה. אז כבר היתה אם לשון, בן השנה, ודין, שרק נולד. שון, שם איירי, בא על שם הסב שבתאי.

טלי בין שירה ומלכה בהלוויית אמנון. מדוע קפצה דווקא מדרת אמא?

עצמה. אמרתי לה שלא תעשה את זה. לא חשבתי שהמצב עד כדי כך גרוע. אבל כשהג' עתי לארץ התברר לי שבערב לילה-הסדר היה תה טלי אצל אחותה, והתרחצה שם כשהיא לבושה בכל הבגדים. היא גם שקלה רק 40 קילו.

„חבל, חבל, חבל שילדה כליך יפה, ובעי' לת לב זהב, היתה צריכה לקפוץ מהמיטבח של אמא שלה. אני לא רוצה לראות את מל' כה. אני מפחד. מפחד שאהרוג אותה!”

בני חושב שמלכה לא אהבה את טלי, מפני שאמנון היה מטורף על טלי. זה ארבע שנים הוא לא ראה את טלי. הש' בוע הלך לבקר אותה. מעולם לא אהב אשה כמו שאהב את טלי. אהבה כבר אין לו מזמן, אבל עכשיו יש לו שני ילדים יתומים. ממש שנים ארוכות נשא את הכאב בתוכו. ליד הק' בר הטרי של טלי הירשה לעצמו לבכות כמו תינוק.

הוא קנה לנסיכה המון פרחים. ב-600 דר' לר. שיהיה לה כמו תמיד — הכל, ובכמויות. פרחים בשני צבעים. ורוד ממנו וסגול מהלי' דים.

גליה בר

(המשך מעמוד 8)

פרס, ורכין כבש את מקום שניהם כסערה ההולכת וגואה. פרס, אומרים במיפולגת-העברי דה, פוחד לצאת נגד רכין. הוא רגיש יותר לדימוי שלו מאשר רכין. הוא אינו רוצה להיראות כמי שמעורר מחדש את היריבות ארו-כתי השנים בין השניים. רכין, לעומתו, כך מוסיפים, אינו חושש למעצמו היציב, ולכן הוא מתחוק והולך.

בחודשים האחרונים טענו רבים מראשי המיפולגה לכתר ה"יר". ביניהם משה שתל, מוטה גור וגד יעקובי.

אך כרגע ברור לכל שאיש מש' לושת אלה אינו מהווה איום משמעי עותי על מעמדו של פרס כי ראש-המיפולגה. היחיד המאיים עליו הוא יריבו הכמעט-מסורתי — יצחק רכין.

איפה היונים?

רני מיפולגת-העבודה טועי נים כבר זמן רב שיש לדבר עם אש"ף. השר עוז וייצמן טוען ואת כבר חודשים רבים, חברת-הכנסת אורה נמיר מבצעת זאת, כורכה, כבר תקופה ארוכה, ואסור לשכוח, כמובן, את לובה אליאב, מחלוצי

אדה לאט-לאט אל תוך ענן של ער" פל אידיאולוגי ודרך-לא-דרך. "הי שבה בממשלה מוחקת אותנו", אמר השבוע אחד מחברי-הכנסת ה" בכירים של המיפולגה, שהיה בשע" תו נגד הכניסה לקואליציה ממשל" תית עם הליכוד, "המיפולגה לא קיימת כל זמן שהיא בממשלה". רבים מיוני-המיפולגה מתלוננים שער כה לא נערך דיון מעמיק במור סרות על היוזמה המדינית, ושלא נדונו השאלות השנויות במחלוקת, שהן, לדעת רבים, החשובות ביותר. "בתוכנית", אומר חיים רמון, "יור" סיעת המערך בכנסת, "חסרה התייחסות לשאלות המהותיות ש" עליהן ניתן היה לגייס תמיכה בינלאומית ותמיכה ערבית. שא" לות כמו הצבעת ערכי מיוחרי-רוך שלים, או הפיקוח הבינלאומי על הבחירות. כל הדברים האלה הוצאו, כרי שאפשר יהיה להגיע להסכם בין הליכוד למערך. אבל כרגע ברור שללא סעיפים אלה ספק אם ניתן יהיה לגייס את תמיכת אר" צות-הברית לתוכנית ואת תמיכתם של הפלסטינים".

רמון, שהיה גם הוא נגד כניסת מיפולגתו לממשלה, אומר כי לדע" תו היתה המיפולגה צריכה להציג תוכנית-בחירות מלאה, ועל הבסיס הזה ללכת לוויכוח עם הליכוד. "העניין הוא שמאו הסכמי קמפ" דייוויד, כל העולם השתנה. ברית" המועצות השתנתה, במצריים נוש" בות רוחות חדשות, כך גם בירדן, וגם אש"ף השתנה. אז אין טעם כי יום לרובק בדברים שנחתמו לפני כליכך הרבה שנים.

"נוסף על זה, אנחנו במילא מנהלים משאומתן עם אש"ף דרך האמריקאים. אז למה שלא לעשות זאת באופן ישר?"

גם לווייצמן, כמו לרכים אחרים במיפולגה, מפריע שמפלגת-העבודה נראית בחודשים האחרונים נים כמו ליכוד ב', אבל הם אינם טורחים לעשות שום דבר כדי לש" גות את המצב.

יותר מכך. בחודשים האחרונים מנחלת מדינת-ישראל מאמצים כמעט נואשים כדי למנוע את הע" לייזה הבינלאומית במעמדו של אש"ף, ובקיער במעמדה של ה" מדינה הפלסטינית שהוכרזה באל" גיר.

חיב רמון עם פרס ואיפה היונים כולם?

כרגע יש טיוח גדול, וספק אם ניתן יהיה לגייס תמיכה של פרסנו כלשהו לתוכנית. רמון עצמו תומך בהשתתפותם של הפלסטינים תושבי ירושלים" המיזרחית בבחירות. הוא תומך בפיקוח של משקיפים בינלאומיים, וכחופש התאגדות פוליטי לפני ה" בחירות. "אם לא יהיו הכרעות בנו" שאים הללו בהקדם", אומר רמון, "אני לא צופה שום דבר". נמיר קצת פחות נחרצת בעניין דרכה של המיפולגה ואומרת: "יכול להיות שכל המצב הוא לרעת המי" פלגה, אבל הוא לטובת המדינה. אני אצביע בעד כל דבר שיקרב ואילו כנסטימטר את המשאומתן ואת השלום".

רבים, גם בין יוני-המיפולגה ה" מובהקים, אומרים שרכין עשה מב" חזיתו פריצת-דרך משמעותית. היה זה הוא שיוס את רעיון ה"בחיר" רות. היה זה הוא שיוס את פגישה" תיו של שמואל גורן עם פייעל אל" חוסייני, הנחשב לאחד מן המנהי" גים הפלסטיניים בשטחים הכב" שים. היה זה הוא שהוריע שישראל את תברוק בציציותיהם של הפלס" טינים שייבחרו בבחירות בשטחים. כך או כך, על פני השטח נראה שחברי מיפולגת-העבודה — יונים כניצים — אינם יוצאים מעורם כרי

צילום: צילום העולם הזה

אהיה הדובר

(המשך מעמוד 19)

אתה מנסה לדחוף רעיון או לקדם עניין — אתה לא תמיד יודע, מה, למה, כמה. ~ הניצחון עצמו? כן, זה חשוב. אימנו אותנו, בכדורגל, לזכות! הרי כשביל זה משחקים — הניצחון! אבל הפסדתי במירוץ לנשיאות. לא השפלתני את עצמי בהפסד. אחרי ההפסד? לא התמכרתי ל" כדורים, לא לשתיה (רמו עבה לע" בר קיטי דוקאקיס, שנעלה, מייקל, כשל מול ג'רג' כוש), לא התמו" טטתי, אני כאמת ובתמים חושב שהיה גרוע יותר לולא ניסיתי.

ילדות: "אמי היתה דומיננטית יותר..."

אני בא ממישפחה בורגנית, מע" מד בינוני. אבי היה איש-עסקים ב" קנה-מירה קטן. היינו ארבעה יל" דים. אני — השלישי. אמי היתה מורה ועובדת סוציאלית. הורי רצו שנלמד בקולג'. לכן אבי עבר 14 שעות ביממה.

את ארבעתנו חינכו להיות את" לטים. חונכנו להיות קאתולים טר" בים. אני כוודאי נשמע לך "גודי" גודי" (יותר מדי חיובי)...

הורי? היינו מישפחה מסריארכ" לית — אמה שלי היתה דומיננ" טית יותר. אבא שלי עבר במשך רוב היום.

ישראל: "אפילו יצאתי עם בח של רבי..."

גדלתי בלוס-אנג'לס, בסביבה לגמרי יהודית. אפילו יצאתי עם בת של רבי. כך, בעצם, התחילו קשריי עם היהדות. בראשונה ביקרתי ביש" ראל ב"1972, אחר-כך ב"1976, 1979. בקיצור: חמש-שש פעמים. מישפחתי היתה שם. אני אוהב את ישראל! בגלל תפ" קרדי, אני פגש עם ערכים ותומ" כיהם. אני אומר להם: אז מה אם יש לי חברים יהודיים וישראליים? החבר של אויבך הוא אויבך גם כן?"

ובכן, אני לא מאמין בעוינות תמידית. זה יכול להשתנות. חוששים בישראל מפני הממש" לה הדרשה? ובכן, תאמרי להם ש" לא ידאגו — אני פה... אהיה רוכב עבור ישראל בממשלה. אספר לך סיפור: הלכתי לפגי" שה בירוג'יאיי (המגנבת המאוה" דת). מאוד ביקרו שם את העבודה שבוש השתמש בכינוי "השטחים ה" כבושים". קמתי ואמרתי שאני רוד" קא לא מאוד להיות חבר בממש" לת-בוש השתרר שקט, ואז הוספתי שהשטח הכבוש היחיד, לרעתי, כמיווח-התיכון הוא לבנון! אוהו, באיזה מחיאות-כפיים זכיתי!

חלום: "ועידה בח'לאיבי או בירושלים?"

זה לא בגדר חלום, מפני שאני הולך לבצע זאת. כבר אמרתי ליצחק שמיר ולסדי קולק, עד כמה הייתי רוצה לערוך ועידה בינלאו" מית, אמריקאית-ישראלית, בנוש" אים שבהם אני עוסק. היכן? בתל-אביב או בירושלים.

לחוצים על ההדק

(המשך מעמוד 28)

חות. מזל שמעה שאמו של גילי היסטריית. אינה יוצאת מהבית ו" אינה מוכנה לדבר עם איש. גם גילי לא יחיה בקלות ביריעה שהרג את חברו הטוב. מיד אחרי המיקרה הוא ניסה להתאבד, אך עוברים ושבים, ש" התקולו סביבו, מנעו את המשך הטרדייה.

ארמוני פחות אצילי, כשהוא מדרב על ההררכה שהחיללים מקב" לים בצע"ל.

"צבא צריך ללמד ולחזור ולל" מד איך לטעון נשק, איך לפרוק נשק ואיך לברוק נשק. צריך להכ" גיש את האצבע לאשגב ולראות שאין כדור בבית-הבלעיה."

"קורים כל-כך הרבה מיקרים כאלה, אז כנראה שלא מלמדים מספיק טוב.

"אני גם יודע שחיללים שמת" גייסים לצה"ל ביום החמישי כבר ביום השישי יוצאים הביתה עם נשק. אז החילי, שיש לו פז"ם (פרקיזמן) של יום, הולך לפרדס מסוך ועושה מיטווחים."

סכין בהישגי-יד

ר קל, שיי, ברור וניר, חברים טובים של איתן וגילי, מנתחים את המיקרה. ברור להם שלא היתה לגילי מחסנית בנושק. הוא הגיע מתערו" כה של חילי-התוחתנים. יתכן שש" מר בתערוכה כשמחסנית ברובה, ובחוסר-זהירותו דרך את הנשק וכדור נטען. יתכן שפחד מתקיפה של ערכי. לכן נטע מרמלה לרמת-גן כשמחס" נית בנשק, וברמת-גן הוציא את המחסנית. הרובה הוא מסוג נ"ל. מהרגע שוכנס כדור לבית-הבלעיה, לחיצה על ההדק כשהנשק לא נצור גורמת לפליטת כדור. נואה שהנשק של גילי היה דרוך ולא נצור, וכשאיתן חיבק אותן, גילי החזיק את היר על ההדק.

יקי רוסו: "זה מפחיד מה שקר" רה כאן. יכול מאוד להיות שגילי באמת פחד. אני עדיין לא חייל, אבל אני שומע מה החברה מדב" רים. "האפשרות של יציאה הביתה עם נשק טעון לא נראית לי. כשה" ערכי מתנפל, הוא יכול לבוא מא" חור, ואז אין סיכוי להתגונן בעזרת הנשק.

"אני הייתי מעדיף להסתובב עם סכין בהישגי-יד, ואז יש סיכוי להי" תגבר על המתנפל". עכשיו, מזל וארמוני וישבים שיבעה. גילי במעצר עד תום החק" רות של המישטרה הצבאית. איתן קבור. יקי עומד להתגייס, שי, ברוך וניר הם כבר חיילים.

מישהו צריך לעזור להם להח" ליש שנישק טעון אינו פיתרון. מישהו צריך להיפגע מנשיאת נשק טעון בטרמפיות הוא גבוה הרבה יותר מהסיכוי שתוקף ערכי יתנפל עלי" הם. מישהו צריך להסביר להם ש" שק טעון — הורג.

„האנס המנומס“ נדון, ריצה את עונשו ושוחרר. עכשיו הוא נחשד שוב. האם חזר לסורו? מצאנו האנס

כ אשר הופיע שלמה לביעמי לחקירת המיסטרה השבוע, הוא הצהיר שאין לו כל קשר למעשים המגונים שנעשו באחרונה בנתניה. „עברתי שיקום כבתי-הסוהר“, אמר. האם יש שיקום לאנסיס? שאלה זו נבחנה, בעיקר בארצות-הברית, וטרם נמצאה לה תשובה מכרעת.

במדינות פרימיטיביות נהגו לסרס אנסיס, וחשבו כי בכך פתרו את הבעייה. אלא שכפי שאמר מנהל תוכנית-השיקום לאנסיס בכלא קונטיקט בארצות-הברית: „אונס הוא הבעיה סכסואלית של אלימות, ולא התבטאות אלי-מה של סכסואליות“. ואמנם פותחה בארצות-הברית שיטה חלופית לסירוס, המכונה „סירוס כימי“. המטופלים מקבלים תרופה בשם פרופרוברה, המפחיתה באופן ריאטי את החשק והכוסר המיני. נוסף על כך עוברים המטופלים גם טיפול פסיכולוגי ארוך, לפני חזרתם לחברה.

בישראל אינה נהוגה עדיין שיטת הריפוי של „סירוס-כימי“. האנסיס המורשעים בריון עוברים בכלא איבחון, וכמדת הצורך מקבלים טיפול פסיכיאטרי או אחר, כל אחר לפי צרכיו ולפי אפשרות המטפלים בכלא.

מצע

רז

כ אשר נידון שלמה לביעמי ב-1978 ל-30 שנות-מאסר עליירי בית-המישפט המחוזי בתל-אביב, היתה מטרת העונש להרחיק את הנאשם מהחברה למשך זמן רב, כך שכאשר ייצא מהכלא, בגיל 65, שוב לא יהיה מסוכן לציבור. בית-המישפט העליון הפחית את העונש ל-18 שנה, ונשיא-המדינה העמיד אותו על 15 שנה. בתום 10 שנות מאסר, אחרי הפחתת שליש מעונשו, שוחרר לביעמי בסוף יולי 1988, בגיל 47, גיל שבו הפעילות המינית של הגבר עדיין רבה. פרשת „האנס המנומס“, כפי שכונה לביעמי כאשר נעצר, היתה אחת הארוכות והדקשות לפיענות. הוא החל את פעילותו

אשת-האנס חנה לביעמי
גם מנהלת

ברצמבר 1976 והמשיך לאורך תקופה של כמעט שנתיים, כאשר הוא מתעתע במיטרה ובמיטרה-הגבול, שעשו כמיטב יכולתם כדי לעצרו.

במיקרה-האונס הראשון היה הקורבן אשה בת 30, שאותה הכיר האנס ליד תחנת-הרכבת בצפון תל-אביב, מקום שהפך למרכז-פעיי-לותו.

בין השניים התפתחה שיחה, והוא הציע לאשה ללוותה במכוניתו לביתה. בדרסם למכונית, מתחת לגשר-איילון, הודיע האנס לאשה כי הוא עומד לבצע בה אונס. נימת קולו האריכה לא השתנתה כאשר הצהיר על האונס.

המיקרה השני קרה באפריל 1977. גם הפעם מצא האנס את קורבנו בתחנת-הרכבת, והציע ללוותה ברגל לביתה בגיבועתיים. מתחת לגשר-איילון חיכה הפעם לזוג מצע של קרטונים מעל ענפי-עץ רכים. מצע זה הפך מאז לסימלו המיסחרי של „האנס המנומס“. הוא הקפיד מאז בכל מיקרה להכין מראש מצע רך ונוח לקורבנותיו, לפני מעשה. הוא בחר בדקדקנות את הענפים למצע והשתדל שיהיה רך ונוח ככל האפשר, ופסל ענפים קשים וחדים. במיקרים אחדים הביא את הענפים ממרחק רב אל המקום, שבו בחר כמקום האונס.

במהלך הזמן, כאשר מיספר הקורבנות גדל ל-10 ויותר, ואחרי ששורת, ששימשה כני-ערת-פיתיון של המיטרה, לא הצליחה ללכוד את האנס, התברר כי יש לו עוד סימך היכר. האנס נהג להתנצל מראש לפני כל נאנסת וגם לאחר המעשה. תכונתו זו היא שהיקנתה לו את השם „האנס המתנצל“ או „האנס המנומס“.

מעשי-האונס הרבים שחלקם היו אכזריים, גרמו לפאניקה בתל-אביב. נשים התרחקו מהמקומות שנחשבו כמרכזי-פעולה של האנס, מלכודות מיטרה הקיפו את האיזור כלילות, ופעמיים הודיעה המיטרה כי לכרה את האנס — ונאלצה לחזור בה.

„על חס“

ב יום רביעי, באמצע יוני 1978, הבחין שוטר ממיטרת כפר-סבא באדם שחוסם עור, שפסע ליד בית-החולים מאיר, כשתחת בית-שחייו יריעות ניילון וקרטונים. רק שבועיים לפני כן שמע השוטר הרצאה ותי-דרוך על מי שכונה „האנס המנומס“ ועל שיטת-פעולתו. הוא הועיק מיד תיגבורת.

השוטרים התפרשו בשטח, וראו את הגבר שוטח בקפידה את היריעות והקרטונים על הקרקע. אחרי כישלונות קודמים של המיטרה היתה הפעם הוראה מפורשת לעצור את החשוד רק בעת מעשה, ממש „על חס“.

שיבוע שוטרים התפרשו בשטח וחיכו. אלא שלרוע המזל לא עברה בסביבה אף אשה בודדה אחת. כאשר ראו השוטרים את החשוד מתחיל לאסוף את יריעות הניילון והקרטונים ומתקדם לעבר מכונית אופל שחנתה בסביבה, התקבלה הוראה לעצור אותו בכל מחיר.

המעצר עלה לשוטרים במחיר כבד. החשוד גדל-המידות לא הסכים למעצר. הוא נאבק והנחית מהלומות בשוטרים ואף חבל בהם חבלות קשות. שני שוטרים נפצעו ונזקקו לאישפוז. האחרים היו תבולים, מרוטים ושו-תתיים.

„האנס המנומס“ בדרך לכלא (1978)
גם אלגונטי, גם אכזרי

אחרי עיסקת-טיעון שעשה סניגורו של האנס המנומס — שהתגלה כשלמה לביעמי (תנעמי), פועל-ניקיון בעיריית נתניה, בעלה של מנהלת בית-ספר ואב לשלושה — הודה הנאשם בתישעה אישומים. למרות הודאתו, נידון עליירי בית-המישפט המחוזי, בראשותו של השופט בנימין כהן, ל-30 שנות מאסר, העונש החמור ביותר שהוטל אי-פעם על נאשם באונס. כשהם מודעים לנוק החמור שעלול הנאשם לגרום אם לא יירפא מני-טיותיו הפליליות, רצו השופטים להרחיקו מהחברה לנצח.

בית-המישפט העליון, נרתע מפני חומרת העונש והעמיד אותו על 18 שנה בלבד. סודיות רפואית מונעת משרות בתי-הסוהר ומישרד-הבריאות למסור את פרטי הטיפול שניתן בכלא ללביעמי.

מאונן בגינה

ל פני שבוע, כאשר נעצר מחדש, היו בעוכריו של לביעמי שוב אותן יריעות-ניילון וריצועות-הקרטון שהביאו למעצרו לפי גיל 12 שנה.

שכן, שזיהה אותו, ראה את לביעמי מאונן בגן-השושנים בנתניה. בסמוך מצאה המיטרה את מצע הניילון והקרטונים, שהיה סימלו של לביעמי בתקופת „האנס המנומס“. לפני שיחרורו מהכלא עבר לביעמי ועדה, שבדקה את התנהגותו ואת תפקודו בכלא, וכנראה גם שמה לב לסכנה שהוא מהווה לציבור. הוועדה החליטה לשחררו בניכוי השליש, כאסיר ברישיון. אם יתברר כי הפר את תנאי-הרישיון וכי חזר לסורו, יחזור לביעמי לכלא להשלמת השליש, לעוד חמש שנים נוספות.

„מהרי“

הסיגרים הדקים של אגיו, הולנד
עכשיו גם בטעם קל ועדין

אוהרה: משרד הבריאות קובע כי - העישון מזיק לבריאות

לרענן את הנהג היא מטרת חברת „דלק“, אתר-רענון לנהגים בתחנת-הדלק בגבעת-אולגה. האתר, המשתרע על עשרה דונם דשא ועצי-נוי, עם פינוח-חי ומיתקני-שעשועים, מעניק צל ושתיה קרה חינם לנהגים בדרכם מחיפה לתל-אביב. האתר, ראשון מסוגו בארץ, הוא התרומה הראשונה של חברת „דלק“ למניעת תאונות-דרכים במיסורת מיבצע „תדלקתי“, תרמתי!“. בכך ביטאה „דלק“ את החלטתה להשתתף במאמץ הלאומי. בתצלום למעלה: אורח-הכבוד בחנוכת אתר-רענון: שר-התחבורה משה קצב (במרכז) מורס מעוגות „דלק צלחה“, כשהוא שוב בין מנכ"ל „דלק“, אברהם אגמון וראש עיריית חדרה, נחמיה לבר (בסוללת הימין)

בִּים, באוויר

ביבשה

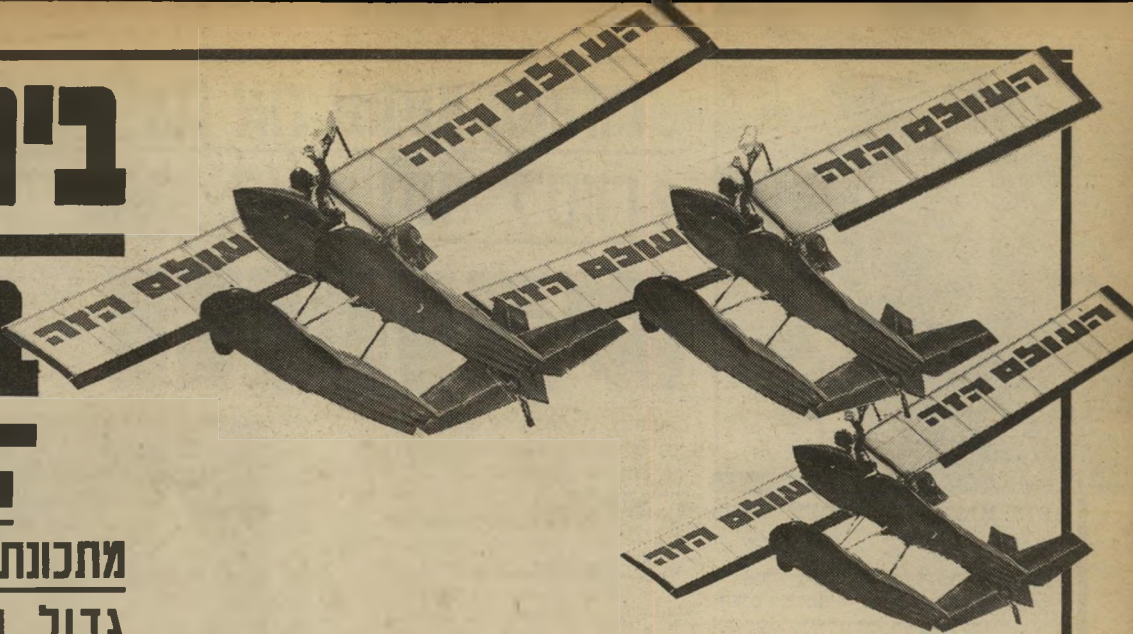
העולם הזה חגג את מתכונתו החדשה באירוע חברתי גדול בחוף הים של הרצליה

מאים, מנכ"ל חברות, יחד עם אנשי המינהלה החדשה והמערכת של "העולם הזה". עיתונאים שעברו את בית הספר של "העולם הזה" במרוצת 40 השנים האחרונות התערבו עם חברי המערכת הנוכחיים, כאשר כולם זוללים בחדווה את האוכל הסיני של רפי זיכרוני, מבעלי רשת המיסעדות "ברווז-הזהב", גם הוא איש "העולם הזה" לשעבר. למיפגן הרבי-מימדי שמסיבב היה אחראי בועז זורבין, מנכ"ל חברת "שווקים חד-שים", שבבעלותה חברת "המדיה הימית", המתמחה בתצוגות כאלה.

צילם אלי דסה

12 מטרים ובגובה ארבעה מטרים, ועליה הסיסמה: "העולם הזה - השבועון של ישראל"; ובצד השני: "שטח-הפירסום הלוהט בישראל". על היבשה קרו הרבה דברים. דיילות יפהפיות, לבושות שחור-אדום, חילקו לרוחצים מהרצליה ועד בתים אלפי גליונות-חינם של "העולם הזה". על החול הוקמו דוכני-תצוגה, גם הם להצגת גליונות "העולם הזה". ובעיקר: האירוע עצמו. בשטח המיסעדה "אכדילי", לרגלי מלון "אכדיה", הצטופפו עורכי-עיתונים, פירסו-

זה היה אירוע תלת-מימדי. העילה: שינוי המתכונת של "העולם הזה", מאז ערב-פסח. באוויר ערכו מטוסים גיחות-סולו ותרגילים קבור צתיים. במטוס שעבר מנתניה ועד בתים, לאורך שפת הים, הפליטו המטוסים עשן בצבעי שער "העולם הזה", שחור ואדום, כשהם גוררים אחריהם שלטים גדולים: "מאיפה אתה יודע? קראתי העולם הזה". מטוס עתיק, שעל כנפיו התנוסס שם "העולם הזה", חג מעל לאירוע בגובה נמוך, כשהטייס מנופף לחוגגים. בים עברה דוברת ארוכה, שעליה כרזת-ענק, באורך

האשה בעולם הפירסום
נאוה רביד, מנהלת-השיווק של "רב-לון", שתתמה לאירוע דיילות. מאחור: ריה הפירסומאי דויד טמיר (מימין) ותעשיין-הנעליים גבי אורון, מבעלי חברת "גלי".

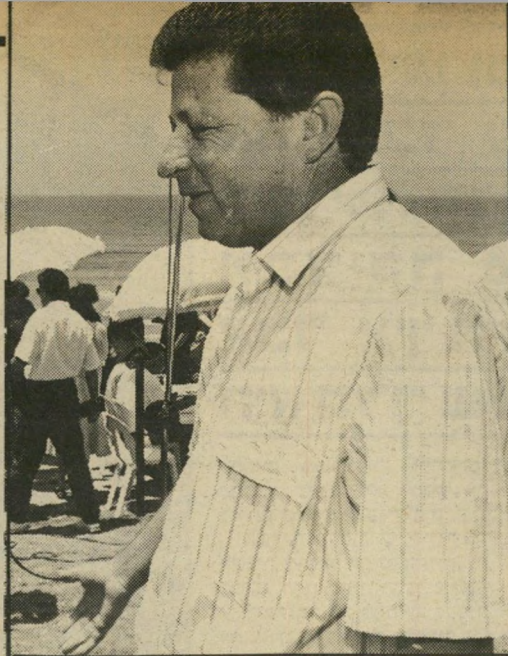
התעשיין
שלום זיידלר (שני מימין), בעל חברת-התה, ו"סוצקי" ומבעלי "עולם האשה", עם מנכ"ל "העולם הזה" דודי גרשונוביץ (ראשון מימין). רינה מיטרני ממחלקת-המודעות והפירסומאי דן מלניק ורעייתו.

העיתונאית
והפירסומאי. ענת טל-שיר כתבת "ידיעות אחרונות" ואשתו של עמוס טל-שיר, מנכ"ל חברת-הפירסום "אריאלי", בחברת אליעזר זורבין, בעל חברת-הפירסום "דחף".

פירסום ופירסומאי
ישראל קניגר (מימין), מנכ"ל חברת "מעדנות" בשיחה עם בועז זורבין, מנכ"ל חברת-הפירסום "שווקים חד-שים", שחברת-הבת שלה, "המדיה הימית", אירגנה האירוע.

מי האבא שלו?
הפירסומאי דויד פוגל מ"חייד לכדתו דנה", כוכבת מסע-הפירסום של חברת "גלגלי זהב" על האוטובוסים בגוש-דן.

המלונאי והעיתונאית עמי פדרמן, מנכ"ל רשת-מלונות "דן" עו"מ
מד לצידה של העיתונאית גידי ניר-מוזס מ"ידיעות אחרונות".

הקוראה הצעירה ביותר של "העו"לם הזה" אוזנת בידה את הגיליון האחרון שזכה לשער מיוחד.

הבנקאי הצעיר ביותר המכהן כמנכ"ל הוא שלום זינגר, מנכ"ל "הבנק הבינלאומי הראשון", שזכה לביקורת חיוביות על עבודתו.

נשות התיקשורת עורכת העיתון "דבר", חנה זמר (משמאל) לעבר נספחת-התרבות של אוסטרליה בישראל, ועד לפני חודש היחצנית של מוסיאון ישראל, בחברת המראיין יענקלה אגמון, המפיק הידוע.

חבר המועצה הפירסומאי דויד אדמון (משמאל), חבר מועצת תל-אביב ובנימין גיבלי, יו"ר הדיקטוריון של חברת-חשמל ונציגו בארץ של אריה גנר.

בית כרזת-הענק של "המדיה הימית", בגודל של ארבעה מטרים על 12 מטרים, הת-נוססה על הדוברת, ששייטה לאורך החוף ועגנה מול חוף הרצליה, מקום שבו נערך האירוע. עמוס שוקן (בצילום מימין), מנכ"ל קבוצת-התיקשורת שוקן ובעל "רשת עיתונות מקומית" בחברת בנו.

במדיונה

(המשך מעמוד 14)

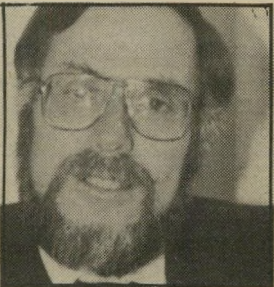
מיכתב שהתקבל מקציני המבחן של העציר, לתת צו לעובדת סוד ציאלית של שרות בתי הסוהר בי בית המעצר בבאר שבע, להעביר לבית המישפט דיווח שבנו לגבי הנאשם. הוא קבע תיוכורת גוספת לקבלת הרוח, בתחילת פברואר, והחליט שעד או יישאר העציר במעצר.

מנותק מן העולם. קרסנטיני ני (23), תושב ראשון-לציון, נשוי ואב לבת בגיל שנה, היה מכור להירואין והורה בקרוב ל-100 פרי צות כהשפעת סמים. כאשר הובא בראשונה לפני השופט, הוא נראה רע — רוה מאוד, מסומם, מנותק מן העולם.

כאשר הובא לבית המישפט כעבור חודשים הוא נראה הרבה יותר טוב — העלה במשקל, גר אה בריא, דיבר בצורה נורמלית. השופט התרשם שהוא בדרך הנכונה — ליציאה מן הסמים, ואמר שאם בדיקות יוכיחו שקרסנטיני אכן נגמל, זה עשוי לגרום להקלה בעונש.

בתחילת פברואר התברר לשר פט כי העובדת הסוציאלית לא קיבלה את החלטתה. כאשר אנשי שרות המבחן התקשרו עימה, נאמר להם שהחומר המבוקש הינו חסוי.

„כדי להסיר כל ספק, אני מורה להעביר לרבות העובדים הסוציאליים ליים ולקציני האסירים בבית המעצר בבאר שבע את עותק החל”

שופט פינשטריין
חמורה ביותר

טתי הקורמת ואת החלטתה הזו, כדי שימציאו לבית המישפט דוח מרויק, כולל דוח בריאות על מצבו של הנאשם, כתב השופט, וקבע שיבה אחרונה בעניין זה לתחילת מרס.

ביום המישפט לא הגיע הנאשם לבית המישפט. שרות בתי הסוהר לא טרח להביאו, מסיבה כלשהי. השופט קבע את הריון לסוף חודש אפריל, והורה להעביר את עותק החלטתו לנציגי שרות בתי הסוהר, כדי שיברוק מדוע לא התקבל הדוח מהעובדת הסוציאלית, ומדוע לא הובא הנאשם לדיון.

לא מזרזים. לפני שבועיים נראה היה שסכלנותו של השופט פינשטריין פקעה — שוב לא התקבל הרוח המיוחל. יש לי תחושה מוזרה כי בשרות בתי הסוהר לא מוזרזים, וזאת מילה עדינה, לקיים בקשות או החלטות של בית המישפט, ורק לדרוש הפיתרונות מדוע הם מתנהגים בדרך זו.

שוב נדחה המישפט, שבועיים, בתיקוה כי הגורמים הבכירים, ש אליהם פנה השופט, יסייעו לו לקבל את הרוח החשוב לו לשם מתן גזרי הריון של עמוס קרסנטיני, המחכה במעצר כבר חמישה חודשים למתן גזרי הריון.

העולם הזה 2698

יונה אליאן (מימין) איבדה את הוולד שלה בחודש השלישי. זה היה כתוצאה מבדיקה מסוג חדש. אבל אין היא מתחרטת. היא תלך שוב לבדיקה זו

צני כץ, העולם הזה

עד היום נעשו כ-50 אלף בדיקות כאלה בכל העולם. התלהבות הרופאים גדולה, מכיוון שכך אפי שר לברוק לא רק ליקויים כרומוזווי מאלים, אלא גם ליקויים מטאבוזיים ואנומאטיים.

הסיכון:

4 אחוזים

ב „הקריה” התחלנו לבצע את הבדיקה הזאת בי 1986, אחרי שראינו כיצד היא נעשית ב”חול”, ותירגלנו בארץ על נשים ש באו לעשות הפלה. אחרי שביקשנו רשות, כמובן. חלק הסכימו, חלק לא.

המודעות לבדיקה היא עדיין קטנה. במשך 1988 בוצעו בהקריה 1400 בדיקות מייחשפיר, לעומת 200 בדיקות סיסיהכוריון, הנקראת, לשם קיצור, סיוויאס (כוריון ניקרוזוס-סמפלינג).

ככל שניסיון הרופא גדול יותר, הסיכויים שהוא יפגע בעובר ויגרום להפלה הם קטנים יותר. אבל, ככל זאת, הסיכון גדול יותר מאשר בבדיקת מייחשפיר — ארבעה אחוז, לעומת חצי אחוז.

למעשה, הסיכון הוא רק אחוז וחצי, כיוון שבשבועות בין בדיקת הסיוויאס לבין בדיקת מייחשפיר, מתרחשות כשני אחוז הפלות טיבי עיות.

לאשה הנמצאת בהריון בעייתי — אם היה לה קשה להיכנס להריון — אנחנו ממליצים לעשות את בדיקת מייחשפיר, בגלל אחוז הסיכון הנמוך יותר.

כאשר התחלנו עם הסיוויאס, חששנו שתהיה דרישה גדולה לבדיקה, כדי לדעת את מין העובר, וסוכם מראש שאם הבדיקה מבוזק שת רק בגלל זה — לא נבצע אר תה. להפתעתנו, כמעט לא היו פני יות לביצוע בדיקה מהסיבה הזאת.

גם לדתיות

ח שבנו שהבדיקה תתור בעייה אצל נשים דתיות, שאינן עושות את בדיקת מייחשפיר. לפי ההלכה ניתן להפסיק הריון פגום עד 40 יום מהיווצרותו. אבל עדיין לא היו פניות מהמיגור הדתי, אולי מחוסר מודעות. צריך לי תת לזה זמן.

הסיכון בהחזרת צינורית לשיי ליה הוא פגיעה אפשרית בכלייה. נוצר דימום, והדימום גורם להפלה. האשה מקבלת הסבר מפורט מראש, היא יודעת שקיים סיכון, ו היא מאשרת בכתב שהיא יודעת. למרות הסיכון, אני חושב שאנחנו עושים שרות גדול בבדיקה הזאת, על ידי מניעת לידתם של הרבה ילדים פגומים.

נעמי רזן

מסטיות מטאבוזיות (טייזוקס). המטרה, כיום, היא למנוע את לידתם של ילדים פגועים קשה. הבדיקה הידועה, של דיקור מייחשפיר, נעשית באמצע ההריון, בין השבוע 16 ל-18, ועוברים שבר עיים-שלושה של מתח עד לקבלת התוצאות. מלבד זאת, נמצאים במתח במשך חצי ההריון, וזה קשה מבחינה נפשית. במיקרה הגרוע, כאשר יש צורך בהפלה, מדובר בביצוע לידה מוקדמת, וזהו תהליך טראומתי, נפשית וגופנית.

גם בבדיקה הזאת, הנעשית על ידי הכנסת מחט לחלל הרחם, יש סיכון להפלה. מדובר בחצי אחוז, או אחד מתוך 200.

ב-1984 התחילו לבצע באירופה

לנשים מעל גיל 35 לעשות אותה? לדברי הר”ר ידוב, רוב הנשים בכלל אינן יודעות על קיומה של בדיקה זו, והוא סבור שמאוד כדאי להן לדעת. הן מגיעות לבדיקה

יונה אליאן נכנסה להריון לפני חודשים אחרים. השחקנית, שחגגה את יום הולדתה ה-39 בחודש מרס, ובעלה, הומר ששי קשת, החליטו שהגיע הזמן להביא

הבדיקה המסוכנת

את בדיקת סיסיהכוריון (סיסי) חומר שלייתי; כוריון; בסיס השיי ליה) בין השבוע השמיני וה-11 ל הריון. מכניסים צינורית דקה דרך צוואר הרחם, שואבים כמה מיליגראמים של סיסיהשיליה, בודקים במיקרוסקופ, ומקבלים תשובה מיידי. אם משהו לא בסדר, מבצעים הפלה בעזרת שאיבת ואקום, כשליש הראשון להריון. וזהו פעולת פשוטה, הנעשית בהרדמה כללית, והיא קלה יותר לאשה, גופנית וגם נפשית. האשה טרם נקשרה ל עובר.

בחודש הרביעי (בערך) להריון, הוא אומר. „אנחנו שואלים אם הן ידעו על הבדיקה, ובדרך-כלל הן אומרות שלא. כאשר הן מקבלות הסבר, הן אומרות שאילו ידעו, הן היו באות קודם לכן.”

מסביר הר”ר ידוב: הרבר היחיד שנשאר לנו להתמודד עימו במיילדות המודרנית הוא בעיית הילדים הנולדים פגומים, בעלי מומים קשים. יש מומים כרומוזומאליים (תיסמונת דאון, למשל); יש מומים באברייגוף (לב, למשל); ויש מומים כתוצאה

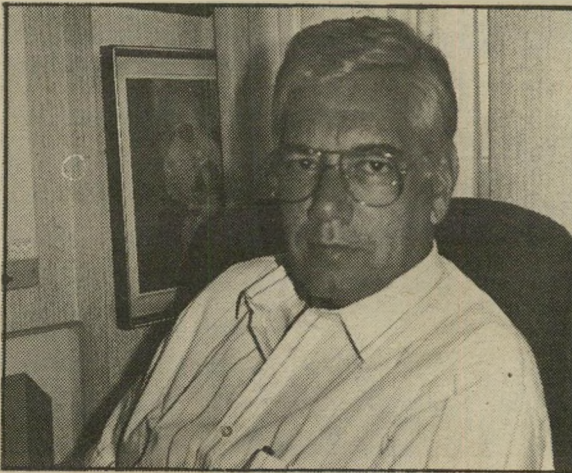
לעולם את אחיו הקטן, או אחותו הקטנה, של אריאל בן ה-10. בעצת הגניקולוג שלה, עשתה יונה בשבוע התשיעי להריונה בדיקה, המחליפה את בדיקת מייחשפיר. היא ידעה שהיא מקבלת על עצמה סיכון, מכיוון שבדיקות כאלה עלולות לחבל בהריון, ובדיקה זו מסוכנת יותר מבדיקת מייחשפיר.

למרבח האסון, הוולד נפגע בשעת הבדיקה, והיא היתה צריכה לביצוע הפלה בחודש השלישי. היה לה קשה. הרי רצתה בילד הזה. יש לשיער שתנסה שוב בקרוב. כאשר נשאלה אלה אם תסכים לעבור שנית את אותה בדיקה מסוכנת, היא ענתה בחיוב.

זה נשמע, אולי, תמוה ובלתי מובן, אבל זה לא כך, לדעתו של הר”ר גירעון ידוב, סגן מנהל מחלקת הנישיון והולדות בבית החולים ליים הקריה בתל אביב. לדבריו: „רוב הנשים המפילות כתוצאה מהיבדוק הזאת, נכנסות מייד להריון בשנית, ומבקשות שוב את אותה הבדיקה. ברור לאשה שזו לא אשה מת הרופא, אם חס וחלילה זה קרה, ובדרך-כלל זה לא קורה פעמיים לאותה אשה.”

גם זה מסוכן

מהי אותה בדיקה מסוכנת, ומדוע ממליצים הגניקולוגים

ד”ר ידוב

טראומה נפשית גופנית

מגה סאן - הכי טבעי לכף הרגל

מגה סאן

מגה סאן - הכי יפה לכף הרגל

לקראת קיץ '89 מציעה מגה סאן שפע רב של דגמים חדשים בצבעים אופנתיים לתינוקות, ילדים נשים וגברים.

מגה סאן - הכי נוח לכף הרגל

לסנדלי מגה סאן סוליה קלה וחזקה ורפידה מיוחדת המיוצרת באירופה בעיצוב מדוייק לפי דרישות כף הרגל הישראלית.

הרפידות מיוצרות ב-2 רוחבים - צר ורחב, וב-2 דרגות גמישות - רך וקשה יותר, ובכך מתאפשרת התאמה ונוחות מירבית לכל כף רגל. המגע המלא של כף הרגל והרפידה מקנה תחושה נעימה של הליכה יחפה על חול.

מגה סאן - הכי בריא לכף הרגל

למגה סאן רפידה בעלת מבנה מיוחד המעניק תמיכה מלאה לכל חלקי כף הרגל ומונע התעייפות.

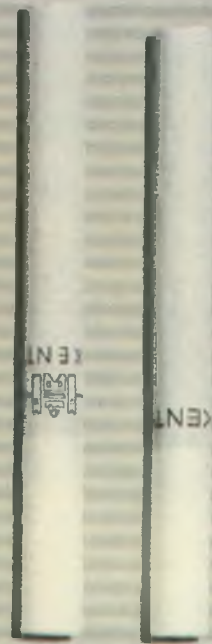
רק למגה סאן, סנדלי הבריאות של מגה, דגמים מיוחדים עם רפידה רפלקסולוגית. רפידה זו הינה בעלת בליטות עדינות הממריצות את מחזור הדם וגורמות בכך לתחושת רעננות לכף הרגל ולגוף כולו.

חפש את מגה סאן שלך ברשת חנויות מגה סנטר, ברשתות השק"ם והמשביר לצרכן ובחנויות הנעלים המובחרות.

הוספנו 3½ מילימטר של תענוג

קנט. אותו הטעם. אותה האיכות
ועכשיו - הנאה ארוכה יותר.

בקנט, ארה"ב מאמינים שמפעם לפעם
מגיע לך יותר.
הפעם החליטו להוסיף לך עוד קצת תענוג.
לכן, מעכשיו אתה מקבל קנט קינג סייז -
סיגריה קצת יותר ארוכה - 3½ מ"מ
נוספים של תענוג.
הטעם המיוחד, האיכות של קנט ופילטר
המיקרונייט המפורסם - נשאר.

KENT